



Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2023-01-20

Diarienummer 0065/22

Handläggare

Elisabeth Kylmänen, Peyman Emami

Telefon: 031-3680110, 031-3680113

E-post: elisabeth.kylmanen@stadshuset.goteborg.se

E-post: peyman.emami@stadshuset.goteborg.

Årsrapport 2022 för kommunstyrelsen

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen:

1. Årsrapport 2022 för kommunstyrelsen, i enlighet med bilaga 1 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande godkänns.
2. Kommunstyrelsen beslutar att återredovisa 14,1 mnkr av eget kapital för nå kommunstyrelsens fastställda nivå för eget kapital på 8 mnkr.
3. Kommunstyrelsen godkänner för egen del redovisningen av uppdraget från budget 2019 att förbereda införandet av utmaningsrätt i staden enligt beskrivning i avsnitt 5.1.2.1, diarienummer 0390/19.
4. Kommunstyrelsen godkänner för egen del redovisningen av uppdraget från budget 2022 att genomföra ett långsiktigt strategiskt effektiviseringsarbete för att frigöra resurser inom staden enligt beskrivning i avsnitt 5.1.2.1, diarienummer 0131/22.
5. Kommunstyrelsen godkänner för egen del redovisningen av uppdraget från budget 2022 att säkerställa att anställda vågar anmäla otillåten påverkan och att stöd säkras till anställda som anmäler enligt beskrivning i avsnitt 5.1.2.1, diarienummer 0117/22.
6. Kommunstyrelsen godkänner för egen del redovisningen av uppdraget från budget 2022 att, i samverkan med polisen, identifiera och föreslå fler områden för LOV3-ansökningar och se över möjligheterna att införa ordningsvakter nattetid enligt beskrivning i avsnitt 5.1.2.1, diarienummer 0118/22.
7. Kommunstyrelsen godkänner för egen del redovisningen av uppdraget från budget 2022 att fortsätta samordna arbetet mot svartkontrakt och att sprida arbetet över staden enligt beskrivning i avsnitt 5.1.2.1, diarienummer 0121/22.
8. Kommunstyrelsen godkänner för egen del redovisningen av uppdraget från budget 2022 att samordna och leda arbetet för att minska otryggheten vid stadens torg, kollektivtrafikknutpunkter och samlingspunkter enligt beskrivning i avsnitt 5.1.2.1, diarienummer 0124/22.
9. Kommunstyrelsen godkänner för egen del redovisningen av uppdraget från budget 2022 att fortsatt identifiera brottsutsatta och otrygga platser enligt beskrivning i avsnitt 5.1.2.1, diarienummer 0127/22.
10. Kommunstyrelsen godkänner för egen del redovisningen av uppdraget från budget 2022 att stötta Förvaltnings AB Framtiden och Business Region Göteborg med att uppmuntra och ingå samarbeten mellan olika aktörer för att göra utpekade platser mer attraktiva genom exempelvis Business Improvement Districts och inkubatorer enligt beskrivning i avsnitt 5.1.2.1, diarienummer 0133//22.

11. Kommunstyrelsen godkänner för egen del redovisningen av uppdraget från budget 2022 att samordna klimatsäkringsarbetet och föra dialog med staten om finansiering inom ramen för 100 klimatneutrala städer, i dialogen ska kommunstyrelsen verka för statlig finansiering av översvämningsskydd enligt beskrivning i avsnitt 5.1.2.1, diarienummer 0119/22.
12. Kommunstyrelsen godkänner för egen del redovisningen av uppdraget från budget 2022 att säkerställa att hälsoutvecklarnas utbildning och arbete tillgängliggörs för samtliga stadens nämnder och bolag enligt beskrivning i avsnitt 5.1.2.1, diarienummer 0113/22.
13. Kommunstyrelsen godkänner för egen del redovisningen av uppdraget att säkerställa att socialförvaltningarna och stadens befintliga verksamheter tydligare marknadsför det stöd och skydd som finns och att det även riktar sig till anhöriga till kriminella enligt beskrivning i avsnitt 5.1.3.1, diarienummer 1271/21.
14. Kommunstyrelsen godkänner för egen del redovisningen av uppdraget att under 2022 genomföra förbättringar på de områden som brister i linje med svaren i enkäten gällande bland annat cykelparkeringsmöjligheter för anställda enligt beskrivning i avsnitt 5.1.3.1, diarienummer 1514/21.
15. Kommunstyrelsen godkänner för egen del redovisningen av uppdraget att informera om att i Göteborgs Stad förväntar vi oss ett öppet och transparent informationsflöde om verksamheten och där alla anställda välkomnas att vid identifierade brister kontakta politiker enligt beskrivning i avsnitt 5.1.3.1, diarienummer 0733/22, punkt 2.
16. Kommunstyrelsen godkänner för egen del redovisningen av uppdraget att tillse att alla anställda informeras om grundlagens meddelarfrihet, meddelarskydd och i förekommande fall lagstadgade skyldigheter att rapportera om missförhållanden enligt beskrivning i avsnitt 5.1.3.1, diarienummer 0732/22, punkt 1.
17. Kommunstyrelsen godkänner för egen del redovisningen av uppdraget att förbereda och genomföra energieffektiviserande och energibesparande åtgärder i syfte att minska energiförbrukningen och effektbehovet inför vintern 2022/23 enligt beskrivning i avsnitt 5.1.3.1, diarienummer 1234/22.
18. Kommunstyrelsen godkänner för egen del redovisningen av uppdraget att i det fortsatta arbetet med Göteborgs Stads krisberedskap säkerställa att åtgärder för att klara livsmedelsförsörjningen inkluderas enligt beskrivning i avsnitt 5.1.3.1, diarienummer 1446/20, punkt 2.
19. Uppdraget till stadsledningskontoret att mot bakgrund av att uthyrning av cyklar ökat stort under 2020, se över cykelförmånen i den del som avser hyra av cykel i syfte att förbättra förutsättningarna för stadens anställda enligt beskrivning i avsnitt 5.1.4.1 förklaras fullgjort, diarienummer 1450/21, punkt 3.
20. Uppdraget till stadsledningskontoret att ta fram och genomföra utbildningsinsatser om släktbaserade kriminella nätverk, annan organiserad brottslighet och klanstrukturer för utvalda och relevanta personalgrupper i staden enligt beskrivning i avsnitt 5.1.4.1 förklaras fullgjort, diarienummer 0794/21, punkt 1.
21. Uppdraget till stadsledningskontoret att i samverkan med idrotts- och föreningsnämnden och Familjebostäder i Göteborg AB inleda en dialog med föreningen Galaxen med utgångspunkt att säkra verksamhetens fortlevnad och utveckling i Bergsjön på lång sikt enligt beskrivning i avsnitt 5.1.4.1 förklaras fullgjort, diarienummer 1596/20.

22. Uppdraget till stadsledningskontoret att komplettera det pågående arbetet med Göteborgs Stads program för lokalförsörjning 2020–2026 med en översyn av befintliga styrande dokument kopplat till stadens lokalförsörjning enligt beskrivning i avsnitt 5.1.4.1 förklaras fullgjort, diarienummer 1632/20, punkt 2.
23. Uppdraget till stadsledningskontoret att via förmånsportalen genomföra en kampanj för att tydliggöra nuvarande cykelförmån och på så vis öka andelen anställda som nyttjar den enligt beskrivning i avsnitt 5.1.4.1 förklaras fullgjort, diarienummer 1449/21, punkt 2.

Sammanfattning

Årsrapport 2022 är sista rapporteringen enligt Göteborgs Stads struktur för uppföljning. Avsnitten 1–4 är avsedda för nämnders och styrelseras rapportering av väsentlig styrinformation till kommunstyrelsen, medan rapportering till den egna nämnden sker i avsnitt 5. I uppföljningssystemet läggs fokus på uppföljning av grunduppdrag, det vill säga sker verkställighet utifrån det som planerats för året eller finns väsentliga avvikelser att rapportera som viktig styrinformation. Fokus ligger på uppföljning av kommunstyrelsens budget och kommunstyrelsens verksamhetsplan, vad som uppnåtts, resultat, och analys av verksamheten utveckling.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Den ekonomiska dimensionen finns belyst i rapportens sammanfattning samt avsnitt 2.1.1, 3.2, 3.3, 4 och 5.3.

Bedömning ur ekologisk och social dimension

Dimensionerna behandlas där det är relevant i årsrapportens olika avsnitt.

Samverkan

Information om innehåll i denna rapport har lämnats i förvaltningens samverkansgrupp (FSG) 2023-01-25.

Bilagor

1. Årsrapport 2022 för kommunstyrelsen
2. Barnbokslut 2022 för kommunstyrelsen
3. Trygghetsskapande och brottsförebyggande uppdraget
4. Uppföljning av trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet i stadens verksamheter
5. Platssamverkan
6. Fråga till medlemsorganisationer i KS trygghetsråd om mest prioriterade frågor
7. Extra resurser 10 miljoner
8. BRG analys av företagens trygghetsundersökning
9. Rapport Företagens trygghetsundersökning 2022

Ärendet

Kommunstyrelsen ska godkänna årsrapport 2022 samt fastställa nivån på det egna kapitalet för kommunstyrelsen. Enligt Göteborgs Stads tidplan för budget- och uppföljningsprocessen är sista dag för beslut i nämnd 2023-02-15.

Ärendet innehåller också redovisning av tio budgetuppdrag från kommunfullmäktige till kommunstyrelsen, sex uppdrag från kommunfullmäktige till kommunstyrelsen utanför budget och fyra uppdrag från kommunstyrelsen till stadsledningskontoret. Detta är ett effektiviserat arbetssätt och minskar antalet tjänsteutlåtanden till kommunstyrelsen i uppdragsredovisningar vilka textmässigt inte är så omfattande. Enligt beslutsmeningar om redovisning av uppdrag från kommunfullmäktige till kommunstyrelsen tar kommunstyrelsen som nämnd, beslut för egen del. Om kommunstyrelsen som nämnd beslutar att förklara uppdragen genomförda redovisas dessa vidare till kommunfullmäktige inom ramen för Göteborgs Stads uppföljningsstruktur.

Anders Roswall

Eva Hessman

Chef för område Kontorsledning

Stadsdirektör



Årsrapport 2022

Bilaga 1

Kommunstyrelsen

Innehållsförteckning

| | | |
|----------|---|-----------|
| 1 | Sammanfattning | 4 |
| 2 | Väsentlig styrinformation till kommunledningen | 5 |
| 2.1 | Verksamhetens utveckling | 5 |
| 2.1.1 | Redovisning av resultat | 7 |
| 2.1.2 | Väsentliga avvikelser i verksamhetens utveckling | 8 |
| 2.2 | Kommunfullmäktiges budgetmål | 8 |
| 2.2.1 | Organisationsmål | 8 |
| 2.2.2 | Nämndspecifika mål från KF | 10 |
| 3 | Övrig uppföljning till kommunledningen | 14 |
| 3.1 | Utveckling inom personalområdet | 14 |
| 3.1.1 | Mått/nyckeltal som beskriver utvecklingen ur ett HR-perspektiv | 14 |
| 3.1.2 | Analys av situationen inom HR-området | 14 |
| 3.1.3 | Långsiktig kompetensförsörjning | 15 |
| 3.2 | Ekonomisk uppföljning | 16 |
| 3.2.1 | Analys av årets utfall | 16 |
| 3.2.2 | Uppföljning av kommuncentrala poster som hanteras genom beslut av andra nämnder | 16 |
| 3.2.3 | Uppföljning av erhållna statsbidrag | 16 |
| 3.3 | Värdering av eget kapital | 17 |
| 3.4 | Uppföljning av särskilda beslut och uppdrag | 18 |
| 3.4.1 | Utvärdering av system för styrning, uppföljning och kontroll | 18 |
| 3.4.2 | Brukar-/kundorienterad kvalitetsledning | 19 |
| 3.4.3 | Kriskommunikation | 20 |
| 3.4.4 | Krisledningsplaner och beredskapsplaner | 20 |
| 4 | Bokslut | 21 |
| 4.1 | Sammanfattande analys | 21 |
| 4.2 | Resultaträkning | 21 |
| 4.3 | Balansräkning | 22 |
| 5 | Styrinformation till nämnden | 24 |
| 5.1 | Grunduppdrag | 24 |
| 5.1.1 | Organisationsförändringar i staden | 24 |

| | | |
|--------|--|----|
| 5.1.2 | Uppdrag från kommunfullmäktiges budget | 25 |
| 5.1.3 | Uppdrag från kommunfullmäktige utanför budget..... | 32 |
| 5.1.4 | Uppdrag från kommunstyrelsen | 35 |
| 5.1.5 | Uppföljning av arbetet med MR-frågor..... | 39 |
| 5.1.6 | Uppföljning Personal- och kompetensförsörjningsanslaget | 39 |
| 5.1.7 | Uppföljning av stadens digitaliseringsarbete..... | 41 |
| 5.1.8 | Uppföljning Äldreombudsmannens arbete..... | 41 |
| 5.1.9 | Uppföljning Funktionshinderombudsmannens arbete | 42 |
| 5.1.10 | Uppföljning Visselblåsarfunktionen..... | 42 |
| 5.1.11 | Uppföljning av Centrum för hållbar stadsutveckling, kunskaps- och forskningsplattform 2020–2024 | 44 |
| 5.1.12 | Styrande dokument inom VA-området..... | 44 |
| 5.1.13 | Fördjupningar av tre av stadens riktlinjer med anledning av granskning av styrande dokument och riktlinjer efter Justitieombudsmannens bedömning | 46 |
| 5.1.14 | Nya beredskapszoner | 48 |
| 5.1.15 | LOV3 Övergripande lägesbild | 48 |
| 5.1.16 | Trygghetsskapande och brottsförebyggande uppdraget..... | 49 |
| 5.2 | Styrning och ledning | 54 |
| 5.2.1 | Samlad riskbild..... | 54 |
| 5.2.2 | Plan för intern kontroll | 56 |
| 5.2.3 | Plan för arbetsmiljö och hälsa | 58 |
| 5.2.4 | Aktuella revisionsrapporter | 58 |
| 5.3 | Ekonomisk uppföljning..... | 59 |

Bilagor

Bilaga 2: Barnbokslut 2022 för kommunstyrelsen

Bilaga 3: Trygghetsskapande och brottsförebyggande uppdraget

*Bilaga 4: Uppföljning av trygghetsskapande och brottsförebyggande
arbetet i Stadens verksamheter*

Bilaga 5: Platssamverkan

*Bilaga 6: Fråga till medlemsorganisationer i KS trygghetsråd mest
prioriterade frågor*

Bilaga 7: Extra resurserna 10 miljoner

Bilaga 8: BRG analys av företagens trygghetsundersökning

Bilaga 9: Rapport Företagens trygghetsundersökning 2022

1 Sammanfattning

Stadsledningskontoret leder och samordnar stadens förvaltningar och bolag i ett antal processer för leverans på kommunfullmäktiges mål. Exempel är Ny arena och stadsutveckling i evenemangsområdet, Jämlik stad, Västsvenska paketet och högvattenskydd. Under 2022 har stadsledningskontoret också lett genomförandet av ny organisation för stadsutveckling som trädde i kraft vid årsskiftet 2022/2023.

Ledning och samordning i staden sker även genom det gemensamma arbetet som sker inom Stadens ledarforum, som samlar alla förvaltning- och bolagsdirektörer. Under 2022 har fortsatt förändringsarbete skett, från delar till helhet, som både har fokus på att förflytta stadens leveranser inom prioriterade områden och på organisationskultur och att utveckla ledar- och medarbetarskap.

Ett förändringsuppdrag som pågår för att leda och samordna staden är utveckling av digitalisering, it och innovation, där bland annat nya reglerande och planerande dokument har beslutats för att staden ska ha ändamålsenlig styrning inom området. Stadsledningskontoret leder och samordnar arbetet med implementering av den nya styrmodellen inom digitalisering och IT som gäller från 2023.

En handlingsplan för att motverka tystnadskultur, har arbetats fram och planen har varit ute på remiss till samtliga förvaltningar i Göteborgs Stad. Viktiga delar i denna plan handlar om ledarskap, organisationskultur och chefers organisatoriska förutsättningar och blir ett bidrag i ett långsiktigt arbete.

Stadsledningskontoret har fortsatt med inriktningen att öka såväl fokus som arbetsinsatser inom det trygghetsskapande och brottsförebyggande området och aktiviteter bedrivs för att öka samordningen av och driva utvecklingen inom stadens verksamheter.

Under året har arbetet inom personal- och arbetsgivarpolitiken kunnat återgå till att bedrivas inom mer normala förutsättningar, efter att de restriktioner som gällde under pandemin. Pandemin har dock försenat genomförandet av vissa frågor och aktiviteter som ryms inom programmet attraktiv arbetsgivare.

Förvaltningen genomförde 2021 en ledarskapsutbildning för alla chefer på stadsledningskontoret med syfte att stärka det gemensamma ledarskapet, organisationens identitet och kultur. Utifrån programmet identifierades några utvecklingsområden som nu är genomförda och har bidragit till en större delaktighet för det gemensamma uppdraget. Förvaltningen planerar för att internt stödja tillämpningen av ledarskapsutvecklingen och knyta an denna till de utvecklingsinsatser inom medarbetarskap som ska genomföras under 2023.

Sjukfrånvaron på kontoret är fortsatt låg, den korta sjukfrånvaron har ökat marginellt vilket bedöms bero på att fler arbetat på kontoret 2022 jämfört med 2021 vilket ökat smittspridningen.

Överskottet i bokslutet är 14,1 mnkr, varav 9,4 mnkr hänförs från stadsledningskontoret och 4,7 mnkr från den politiska verksamheten. Det positiva resultatet beror främst på lägre personalkostnader än budgeterat på grund av personalvakanser.

2 Väsentlig styrinformation till kommunledningen

2.1 Verksamhetens utveckling

Planering-, budget- och uppföljningsprocessen

Göteborgs Stads struktur för planering och uppföljning har bedrivits i liknande form de senaste tre åren. Rapport- och uppföljningsstrukturen sätter fokus på verksamheternas grunduppdrag och eventuella avvikelser som kan uppstå i genomförandet, en uppföljningsportal som presenterar utfallsvärden över indikatorer för kommunfullmäktiges mål, och uppdragslistor presenteras över hur nämnder och styrelser planerar och rapporterar på de uppdrag kommunfullmäktige och kommunstyrelsen lagt ut på organisationen.

Budgetprocessens har de senaste åren tagit sin utgångspunkt från stadsledningskontorets dokument om "Förutsättningar för budget" samt nämndernas verksamhetsnomineringar och investeringsnomineringar. Dokumenten har överlämnats till de politiska partierna under våren för fortsatt arbete med att ta fram förslag till budget för beslut i kommunfullmäktige under november.

Ärendeprocessen

Under 2022 har arbetet med att ta fram allsidigt beredda och kvalitetssäkrade beslutsunderlag pågått i fortsatt hög takt. Det handlar om återrapporter, utredningar, uppföljningar, remisser, motioner, nämnd- och styrelseärenden med mera. Under 2022 har även det lokala införandeprojektet för det stadengemensamma dokument- och ärendehanteringssystemet Ciceron arbetat med planering och förberedelser inför införandet på stadsledningskontoret. Under 2023 går projektet vidare med införande och driftsättning av det nya systemet samt avveckling av det befintliga systemet LIS. Planerad driftsättning av Ciceron på stadsledningskontoret är april 2023.

Leda och samordna staden

Exempel på processer där stadsledningskontoret leder och samordnar stadens förvaltningar och bolag för leverans på kommunfullmäktiges mål är Ny arena och stadsutveckling i evenemangsområdet, Jämlik stad, Västsvenska paketet och högvattenskydd. Under 2022 har stadsledningskontoret också lett genomförandet av ny organisation för stadsutveckling som trädde i kraft vid årsskiftet.

Stadsledningskontoret leder eller samordnar många olika processer där samverkan mellan nämnder krävs för att leverera på fullmäktiges övergripande mål i budget eller andra styrande dokument. En målsättning är att säkerställa ett mer sammanhållet arbete avseende hur stadens verksamheter gemensamt driver arbete utifrån inriktningar och beslut gällande bland annat de stora utmaningarna för staden. Ledning och samordning i staden förstärks genom kontorets arbete att mer uttalat driva implementering och följa förvaltningar och bolags genomförande av uppdrag för att säkerställa effekter av tagna beslut.

Ett förändringsuppdrag som pågår för att leda och samordna staden är utveckling

av digitalisering, it och innovation, där bland annat nya reglerande och planerande dokument har beslutats för att staden ska ha ändamålsenlig styrning inom området. Stadsledningskontoret leder och samordnar arbetet med implementering av den nya styrmodellen inom digitalisering och IT som gäller från 2023.

Den samlade styrmiljön, det vill säga styrande dokument med koppling till digitaliseringsområdet, har setts över och anpassats vilket innebär att stadens förvaltningar och bolag nu har gemensamma principer, gemensam styrning och gemensamma mål att utgå ifrån som grund. Styrmiljön och det förändrings- och implementeringsarbete som bedrivs görs med utgångspunkten att skapa förutsättningar för stadens förvaltningar och bolag att kunna ta ett aktivt ägarskap för sin verksamhetsnära utveckling med stöd av digitalisering.

Stadsledningskontorets ansvar för att driva stadens digitaliseringsarbete på övergripande nivå i syfte att säkra ett hela staden-perspektiv utgår från den förändrade styrmiljön med gemensamma principer, styrning och mål samt fokus på att stärka stadens digitala mognad och förmåga att ta tillvara de möjligheter digitalisering kan ge. Under året har etablering av en gemensam kunskapsarena för stadens förvaltningar och bolag tagits fram. Denna syftar bland annat till att bidra till en ökad digital mognad, främja förväntade synergieffekter och stärka helhetstänk utifrån ett kommunkoncern- och medborgarperspektiv.

Även reglementena för berörda leverantörsnämnder har justerats och börjar gälla i samband med att den nya styrningen för digital utveckling och förvaltning träder i kraft 1 januari 2023.

Ledning och samordning i staden sker även genom det gemensamma arbetet som sker inom Stadens ledarforum, som samlar alla förvaltning- och bolagsdirektörer. Under 2022 har ett fortsatt förändringsarbete skett, från delar till helhet, som både har fokus på att förflytta stadens leveranser inom prioriterade områden och på organisationskultur och att utveckla ledar- och medarbetarskap. Utifrån stadsledningskontorets drivningsansvar vad gäller ledarskap ska en långsiktighet och en röd tråd skapas i de chefsutvecklingsinsatser som erbjuds på central nivå. Det utvecklingsprogram som genomförts för förvaltning och bolagschefer avslutades under våren och arbete pågår nu med att ta innehållet i programmet vidare i organisationen. Dels genom arbete som görs på ledarforum, dels genom att ta fram ett upplägg för nya direktörer som en del av deras introduktion. Flera förvaltningar har påbörjat ett arbete i den egna organisationen och ett arbete pågår med att tydliggöra vad som bör tas vidare i respektive organisation, samt i stadens olika chefsutvecklingsprogram och introduktioner.

En handlingsplan för att motverka tystnadskultur, har arbetats fram och planen har varit ute på remiss till samtliga förvaltningar i Göteborgs Stad. Viktiga delar i denna plan handlar om ledarskap, organisationskultur och chefers organisatoriska förutsättningar och blir ett bidrag i ett långsiktigt arbete.

Stadsledningskontoret har fortsatt med inriktningen att öka såväl fokus som arbetsinsatser inom det trygghetsskapande och brottsförebyggande området och aktiviteter bedrivs för att öka samordningen av och driva utvecklingen inom stadens verksamheter. Arbetet bedrivs samordnat och i nära samverkan med stadens verksamheter och är ett komplement till det främjande och förebyggande arbete som sker inom stadens kärnuppdrag och Jämlik stad.

Leda, samordna och följa upp personal- och arbetsgivarpolitiken

Under året har arbetet inom personal- och arbetsgivarpolitiken kunnat återgå till att

bedrivs inom mer normala förutsättningar, efter att de restriktioner som gällde under pandemin har lyfts. Pandemin har dock försenat genomförandet av vissa frågor och aktiviteter som ryms inom programmet attraktiv arbetsgivare. Planering för hur den gemensamma arbetsgivarpolitiken ska inriktas efter 2023, när nuvarande program attraktiv arbetsgivare löper ut, har påbörjats med inriktningen att möta stadens stora kompetensförsörjningsutmaningar. Inom arbetsmiljöarbetet har fokus legat på metod och systematik för uppföljning samt frågor kopplade till stadsledningskontorets ärenden gällande otillåten påverkan.

För att stärka stadens ledning och samordning av arbetsgivarpolitiken har under året stadsledningskontoret övertagit ansvaret för samtliga HR-processer. Detta har inneburit ett gemensamt utvecklingsarbete tillsammans med Intraservice, i syfte att anpassa arbetssätt och metoder för att ytterligare möta verksamheternas behov.

2.1.1 Redovisning av resultat

Volym-, intäkts- och kostnadsutveckling

| Mått | 2020 | 2021 | 2022 |
|--|-------------------|--------------------|--------------------|
| Nettokostnadsutveckling stadsledningskontoret (totala nettokostnader mnkr samt procentuell förändring) | 12,6 mnkr (+4,9%) | -22,9 mnkr (-8,5%) | 61,4 mnkr (+25,0%) |
| Årsarbetare stadsledningskontoret (totalt antal samt procentuell förändring) | 247,1 ÅA (+2,9%) | 236,7 ÅA (-4,2%) | 257,1 ÅA (+8,6%) |
| Nettokostnadsutveckling politisk verksamhet (totala nettokostnader samt procentuell förändring) | -2,1 mnkr (-2,5%) | 4,2 mnkr (+4,9%) | 4,2 mnkr (+4,7%) |
| Årsarbetare politisk verksamhet (totalt antal samt procentuell förändring) | 75,5 ÅA (+2,9%) | 74,6 ÅA (-1,2%) | 74,9 ÅA (+0,4%) |

Lönekostnader och årsarbetartal som uppstår hos kommunstyrelsen i posterna Personal- och kompetens och fackliga förtroendemän i den "fackliga modellen" elimineras i tabellen. Lönekostnader och årsarbetartal redovisas uppdelat på stadsledningskontorets tjänstepersoner och den politiska organisationen.

Nettokostnaden för stadsledningskontoret har under 2022 ökat med 61,4 mnkr (+25,0 procent) jämfört med 2021. Nettokostnadsutvecklingen påverkas i huvudsak av löneökningar, ändringar i personalvolymen samt av de uppdrag som stadsledningskontoret har under året. Uppdragen kan variera mellan åren beroende på beslut som fattas och med det följer kostnadsutvecklingen. Jämfört med föregående år är nettokostnaden för perioden högre huvudsakligen på grund av högre kostnader för uppdraget LOV3 samt på grund av de kostnader som stadsledningskontoret har haft för genomförandeprojektet Ny organisation för stadsutveckling 2023 (NOS 2023). Under 2021 hade kostnaderna för LOV3 inte upparbetats som budgeterat på grund av den tid som processen med ansökningar om LOV3-områden samt upphandlingsprocessen tog i anspråk. Endast en mindre del av budgeten som anslogs för det trygghetsfrämjande arbetet i form av ordningsvakter enligt LOV3 kunde därför nyttjas under 2021. Under 2022 är fler beviljade områden i gång och därför är kostnaderna högre jämfört med samma period 2021.

Under 2022 har personalvolymen för stadsledningskontorets tjänstepersoner ökat med 20,4 årsarbetare, vilket är en ökning med 8,6 procent jämfört med 2021. Ny organisation för stadsutveckling som står för cirka hälften av den totala ökningen, består av inlånade resurser för planering samt att flertalet chefer till de nya förvaltningarna varit anställda på stadsledningskontoret under delar av 2022.

Resterande ökning förklaras av att kontoret tillsatt ett antal vakanta tjänster samt bemannat med ökad kompetens för att säkerställa att kontoret kan leverera i sitt uppdrag.

För den politiska verksamheten har nettokostnaden under perioden varit 4,2 mnkr (+4,7 procent) högre än jämfört samma period föregående år. Ökningen beror huvudsakligen på årliga löneökningar samt av avtagande påverkan av pandemin på kommunfullmäktiges representationsverksamhet.

Under 2022 har personalvolym för den politiska verksamheten varit i stort sett oförändrad, en ökning med 0,3 årsarbetare vilket motsvarar 0,4 procent.

2.1.2 Väsentliga avvikelser i verksamhetens utveckling

Stadsledningskontoret redovisar inga väsentliga avvikelser i innevarande årsrapport.

2.2 Kommunfullmäktiges budgetmål

2.2.1 Organisationsmål

2.2.1.1 Göteborg har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser

Staden ska ha god ekonomisk hushållning i verksamheten

Stadsledningskontoret har tagit fram en anvisning för kommunstyrelsens interna ekonomistyrningsprinciper. Budgetansvarig chef ska, enligt den interna tidplanen, fem gånger per år (februari, mars, maj, augusti och oktober) följa upp och analysera ekonomin för sin verksamhet och presentera en prognos för helåret. Om prognosen för helåret pekar mot ett budgetöverskridande kan det, enligt stadsledningskontorets riktlinjer, resultera i att en åtgärdsplan tas fram.

En digital ledningsrapport för kontoret har tagits fram som kommer att öka tillgängligheten till utfalls- och prognosvärden och därmed förstärka stadsledningskontorets interna arbete med uppföljning, analys och planering.

Stadsledningskontoret har vidare tagit fram en anvisning för inköp för att säkerställa att alla inköp sker enligt gällande lagstiftning och enligt Göteborgs Stads inköps- och upphandlingspolicy. Anvisningen ser till att skydda nyttjandet av offentliga medel, att de konkurrensmöjligheter som finns nyttjas samt att inköpen genomförs affärsmässigt. Under våren 2022 har stadsledningskontoret också anslutit sig till tjänsten Stöd vid uppföljning av inköp (Spendanalys). Anslutningen kommer att förstärka stadsledningskontorets arbete med att systematiskt följa upp och analysera kostnader som baseras på de inköp som görs.

2.2.1.2 Göteborgs Stad är en attraktiv arbetsgivare med goda arbetsvillkor

Medarbetarengagemang (HME) totalt kommunen

| Göteborgs Stad är en attraktiv arbetsgivare med goda arbetsvillkor | | | | |
|---|--------------------|--------------------|--------------------|-----------------|
| Medarbetarengagemang (HME) totalt kommunen | | | | |
| | Utfall 2020 | Utfall 2021 | Utfall 2022 | Mål 2022 |
| Utfall/mål för staden | 79 | 78 | 79 | 81 |
| Utfall/mål för nämnden | 77 | 75 | 76 | 80 |

Utfallet för 2022 beräknas presenteras i februari

Stadsledningskontoret har under 2022 arbetat för att medarbetare ska känna sig delaktiga och engagerade i aktiviteter kopplade till Göteborgs stads program för attraktiv arbetsgivare och för en utveckling av medarbetarskapet på stadsledningskontoret. Alla medarbetare har fått arbetat med frågeställningarna - vad är en attraktiv arbetsgivare? och - vad betyder medarbetarskap för dig? Det är ett långsiktigt arbete som kommer att pågå under 2023. Pandemin, även om den under året minskat i omfattning, har fortsatt varit en utmaning för kontorets arbete med engagemang och organisationskultur. Medarbetare arbetar nu i större utsträckning mer flexibelt än innan pandemin då möjligheten finns att utföra arbetsuppgifterna på annan plats än sin huvudarbetsplats.

Det första värdet från senaste medarbetarenkät stadsledningskontoret kunnat ta del av i skrivande stund är positivt och stadsledningskontorets värde för HME har ökat från 75 enheter till 76 enheter 2022.

Sjukfrånvaro kommunalt anställda totalt

| Göteborgs Stad är en attraktiv arbetsgivare med goda arbetsvillkor | | | | |
|---|--------------------|--------------------|--------------------|-----------------|
| Sjukfrånvaro kommunalt anställda totalt | | | | |
| % | Utfall 2020 | Utfall 2021 | Utfall 2022 | Mål 2022 |
| Utfall/mål för staden | 9,6 | 8,6 | 8,8 | 8,1 |
| Utfall/mål för nämnden | 2,3 | 1,9 | 2,1 | 3,5 |

Sjukfrånvaron har ökat med 0,2 procentenhet jämfört med 2021 till 2,1 procent, vilket understiger målet som var satt att inte överstiga 3,5 procent. Staden totalt har också ökat sin sjukfrånvaro något. Att fler har arbetat på kontoret under 2022 jämfört med 2021 bedöms vara skälet till en något ökad sjukfrånvaro, i och med ökad risk för smittspridning.

Stadsledningskontoret arbetar aktivt och strukturerar utifrån stadens rehabiliteringsprocess och i nära samråd med företagshälsovård för att vid sjukfrånvaro verka för en hållbar återgång i arbete. Förvaltningen sätter mål och aktiviteter kopplat till arbetsmiljö och hälsa för att främja en bra arbetsmiljö och ett gott arbetsliv.

2.2.2 Nämndspecifika mål från KF

Stadsledningskontorets roll och uppdrag är i huvudsak att skapa förutsättningar för måluppfyllelse genom att leda, samordna och följa upp stadens övriga verksamheter och ekonomi. Den samlade bedömningen görs med utgångspunkt från samtliga nämnders och styrelsernas uppföljning i Göteborgs Stads delårsrapporter och årsredovisning. Under respektive mål nedan beskrivs resultaten av det arbete stadsledningskontoret driver kopplat till målen.

2.2.2.1 Övergripande mål: 1.0 Göteborg är en attraktiv storstad där alla ges chansen att forma sina liv och ingen lämnas utanför

I juni beslutade kommunfullmäktige (2022-06-09 § 12) om Göteborgs Stads barnrättsplan som syftar till att stärka barns rättigheter genom ett systematiskt och inkluderande arbete. Stadens nämnder och styrelser ska också årligen upprätta ett barnbokslut för att få en bild om den egna verksamhetens arbete och resultat i sitt barnrättsarbete. Barnboksluten finns bilagda i respektive nämnder och styrelser årsrapporter. Under året var det även val till ungdomsfullmäktige och över 9000 barn röstade. Trots en stor ökning av antalet kandidater jämfört med tidigare år ligger valdeltagandet fortsatt lågt på 19 procent. Nya organisatoriska förutsättningar, fortsatta effekter av pandemin samt demokratins utmaningar i stort kan vara orsaker. Nytt för året var en satsning på interaktiva aktiviteter på valsidan på goteborg.se, där intresserade bland annat kunde chatta med förtroendevalda.

Stadsledningskontoret har deltagit aktivt i arbetet att se över och revidera stadens program för besöksnäringens utveckling som Göteborg & Co AB genomfört. Programmet, som kommunfullmäktige återremitterade till kommunstyrelsen 2022-12-08, föreslås ändra benämning till program för destinationsutveckling. Det motsvarar på ett bättre sätt programmets syfte utifrån den utveckling som Göteborg ska uppnå.

Business Region Göteborg AB har tillsammans med kommunstyrelsen haft uppdraget att i samband med ny mandatperiod se över, utvärdera och föreslå ändringar i det näringslivsstrategiska programmet. En sådan process har pågått under 2022 där stadsledningskontoret aktivt medverkat. Ett förslag kommer lämnas till kommunfullmäktige under första kvartalet 2023. Förslaget konstaterar att programmet fått en stark förankring inte bara inom staden, samtliga regionkommuner inom GR har utformat sina lokala näringslivsstrategier i linje med Göteborgs program och inkluderat relevanta insatser i sina strategier. Förslaget till revidering av programmet innebär att samtliga mål och insatser kvarstår oförändrade, däremot uppdateras statistik, indikatorer och beskrivningen av förutsättningarna för näringslivets utveckling.

Kommunstyrelsen har haft i uppdrag (KF 2020-12-10 § 20) att utreda förutsättningarna för att samordna program och planer inom område folkhälsa, jämlikhet, mänskliga rättigheter. I samband med redovisningen av utredningen gav kommunfullmäktige (2022-10-27 § 34) i uppdrag till kommunstyrelsen att ta fram ett nytt program som ersätter Göteborgs Stads folkhälsoprogram och Göteborgs Stads program för en jämlik stad. Stadsledningskontoret leder framtagandet av det nya programmet under 2023 i samverkan med stadens nämnder och styrelser samt råd.

Stadsledningskontoret följer stadens arbete med att utveckla samverkan med civilsamhället utifrån den övergripande överenskommelsen mellan Göteborgs Stad och civilsamhällets organisationer (som beslutades i KF 2012). Socialförvaltning

centrum och idrotts- och föreningsförvaltningen har under året genomfört intervjuer med paraplyorganisationer inom civilsamhället och funktioner inom staden för att ta fram underlag till en samordningsfunktion med syfte att stärka samverkan enligt överenskommelsen. Ett förfrågningsunderlag har skickats ut till paraplyorganisationer med möjlighet att lämna anbud gällande avtal med staden om finansiering för en sådan samordningsfunktion. Arbetet fortgår under 2023.

Den gemensamma ambitionen från Göteborgs Stad, Göteborgs universitet och Chalmers att utveckla och fördjupa samarbetet inom ramen för Avsiktsförklaringen har under året lett till en rad aktiviteter. Göteborgs Stad fick ett mindre EU-stöd som bidrog till att stadsledningskontoret under november och december genomförde en serie workshoppar inom avsiktsförklaringens fyra tematiska områden; Fossilfritt Göteborg, Hållbar stadsutveckling, Valfärd samt Demokrati och styrning. Dessa avslutade med en större konferens i december där bland annat representanter för städer och lärosäten i Stockholm, Linköping, Lund och Malmö delade med sig av sina erfarenheter från motsvarande lokala samarbeten.

I november beviljades Forskarskolan Just Transitions – Swedish Research School on Governance for Just Urban and Regional Climate Transitions. Det är en av fem nationella forskarskolor inom hållbart samhällsbyggande som finansieras av Formas. Göteborgs Stad ingår i en sammanslutning med bland annat Chalmers, Göteborgs universitet, Linköpings Universitet och Västra Götalandsregionen. Göteborgs Stad kommer att ha tre doktorander knutna till stadsledningskontoret, miljöförvaltningen och stadsbyggnadsförvaltningen.

Stadsledningskontoret påbörjade under året ett arbete med att ta fram en intern agenda för forskning och utveckling (FoU-agenda). Agendan syftar bland annat till att samla och tydliggöra några strategiska utvecklingsområden inom stadsledningskontoret där det behövs forskning och kunskapsutveckling för ökad måluppfyllelse.

Stadsledningskontoret är programledare för Göteborgs Stads innovationsprogram som nu går in i sitt sista programår. Programmet har, tillsammans med ett stöd från Vinnova, bidragit till att olika pilotprojekt för att stödja utvecklings- och innovationsprocesser i staden kunnat genomföras. En övergripande slutsats är att det krävs någon form av ”struktur för innovation”, vilket inte ett nytt program bedöms kunna skapa. I december startade pilotprojektet DINO (Demonstrator för innovation i offentlig sektor) vilket genomförs av förvaltningen för arbetsmarknad och vuxenutbildning tillsammans med Business Region Göteborg AB. Forskningsinstitutet RISE medverkar med stöd från Vinnova. Detta projekt ska utveckla ett processtöd för innovationsarbete som kan bidra till den struktur som är nödvändig för att stärka stadens förmåga att uppnå kommunfullmäktiges mål. Stadsledningskontoret ingår i projektets styrgrupp.

Arbetet med att stärka möjligheterna till förbättrade och jämlika förutsättningar för de fem rättighetsbaserade råden fortgår. Kommunstyrelsens har nyligen fattat beslut om nya reglementen för dessa råd. Arbetet kan därmed intensifieras under 2023.

2.2.2.2 Övergripande mål: 2.0 Göteborg är en hållbart växande storstad med framtidstro

I och med att kommunfullmäktiges beslut om Göteborgs Stads plan för digitalisering 2023–2026, är de fyra uppdragen i KF budget 2020 fullgjorda. Stadsledningskontorets har ett fortsatt ansvar att driva stadens

digitaliseringsarbete framåt. Arbetet drivs med utgångspunkten att skapa förutsättningar för stadens förvaltningar och bolag att kunna ta ett aktivt ägarskap för sin verksamhetsnära utveckling med stöd av digitalisering.

Under hösten 2022 har Mötesplats Digitalisering och innovation genomförts. Detta är en del av etableringen av DIN Kunskapsarena.

För att skapa förutsättningar för den nya styrmodellen som träder i kraft 1 januari 2023, har stadsledningskontoret samordnat leverantörerna och på flera sätt säkerställt dialog och förankring av nya arbetssätt. Stadsledningskontorets ansvar i den nya styrmodellen innebär att leda, samordna samt utveckla och följa upp de processer som omfattar styrning, samordning och finansiering av digitalisering på en övergripande hela staden-staden.

Business Region Göteborg AB (BRG) har kommunfullmäktiges uppdrag att inom ramen för stadens elektrifieringsplan leda och samordna stadens elektrifiering av transporter och mobilitet. Stadsledningskontoret är representerat i BRG:s arbetsgrupp för planens genomförande. Planen är viktig då den skapar förutsättningar för samverkan mellan stadens verksamheter och den tydliggör för omvärlden vilka mål staden har för elektrifiering av transporter. BRG har under året, på uppdrag från kommunfullmäktige, genomfört en översyn och revidering av planen som bland annat uppdaterats med en bedömning av de ekonomiska konsekvenserna av elektrifieringsplanens genomförande samt en strategi för utbyggnad av laddinfrastrukturen.

I april beslutade kommunfullmäktige om Göteborgs Stads Energiplan 2022–2030. Planen innehåller åtgärder för att nå klimatmålen i miljö- och klimatprogrammet. Energiplanen kommer att följas upp vartannat år av miljöförvaltningen. Uppföljningen ska redogöra för status på implementering av åtgärderna, inklusive en analys av hur eventuella hinder och utmaningar kan övervinnas. Stadsledningskontoret stödjer miljöförvaltningen i arbetet med att implementera energiplanen.

I våras gjorde Göteborgs Stad, för första gången, ett hållbarhetslänkat lån. Arbetet gjordes i samband med omförhandlingen av ett treårigt respektive femårigt lånelöfte kallat Revolving Credit Facility (RCF) på totalt 8 miljarder kronor. Löftet är fördelat på ett banksyndikat bestående av de sex stora nordiska bankerna. Lånet är kopplat till indikatorer för tre miljömål och ett socialt mål. Under året uppdaterades även stadens ramverk för gröna obligationer. Stadsledningskontoret arbetar med att öka andelen gröna obligationer i stadens obligationsprogram. Utstående volym uppgick vid årsskiftet 2022 till 18,25 mdr SEK vilket motsvarar cirka 57 procent av utstående obligationer. Under året har staden gett ut 6 obligationer om 6 mdr SEK, varav fyra av dessa har varit gröna om totalt 4 mdr SEK.

2.2.2.3 Övergripande mål: 3.0 Göteborg är en storstad med stabil ekonomi och tillväxt

Stadsledningskontoret bevakar utveckling av stadens verksamheter och efterlevnad av ekonomistyrning och andra styrande dokument såsom planer och program, till exempel programmet för attraktiv arbetsgivare. Uppföljning sker löpande till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige genom uppföljningsportalen på stadens intranät, delårsrapporter och årsredovisningen, samlingsärenden och fördjupade uppföljningar i enlighet med stadens uppföljningsprocess.

Det övergripande målet, Göteborg är en storstad med stabil ekonomi och tillväxt,

från Göteborgs Stads budget 2022 har fem underliggande mål med 18 indikatorer som visar på utveckling av dessa. Tre av de underliggande målen är utlagda som nämndspecifika mål på kommunstyrelsen. I Göteborgs Stads årsredovisning återkommer stadsledningskontoret med en helhetsbedömning av dessa mål och indikatorer.

Stadsledningskontoret deltar aktivt i BRG:s arbete för utveckling av företagsklimatet och kontoret bidrar till att stadens verksamheter kan genomföra insatser som utvecklar kompetens och servicenivå. Den NKI-mätning (Nöjd-Kund-Index) som BRG genomför löpande inom bygglov, tillstånd och tillsyn, brandskydd samt tillfällig markupplåtelse, visade vid halvårsskiftet en liten nedgång. En möjlig förklaring är att handläggningstider har ökat, delvis som kvardröjande effekt från pandemin. Företagens nöjdhet med stadens upphandlingar har däremot ökat påtagligt.

2.2.2.4 Övergripande mål: Stadens finansiella mål efterlevs

I budget 2022 är finansiella mål fastställda för det nämndspecifika målet Stadens finansiella mål efterlevs. Dessa harmoniserar med inriktningar i Riktlinje för god ekonomisk hushållning och tillämpning av resultatutjämningsreserv, liksom indikatorerna för målet Göteborg har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser.

I Göteborg råder god ekonomisk hushållning när följande inriktningar är uppfyllda.

- Egenfinansiering av investeringar, inklusive utdelning från de kommunala bolagen, bör under en rullande 10-årsperiod uppgå till minst 50 procent men eftersträvas överstiga 60 procent.
- Exploateringsverksamheten ska bedrivas så att inkomster och utgifter över en rullande 10-årsperiod är i balans.
- Soliditeten för kommunkoncernen bör uppgå till 15 procent (inkluderat ansvarsförbindelsen för pensionsåtaganden för pensioner före 1998).
- Staden bör över en rullande tioårsperiod uppnå ett resultatöverskott, inkluderat utdelning från de kommunala bolagen, motsvarande minst två procent av kommunens skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning.
- God ekonomisk hushållning i stadens verksamheter.

Kommunstyrelsen har ett särskilt ansvar att följa den ekonomiska utvecklingen för staden och vid behov vidta åtgärder för att ha en budget i balans.

Stadsledningskontoret bevakar utveckling av stadens verksamheter och efterlevnad av ekonomistyrning och andra styrande dokument. De ekonomiska resultaten för stadens verksamheter är positiva för Göteborgs Stad som helhet. Måluppfyllelsen bedöms därmed i denna rapport som god. I Göteborgs Stads årsredovisning 2022 återkommer stadsledningskontoret med systematisk uppföljning av stadens ekonomi i sin helhet utifrån respektive nämnd och bolags årsrapporter och gör där bedömningen av målet i sin helhet.

3 Övrig uppföljning till kommunledningen

3.1 Utveckling inom personalområdet

3.1.1 Mått/nyckeltal som beskriver utvecklingen ur ett HR-perspektiv

| | 2020 | 2021 | 2022 |
|---|------|------|------|
| Total sjukfrånvaro (%) | 2,3% | 1,9% | 2,1% |
| Förvaltningsextern personalomsättning (%) | 9,1% | 7,6% | 7,5% |

Nyckeltalen anges för basverksamheten, vilket exkluderar temporär verksamhet, personal och kompetens, kommunövergripande verksamhet och politisk verksamhet.

Sjukfrånvaron har ökat med 0,2 procentenhet till 2,1 procent jämfört med 2021. Den långa sjukfrånvaron (+15 dagar) har minskat något medan den korta sjukfrånvaron har ökat. Staden totalt har också ökat sin sjukfrånvaro något. Fler har arbetat på kontoret under 2022 jämfört med 2021, med risk för större smittspridning, vilket bedöms förklara den ökade korta sjukfrånvaron.

Under 2022 anställdes 23 tillsvidareanställda medarbetare. Totalt 17 tillsvidareanställda medarbetare avslutade sin anställning under 2022.

Avgång på egen begäran och avgång till annan förvaltning är i stort sett oförändrad mellan 2021 och 2022. Pensionsavgångar har däremot minskat under 2022.

3.1.2 Analys av situationen inom HR-området

År 2022 har präglats av fortsatt pandemi och fortsatt utveckling av ett hybridarbete. Detta har bidragit till att frågor om hur vi bygger engagemang, underlättar för samarbeten, kompetensförsörjning och vilka principer förvaltningen ska ha för hybridarbete har varit viktiga under året. Stadsledningskontoret har, liksom andra arbetsplatser, fått prova sig fram då ingen arbetsgivare ännu har något facit.

Det ABA (aktivitetsbaserad arbetsplats) utformade kontoret och arbetsmiljön har anpassats till att möta ett mer hybrid arbetssätt. Fler möjligheter att använda kontorsytorna till både fysiska och digitala möte har tillkommit under året.

Ett arbete som har påbörjats och kommer intensifieras för att stärka tillit, ansvar och självledarskapet, är arbetet med att utveckla medarbetarskapet. Ett ansvarsfullt och utvecklande medarbetarskap kommer att ha påverkan på resultat, organisationskultur och för att uppfattas som en attraktiv arbetsgivare.

Arbetsmiljön har även följs upp genom de årliga ronderna. Resultatet för medarbetarenkäten har utmynnat i handlingsplaner för varje avdelning. Genom regelbundna temperaturmätningar har chefer haft ett verktyg för kontinuerligt fånga upp arbetsmiljön och ha dialog med sina medarbetare. Detta har varit viktigt när många medarbetare har arbetat hemifrån under pandemin och chefer inte haft

möjlighet att i samma utsträckning som innan pandemin regelbundet träffa sina medarbetare fysiskt.

Förvaltningen genomförde 2021 en ledarskapsutbildning för alla chefer. Syftet var att stärka det gemensamma ledarskapet, organisationens identitet och kultur. Utifrån programmet identifierades några utvecklingsområden som skulle genomföras i projektform under 2022. Utvecklingsområdena är nu genomförda och har bidragit till en större delaktighet för det gemensamma uppdraget. Förvaltningen planerar för att internt stödja tillämpningen av ledarskapsutvecklingen och knyta an denna till de utvecklingsinsatser inom medarbetarskap som ska genomföras under 2023.

En utmaning som förvaltningen står inför de kommande åren är, utifrån de förändringar och behov som uppstår i vår omvärld, att behålla, utveckla och hitta medarbetare med rätt kompetens inom ramen för den strategiska kompetensförsörjningsplanen.

Andra viktiga strategiska framtidsfrågor för stadsledningskontoret är medarbetarskap, chefers organisatoriska förutsättningar och chefers arbetsmiljö.

3.1.3 Långsiktig kompetensförsörjning

För stadsledningskontoret innebär kompetensförsörjning att på kort och lång sikt säkerställa att verksamheten har tillgång till medarbetare med rätt kompetens. Det handlar om att ständigt bevaka och värdera att kontoret har de kompetenser som behövs för uppdragen.

Under året har ett arbete fortsatt med att analysera kompetensbehov per verksamhetsområde i samband med budgetarbetet. Detta har genomförts i form av dialogmöte mellan chefer, ekonomi- och HR-avdelningen, där följande frågeställningar behandlats:

- vilka nuvarande och framtida utmaningar vi står inför?
- hur motsvarar nuvarande arbetssätt och medarbetarnas kompetens framtida utmaningar?
- vilket förändrat arbetssätt/kompetens behöver vi?
- vilka förutsättningar till förändrat arbetssätt/kompetens har vi?
- hur skapar vi de förutsättningarna för förändrat arbetssätt/den kompetens vi saknar?

Under dialogen har flertalet gemensamma nämnare identifierats på förvaltningsövergripande nivå, vilka kommer att resultera i fortsatt utvecklingsarbete och aktiviteter för att säkra framtida försörjning på kompetens. Arbetet sammanställs i en kompetensförsörjningsplan för förvaltningen som årligen följs upp och kompletteras efter nya förhållanden och förändringar i och från vår omvärld.

Förvaltningen har också utvecklat rutinerna för rekryteringsprocessen. HR-avdelningen blir en mer omfattande och drivande resurs vid rekryteringar och avgångssamtal. Vilket ger arbetsgivaren en förvaltningsövergripande kunskap om behov, krav och tillgång på kompetens både ur ett internt perspektiv och externt marknadsperspektiv. Denna kunskap är också värdefull för arbetet med att kunna attrahera nya medarbetare.

3.2 Ekonomisk uppföljning

3.2.1 Analys av årets utfall

Resultatredovisning i sammandrag

| | Bokslut 2022 | Budget 2022 | Avvikelse | Bokslut 2021 | Bokslut 2020 |
|-------------------------|-----------------|----------------|-------------|-----------------|-----------------|
| Intäkter | 112,1 | 109,7 | 2,4 | 114,9 | 142,6 |
| Kostnader | -542,9 | -570,3 | 27,4 | -478,9 | -530,1 |
| Kommunbidrag | 383,4 | 383,4 | 0,0 | 366,6 | 389,4 |
| Kommuninterna bidrag | 61,5 | 77,2 | -15,7 | 29,3 | 33,9 |
| Resultat | 14,1 | 0,0 | 14,1 | 31,8 | 35,8 |
| Eget kapital | 22,1 | | | 39,8 | 43,8 |

Avrop gällande personal- och kompetensförsörjningsanslaget ligger från och med 2022 på posten kommuninterna bidrag och inte på intäkter. Resultatredovisningen för 2021 och 2020 har därför strukturerats om för att möjliggöra jämförelse med resultatet för 2022.

Periodens resultat för kommunstyrelsen är ett överskott på 14,1 mnkr vilket motsvarar en positiv avvikelse mot periodens budget med 14,1 mnkr. Den huvudsakliga förklaringen är överskott från stadsledningskontoret (9,4 mnkr) och överskott från den politiska verksamheten (4,7 mnkr). Under avsnitten 4.2 och 5.3 redogörs för de huvudsakliga orsakerna till den positiva avvikelsen.

3.2.2 Uppföljning av kommuncentrala poster som hanteras genom beslut av andra nämnder

| Kommuncentral post (Belopp i tkr) | Utfall | Budgeterat belopp | Avvikelse |
|---|--------|----------------------|-----------|
| LOV 3 områden (del av trygghetspaketet) | 31 132 | 32 000 | 868 |
| Personal-/kompetensförsörjning | 30 259 | 45 000 | 14 741 |

3.2.3 Uppföljning av erhållna statsbidrag

| Specialdestinerat/riktat statsbidrag | Erhållen ersättning och/eller uppbokad fordran avseende 2022 (tkr) | Speckod (obligatori skt) | Bidragsgivare (tex Skolverket) |
|---|--|--------------------------------|--|
| Psykisk hälsa | 1 810 | 9050 | Sveriges Kommuner och Regioner |
| GO: Innovation fas 3 (Vinnova) | 729 | 9075 | Vinnova – Sveriges innovationsmyndighet |
| Finskt förvaltningsområde | 2 072 | 9081 | Länsstyrelsen |

| | | | |
|-----------|--------|---------------|---|
| MSB-medel | 13 907 | 9082 och 9083 | Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och Länsstyrelsen |
| Corona | 1 035 | 9B70 | Försäkringskassan |

3.3 Värdering av eget kapital

En nämnd ska årligen i samband med bokslutet värdera den egna verksamheten utifrån ett risk- och väsentlighetsperspektiv och motivera rimlig nivå på det egna kapitalet. Enligt stadens rekommenderade nivåer för eget kapital bör kommunstyrelsens nivå ligga i intervallet 9,0 mnkr till 11,0 mnkr.

Kommunstyrelsens bokslut innehåller verksamheter av olika karaktär och med olika risker. I basverksamheten finns den politiska organisationen och tjänstepersonsorganisationen på stadsledningskontoret. Dessutom finns tidsbegränsade uppdrag och projekt med varierande omfattning från år till år. Vid värdering av nämndrisken exkluderas kommuncentrala poster och samordningsuppdrag där stadsledningskontoret har full intäktsfinansiering.

Mot bakgrund av nämndrisken har kommunstyrelsen årligen beslutat att rimlig nivå för eget kapital hos kommunstyrelsen är 8,0 mnkr. För kommunstyrelsen kan finansieringsbehov av eget kapital uppstå för pucketkostnader och omställning, vid överföring av verksamhet och vid minskade ramar. Omfattande uppdrag från kommunfullmäktige och kommunstyrelsen och förseningar som sträcker sig över årsskiften i uppdrag med tidsbegränsad finansiering är annars de främsta motiven för kommunstyrelsen att besluta om användning av eget kapital. Det egna kapitalet uppgår till 22,1 mnkr i bokslutet 2022. För att komma till nivå 8,0 mnkr tkr i eget kapital kommer kommunstyrelsen i bokslutsberedningen för 2022 att återredovisa överskottet på 14,1 mnkr.

| | Årets resultat | Eget kapital |
|---|----------------|--------------|
| Ingående eget kapital 2022 | | 39,8 |
| Kommunstyrelsens bokslut 2021 | | -31,8 |
| Summa ingående eget kapital 2022 efter bokslutsberedning | | 8,0 |
| Kommunstyrelsens bokslut - årets resultat 2022 | 14,1 | |
| varav stadsledningskontoret | 9,4 | |
| varav den politiska verksamheten | 4,7 | |
| Utgående eget kapital 2022 | | 22,1 |
| Förslag till återredovisning av eget kapital för överskott hos kommunstyrelsen | | -14,1 |
| Utgående eget kapital efter återredovisning i bokslutsberedningen för 2022 | | 8,0 |

3.4 Uppföljning av särskilda beslut och uppdrag

3.4.1 Utvärdering av system för styrning, uppföljning och kontroll

Stadsledningskontoret har goda förutsättningar att ha ett effektivt system för styrning, uppföljning och kontroll och tillämpa detta. Förvaltningen är relativt liten vilket ger goda möjligheter till att snabbt styra om vid behov. Kontoret verkar dock i en omvärld med hög förändrings- och utvecklingstakt vilket gör det svårt att förmedla sammanhang och helhet till alla berörda.

Kontorets organisation är anpassad för att genomföra uppdrag effektivt och med hög kvalitet. Uppdrag varierar över tid i antal, omfattning, ämnen och svårighetsgrad. Beredskap finns att utifrån väsentlighet leda och fördela, prioritera och avväga insatser i olika uppdrag, skapa samarbeten och hantera nya kompetensområden.

Inom ramen för det systematiska arbetet med ständiga förbättringar fokuserar stadsledningskontoret på ett antal grundläggande strategier eller utvecklingsfrågor. Utvecklingsfrågorna syftar till att möta den samlade riskbilden för stadsledningskontoret, att inte klara att leverera på grunduppdraget med tillräcklig kvalitet och inom förväntad tidsram. Strategierna säkerställer även att vi upprätthåller eller utvecklar vårt uppdrag, vår roll och våra beteenden i linje med Göteborgs Stads fyra förhållningssätt, och bidrar därmed till önskad organisationskultur.

Genom att fokusera på förbättringsarbete inom utvecklingsområdena ovan bedömer kontoret att förutsättningarna för effektiv styrning, uppföljning och kontroll ytterligare ökar.

Stadsledningskontoret arbetar med utveckling av ledarskap, medarbetarskap och organisationskultur i syfte att uppmuntra till tidig och öppen dialog om förhållningssätt, arbetssätt, kommunikativt klimat och för att ta tillvara och utveckla kontorets samlade kompetens. Ledarskapet ska vägleda och stödja, bygga strukturer för samarbete, samt vid behov avgränsa och prioritera för att skapa tydlighet i uppdrag, roller och ansvar med utgångspunkt i grunduppdraget och förmågan att leverera som ett kontor. Ledarskapsutveckling har prioriterats under föregående år. Under 2023 planeras insatser för att utveckla medarbetarskapet.

Stadsledningskontoret bedömer att det egna arbetet med planering, budget och uppföljning fungerar väl. Det innebär fokus på samordning och prioritering inom hela uppdraget, resurssättning av olika uppdrag och ökad systematik och analys vid uppföljning. Kontoret bevakar särskilt att rätt resurser avsätts för att planera, genomföra och följa upp resultat och måluppfyllelse för de uppdrag/sakområden som kontoret har ett uttalat drivningsansvar för. Ett förbättringsområde är att öka förmågan att dokumentera slutsatser, resultat och effekter för att ge väsentlig styrinformation i budget och uppföljning samt för att utveckla styrning, uppföljningen och kontroll.

För att stärka en effektiv hantering av förvaltningens ledningsarbete har stadsledningskontoret skapat en digital yta till kontorets chefer där årshjul, anvisningar och stödmaterial läggs på ett samlat ställe tillsammans med ledningsrapporter, budget och verksamhetsplan, chefsmöten, gemensamma presentationer med mera.

Förvaltningen fortsätter att utveckla arbetet med riskhantering utifrån lagar, verksamhetens mål och uppdrag. Syftet är att få en bredare och mer samlad bild över de risker som finns i stadsledningskontorets uppdrag att stödja kommunstyrelsen i ledning och samordning och uppföljning av stadens verksamheter. Förbättringsarbete för att det ska bli ett tydligare inslag i samtliga nivåers arbete med att fånga relevanta risker fortsätter. En samlad riskbild och internkontrollplan fastställts årligen i kommunstyrelsens budget och verksamhetsplan.

I den årliga översynen av nuläge och riskbilder identifierar stadsledningskontoret utvecklingsområden och tar fram åtgärder för förbättringsarbete. Kontoret arbetar, för att förstärka kompetensen att driva förändringsarbete utifrån inriktningar och beslut som kommunstyrelsen och kommunfullmäktige fastställt.

3.4.2 Brukar-/kundorienterad kvalitetsledning

Kommunstyrelsen har övergripande ansvar för samordning och förvaltning av kommunens angelägenheter och leder, samordnar och följer upp stadens verksamhet och ekonomi.

Som kommunstyrelsens förvaltning ansvarar stadsledningskontoret för att samordna stadens verksamheter inom vissa utvalda områden eller driva förändringsarbete samt att stödja kommunstyrelsen i uppföljning och uppsikt. Stadsledningskontoret bereder ärenden för att ge kommunstyrelsen relevant styrinformation och brett belysta beslutsunderlag samt leder, samordnar och följer upp att stadens arbete för att säkerställa att politisk styrning och politiska beslut genomförs.

För att minska kvalitetsbrister och samordna stadens verksamheter har det inom stadens ledarforum där alla förvaltnings- och bolagsdirektörer ingår tagits fram en riktning för att optimera stadens gemensamma arbete med utmaningar som finns inom samhällssektorn.

I kommunstyrelsens budget och verksamhetsplan fastställs planeringen för arbetet med kommunfullmäktiges mål och uppdrag till kommunstyrelsen samt vilka områden stadsledningskontoret särskilt ska arbeta med i så kallade drivningsansvar för att hantera stadens behov och utmaningar. Detta arbete är i grunden prioriterat i relation till andra uppdrag vid resurssättning på stadsledningskontoret. För att förebygga kvalitetsbrister är förmågan att behålla, utveckla och anställa rätt kompetens avgörande för att stadsledningskontoret ska kunna hålla och utveckla den kvalitetsnivå som kommunstyrelsen förväntar sig.

Kommunstyrelsen styr i stor utsträckning stadsledningskontorets löpande arbete genom att ge uppdrag att ta fram beslutsunderlag för att förändra och utveckla Göteborg för boende, besökare och näringsliv. Stadsdirektören har som regel veckovisa avstämningsmöten med kommunstyrelsens arbetsutskott för att fånga kvalitetsbrister, synpunkter och inriktningar från kommunstyrelsen. Detta återförs i stadsledningskontorets organisation i ledningskonstellationer och andra mötesforum och innebär ibland justering av resurssättning och tidplaner för kontorets arbete.

Den systematiska kvalitetsledningen på stadsledningskontoret fokuserar på tre områden, ledarskap, kultur och medarbetarskap. Syftet är att säkerställa en god helhetsbild över det aktuella uppdraget, omvärldsbevaka för utveckling, samarbeta för effektiv hantering och hög kvalitet, värdera inom vilka områden och när

proaktivitet krävs samt stimulera nytänkande. Detta går som en röd tråd i genomförd och pågående ledarutveckling, medarbetarutveckling och verksamhetsplanering för att sprida kvalitetsarbete och lärandet på kontoret. Målet med utvecklingsarbetet är att tillsammans med god struktur, ordning och reda, tydligt linjeansvar, processbeskrivningar och beslutsvägar bedriva det systematiska kvalitetsarbetet med fokus på kommunstyrelsens behov och förväntningar och minska kvalitetsbrister i verksamheten.

3.4.3 Kriskommunikation

Stadsledningskontoret arbetar med kriskommunikation i enlighet med riktlinjen för kriskommunikation som antogs av kommunfullmäktige januari 2022.

3.4.4 Krisledningsplaner och beredskapsplaner

Hur framskrider arbetet med beredskapsplanerna?

Stadsledningskontorets beredskapsplan för civilt försvar, version 1.0, är godkänd 2022-09-27. Några bilagor kvarstår att arbeta fram och dokumentet kommer att utvecklas framöver bland annat utifrån tillkommande arbetsuppgifter för kommunen. Krigsorganisationen är satt och arbetet med krigsplacering påbörjad. Planering för såväl utbildning som övning är påbörjad och kommer att genomföras 2023–2024.

Har ni reviderat era krisledningsplaner under 2021–2022?

Stadsledningskontoret reviderade sin krisledningsplan hösten 2021.

4 Bokslut

4.1 Sammanfattande analys

4.2 Resultaträkning

| | Bokslut 2022 | Budget 2022 | Avvikelse | Bokslut 2021 | Bokslut 2020 |
|---|-----------------|----------------|--------------|-----------------|-----------------|
| Intäkter | 112,1 | 109,7 | 2,4 | 114,9 | 142,6 |
| Summa verksamhetens intäkter | 112,1 | 109,7 | 2,4 | 114,9 | 142,6 |
| | | | | | |
| Personalkostnader | -350,8 | -357,4 | 6,6 | -329,1 | -343,0 |
| Hyses- och fastighetskostnader | -40,6 | -40,4 | -0,2 | -41,2 | -40,0 |
| Övriga verksamhetskostnader | -151,5 | -172,6 | 21,1 | -108,6 | -147,0 |
| Summa verksamhetens kostnader | -542,9 | -570,3 | 27,4 | -478,9 | -530,1 |
| | | | | | |
| Verksamhetens nettokostnader | -430,8 | -460,6 | 29,8 | -364,1 | -387,5 |
| | | | | | |
| Kommunbidrag | 383,4 | 383,4 | 0,0 | 366,6 | 389,4 |
| Kommuninterna bidrag | 61,5 | 77,2 | -15,7 | 29,3 | 33,9 |
| Summa kommuninterna fördelningar | 444,9 | 460,6 | -15,7 | 395,8 | 423,3 |
| | | | | | |
| Finansnetto | 0,0 | 0,0 | 0,0 | 0,0 | 0,0 |
| | | | | | |
| Resultat | 14,1 | 0,0 | 14,1 | 31,8 | 35,8 |

Periodens resultat för kommunstyrelsen är ett överskott på 14,1 mnkr vilket motsvarar en positiv avvikelse mot periodens budget med 14,1 mnkr. Den huvudsakliga förklaringen är överskott från stadsledningskontoret (9,4 mnkr) och överskott från den politiska verksamheten (4,7 mnkr).

Kommunstyrelsens resultaträkning innehåller också anslag och samordningsuppdrag som i sin helhet finansieras av kommuncentrala poster eller via intäkter från andra nämnder i staden. Posterna påverkar inte resultatet men

omfattningen är ofta olika från år till år och bidrar därmed till avvikelser vid jämförelser mellan olika år.

Intäkterna för 2022 är lägre än föregående år, huvudsakligen på grund av att volymen uppdrag som har finansierats av statliga medel har minskat jämfört med föregående år. Intäkterna för 2022 är lägre än budgeterad, huvudsakligen på grund av lägre intäkter inom fackliga förtroendemän. Den lägre intäkten påverkar inte årets resultat eftersom kostnaderna för fackliga förtroendemän har minskat med motsvarande belopp.

På kostnadssidan är personalkostnaderna högre än föregående år. Projektet Ny organisation för stadsutveckling (NOS 2023) står för cirka hälften av den totala ökningen och resterande av att kontoret har tillsatt ett antal vakanta tjänster för att säkerställa att kontoret kan leverera i sitt uppdrag. Jämfört med budgeten är personalkostnaderna lägre på grund av vakanser hos stadsledningskontoret och den politiska verksamheten samt att färre antal personer har arbetat med facklig tid jämfört med 2021.

Hyses- och fastighetskostnaderna för 2022 är lägre än föregående år på grund av att i kostnaderna för 2021 ingick lokalkostnader för ett evenemang. Sådana kostnader finns inte med i resultatet för 2022. För 2022 ligger hyres- och fastighetskostnaderna i linje med budgeten.

Övriga verksamhetskostnader under 2022 är högre jämfört med 2021, i huvudsak på grund av att stadsledningskontoret under 2022 har haft högre kostnader för uppdraget LOV3 samt på grund av de kostnader som stadsledningskontoret har haft för genomförandeprojektet Ny organisation för stadsutveckling 2023 (NOS 2023).

Avropet från de kommuncentrala posterna (kommuninterna bidrag) är högre än föregående år på grund av att en större andel av budgeten som har anslagits för kostnaderna för LOV3 har kunnat nyttjas under 2022. Under 2022 är fler beviljade områden i gång och därför är kostnaderna under året högre jämfört med samma period 2021.

Ytterligare analys av nettokostnadsutvecklingen och bokslutsutfallet förekommer i avsnitten 2.1.1 och 5.3.

4.3 Balansräkning

| | 2022 | 2021 |
|--|-------------|--------------|
| Tillgångar | | |
| Anläggningstillgångar | 0,0 | 0,0 |
| Summa anläggningstillgångar | 0,0 | 0,0 |
| | | |
| Omsättningstillgångar | | |
| Kundfordringar | 2,9 | 2,2 |
| Övriga kortfristiga fordringar | 46,1 | 72,9 |
| Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter | 15,9 | 19,4 |
| Kassa och bank | 32,1 | 8,2 |
| Summa omsättningstillgångar | 96,9 | 102,6 |

| | | |
|--|--------------|---------------|
| | | |
| Summa tillgångar | 96,9 | 102,6 |
| | | |
| Eget kapital och skulder | | |
| Eget kapital | | |
| Ingående balans eget kapital | -39,8 | -43,8 |
| Justeringar | 31,8 | 35,8 |
| Resultat | -14,1 | -31,8 |
| Summa eget kapital | -22,1 | -39,8 |
| | | |
| Långfristiga skulder | 0,0 | 0,0 |
| Summa långfristiga skulder | 0,0 | 0,0 |
| | | |
| Kortfristiga skulder | | |
| Leverantörsskulder | -23,1 | -19,3 |
| Skulder till staten | -21,2 | -23,2 |
| Övriga kortfristiga skulder | -0,4 | 0,0 |
| Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter | -30,1 | -20,3 |
| Summa kortfristiga skulder | -74,9 | -62,8 |
| | | |
| Summa eget kapital och skulder | -96,9 | -102,6 |

Balansomslutningen per 2022-12-31 uppgick till 96,9 mnkr, vilket innebär att omslutningen har minskat med 5,7 mnkr jämfört med 2021 (102,6 mnkr). Samtliga tillgångar i nämndens balansräkning utgörs av omsättningstillgångar där de stora förändringarna beror på att övriga kortfristiga fordringar har minskat jämfört med 2021 samtidigt som kundfordringar och banktillgodohavanden har ökat. Orsaken till den förstnämnda är ett ökat flöde av kund- och leverantörsfakturor samt att statliga medel som har betalats ut till andra förvaltningar via balansräkningen har minskat.

Samtliga skulder i nämndens balansräkning utgörs av kortfristiga skulder där de stora förändringarna beror på att övriga interimsskulder har ökat jämfört med föregående år. Vid årsbokslutet 2022 har kostnader avseende NOS-projektet och uppdraget LOV3 bokats upp. I övrigt har leverantörsskulder ökat något jämfört med 2021.

Nämndens egna kapital uppgick till 39,8 mnkr vid årets ingång. Därefter har kommunstyrelsen i bokslutsberedningen fattat beslut om att återredovisa 31,8 mnkr enligt nämndens förslag. Årets resultat om 14,1 mnkr gör att det egna kapitalet uppgår till 22,1 mnkr vid årets slut.

5 Styrinformation till nämnden

5.1 Grunduppdrag

5.1.1 Organisationsförändringar i staden

I november 2021 beslutade kommunfullmäktige att genomföra en förändring av stadens organisation för stadsutveckling. Beslutet innebar att fyra nya nämnder inrättades vid årsskiftet 2022/2023 och att byggnadsnämnden, fastighetsnämnden, lokalnämnden, park- och naturnämnden samt trafiknämnden upphörde vid samma tidpunkt. Under våren 2022 tog stadsledningskontoret fram förslag till reglementen och namn för de nya nämnderna. I juni fastställdes dessa i kommunfullmäktige tillsammans med namn för de nya nämnderna: stadsbyggnadsnämnden, exploateringsnämnden, stadsmiljönämnden samt stadsfastighetsnämnden.

Genomförandet av organisationsförändringen har skett under ledning av stadsledningskontoret, men arbetet har bedrivits i samverkan med berörda förvaltningar och med deltagande av chefer och medarbetare i dessa verksamheter. Utöver en förändring i fördelningen av verksamhetsansvar mellan nämnder har arbetet med genomförandet haft en tydlig inriktning på att lägga en grund för en förändring i arbetssätt samt roll- och mandatfördelning i flera av stadsutvecklingens centrala processer.

Arbetet under våren 2022 var inriktat på kartläggningar för att tydliggöra konsekvenserna av kommunfullmäktiges beslut relativt den verksamhet som bedrivs inom berörda förvaltningar. Det genomfördes även stora rekryteringsomgångar till de befattningar som enligt bemanningsprinciperna skulle vara föremål för rekrytering. Direktörer för de nya förvaltningarna anställdes från och med mars 2022 och i början av juli var flertalet roller i de nya förvaltningarnas ledningsgrupper rekryterade.

Från augusti gick genomförandet in i en ny fas i och med att ledningsgrupperna för de nya förvaltningarna fanns på plats. En större del av genomförandet förflyttades från de olika delprojekten till de mottagande förvaltningsledningarna. Det var fortsatt ett stort fokus på bemanning och arbetet med verksamhetslokaler gick in i ett mer intensivt skede.

Information gällande genomförandet har löpande redovisats i kommunstyrelsens arbetsutskott och den politiska referensgrupp som upprättats för att följa arbetet. Återkommande information har också lämnats i den centrala samverkansgruppen (CSG) för att komplettera den mer formella samverkan inom ramen för de interimistiska samverkansgrupperna (IFSG) för respektive ny förvaltning.

De direkta kostnaderna för projektet under år 2022 uppgår till 19,3 mnkr och kan till störst delen hänföras till anpassning av IT-tjänster och system samt projektledning.

5.1.2 Uppdrag från kommunfullmäktiges budget

Budgetuppdragen i avsnitt 5.1.2.1 överlämnas i årsrapporten till kommunstyrelsen som nämnd för godkännande. Om kommunstyrelsen beslutar att förklara uppdragen genomförda redovisas dessa vidare till kommunfullmäktige inom ramen för Göteborgs Stads uppföljningsstruktur.

5.1.2.1 Uppdrag stadsledningskontoret föreslår kommunstyrelsen som nämnd att för egen del förklara genomförda

1. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att förbereda införandet av utmaningsrätt i staden (dnr 0390/19 - budget 2019)

Kommunstyrelsen beslutade 2019-05-29 § 430 att ärendet skulle återremitteras och stadsledningskontoret fick i uppdrag att ta fram ett förslag på riktlinjer för utmaningsrätt av Göteborgs Stads kommunala verksamhet. Därefter beslutade kommunfullmäktige att införandet av utmaningsrätt inom Göteborgs Stad skulle stoppas till och med den 11 september 2022.

Eftersom beslutet att införa utmaningsrätt stoppades och kommunstyrelsen inte har återkommit med något annat beslut får det antas att uppdraget att införa utmaningsrätt inte ska genomföras, varför stadsledningskontoret bedömer att ärendet kan avslutas.

2. Nämnder och styrelser får i uppdrag att genomföra ett långsiktigt strategiskt effektiviseringsarbete för att frigöra resurser inom staden (dnr 0131/22 – budget 2022)

Den digitala utvecklingen under de senaste åren gör att uppdrag nu genomförs utifrån helt nya förutsättningar, vilket ger såväl kortsiktiga som långsiktiga effektiviseringsvinster. De digitala verktygen möjliggör för personalen att arbeta och samarbeta på distans, vilket sparar tid och pengar genom att behovet och nyttjandet av lokaler samt resande minskar.

Ett framgångsrikt effektiviseringsarbete kräver också en ständig utveckling av verksamheten och personalen som är en viktig källa till kunskap om hur verksamhetsprocesserna är konstruerade. En digitaliseringsgrupp med representanter från kontorets olika verksamhetsområden har därför skapats med syfte att ta ett helhetsgrepp kring det digitala effektiviseringsarbetet.

3. Kommunstyrelsen får i uppdrag att säkerställa att anställda vågar anmäla otillåten påverkan och att stöd säkras till anställda som anmäler (dnr 0117/22 – budget 2022)

2022 har förstärkning skett utifrån flera uppdrag. Uppdraget (dnr 1331/18) som handlade om att stödja tjänstemannarollen mot organiserad brottslighet och otillåten påverkan genomförs numera utbildningsinsatser med inriktning att hantera och motverka otillåten påverkan i ordinarie verksamhet. Där ingår anmälningsprocessen som ett avsnitt och bland annat redogörs det för hur förvaltningar och bolag kan stärka sina rutiner för anmälningsprocessen och hur det kan arbeta i olika forum för att stärka medarbetarna till att våga anmäla. Utbildningsinsatserna har utvecklats och stärkts och det kommer under 2023 finnas fler digitala utbildningar inom området. Under hösten 2022 har drygt 250 personer gått hela grundutbildningen i otillåten påverkan och drygt 150 har tagit del av föreläsning om metodstrategierna för att hantera och motverka otillåten påverkan,

bland annat kunskapshöjning av riskidentifieringsprocessen.

I den föreslagna handlingsplanen för att motverka tystnadskulturer, som varit ute på remiss under hösten 2022, föreslås flera insatser i linje med uppdraget. Två insatser handlar om att stärka stadens medarbetare i anmälnings- och rättsprocessen, varav en av dem inbegriper kunskapshöjning i samverkan med polisen. Detta kommer att påbörjas redan under våren 2023. En annan insats som ingår i handlingsplanen innebär att stärka visselblåsarfunktionen, vilket redan är genomfört.

Det finns därutöver ett uppdrag från kommunstyrelsen som handlar om att stadsledningskontoret ska fördjupa och stärka samarbetet med de fackliga organisationerna utifrån samverkan och det systematiska arbetsmiljöarbetet i hela stadens organisation. Detta arbete pågår.

Bedömningen är utifrån genomförda, pågående och kommande utvecklande utbildningsinsatser tillsammans med föreslagna åtgärder i handlingsplanen för att motverka tystnadskultur bidrar till att säkerställa att anställda vågar anmäla otillåten påverkan. Uppdraget kan därav förklaras fullgjort.

4. Kommunstyrelsen får i uppdrag att, i samverkan med polisen, identifiera och föreslå fler områden för LOV3-ansökningar och se över möjligheten att införa ordningsvakter nattetid (dnr 0118/22 – budget 2022)

Stadsledningskontoret för en kontinuerlig dialog med Polismyndigheten om ordningsvaktsuppdraget enligt LOV3, exempelvis gällande anpassningar av tjänstgöringstider för ordningsvakterna, arbetssätt och behov av att ansöka om ytterligare LOV3-områden. Under 2022 har inget behov av att ansöka om ytterligare LOV3-områden identifierats.

Inom ramen för nuvarande LOV3-tillstånd finns inga begränsningar för när ordningsvakter får nyttjas under dygnet. Utifrån de behov som angavs när avtalen skrevs finns det dock i något avtal begränsningar för vilka tider ordningsvakterna kan jobba under dygnet. Ordningsvakternas tjänstgöringstider avgörs av uppdragets karaktär, där särskild hänsyn tas till ordningsvakternas typiska arbetsuppgifter och befogenheter. Ordningsvakter är ett komplement till polisiära resurser och alla typer av arbetsuppgifter är inte förenliga med ordningsvaktsuppdraget.

I ett av de befintliga LOV3-områdena sker tjänstgöring redan dygnet runt, då det vid identifiering av behoven för området stod klart att problembilden var av sådan karaktär att ordningsvakterna lämpligtvis behövde tjänstgöra även under nattetid. I ett annat område har sluttiden för tjänstgöringen senarelagts till efter midnatt, efter dialog med polisen och berörd uppdragsleverantör.

I och med detta föreslår stadsledningskontoret att budgetuppdraget 2022 förklaras genomfört.

I kommunfullmäktiges budget 2023 står följande:

”Ordningsvakter för LOV3-områden ska kvarstå i liknande omfattning som idag. Antalet LOV3-områden kan justeras efter behov och efter samverkan med polisen. Under året ska en utvärdering genomföras av LOV3-områdena och ordningsvakterna för att mäta effekterna på upplevd trygghet, faktisk trygghet och brottsförebyggande förmåga. Utvärderingen ska genomföras i samverkan med Polismyndigheten och akademien.”

Stadsledningskontoret återkommer till kommunstyrelsen med resultatet av

utvärderingen när den är genomförd.

Stadsledningskontoret kommer fortsatt hantera LOV3-arbetet löpande enligt gällande arbetsordning i ärende med diarienummer 0680/21 punkt 3 där stadsledningskontoret fick i uppdrag att, i samverkan med Polismyndigheten och socialförvaltningarna, löpande hantera befintliga områden och ombesörja att ytterligare ansökningar görs inom ramen för anvisad finansiering i kommunfullmäktiges budget.

5. Kommunstyrelsen får i uppdrag att fortsätta samordna arbetet mot svartkontrakt och att sprida arbetet över staden (dnr 0121/22 – budget 2022)

I 2021 års budget fick kommunstyrelsen i uppdrag att samordna arbetet mot svartkontrakt och att sprida arbetet över staden. Uppdraget återkom i 2022 års budget.

2022 beslutade kommunstyrelsen och kommunfullmäktige att ge Förvaltnings AB Framtiden ett övergripande ansvar för att tillhandahålla rutiner och samordna gemensamma kontrollåtgärder samt vara en stödfunktion mot oriktiga hyresförhållanden för de boenden som Göteborgs Stad förfogar över.

Förvaltnings AB Framtiden har därefter genom Störningsjouren, utgått från stadsledningskontorets kartläggning och varit i kontakt med de bolag och förvaltningar som inte omfattas av koncernens arbete med oriktiga hyresförhållanden samt tagit del av deras rutiner och gjort genomgångar av lägenheterna i bestånden. Störningsjouren kommer i det fortsatta arbetet att vara tillgängliga för rådgivning i både frågor kring rutiner och i enskilda ärenden i syfte att höja kompetens och antal riktiga hyresavtal i staden som helhet. Detta kommer att ske i samband med återkommande kompetensutvecklingstillfällen samt vid behov. Störningsjouren kommer också att erbjuda kompetens och rådgivning i syfte att respektive bolag och förvaltning ska kunna utföra egna kontroller av sitt bestånd.

I delårsrapporten för augusti 2022 slutrapporterade stadsledningskontoret arbetet som utförts inom ramen för Skatteverkets regeringsuppdrag gällande folkbokföring och välfärdsbrott. Kommunstyrelsen fattade beslut angående stadens fortsatta arbete. Det har bland annat gällt införande av systematisk uppföljning av hyresbeståndet, genomför fysiska kontroller i samverkan. Vidare gavs Intraservice i uppdrag att se över möjligheterna att starta en hemtagning av Skatteverkets uppgifter i det s.k. Navet till en server inom Göteborgs Stad och sedan möjliggöra för förvaltningar och bolag att beställa utdrag ur innehållet.

Det nätverk som byggts upp på riks nivå mellan Skatteverket och deltagande kommuner, bland annat Södertälje, Helsingborg, Uppsala och Stockholm, samt SKR kommer fortsatt att samverka för att kompetenshöja varandra med kopplingen mellan folkbokföring och välfärdsbrott. Stadsledningskontoret kommer att representera Göteborgs Stad i nätverket.

6. Kommunstyrelsen får i uppdrag att samordna och leda arbetet för att minska otryggheten vid stadens torg, kollektivtrafikknutpunkter och samlingspunkter (dnr 0124/22 – budget 2022)

Stadsledningskontoret har under 2022 haft dialog med alla socialförvaltningar och bistått dem med att initiera arbete vid de torg, knutpunkter och kollektivtrafikknutpunkter där behov funnits att öka tryggheten.

Socialförvaltningarna implementerar nu ett systemstöd vid kartläggning av otrygga

platser i staden. Avsikten är att ytterligare förvaltningar och bolag även ska rapportera otrygghet i systemstödet. Genom att samla information i ett system kommer staden på sikt att genom samordnad kartläggning kunna arbeta med kunskapsbaserade lägesbilder, orsaksanalyser och åtgärdsplaner. Som stöd i det arbetet håller en gemensam arbetsprocess med tydlig struktur för ledning och styrning att implementeras.

Stadsledningskontoret kommer att följa arbetet med platssamverka i Staden genom att följa upp samt stödja stadens organisationer i implementeringen och genomförandet av det trygghetsskapande och brottsförebyggande programmet.

7. Kommunstyrelsen får i uppdrag att fortsatt identifiera brottsutsatta och otrygga platser (dnr 0127/22 – budget 2022)

Stadsledningskontoret har under 2022 fortsatt att stötta förvaltningar och bolag att identifiera otrygga platser i stadsrummet.

Platssamverkan sker antingen mellan stadens förvaltningar och bolag eller genom att staden samverkar med privata fastighetsägare, näringsliv, polis och civilsamhället. Stadens förvaltningar driver- och/eller samordnar vissa projekt och deltar där privata fastighetsägare driver utvecklingsarbetet. Platssamverkan är en etablerad modell för ökad trygghet i Staden. Den vanligaste formen av platssamverkan i Göteborg sker i form av arbetsgrupper eller utvecklingsprojekt i de ordinarie verksamheterna där Staden och näringslivet samverkar utifrån en gemensam målsättning. Det finns 8 etablerade samverkansorganisationer där Staden samverkar med fastighetsägare/näringslivet i ”BiD” (Business Improvement Districts) organisationer eller samverkan som har ett BiD liknande arbetssätt. Se vidare bilaga 5 ”platssamverkan”.

Socialförvaltningarna implementerar nu ett systemstöd vid kartläggning av otrygga platser i staden. Avsikten är att ytterligare förvaltningar och bolag även ska rapportera otrygghet i systemstödet. Genom att samla information i ett system kommer staden på sikt att genom samordnad kartläggning kunna arbeta med kunskapsbaserade lägesbilder, orsaksanalyser och åtgärdsplaner. Som stöd i det arbetet kommer staden även att införa en gemensam arbetsprocess och styrning för hur ett sådant arbete ska bedrivas.

Stadsledningskontorets bedömning är att den platssamverkan som pågår är en viktig del i trygghetsarbetet. Flera platssamverkan behövs för att öka tryggheten genom att fler aktörer, privata och offentliga arbetar tillsammans. Stadsledningskontoret konstaterar att det finns en potential till att öka platssamverkan i staden.

Genom det kunskapsbaserade lägesbilsarbetet i stadsrummet som utarbetats under 2022 och kommer införas under 2023 sker en styrning av arbetssätt och därmed kan otrygga platser i stadsrummet identifieras.

Stadsledningskontoret kommer att följa arbetet med platssamverka i Staden genom att följa upp samt stödja stadens organisationer i implementeringen och genomförandet av det trygghetsskapande och brottsförebyggande programmet

8. Kommunstyrelsen får i uppdrag att stötta Förvaltnings AB Framtiden och Business Region Göteborg med att uppmuntra och ingå i samarbeten mellan olika aktörer för att göra utpekade platser mer attraktiva genom exempelvis Business Improvement Districts och inkubatorer (dnr 0133/22 – budget 2022)

Platssamverkan sker mellan stadens förvaltningar och bolag eller att staden

samverkar med privata fastighetsägare. Stadens förvaltningar driver/samordnar vissa projekt och deltar i andra där fastighetsägare driver utvecklingsarbetet. Platssamverkan är en etablerad modell för ökad trygghet i Staden.

Den vanligaste formen av platssamverkan i Göteborg sker i form av arbetsgrupper eller utvecklingsprojekt i de ordinarie verksamheterna där Staden och näringslivet samverkar utifrån en gemensam målsättning.

Det finns 8 etablerade samverkansorganisationer där Staden samverkar med fastighetsägare/näringslivet i "BiD" organisationer eller samverkan som har ett BiD liknande arbetssätt (Bilaga 5 "platssamverkan").

Business Region Göteborg AB, Framtiden koncernen och näringslivet arbetar med en modell man kallar för det ett "gemensamt handslag". Det är del av framtidskoncernens strategi för utvecklingsområden. Medaktörerna är, precis som i tidigare samarbeten, överens om långsiktiga satsningar på lokal närvaro och specifika insatser. Tillsammans med invånarna ska man medverka till en positiv stadsutveckling och skapa goda förutsättningar för framtiden. Ett gemensamt handslag. Modell för att stötta de boende sker genom att storföretagen banar väg genom sin handlingskraft. Där alla parter agerar utifrån sina naturliga roller och vi tillsammans kan bidra praktiskt och konkret i utsatta områden.

Stadsledningskontorets bedömning är att den platssamverkan som pågår är en viktig del i trygghetsarbetet. Flera platssamverkan behövs på de platser som identifierats som otrygga genom att fler aktörer, privata och offentliga arbetar tillsammans. Stadsledningskontoret konstaterar att det finns en potential till att öka platssamverkan i staden.

Stadsledningskontoret kommer att följa arbetet med platssamverka i Staden genom att följa upp samt stödja stadens organisationer i implementeringen och genomförandet av det trygghetsskapande och brottsförebyggande programmet.

9. Kommunstyrelsen får i uppdrag att samordna klimatsäkringsarbetet och föra dialog med staten om finansiering inom ramen för 100 klimatneutrala städer, i dialogen ska kommunstyrelsen verka för statlig finansiering av översvämningsskydd (dnr 0119/22 – budget 2022)

Samordningsuppdraget för stadens klimatanpassningsarbete har utvecklats genom programorganisationen för genomförande av högvattenskyddet. Under året har en vattenorganisation bildats för samordning av flera olika vatten som skyfall, dagvatten, recipient-/miljökvalitetsnorm-vatten samt högt vatten. Syftet är att få en samordnad och effektiv vattenhantering inom stadens olika samhällsbyggnadsuppdrag. Arbetet med att ta fram en klimatanpassningsplan har bidragit till att säkerställa en samordnad arbetsprocess för stadens klimatanpassningsinsatser som berör samtliga förvaltningar och bolag. Syftet med klimatanpassningsplanen är att strukturera och stödja staden som verksamhetsutövare och fastighetsägare i arbetet med prioriteringar inom klimatanpassning. Tillsammans med förvaltningar och bolag kommer en åtgärdsplan att tas fram 2023.

I uppdraget att påverka statlig finansiering av översvämningsskydd har stadsledningskontoret deltagit i Boverkets styrgrupp för utveckling av nationellt klimatanpassningsarbete. Det har bland annat resulterat i en nationell klimatanpassningskonferens där Göteborgs Stad stod värd tillsammans med Boverket och Staten Geotekniska Institutet. Dialog och kontakter har utvecklats med flera av de samhällsbyggnadsinriktade myndigheterna och det finns nu ett nätverk

för samordning av klimatanpassningsfrågor. Dialog gällande finansiering och lagändring för hantering av översvåmningsrisker sker löpande med Sveriges Kommuner och Regioner. Det har resulterat i debattartiklar och politiska påverkansinsatser. Inom stadens program för genomförande av högvattenskyddet har en utredning kartlagt de juridiska och finansiella förutsättningarna för genomförande av både högvattenskydd och skyfallshantering. Utredningen utgör ett underlag för planering av begäran om en statlig offentlig utredning hos Klimat- och näringslivsdepartementet, tidigare Miljödepartementet. Begäran avser en utredning om ändrad lagstiftning som stödjer genomförande av översvåmningsåtgärder samt om statlig finansiering. Göteborgs Stad, genom kommunstyrelsen, ansökte om och blev godkända för att ingå i EU Kommissionens mission för klimatanpassning. Missionen öppnar upp för erfarenhetsutbyte genom internationella klimatanpassningsnätverk samt för att ansöka om medel för olika klimatanpassningsrelaterade insatser. Staden har också inlett samarbete med Malmö stad för samordning av påverkansarbetet. Samarbetet med kommunerna närmast Göteborg har också utvecklats.

10. Kommunstyrelsen får i uppdrag att säkerställa att hälsoutvecklarnas utbildning och arbete tillgängliggörs för samtliga stadens nämnder och bolag (dnr 0113/22 – budget 2022)

I budgetuppdraget beskrivs att det förebyggande och främjande arbetsmiljöarbetet behöver utvecklas och ges mer utrymme i verksamheternas arbetsmiljöarbeten.

Bakgrund

En arbetsmiljö som präglas av social och organisatorisk hållbarhet är ett viktigt delmål för Göteborgs Stad för att nå det övergripande målet med verksamheten; nöjda medborgare och brukare med god kvalitet och kontinuitet i arbetet. Medarbetare som mår bra och vill arbeta med engagemang och tillit till varandra, sina chefer och organisationen är en avgörande faktor för att komma dit.

Lagstadgat systematiskt arbetsmiljöarbete styrs av arbetsmiljölagen och arbetsmiljöverkets föreskrifter, bland annat 2001:1 och 2015:4. Den senare trädde i kraft mars 2016 och har som syfte att främja en god arbetsmiljö och förebygga risk för ohälsa på grund av organisatoriska och sociala förhållanden i arbetsmiljön.

Tidigare uppdrag

2016 fick stadsledningskontoret i uppdrag av kommunstyrelsen att ta fram ett åtgärdsprogram med redskap för att sänka sjukskrivningstalen och förbättra det systematiska arbetsmiljöarbetet för hela Göteborgs Stad. Åtgärdsprogrammet beslutades av kommunfullmäktige 2017, vilket utmynnade i en hälsofrämjande handlingsplan med ett antal åtgärder. En av åtgärderna innebar att ta fram en hälsofrämjande metod för att kunna arbeta systematiskt med återhämtning och arbetsbelastning. Metoden innefattar såväl risk- som friskfaktorer eftersom parallellt arbete behöver utföras såväl hälsofrämjande, förebyggande som rehabiliterande, i enlighet med Arbetsmiljöverkets föreskrift (AFS 2015:4). Hälso- och arbetsmiljöarbetet måste dessutom ske på olika nivåer, på organisatorisk nivå (arbetsvillkor), på gruppnivå (relationsfrågor och arbetsklimate) och på individnivå (kompetensutveckling och hälsa) för att uppnå önskade effekter.

Metoden togs fram av fyra hälsoutvecklare från olika förvaltningar med grundkompetens i ett hälsofrämjande syn- och arbetssätt. Metoden inkluderar medarbetare, chef, skyddsombud och HR för att möjliggöra för delaktighet och påverkansmöjligheter för alla på arbetsplatsen. Metoden har praktiserats och nått

cirka 2000 deltagare mellan 2018 - 2022. Effekter som framkommit vid uppföljning, exempelvis genom självskattningar, är en ökad delaktighet, en ökad motivation, tillit och ett ökat engagemang i det egna arbetsmiljöarbetet vilket även påverkat produktivitet och effektivitet i arbetsgrupperna. Under perioden 2019 – 2022 har utbildningar genomförts vid två tillfällen per år för att utbilda fler handledare att leda metoden i olika former av verksamheter. Sammantaget har cirka 20 medarbetare utbildats i metoden. Alla 20 är inte kvar i Göteborgs Stad då omsättningen av medarbetare är hög.

Nuläge

I omorganiseringen från stadsdelar till fackförvaltningar prioriterades inte den kompetens som krävs för att kunna arbeta både strategiskt och operativt med det hälsofrämjande arbetsmiljöområdet. Endast en person finns kvar med titeln hälsoutvecklare i hela Göteborgs Stad. För att få ett hållbart arbetsliv där verksamhet och hälsa utvecklas på lång sikt, krävs det mer än att enbart arbeta systematiskt med den lagstadgade metoden SAM (systematiskt arbetsmiljöarbete). SAM:s utgångspunkt är att förhindra ohälsa, att identifiera risker och synsättet är patogenes, vilket handlar om att bota och lindra det som redan är sjukt. Det hälsofrämjande synsättet däremot utgår från salutogenes, hälsans ursprung, det som är friskt och som möjliggör för organisationer, grupper och individer att må bra.

Framåt

En god arbetsmiljö är en mycket viktig del i stadens kompetensförsörjning. Om Göteborgs Stad vill nå mål 2 på lång sikt i Göteborgs Stads program för attraktiv arbetsgivare - vi har ett hållbart arbetsliv där verksamhet och hälsa utvecklas, krävs en bred kompetenshöjning inom det hälsofrämjande området hos högsta ledning, ledningsgrupper, chefer, medarbetare och fackliga organisationer för att kunna omsätta arbetet i praktiken. Det krävs även permanenta lösningar med fler hälsoutvecklare som stöd i verksamheterna för hållbara arbetssätt, både strategiskt och operativt, exempelvis metoden om arbetsbelastning och återhämtning.

På gång inom ramen för program attraktiv arbetsgivare

En satsning i staden under 2023, är att det inom ramen för programmet attraktiv arbetsgivare kommer att startas upp ett centralt projekt, vilket övergår i ordinarie arbete under 2024. Syftet är att stödja ett hälsofrämjande arbetssätt i stadens verksamheter där fokus kommer att ligga på arbete med friskfaktorer på samtliga systemnivåer. Ett exempel är förbättringar av kartläggning och framtagande av åtgärder om friskfaktorer i arbetsmiljöromden. Ökad kompetens behövs om vad som bidrar till en hälsosam arbetsplats vilket gagnar alla medarbetare och chefer. Ett annat är workshops med ledningsgrupper för att arbetet ska genomsyra hela linjen. Ett tredje är att förankra syn och arbetssätt i vardagsarbetet. Detta genom att arbeta systematiskt med delaktighet, påverkan, ansvar, lärande samt förändringsledning som är en egen strategi under målområde två.

Nationell satsning

SKR (Sveriges kommuner och regioner) lanserade under 2022 en partsgemensam avsiktsförklaring för friskare arbetsplatser, för arbetsmiljöarbete med friskfaktorer. Målet är att rusta offentliga sektorn med kunskap och stödstrukturer att främja medarbetares hälsa. Parter i arbetet är Suntarbetsliv, Afa - Försäkring och lokala parts- och samverkansorganisationen. Göteborgs Stad kommer under 2023 vara en utvald kommun att delta och bidra i ett nätverk organiserat av SKR för friskare arbetsplatser.

5.1.3 Uppdrag från kommunfullmäktige utanför budget

Uppdragen i avsnitt 5.1.3.1 överlämnas i årsrapporten till kommunstyrelsen som nämnd för godkännande. Om kommunstyrelsen beslutar att förklara uppdragen genomförda redovisas dessa vidare till kommunfullmäktige inom ramen för Göteborgs Stads uppföljningsstruktur.

I avsnitt 5.1.3.2 gör stadsledningskontoret en delredovisning till kommunstyrelsen som nämnd för kännedom. Uppdragen kommer att redovisas till kommunstyrelsen för godkännande vid senare tillfälle.

5.1.3.1 Uppdrag stadsledningskontoret föreslår kommunstyrelsen som nämnd att för egen del förklara genomförda

1. Kommunstyrelsen får i uppdrag att säkerställa att socialförvaltningarna och stadens befintliga verksamheter tydligare marknadsför det stöd och skydd som finns och att det även riktar sig till anhöriga till kriminella (dnr 1271/21 - KF 2021-09-30 §12)

Stadsledningskontoret har i dialog med den samlade avhopparverksamheten (SAV) säkerställt att också anhöriga ska omfattas det stöd och insatser. Genom SAV har information om anhörigas möjligheter till stöd och skydd spridits till stadens medarbetare och till göteborgarna genom Vårt Göteborg.

Stadsledningskontoret har efterfrågat hur socialförvaltningarna arbetar med anhöriga. När en förfrågan om stöd från anhöriga ställs så informeras den anhörige om möjligheten till stöd. Socialförvaltningen i nordost beskriver ett aktivare arbete genom att sprida information på bland annat moskéer och på sitt kvinnonätverk. I förvaltningens uppsökande arbete informeras om möjligheten till stöd.

Stadsledningskontorets bedömning är att anhöriga till kriminella är en grupp som fortsatt behöver få information och erbjudas stöd av socialförvaltningarna.

2. Kommunstyrelsen, liksom stadens övriga nämnder och styrelser, får i uppdrag att under 2022 genomföra förbättringar på de områden som brister i linje med svaren i enkäten gällande bland annat cykelparkeringsmöjligheter för anställda (dnr 1514/21 - KF 2021-12-09)

Stadsledningskontoret arbetar kontinuerligt med att förbättra förutsättningar för medarbetare att kunna cykla till kontoret. Just nu pågår arbete med att förbättra förutsättningar för att parkera cyklar säkert på Traktörens gård. Flera platser och säkrare passersystem utvecklas tillsammans med förvaltningarna i Traktören.

3. Kommunstyrelsen får i uppdrag att informera om att i Göteborgs Stad förväntar vi oss ett öppet och transparent informationsflöde om verksamheten och där alla anställda välkomnas att vid identifierade brister kontakta politiker (dnr 0733/22 - punkt 2 - KF 2022-05-19)

Stadsledningskontorets anställda har fått information på förvaltningsmöte och på förvaltningens chefsmöte om att i Göteborgs Stad förväntar vi oss ett öppet och transparent informationsflöde om verksamheten och där alla anställda välkomnas att vid identifierade brister kontakta politiker. Vidare har förvaltningen informerat om den informationen som finns att ta del av på Stadens intranät där det även framgår att vid identifierade brister är anställda välkomna att kontakta politiker.

4. Kommunstyrelsen får i uppdrag att tillse att alla anställda informeras om grundlagens meddelarfrihet, meddelarskydd och i förekommande fall

lagstadgade skyldigheter att rapportera om missförhållanden (dnr 0732/22 - punkt 1 - KF 2022-05-19)

Stadsledningskontoret har, som stöd för övriga förvaltningar och bolag, tagit fram ett samlat informationsmaterial om meddelarfrihet. Materialet som består av en film, en ppt med information och diskussionsfrågor samt information på stadens intranät har spridits till stadens förvaltnings- och bolagschefer samt HR- och kommunikationschefer med uppmaning om vidare spridning och diskussioner på arbetsplatsträffar (APT) eller liknande personalträffar.

Stadsledningskontorets anställda har informerats om grundlagens meddelarfrihet, meddelarskydd och i förekommande fall lagstadgade skyldigheter att rapportera om missförhållanden. Anställda har fått information på förvaltningsmöte om den grundlagsskyddade rättigheten och om det informationsmaterial som finns på intranätet som staden arbetat fram om meddelarfrihet, meddelarskydd och vad man får, måste eller inte får berätta om. Utöver det har alla chefer fått information om det generella informationspaket, film, APT-material och underlag som ska användas som stöd för dialog och diskussioner på APT.

5. Samtliga nämnder och bolag får i uppdrag att förbereda och genomföra energieffektiviserande och energibesparande åtgärder i syfte att minska energiförbrukningen och effektbehovet inför vintern 2022/23 (dnr 1234/22 - KF 2022-10-27)

Ventilationen i byggnaderna Rådhuset, Högvakten och Börsen har reglerats för att spara energi genom att vara påslagen två till tre timmar mindre per dag. Ventilationen startar någon timma senare än normalt på morgonen och slås av någon timma tidigare än normalt på eftermiddagen. En effekt utöver minskad energiåtgång för drift av ventilationsaggregat är att energi även sparas i och med att en mindre mängd uppvärmd luft ventileras ut. Den närvarostyrda belysningen kommer också att regleras ytterligare något, även om det inte kommer att ge några större besparingseffekter. Bedömningen är att god arbetsmiljö fortsatt uppnås, men det blir än viktigare att felanmäla i händelse av dålig ventilation eller kyla.

6. Kommunstyrelsen får i uppdrag att i det fortsatta arbetet med Göteborgs Stads krisberedskap säkerställa att åtgärder för att klara livsmedelsförsörjningen inkluderas (dnr 1446/20 - KF 2021-01-28 §14 punkt 2)

I januari 2021 fastställde kommunfullmäktige Göteborgs Stads plan för arbetet med krisberedskap och civilt försvar (KF 2021-01-28, § 14). Kommunfullmäktige beslutade också att ge kommunstyrelsen i uppdrag att säkerställa att åtgärder för att klara livsmedelsförsörjningen inkluderas.

Det första steget i arbetet med beredskap inom området livsmedel har varit att säkerställa tillgången till rent vatten. Stadsledningskontoret har, i samarbete med berörda förvaltningar och bolag, tagit fram en riktlinje för nödvattenförsörjning. Riktlinjen för nödvattenförsörjning fastställer inriktning, prioritetsordning och ansvarsfördelning för nödvattenförsörjning i Göteborgs Stad. Kommunfullmäktige fastställde riktlinjen i april 2022 (KF 2022-04-28, § 27).

Med riktlinjen som utgångspunkt genomförde stadsledningskontoret en seminarieövning under två dagar i maj 2022. 15 förvaltningar och bolag deltog i övningen som var ett samarbete med Livsmedelsverket och deras experter på nödvattenförsörjning. Syftet med övningen var bland annat att förvaltningarna och bolagen skulle påbörja arbetet med handlingsplaner inom sina respektive ansvarsområden. Det arbetet har sedan pågått under hösten 2022,

stadsledningskontoret och förvaltningen för kretslopp och vatten är sammanhållande för arbetet.

Nästa steg i arbetet med beredskap för livsmedel är planering inom området offentliga måltider. Livsmedelsverket har nyligen publicerat en handbok inom detta ämne som kommer utgöra grund för det fortsatta arbetet. Detta arbete kommer att pågå under 2023.

Efter stadsledningskontorets beredning av ärendet gällande Göteborgs krisberedskap i ett nytt säkerhetspolitiskt läge beslutade kommunstyrelsen (KS 2023-01-11) att ge stadsledningskontoret i uppdrag att, inom ramen för planen för arbetet med krisberedskap och civilt försvar bevaka, följa upp och till kommunstyrelsen föreslå åtgärder för hur staden samlat ska arbeta med att säkerställa försörjningen av nödvändiga varor och tjänster. Stadsledningskontoret avser att i den nya planen för arbetet med krisberedskap och civilt försvar, som ska tas fram för åren 2024–2027, ta ett samlat grepp gällande åtgärder som är angelägna för försörjningsberedskapen. En del i detta blir att föreslå de steg i arbetet med livsmedelsberedskap som bör komma efter arbetet med nödvattenförsörjning och offentliga måltider.

Det kan också nämnas att det pågår ett flertal nationella utredningar gällande försörjningsberedskap och livsmedelsberedskap. Till exempel beslutade regeringen den 2 maj 2022 om att tillsätta en särskild utredare som ska föreslå en utvecklad inriktning för livsmedelsberedskapen inklusive styrmedel för näringslivets medverkan. Det finns även en utredning om ”Ökad beredskap för att säkerställa en robust och kontinuerlig leverans av vattentjänster” som ska vara klar den 31 januari 2024 och förväntas ha stor betydelse för kommunerna. Statskontoret har ett uppdrag från regeringen om att analysera kommuners och regioners nuvarande förutsättningar för att säkerställa livsmedelsberedskap inom sina verksamhetsansvar. Uppdraget ska redovisas den 3 oktober 2023. Vidare har regeringen gett Livsmedelsverket, Jordbruksverket och Statens veterinärmedicinska anstalt i uppdrag att redovisa förslag på strategiska varor som är särskilt viktiga för livsmedelskedjan och principer för hur livsmedel ska prioriteras och fördelas i händelse av brist och behov av ransonering. Uppdragen ska redovisas första kvartalet 2024. Det arbetet som pågår på nationell nivå blir viktigt för stadsledningskontorets fortsatta arbete med beredskap inom området livsmedel.

Eftersom det nya uppdraget angående försörjning av nödvändiga varor och tjänster omfattar livsmedel är det stadsledningskontorets bedömning att uppdraget från 2021 om åtgärder för att klara livsmedelsförsörjningen kan avslutas.

5.1.3.2 Uppdrag stadsledningskontoret delrapporterar till kommunstyrelsen

1. Kommunstyrelsen får i uppdrag, i samverkan med trafiknämnden och Göteborgs Stads Parkerings AB, att återkomma till kommunstyrelsen med utvärdering och avvägning gällande modellen för nattladdning (dnr 0636/22, punkt 2 - KF 2022-04-28)

Kommunfullmäktige beslutade 2022-04-28 om ett antal uppdrag angående bättre laddmöjligheter för elbilar varav ett av dessa var det rubricerade uppdraget om utvärdering av modellen för nattladdning.

Nattladdning är initialt ett pilotprojekt som drivits av trafiknämnden och parkeringsbolaget som inneburit att kunder med elbil och boendeparkering har möjlighet att ladda sina elbilar på Parkering Göteborgs offentliga parkeringsplatser.

Syftet var att undersöka om de var intresserade av att ställa sin bil en bit bort, på tomtmark med elladdare, för att ladda där över natten. Dessa kunder har inte möjlighet att ladda där de parkerar med boendekortet eftersom det helt enkelt inte finns laddstolpar på gatumark.

En utvärdering av modellen bör inriktas mot följande områden: utvecklingen av antalet som nyttjar erbjudandet, beläggningen på laddstationerna, utbyggnaden av den totala laddinfrastrukturen samt kundnöjdhet. Stadsledningskontoret kan, efter avstämning med berörda parter, konstatera att alla dessa områden följs upp inom ramen för uppföljningen av den beslutade elektrifieringsplanen.

Med anledning av detta bedömer stadsledningskontoret att uppdraget kommer att omhändertas inom uppföljningen av elektrifieringsplanen och redovisas tillsammans med denna.

För att bedöma huruvida modellen kan ha en hämmande inverkan på fastighetsägarnas utbyggnad av laddinfrastruktur bedömer stadsledningskontoret att uppföljningen behöver pågå under längre tid innan några slutsatser kan dras.

2. Kommunstyrelsen, tillsammans med fastighetsnämnden och eventuellt ytterligare berörda aktörer, får i uppdrag att vid behov hantera och hjälpa den Svenska Brukshundsklubbens Göteborgsavdelning i området med ny lokalisering för sin verksamhet (dnr 0919/22, punkt 2 - KF 2022-06-09)

Stadsledningskontoret har dialog med fastighetskontoret och stadsbyggnadskontoret gällande uppdraget och detaljplan för skjutbana i Kallebäck 752:23. På fastighetskontoret finns en kontaktperson för kommande genomförande av detaljplanen. Byggnadsnämnden beslutade 2022-12-13 att bordlägga tillstyrkande av detaljplanen. Planen ska antas i kommunfullmäktige med anledning av att den är av stort allmänt intresse. Bedömningen i nuläget är att det kommer att dröja flera år innan Brukshundsklubben möjligtvis behöver flytta och eventuellt vill ha hjälp med att hitta en ny lokalisering.

5.1.4 Uppdrag från kommunstyrelsen

Uppdragen i avsnitt 5.1.4.1 överlämnas i årsrapporten till kommunstyrelsen som nämnd för godkännande. Kommunstyrelsen som nämnd ska fatta beslut om uppdragen kan förklaras fullgjorda.

I avsnitt 5.1.4.2 gör stadsledningskontoret en delredovisning till kommunstyrelsen som nämnd för kännedom. Uppdragen kommer att redovisas till kommunstyrelsen som nämnd för godkännande vid senare tillfälle.

5.1.4.1 Uppdrag stadsledningskontoret föreslår kommunstyrelsen som nämnd att förklara fullgjorda

1. Stadsledningskontoret får i uppdrag att mot bakgrund av att uthyrning av cyklar ökat stort under 2020, se över cykelförmånen i den del som avser hyra av cykel i syfte att förbättra förutsättningarna för stadens anställda (dnr 1450/21 - KS 2021-11-24, punkt 3)

Kommunstyrelsen tillstyrkte stadsledningskontorets förslag 2022-12-14 § 949 och lämnar därmed förslag till beslut till kommunfullmäktige 2023-01-26.

2. Stadsledningskontoret får i uppdrag att ta fram och genomföra utbildningsinsatser om släktbaserade kriminella nätverk, annan organiserad

brottslighet och klanstrukturer för utvalda och relevanta personalgrupper i staden (dnr 0794/21 - KS 2021-05-05, punkt 1).

Uppdraget ”Utbildning om kriminella nätverk, organiserad brottslighet för relevanta personalgrupper” (dnr 0794/21) har genomförts under året. Utbildningsinsatsen planerades och genomfördes som en pilotutbildning i två delar.

Den ena delen riktade sig till personal inom de fyra socialförvaltningarna. Planeringen och genomförandet skedde i nära samverkan med förvaltningarna genom deras plattformsledare. Socialförvaltningarna utsåg vilka personalkategorier som skulle delta i utbildningen. Deltagande i utbildningen var främst nivån förste socialsekreterare, enhetschefer och vissa handläggare med myndighetsövning. Totalt deltog ca 60 tjänstepersoner i pilotutbildningen som sträckte sig över tre halvdagar.

Den andra delen riktade sig till personal som verkar inom ett geografiskt område, i detta fall Hammarkullen. Inriktningen på pilotutbildningen var att samla olika yrkesgrupper som verkar i ett gemensamt bostadsområde och som samarbetar samt hanterar olika problem och utmaningar. Stadsledningskontoret tog initiativ till att bilda en arbetsgrupp för att planera innehåll och genomförande utifrån de specifika behov och förutsättningar som fanns. Deltagande aktörer var Bostadsbolaget, Grundskoleförvaltningen, Socialförvaltningen Nordost och Kultur och fritid. På utbildningen deltog ca 60 tjänstepersoner från de olika förvaltningarna och bolaget. Utbildningens omfattning var totalt tre halvdagar och samtliga tillfällen genomfördes lokalt i Hammarkullen.

3. Stadsledningskontoret får i uppdrag att i samverkan med idrotts- och föreningsnämnden och Familjebostäder i Göteborg AB inleda en dialog med föreningen Galaxen med utgångspunkt att säkra verksamhetens fortlevnad och utveckling i Bergsjön på lång sikt (dnr 1596/20 - KS 2021-01-13).

Dialog har förts med berörda förvaltningar och bolag för att säkerställa att den planerade inriktningen löper på enligt planering, som tidigare redovisats i års och delårsrapportering. Byggnadsnämnden antog 2022-12-13 § 671 detaljplan för bostäder vid Siriusgatan inom stadsdelen Bergsjön. Detaljplanen bekräftar bland annat befintlig markanvändning av stadslantgården Galaxen som allmän platsmark, vilket tidigare plan inte gjorde. Fastighetsnämnden har tagit beslut, 2021-12-13 § 306, om att uppdraga åt fastighetskontoret att sälja fastigheten Göteborg Bergsjön 36:3 för odling, fritidslantgård mm till Familjebostäder, efter att ny detaljplan för bostäder vid Siriusgatan vunnit laga kraft. Familjebostäder ser möjligheten till att förvärva marken som nyckel till att kunna gå vidare med den inriktning som förts dialog med föreningen om. Dialog förs om att området även ska omfatta en bemannad parklek som en del av framtida utveckling, som ligger i Förvaltnings AB Framtidens utvecklingsstrategi för Bergsjön, där Idrotts och föreningsförvaltningen, socialförvaltning Nordost och park- och naturföreningen deltar i samtal med Familjebostäder.

Familjebostäder har fortsatt genomfört dialog och stöttat föreningen. Stadslantgården Galaxen har bland annat fått stöd av Familjebostäder att kunna föra dialog om att söka utvecklingsmöjlighet i verksamhetsformen 4H-gård. Erfarenhet om en sådan övergång finns att hämta inspiration ifrån Borås där ekonomisk stabilitet och utveckling uppnåtts i en motsvarande verksamhet som fått stöd av 4H organisationen. Idrotts- och föreningsnämnden har 2022-12-19 § 181 beslutat om Fördelning av särskilt verksamhetsbidrag 2023. Stadslantgården Galaxen ges bidrag i motsvarande nivå som 2022.

Stadsledningskontorets bedömning:

Stadsledningskontoret föreslår att uppdrag till stadsledningskontoret att i samverkan med idrotts- och föreningsnämnden och Familjebostäder i Göteborg AB, inleda en dialog med föreningen Galaxen med utgångspunkt att säkra verksamhetens fortlevnad och utveckling i Bergsjön på lång sikt, förklaras fullgjort

Den antagna detaljplanen för bostäder inom stadsdelen Bergsjön, Förvaltnings AB Framtidens utvecklingsstrategi för Bergsjön, Familjebostäder och berörda förvaltningars utvecklingsarbete för området och Galaxen stadsdelspark ligger i linje och har alla sin utgångspunkt och möjliggör att säkra Stadslantgården Galaxen fortlevnad och utveckling i Bergsjön på lång sikt.

4. Stadsledningskontoret får i uppdrag att komplettera det pågående arbetet med Göteborgs Stads program för lokalförsörjning 2020–2026 med en översyn av befintliga styrande dokument kopplat till stadens lokalförsörjning (dnr 1632/20 - KS 2020-09-12, punkt 2)

Förslag till inriktning i uppdraget redovisades till kommunfullmäktige i stadsledningskontorets utredning gällande en ny organisation för stadsutveckling, bilaga B, delrapport – ny modell för lokalförsörjning (KF 2021-11-25 § 13).

Kommunstyrelsen beslutade 2021-12-15 §991 att förklara stadsledningskontorets uppdrag gällande översyn av befintlig styrmiljö kopplat till stadens lokalförsörjning fullgjort.

Uppdraget genomförs genom att två nya riktlinjer ersätter befintlig styrning. Kommunstyrelsen beslutade 2023-01-11 att anta den första riktlinjen (Göteborgs Stads riktlinje för investering i och inhyrning av samt inriktning för äga eller hyra – kommunala verksamhetslokaler), ärendet planeras behandlas av kommunfullmäktige 2023-01-26. Den andra riktlinjen (Göteborgs Stads riktlinje för överföring och överlåtelse av fastigheter) planeras beredas kommunstyrelsen för beslut under kvartal 1 2023.

5. Stadsledningskontoret får i uppdrag att via förmånsportalen genomföra en kampanj för att tydliggöra nuvarande cykelförmån och på så vis öka andelen anställda som nyttjar den (dnr 1449/21 - KS 2021-11-24 § 920, punkt 2).

Kommunstyrelsen beslutade 2021-11-24 § 920 att ge stadsledningskontoret i uppdrag att via förmånsportalen genomföra en kampanj för att tydliggöra nuvarande cykelförmån och på så vis öka andelen anställda som nyttjar den.

Kommunstyrelsen beslutade 2020-12-09 § 1050 att ge stadsledningskontoret i uppdrag att tillsammans med berörda nämnder och bolag ta fram förslag på hur staden på fler sätt kan underlätta så att fler anställda som vill cykla till och från jobbet med elcykel eller vanlig cykel kan göra det.

Stadsledningskontoret redovisade inom ramen för uppdraget att andelen som nyttjar cykelförmånen bör kunna öka genom att marknadsföra cykelförmånen i syfte att nå ut till stadens anställda.

Kontoret tog tillsammans med Intraservice fram en kommunikationsplan som levererats via förmånsportalen med början januari/februari 2022 och som syftade till att öka intresse för cykling men också kunskap om förmånen.

Kommunikationsplanen sträckte sig över hela året genom att lyfta fram olika händelser beroende på behoven under året, och de olika budskapen skickades ut varje månad.

Utfallet av antal ingångna avtal 2021 var 460 cyklar som hyrdes ut. Siffran för antalet ingångna avtal 2022 var 456 cyklar som hyrdes ut.

2022-12-31 är det totalt 1326 stycken tecknade avtal gällande uthyrning av cykel.

Marknadsföringen av cykelförmånen har inte bidragit till ett ökat antal ingångna avtal.

Stadsledningskontorets bedömning

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen förklarar uppdraget fullgjort.

5.1.4.2 Uppdrag stadsledningskontoret delrapporterar till kommunstyrelsen

1. Stadsledningskontoret får i uppdrag att i samverkan med akademien utföra en extern utvärdering i enlighet med ”Alternativ 2” i tjänsteutlåtandet gällande extern granskning av kommunstyrelsens, stadsledningskontorets och stadens direktörers roll i Göteborgs Stads tystnadskultur (dnr 0983/22 - KS 2022-08-17 §582, punkt 1)

Kommunstyrelsen beslutade 2022-08-17 §582 att ge stadsledningskontoret i uppdrag att i samverkan med akademien utföra en extern utvärdering av stadens arbete för att motverka tystnadskultur. Syftet med uppdraget är att få en kritisk utvärdering huruvida de åtgärder staden vidtagit är ändamålsenliga och om det finns brister i stadens styrsystem som ger staden sämre förutsättningar att motverka tystnadskultur. Uppdraget handlar om att fånga förekomsten av tystnadskultur samt i vilken mån stadens handlingsplan skapar förutsättningar att ge röst när det finns problem som bör rapporteras. Vidare handlar det även om att fånga samspelet mellan den formella och informella styrning som utövas i staden och dess betydelse för att motverka tystnadskultur.

Stadsledningskontoret har i december 2022 tecknat ett avtal med Göteborgs Universitet. Uppdraget kommer att genomföras av forskare vid Förvaltningshögskolan och institutionen för sociologi och arbetsvetenskap. Uppdraget kommer att genomföras genom två delprojekt och avslutas med en gemensam rapport. Det ena fokuserar på medarbetares tystnad i samspel mellan varandra och i relation till chefer och ledare. Det andra projektet fokuserar på olika hierarkiska nivåer. Ambitionen är också att fånga samspelet mellan den formella och informella styrning som utövas. Centrala begrepp för detta projekt är styrning, kultur och förtroende.

I uppdraget ingår att titta på olika nämnder/förvaltningar och styrelser/bolag inklusive stadsledningskontoret och kommunstyrelsen. Den gemensamma slutrapporten beräknas att vara klar under kvartal 1 2024.

2. Stadsledningskontoret ges i uppdrag att fördjupa och stärka samarbetet med de fackliga organisationerna utifrån samverkan och det systematiska arbetsmiljöarbetet i hela stadens organisation (dnr 1200/21 - KS 2021-09-15, punkt 4)

En partssammansatt arbetsgrupp med företrädare för samtliga huvudorganisationer samt planeringsledare från stadsledningskontoret har gemensamt kommit fram till att arbetet framöver ska inriktas på att stärka det systematiska arbetsmiljöarbetet med fokus på konkreta samverkansfrågor på arbetsplatsnivå.

För närvarande finns två andra, parallella, arbetsområden som berör samverkansfrågor; översyn av Göteborgs Stads samverkansavtal samt arbete med

fokus på skyddsorganisationen i staden. Dessa arbeten ligger till grund för samverkansfrågor på arbetsplatserna och påverkar i hög utsträckning det fortsatta arbetet med uppdraget. När de är klara kan arbetet fortsätta med att sortera och konkretisera vad och hur det fördjupade och stärkta samarbetet kan ske.

3. Stadsledningskontoret får i uppdrag att snarast möjligt följa upp och redovisa konsekvenser av hyresmodellen med särskilt fokus på diskrepanser mellan faktiskt utfall och beräkningar i budgetunderlaget för 2022 (dnr 1413/21 - KS 2022-01-26)

Uppdraget kan redovisas först när årets utfall för 2022 finns tillgängligt samt att berörda nämnder, enligt beslutet, fått möjlighet att yttra sig. Stadsledningskontoret bedömer därför att uppdraget först kan redovisas i samband med Göteborgs stads delårsrapport mars.

5.1.5 Uppföljning av arbetet med MR-frågor

Ett kompetensteam MR har initierats på stadsledningskontoret för kunskapsutveckling och integrering av mänskliga rättigheter på kontoret. Kompetensteamet har initialt gjort en genomlysning av stadsledningskontorets organisering samt aktiviteter och processer som berör MR-området. Vidare har kompetensteamet identifierat behov för stadsledningskontorets fortsatta arbete med att integrera mänskliga rättigheter i kontorets ordinarie processer.

5.1.6 Uppföljning Personal- och kompetensförsörjningsanslaget

Anslaget ska bidra till att staden klarar kompetensförsörjningsutmaningen. Anslaget ska stödja personal- och arbetsgivarpolitiken utifrån ambitionerna i kommunfullmäktiges budget. Flertalet av de insatser som görs bedrivs under flera år. Insatserna 2022 har legat väl i linje med Göteborgs Stads program för attraktiv arbetsgivare 2019–2023. Under året har vissa aktiviteter inte kunnat genomföras eller så har omfattningen varit mindre omfattande vilket sammantaget har bidragit till ett överskott. Bland anledningarna som anges är att personalomsättningen har varit hög, vilket har påverkat både genomförandet samt deltagarantalet på utbildningar och andra aktiviteter.

Bemanning

Staden och stadens yrken och karriärvägar har marknadsförts i digitala kanaler och annan media samt på utbildningsmässor och arbetsmarknadsdagar och i sociala medier marknadsför Göteborgs Stads alla olika yrken och utbildningsvägar för dessa. Underlag och undersökningar om olika målgrupper har tagits fram och använts inom området och stadens verksamheter. En ny jobb- och karriärsida har arbetats fram som kommer att underlätta kommunikationen mot stadens olika målgrupper.

Kompetensförsörjning

Inom funktionshinderområdet har utbildningar behövt genomföras, för att höja kompetensen om barns kognitiva utveckling och kopplingen till intellektuella funktionsnedsättningar, på grund av att det nya vård och omsorgsprogrammet saknar väsentliga utbildningsdelar kring detta. Arbetsskador och tillbud som har sin grund i konfliktsituationer då brukare skadar eller försöker skada medarbetare förekommer i verksamheten. I syfte att minimera sådana konflikter utbildas personalen i alternativ och kompletterande kommunikation, samt ett

utbildningsprogram inom autismområdet och utbildning i lågaffektivt bemötande för att skapa förutsättningar för en tryggare miljö för både brukare och personal. Utöver detta kan även nämnas enskilda kompetenshöjande utbildningar genomförts inom bland annat förvärvade hjärnskador, bemötande och arbetsmiljö, fortbildning för stödpedagoger, samsjuklighet, fördjupning av kunskaperna om livets slut.

I syfte att förbättra kvaliteten samt öka stabiliteten har medel för socialsekreterarnas arbetssituation nyttjas så att stadens plattformar genomför introduktion och kompetensutvecklingsinsatser för medarbetare på såväl socialsekreterarnivå som förste socialsekreterar- och enhetschefsnivå. Dessutom sker ett arbete över områdesgränserna, exempelvis genom ett samverkansprojekt mellan Barn och unga och Funktionshinder. Ytterligare aktiviteter har handlat om att sprida information om aktuell kunskap och nya forskningsrön. Plattformarbetet är en betydelsefull del i arbetet för en likvärdig socialtjänst inom staden.

Inom förskolan har fokus varit på grundläggande barnskötarutbildning för personal som saknar utbildning samt kompetenshöjande aktiviteter för att ge personal med svenska som andra språk inom förskolan fördjupade kunskaper i det svenska språket och då med fokus på yrkesspråket. Vidare har även kompetensutveckling i språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt varit prioriterat för att samtliga förskolor ska ha en struktur som stödjer utveckling och lärandet för alla barn. Ett viktigt fokus i detta har varit att stärka förskollärares förmåga att leda arbetslagets interkulturella arbete.

Medarbetare inom fritidshemsverksamheten har kunnat kombinera studier och arbete som leder till legitimation och behörighet som lärare i fritidshem. För att stärka behörigheten i grundsärskolan och gymnasiesärskolan har medarbetare vidareutvecklat sig för att kunna komplettera sin legitimation i syfte att nå en speciallärarbehörighet. Även behörighetsgivande studier för modersmållärare har genomförts.

Inom hälso- och sjukvården har fokus legat på att utbilda specialistsjuksköterskor samt fördjupningskurser för legitimerad personal. Det har dock funnits utmaningar att fullt utnyttja beviljade medel på grund av hög omsättning av personal och svårt med vikariat tillsättning. Arbetssättet med ”En väg in” har inte bara fortsatt enligt plan under året utan också skalats upp till en centralt organiserad rekryteringsenhet för hela äldre samt vård och omsorgsförvaltningen (ÄVO) som möjliggör en bättre helhetssyn gällande kompetensförsörjning kopplat till rekryteringsbehov och marknaden. Detta gör ÄVO mer effektiv i processen genom att bland annat kunna rikta resurser för stöd samt att bättre rusta cheferna i rekryteringsarbetet. Den nya stödfunktionen ”Kompetenscenter”, som ska erbjuda alla avdelningar och stadsområden likvärdig kompetens- och kvalitetsutveckling samt främja ett verksamhetsnära lärande, innovativa lösningar och en evidensbaserad praktik, har förberetts och utformats inom ramarna för projektet ARUBA under 2022. Verksamheten har under hösten kunnat startas upp i liten skala för att direkt påföljande år kunna inleda en uppskalning utifrån prioriterade insatser. Inom äldreomsorgen har aktiviteter bedrivits inom ”Ung omsorg” för att stimulera intresset för studier inom vård och omsorg samt andra kompetensutvecklingsinsatser.

Chefsförsörjning

Det har under året varit svårt att genomföra en del planerade aktiviteter samt att vissa har genomförts till en lägre kostnad. Dock har huvuddragen inom chefsförsörjningen med bland annat morgondagens chef kunnat genomföras

5.1.7 Uppföljning av stadens digitaliseringsarbete

I och med att kommunfullmäktiges beslut om Göteborgs Stads plan för digitalisering 2023–2026, är de fyra uppdragen i KF budget 2020 fullgjorda. Stadsledningskontoret har ett fortsatt ansvar att driva stadens digitaliseringsarbete framåt. Arbetet drivs med utgångspunkten att skapa förutsättningar för stadens förvaltningar och bolag att kunna ta ett aktivt ägarskap för sin verksamhetsnära utveckling med stöd av digitalisering.

Under hösten 2022 har Mötesplats Digitalisering och innovation genomförts. Detta är en del av etableringen av DIN Kunskapsarena.

För att skapa förutsättningar för den nya styrmodellen som träder i kraft 1 januari 2023, har stadsledningskontoret samordnat leverantörerna och på flera sätt säkerställt dialog och förankring av nya arbetssätt. Stadsledningskontorets ansvar i den nya styrmodellen innebär att leda, samordna samt utveckla och följa upp de processer som omfattar styrning, samordning och finansiering av digitalisering på en övergripande hela staden-nivå.



5.1.8 Uppföljning Äldreombudsmannens arbete

Utöver de aktiviteter som ligger inom grunduppdraget samt särskilda politiska uppdrag har äldreombudsmannens uppdrag och inriktning förtydligats genom ett beslut i kommunfullmäktige 2022. Förtydligandet omfattar bland annat ett tydligare mänskliga rättighetsperspektiv samt former för dialog med nämnder och styrelser i staden mellan rapporteringar.

I äldreombudsmannens rapport (2021) konstateras att Sveriges efterlevnad av de ekonomiska, sociala och kulturella rättigheterna behöver stärkas. Medvetenheten om skyldigheterna för konventionsefterlevnad och vilka juridiska åtaganden som vilar på kommunen behöver öka. Det identifieras även behov av att öka medvetenheten om rättigheter hos invånare.

Verksamhetsåret har därför haft ett särskilt fokus på äldre personers mänskliga rättigheter utifrån rätten till social trygghet, vård och omsorg av god kvalitet, fysisk och psykisk hälsa samt medborgarinflytande. Äldreombudsmannen har drivit, stöttat och samverkat med förvaltningar/bolag, civilsamhället och invånare.

En fullständig rapport av äldreombudsmannens verksamhet sker till kommunstyrelse och kommunfullmäktige 2023 för perioden mars 2021 – mars 2023.

5.1.9 Uppföljning Funktionshinderombudsmannens arbete

Under året har uppdraget att driva på, utbilda och säkerställa att funktionshinderperspektivet tillämpas i alla nämnder och styrelser förflyttats från presentation av programmet och stöd till aktiva åtgärder och insatser för att förbättra möjligheten för nämnder och styrelser att nå de av staden uppsatta målen.

Det är fortsatt en utmaning i stadens verksamheter att skilja på de funktionsstödsfrågor som omhändertas av framför allt nämnden för funktionsstöd och funktionsrättsfrågor som berör samtliga nämnder och styrelser. Nämnden för funktionsstöd når genom insatser enligt LSS och SoL 0,7 – 1,4 procent av medborgarna medan det i staden är mellan 15 – 20 procent som har en funktionsnedsättning som i varierande omfattning påverkar möjligheten till likvärdiga levnadsförhållanden inom de tio rättighetsområdena som programmet omfattar. Genom att fler nämnder och styrelser adresserar funktionshinderperspektivet enligt egna regleringsbrev och ägardirektiv kan staden i större utsträckning fungera för fler personer med funktionsnedsättning och deras anhöriga.

Under året har en ny stödstruktur i stadens uppföljningssystem introducerats. Varje förvaltning och bolag rapporterade under året på fyra av tio rättighetsområden i programmet i syfte att synliggöra hur programmets mål, strategier och målgrupp adresseras i den egna verksamheten.

Funktionshinderombudsmannen har också under året med underlag från statistiska centralbyrån kunnat beskriva den relativa fattigdomen uttryckt i disponibel inkomst bland personer med funktionsnedsättning i Göteborg. Resultatet visar att omkring hälften av alla individer som utifrån sin funktionsnedsättning försörjer sig helt eller delvis via socialförsäkringssystemet lever i relativ fattigdom.

En positiv bild kan ses i det att Valkansliet, Förvaltningen för demokrati och medborgarservice samt Förvaltningen för funktionsstöd under valåret 2022 har genomfört många aktiviteter för att fler med personer med funktionsnedsättning ska kunna rösta.

5.1.10 Uppföljning Visselblåsarfunktionen

Inför år 2022 trädde lagen (2021:890) om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden, den så kallade visselblåsarlagen, i kraft den 17 december 2021. Lagens ikraftträdande har inneburit att ett ramverk kring vad som gäller vid hantering av visselblåsartips har tydliggjorts. Årets arbete har präglats av anpassning och förändring av arbetssätten till nu gällande lagstiftning.

Enligt lagen ska den interna rapporteringskanalen, det vill säga visselblåsarfunktionen, ta emot tips, ha kontakt med tipslämnarna, följa upp innehållet i tipset och lämna återkoppling om uppföljningen till tipslämnarna. Visselblåsarlagen har påverkat visselblåsarfunktionens arbetssätt och har framför allt satt ramarna kring vad som är ett tips som funktionen bör utreda.

Lagen gäller vid rapportering i ett arbetsrelaterat sammanhang av information om missförhållanden som det finns ett allmänintresse av att de kommer fram. Det kan gälla ett handlande eller en underlåtenhet att göra något. Det gäller inom alla olika områden, så länge det finns ett allmänintresse av att informationen kommer fram. Kravet på allmänintresse innebär att rapportering om förhållanden som enbart rör personens egna arbets- eller anställningsförhållanden normalt sett inte omfattas av

lagen. Sådana frågor får hanteras enligt de vanliga mekanismer som finns inom arbetsrätten och arbetsmiljörätten.

Tipslämnarna som ska skyddas av lagen är, något förenklat, arbetstagare, den som söker arbete, den som söker eller utför volontärarbete eller praktik, inhyrda arbetstagare, egenföretagare som söker eller utför uppdrag, personer som ingår i ett företags förvaltnings-, lednings- eller tillsynsorgan och aktieägare som är verksamma i aktiebolaget. Skyddet gäller även efter att personen har lämnat verksamheten. Däremot gäller inte skyddet för personer som rapporterar i egenskap av till exempel elever, brukare eller medborgare i allmänhet.

Ny lag innebär en tid av omställning. Det innebär att årets bedömningar är gjorda baserade på lagens definition om vad som är av allmän intresse och vem som har rätt till skydd enligt lagstiftningen. För att garantera korrektheten i bedömningarna, har en fokusgrupp bildats, bestående av funktionens medarbetare och två av stadsjuristerna. Antalet medarbetare på visselblåsarfunktionen har också utökats från två till fyra medarbetare.

Hanteringen av personuppgifter är omfattande. Enligt lagen ska personuppgifter i tipsen hanteras av en begränsad krets. Därför har bolagen och förvaltningarna utsett särskilda kontaktpersoner som omhändertar och utreder de inkomna tipsen till förvaltningen/bolaget. En viktig del av funktionens fokus under året har varit utvecklingen av arbetssättet gentemot kontaktpersonerna. Kontaktpersonerna utreder tipsen och återkommer till funktionen med utredningens resultat. Kontaktpersonerna ska kunna jobba självständigt och oberoende med utredningarna och är en viktig del av stadens visselblåsarfunktion.

Visselblåsarfunktionen ansvarar för nätverket där kontaktpersonerna ingår, där gemensamma utmaningar och kunskapsbehov kan identifieras. Under 2022 anordnade funktionen tre erfarenhetsutbytesdagar för kontaktpersoner med fokus på den nya visselblåsarlagen och uppdatering av processen för hantering av tips i staden.

Visselblåsarfunktionen har under året besökt flera nämnder för att informera kring den nya lagen och arbetssätt. Funktionen ingår i nätverk med Stockholm och Malmö. Att utbyta erfarenheter med andra stora städer kring hur de arbetar inom visselblåsarfunktionerna är nödvändigt. Fokus är att lära av varandra, utbyta erfarenheter och stödja varandra i att tolka den nya visselblåsarlagen.

Antal inkommande tips ökade 2022 jämfört med tidigare år. Under året inkom 160 tips som har hanterats av visselblåsarfunktionen, vilket kan jämföras med att det under föregående år inkom 76 tips och under 2020 inkom 77 tips. Utvecklingen av att allt fler använder sig av stadens visselblåsarfunktion för att rapportera om missförhållanden i verksamheterna fortsätter. Tipsen är i stor uträkning relevanta och har utretts. Den stora ökningen av inkomna tips bedöms främst bero på det stärkta anonymitetsskyddet för tipslämnare samt att ett bredare spektrum av missförhållande omfattas.

Under 2023 kommer visselblåsarfunktionen fokusera på det förebyggande arbetet. Ett exempel är utvecklingen att mer systematiskt använda resultatet av utredningarna för att skapa en överblick av de brister som upptäckts och hur dessa kan förebyggas, som exempelvis jäv vid rekrytering, rapportering och godkännande av bisysslor samt utnyttjande med stadens tillgångar. Tips som återkommer varje år bör kunna förebyggas genom säkerställande av att rutiner efterföljs eller utbildning och information. För att åstadkomma det kommer

funktionen börja utveckla ett system för att kunna kartlägga tipsen.

5.1.11 Uppföljning av Centrum för hållbar stadsutveckling, kunskaps- och forskningsplattform 2020–2024

I enlighet med konsortieavtalet har parterna under 2021 genomfört en halvtidsutvärdering av centrumet. Utvärderingen genomfördes av extern part och redovisades till centrumstyrelsen i september. I utvärderingen lämnades ett antal rekommendationer som styrelsen och verksamheten arbetar vidare med. Den övergripande rekommendationen är att parterna bör fortsätta sitt samarbete genom centrumet även efter nuvarande avtalsperiod. Styrelsen har ställt sig bakom rekommendationen och arbetar utifrån detta i centrumets verksamhet liksom i sina respektive organisationer. Stadsledningskontoret avser att under 2023 fortsätta att rapportera om centrumets arbete i ordinarie uppföljningsrapporter samt att under 2024 skriva fram ett särskilt beslutsärende om eventuell fortsättning efter avtalets utgång.

Som ett resultat av stadens medverkan i centrumet har Formas i november beviljat medel för en forskarskola, Just Transitions, med tre doktorander knutna till stadens verksamheter varav en till stadsledningskontoret. I kommande delårsrapport avser stadsledningskontoret att rapportera ytterligare om centrumets verksamhet under 2022. Centrumvärd för Urban Futures är Centrum för hållbar utveckling (GMV). Under året har Chalmers och Göteborgs universitet gjort en organisationsförändring av GMV. Samtliga lärosäten i Väst har nu ingått i ett samarbete för att skapa en gemensam västsvensk arena för hållbar utveckling. Tanken är att arenan ska facilitera samverkan och skapa partnerskap för hållbar utveckling mellan akademien i Västsverige och andra samhällsaktörer.

5.1.12 Styrande dokument inom VA-området

2021 granskade stadsrevisionen kretslopp och vattennämndens genomförande av uppdraget som huvudman och beställare för vatten- och avloppsverksamheten (va). I granskningen gjorde stadsrevisionen iakttagelser som avsåg stadens organisation och ansvarsfördelning för va-verksamheten som revisionen menade hade bäring på kommunstyrelsens uppsiktsplikt samt styrande dokument inom området.

Stadsrevisionen bedömde att reglementet för kretslopp och vattennämnden samt andra styrdokument är otydliga och överlappande vad gäller ansvarsfördelningen för va-verksamheten. Stadsrevisionen menade vidare att Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster (LAV) inte har beaktats i tillräcklig utsträckning i organisationen och i ansvarsfördelningen för va-verksamheten. Det gällde enligt revisionen främst innebörden av huvudmannskapet enligt LAV.

Med anledning av iakttagelserna lämnade stadsrevisionen en rekommendation till kommunstyrelsen att utreda och klargöra ansvarsförhållandena avseende organisationen och styrningen av va-verksamheten i staden med utgångspunkt i lagen.

Stadsledningskontoret har genomfört en utredning (dnr 0067/22) på ett övergripande plan med utgångspunkt i de styrdokument som kommunfullmäktige beslutar om samt i de rättsliga förutsättningar som styr va-verksamheten.

Stadsledningskontorets utredning har fokuserat på om det föreligger oklarheter gällande ansvarsfördelningen mellan kretslopp och vattennämnden (i egenskap av

dels huvudman avseende kommunens va-verksamhet, dels i egenskap av beställare) och Gryaab (dels som huvudman enligt LAV för en anläggning ingående i stadens allmänna va-anläggning dels utifrån bolagets uppdrag att verkställa delägarnas rening enligt va-lagstiftning).

Stadsledningskontorets bedömning är att det, utifrån LAV, finns två huvudmän då ägandet av den allmänna va-anläggningen är uppdelad mellan två separata juridiska personer. Organisationsmodellen i staden utgår från att huvudmannaskapet för verksamheten i förhållande till brukarna, utövas av kommunen genom kretslopp och vattennämnden, som även äger merparten av den allmänna va-anläggningen. Kretslopp och vattennämnd utgör även beställare/kund i förhållande till den verksamhet som bedrivs i Gryaab. Gryaab äger den anläggning vid vilken dess verksamhet bedrivs. Det gör Gryaab till huvudman för den anläggningen, utifrån definitionen av huvudman i LAV. Gryaabs anläggning är dock en del av respektive ägarkommuns allmänna va-anläggning och det är således respektive ägarkommun som ansvarar för vattentjänsterna gentemot brukarna.

Kretslopp och vatten har genom sitt reglemente fått i uppdrag av kommunfullmäktige att utöva det huvudmannaskap som åvilar kommunen avseende va-verksamhet inom Göteborgs stad. Vidare framgår det att kretslopp och vattennämnden har i uppdrag att agera beställare av de tjänster som Gryaab har i uppdrag att leverera till sina ägarkommuner.

Kommunen har rätt att meddela ytterligare föreskrifter rörande ordningen för användning av va-anläggningarna vilket framgår av lagen. I Göteborg har kommunen genom fullmäktigebeslut antagit Allmänna bestämmelser för brukandet av den allmänna va-anläggningen (ABVA) 2017 som reglerar huvudmannaskapet för den allmänna va-anläggningen och dess användning. Gryaabs anläggning är en del av den allmänna va-anläggningen och Gryaab har således att förhålla sig det kommunfullmäktige har beslutat avseende dess användning.

Sammanfattningsvis bedömer stadsledningskontoret att såväl kretslopp och vattens ansvar som Gryaabs ansvar är tydligt formulerat i reglemente respektive ägardirektiv. Stadsledningskontoret bedömer även att det finns tydliga beslut, principer och former för vad den praktiska ägarstyrningen av Gryaab skall omfatta och ta sin utgångspunkt i. Stadsledningskontoret konstaterar i utredningen att det är viktigt att skilja på den styrning som kommunfullmäktige utövar gentemot ett bolag i egenskap av ägare och den roll huvudmannen för tillhandahållande av allmänna vattentjänster har i förhållande till bolaget. Ägarstyrningen syftar ytterst till att säkerställa att kommunfullmäktigebeslut genomförs. Nämndens roll i förhållande till bolaget handlar här om att säkerställa att det som bolaget har till uppgift att leverera sker i enlighet med den beställning som nämnden ansvarar för enligt sitt reglemente. Kretslopp och vattennämnden har inte ansvar för Gryaabs anläggning, men ansvarar för att det som beställs från Gryaab motsvarar de krav som nämnden i egenskap av beställare har en skyldighet att ange, enligt sitt reglemente.

Vid genomgång av de allmänna bestämmelserna (ABVA) har stadsledningskontoret dock identifierat en viss överlappning vad avser bolagets och nämndens ansvar. Av bestämmelserna framgår att "Huvudman för den allmänna va-anläggningen är Göteborgs Stad. Kommunens befogenheter utövas av Kretslopp och vattennämnden". Mot bakgrund av ovanstående resonemang om att det finns två huvudmän ser stadsledningskontoret att det skulle kunna göras förtydliganden i en kommande revidering som tydliggör att delar av stadens allmänna vatten- och avloppsanläggningar ligger i en annan juridisk person. Stadsledningskontoret

bedömer vidare att det efter det att de allmänna bestämmelserna har reviderats kan finnas skäl att ytterligare förtydliga kretslopp och vattennämndens reglemente. Reglementet kommer att ses över under 2023.

Stadsledningskontoret har noterat att stadsrevisionen iakttagit brister i nämndens roll som beställare. Stadsledningskontoret bedömer att det inom ramen för den befintliga organisationen och styrningen finns möjligheter för kretslopp och vattennämnden att, inom det uppdrag som kommunfullmäktige har gett till nämnden, stärka sin styrning och uppföljning i förhållande till Gryaab. Kretslopp och vattenförvaltningen har i dialog med stadsledningskontoret uppgett att det pågår ett utvecklingsarbete gällande beställaruppdraget och att förvaltningen har för avsikt att inleda dialog med övriga delägare avseende hur styrningen av bolaget kan utvecklas.

5.1.13 Fördjupningar av tre av stadens riktlinjer med anledning av granskning av styrande dokument och riktlinjer efter Justitieombudsmannens bedömning

Kommunstyrelsen gav 2021-05-05 § 365 stadsledningskontoret i uppdrag att granska styrande dokument och riktlinjer med anledning av Justitieombudsmannens (JO) bedömning. Resultatet från den genomförda granskningen redovisades för kommunstyrelsen 2021-11-24 § 917 som beslutade att anteckna redovisningen och förklara uppdraget fullgjort. I stadsledningskontorets tjänsteutlåtande beskrevs att en fördjupad granskning skulle omfatta tre stadenövergripande riktlinjer för att se på om det fanns förbättringsmöjligheter. Denna fördjupade översyn omfattar samtliga tre riktlinjer i innevarande årsrapport: Göteborgs Stads riktlinje för föreningsbidrag till civilsamhället, Göteborgs Stads riktlinje för uthyrning av lokaler till förenings- och kulturlivet och Göteborg Stads riktlinje för sponsring inom Göteborgs Stad.

Göteborgs Stads riktlinje för föreningsbidrag till civilsamhället och Göteborgs Stads riktlinje för uthyrning av lokaler till förenings- och kulturlivet

En översyn skulle specifikt se på behovet av att göra förtydliganden och förbättringar i hur demokrativillkoren och formaliakraven uttrycks och hur dessa kopplas till handlägningsprocessen: vad som gäller vid exempelvis ansökan, handläggning av ansökan, beslut, redovisning, dokumentation, uppföljning, kontroll, utformning/krav vid tecknande av avtal samt vilket ansvar föreningar och organisationer har för exempelvis företrädare.

Dialogmöten har genomförts med berörda förvaltningar som arbetar med föreningsbidrag och lokaluthyrning till förenings- och kulturlivet kring handlägningsprocesser samt insamling och genomgång av nämndbeslutade lokala anvisningar som är kopplade till riktlinjerna. Andra angränsande arbeten inom området har beaktats, till exempel idrotts- och föreningsförvaltningens nya e-tjänst för boknings- och bidragssystem som införts oktober 2022. Genomgång av resultat och rekommendationer från stadsrevisionens rapport "Bidragsgivande till föreningar", 2022-08-30, är även gjord tillsammans med samtliga förvaltningar som beviljar föreningsbidrag.

Efter genomförd genomgång och översyn gör stadsledningskontoret bedömningen att inga justeringar behöver göras i nuläget i hur demokrativillkoren och formaliakraven uttrycks i riktlinjerna. Efter dialogmöten och genomgång av riktlinjerna och förvaltningarnas nämndbeslutade lokala anvisningar och

handläggningsprocesser kan konstateras att det finns en tydlig koppling mellan dessa olika lokalt styrande dokument och de av kommunfullmäktige beslutade riktlinjerna och hur dessa omsätts i handläggning av föreningsbidrag och lokaluthyrning. Det finns för arbete med föreningsbidrag och lokaluthyrning fattade beslut om samordningsansvar till idrotts och föreningsförvaltningen [1]. Dels för att samordna implementering av nya riktlinjer och anpassning av stadens alla bidrag, handläggning, beslut, redovisning och uppföljning till nya riktlinjer för föreningsbidrag. Utöver detta finns beslut om förmedlingstjänsten vid idrotts- och föreningsförvaltningen. Till dessa samordningsansvar finns utvecklingsgrupper i staden som har ett pågående arbete. Stadsrevisionens bedömning delas av stadsledningskontoret. De förvaltningar/nämnder som stadsrevisionen granskat [2] kommer att följa upp och utveckla metoder för att följa rekommendationen att utveckla och systematisera arbetet med egenkontroller i bidragsgivningen. Lika så att förtydliga sina beslut utifrån vilka bedömningsgrunder, eller med hänvisning till vilka prioriteringar, den faktiska fördelningen av bidrag sker utifrån. Detta utvecklingsarbete delas sedan med övriga bidragsgivande nämnder/förvaltningar i det pågående utvecklingsarbetet och samordningsgrupperna som regelbundet träffas. Under 2023 kan staden invänta effekt av införandet av den nya e-tjänsten för bokning och bidrag. Det är ett underlag som idrotts- och föreningsförvaltningen bedömer kommer att behöva följas och analysera resultatet utav. Det är även möjligt att titta på detta område och eventuellt behov av revidering när riktlinjerna genomgår den årliga aktualitetsprövningen av kommunövergripande styrande dokument.

Göteborg Stads riktlinje för sponsring inom Göteborgs Stad

Utöver den fördjupade översynen av Göteborgs Stads riktlinje för föreningsbidrag till civilsamhället samt Göteborgs Stads riktlinje för uthyrning av lokaler till förenings- och kulturlivet har stadsledningskontoret även granskat utformningen av Göteborgs Stads riktlinje för sponsring inom Göteborgs Stad. Av riktlinjen framgår bland annat att vid alla former av sponsringsåtaganden ska hänsyn tas till objektivitetsprincipen och likabehandlingsprincipen. Vidare framgår att ett sponsringssamarbete ska präglas av öppenhet och kunna granskas av allmänheten utan risk för bristande tilltro. Det anges också att innan ett sponsringsavtal ingås ska berörd nämnd/styrelse säkerställa att motparten är en lämplig samarbetspartner som i allt väsentligt delar Göteborgs Stads övergripande politiska mål och demokratiska grundprinciper och att sponsringsavtal inte ska ingås med företag eller organisationer där samarbetet av etiska eller andra skäl kan ifrågasättas. Därtill finns tydligt angivet i riktlinjen vad ett avtal som minst ska innehålla samt att en kontroll av motparten ska göras bland annat gällande att företaget/organisationen drivs seriöst och inte har skulder till det offentliga. Samarbetet ska utvärderas årligen.

Stadsledningskontoret kan konstatera att Göteborg Stads riktlinje för sponsring inom Göteborgs Stad inte är helt jämförbar med de två andra riktlinjerna som granskats eftersom sponsring rör affärsmässiga avtal mellan två eller flera parter och har krav på motprestation. Något ansökningsförfarande aktualiseras inte på samma sätt som vid exempelvis föreningsbidrag. Mot bakgrund av riktlinjens nuvarande utformning gör stadsledningskontoret efter genomgång och översyn i förhållande till objektivitetsprincipen bedömningen att inga justeringar för närvarande är påkallade avseende hur demokrativillkoren och formaliakraven anges i riktlinjen. De villkor som kommer till uttryck i riktlinjen bedöms utgöra ett tillräckligt stöd för förvaltningar och bolag som ska ingå ett affärsmässigt avtal om sponsring.

[1] Kommunfullmäktige 2019-09-12 § 33 (föreningsbidrag) samt 2017-01-26 § 15 (förmedlingstjänst för lokaluthyrning)

[2] drotts- och föreningsnämnden, Kulturnämnden samt Socialnämnd Centrum

5.1.14 Nya beredskapszoner

Länsstyrelsen ansvarar för räddningstjänst och sanering vid utsläpp av radioaktiva ämnen från en kärnteknisk anläggning. Kommuner är skyldiga att delta i planeringsarbetet och genomförandet av räddningstjänst och sanering enligt lag 2003:778 om skydd mot olyckor. Från och med 2022-07-01 gäller nya zoner kring de svenska kärnkraftverken. Detta ställer nya krav på Länsstyrelsen avseende bland annat skyddsåtgärder, strålningsmätning och planering. Göteborgs Stad ingår i den så kallade planeringszonen (100 km från Ringhals). Göteborgs Stad gavs under året möjlighet att på tjänstepersonsnivå lämna synpunkter på Länsstyrelsens program för räddningstjänst vid kärnteknisk olycka.

För beredskapen kring Ringhals finns idag förberedda utrymningsplatser i Marks kommun, Kungsbacka kommun och Varbergs kommun men det kan finnas behov av ytterligare utrymningsplatser i nordlig alternativt sydlig riktning från kärnkraftverket. I programmet beskrivs att det pågår ett arbete med utrymningsplatser i Västra Götalands län och att Göteborg skulle kunna vara en kommun där en ytterligare utrymningsplats skulle kunna ligga.

Göteborgs Stad har påbörjat ett arbete med att skapa ett antal trygghetspunkter i Staden. Dessa skulle kunna utgöra möjliga utrymningsplatser vid behov av utrymning av olika skäl. Att i Göteborg placera en definierad utrymningsplats i Länsstyrelsens program för räddningstjänst vid kärnteknisk olycka (likt de som idag finns i Marks, Varbergs och Kungsbackas kommun) är dock något annat. Göteborgs Stad har till Länsstyrelsen framfört att det krävs en fortsatt dialog/gemensamt arbete med Länsstyrelsen som tydliggör vilka krav och förväntningar det ställer på kommunen samt hur tidsplan och finansiering ser ut innan ett sådant beslut kan fattas.

Arbetet med upprättande av en eventuell utrymningsplats kan med fördel samordnas med Göteborgs Stads pågående arbete kring trygghetspunkter.

5.1.15 LOV3 Övergripande lägesbild

I januari 2023 är följande geografiska områden LOV3-områden och bemannas av ordningsvakter i stadsledningskontorets regi.

- Brunnsparken, Gustaf Adolfs Torg, Kanaltorget, Kronhusbodarna
- Nordstaden, Lilla Bommen, Nordstans norra entré, Drottningtorget och Norra Hamngatan, Innanför Vallgraven öster om Västra Hamngatan
- Järntorget med omnejd
- Del av primärområde Högsbo
- Angeredsparken

Det finns beviljade tillstånd för samtliga områden till och med år 2024 eller år 2025. Därefter måste ansökan om LOV3 ske på nytt för områdena, förutsatt att behovet av bevakning bedöms kvarstå.

I januari 2023 bemannar ordningsvakter fyra av de fem områdena i stadsledningskontorets regi dagligen, företrädesvis under eftermiddagar och

kvällar. Område Högsbo bemannas även under nattetid. Angeredsparken bemannas endast under vår/sommar/höst. Dagligen tjänstgör drygt 20 ordningsvakter i LOV3-områdena.

(Det finns ytterligare LOV3-områden i staden som förvaltas av andra förvaltningar och bolag inom Göteborgs Stad. De flesta kommunala LOV3 återfinns i kartsystemet GOkart).

5.1.16 Trygghetsskapande och brottsförebyggande uppdraget

Trygghetsskapande och brottsförebyggande uppdraget

Under 2022 har stadsledningskontorets fokus varit arbetet utifrån Göteborgs stads Trygghetsskapande och brottsförebyggande programmet med underliggande handlingsplaner. Under 2023 kommer det främsta fokuset inom arbetet med att öka tryggheten och minska brottsligheten vara att stödja stadens organisationer med att implementera samt arbeta utifrån det trygghetsskapande och brottsförebyggande programmet och underliggande handlingsplaner.

Sveriges kommuner kommer med största sannolikhet att få ett lagstadgat ansvar för det brottsförebyggande arbetet. Ett förslag till lagstiftning överlämnades till riksdagen från regeringen den 22 december 2022 och förslaget är att lagen ska träda i kraft 1 juli 2023. Det lagstadgade ansvaret innebär bland annat att kommunerna ska ta fram lägesbilder över brottsligheten inom kommunens geografiska område men även kravställning över vad en sådan ska innehålla.

För att möta upp lagstiftningens krav i form av lägesbilder och åtgärdsplaner har stadsledningskontoret i samarbete med ett antal förvaltningar utarbetat en gemensam arbetsprocess som ska vara grunden i det kunskapsbaserade lägesbildsarbetet som stadens samtliga förvaltningar och bolag ska vara del av. En pilotomgång som involverar alla förvaltningar och bolag har startat upp under hösten 2022 och kommer att fortsätta.

Göteborgs stad kommer att sammanställa sin första lokala och centrala lägesbilder utifrån lagstiftningens krav med tillhörande åtgärdsplaner under 2024 och fortsättningsvis vartannat år. Den centrala lägesbilden har sin grund i de lokala lägesbilder som varje socialförvaltning gör tillsammans med respektive lokalpolis. Arbetet med lägesbilder förutsätter att alla stadens förvaltningar och bolag aktivt deltar samt avsätter resurser för aktiviteter i åtgärdsplaner.

Kommunstyrelsen kommer i delårsrapporteringen i mars och augusti 2023 få rapportering av hur arbetet med implementering av program och arbetsprocesser fortskridit och vad som behöver utvecklas.

Reviderad avsiktsförklaring myndighetssamverkan mot organiserad brottslighet

Göteborg stad har sedan 2008 haft strukturerad samverkan med myndigheter i syfte att motverka organiserad brottslighet. Behovet av myndighetssamverkan som bedrivs inom nätverket Kunskapscentrum mot organiserad brottslighet är fortsatt stort. Samhällsutvecklingen har bidragit till en utökning av antalet samverkande myndigheter och fokusområden. I syfte att uppdatera befintlig avsiktsförklaring har en revidering gjorts under 2022. Genom revidering har Arbetsförmedlingen och Västra Götalandsregionen tagits upp som samverkande myndigheter tillsammans med Skatteverket, Åklagarmyndigheten, Ekobrottsmyndigheten, Kronofogden, Försäkringskassan, Länsstyrelsen, Kriminalvården, Polisen, Tullverket,

Säkerhetspolisen samt Göteborgs stad.

Genom revideringen har fokusområdena avhopparverksamhet, det ekonomiska perspektivet och otillåten påverkan utökats med våldsbejakande extremism.

Företagens trygghetsundersökning

Business Region Göteborg AB (BRG) har genomfört Göteborgs stads första trygghetsundersökning riktad till stadens företag. Cirka 42 000 enkäter skickades och svarsfrekvensen blev 17 procent. De inkomna svaren är representativa i relation till typer av branscher och arbetsställen i staden.

Göteborgs stads företag är viktiga för att staden ska vara trygg och säker för den som lever, verkar och vistas här. Företag skapar arbetstillfällen och bidrar bland annat till trygghetsskapande åtgärder i staden.

Trygghetsundersökningen är ett omfattande material som kräver fördjupade orsaksanalyser och åtgärder som ska syfta till öka tryggheten för stadens företag. Trygghetsundersökningen kommer att presenterats för stadens förvaltningar, bolag samt nämnder och styrelser som därefter ska analysera materialet och besluta om åtgärder inom sitt ansvar och rådighet. Resultaten visar att omfattningen av både utsatthet och otrygghet bland företagen varierar mellan olika branscher, företagsstorlekar och områden i staden och rapporten om företagets trygghetsundersökning och BRG:s analys redovisas i bilaga 8 och 9.

Trygghet i skola

Skolinspektionens skolenkät för 2022 visar att de skolor som Göteborgs stads grundskoleförvaltning bedriver skolverksamhet i för årskurs fem och åtta följer i princip indexet för samtliga deltagande skolor i Sverige avseende elevernas upplevelser av trygghet. Däremot har grundsärskolan ett lägre index för trygghet och studiero. Samtliga skolor i Göteborgs index ligger på 8,2 medan stadens skolors index är 7,7.

Drogvanor bland unga - risk att bli brottsoffer

Våren 2022 genomförde Göteborgs Stad den sjunde undersökningen om skolelevers erfarenhet av droger. Narkotikaerfarenheten bland skolelever i Göteborg har minskat sedan 2010. I årets undersökning har 6,1 % (2010 10%) av eleverna i årskurs 9 någon gång använt narkotika. Undersökningen visar att för elever i gymnasiets årskurs 2 har andelen som någon gång använt narkotika minskat i samtliga stadsområden. Störst minskning har skett i stadsområde Nordost. Stadsområde Centrum är det område som har högst andel elever i gymnasiets årskurs 2 med narkotikaerfarenhet, 26 procent.

Brottsförebyggande rådets (BRÅ) skolundersökning visar att ungdomar som begår narkotikabrott (även innehav) har två - tre gånger så stor risk att bli brottsoffer. Att förebygga narkotikaanvändning innebär att samtidigt arbeta med att minska antalet brottsoffer på individuell och strukturell nivå.

Användning av narkotika hos vuxna

Folkhälsomyndighetens nationella folkhälsoenkät, Hälsa på lika villkor undersöker bland annat hur stor andel av befolkningen som använt narkotika. En jämförelse mellan 2018 och 2021 avseende om göteborgare mellan 16–84 år någon gång använt narkotika framkommer att andel göteborgare som använt narkotika har ökat med 2 procent. Ökningen sker hos både män och kvinnor främst i åldersgruppen

30–44 år.

Mätning av förekomst av narkotika i avloppen

För andra året i rad har Göteborgs Stad, genom stadsledningskontoret, i samverkan med polisen genomfört mätningar av narkotika i avloppsvattnet. Analyserna har genomförts för Göteborg som helhet samt uppdelat på tre områden som skiljer sig åt utifrån socioekonomiska förutsättningar och bostadsbestånd. Samtliga resultat finns sammanställda i en rapport. Nedan presenteras en kort sammanfattning av resultaten.

Veckoserien för Ryaverkets mätning uppvisar de mönster som man kan förvänta sig. THC-nivåerna ligger förhållandevis stabilt över veckan medan kokain, amfetamin och MDMA varierar mer under veckan och ökar något över helgen. Resultaten ligger på liknande nivåer som för mätningarna 2021 för de flesta av substanserna förutom en liten ökning av Kokain, Tramadol och ODM-Tramadol (metaboliten).

Resultaten visar, i likhet med föregående år, att det går att urskilja olika substansprofiler för de tre olika områdena och att bruket skiljer sig åt. Några tydliga skillnader som framkommer är att:

- Det socioekonomiska medelområdet sticker ut med avseende på de uppmätta nivåerna av Amfetamin, som ligger över Ryaverkets mätning samtidigt som de andra två områdena ligger betydligt lägre än Ryaverkets mätning för samma substans.
- Tramadol ligger medelområdet och det socioekonomiskt låga området på nivåer över vad som uppmätts vid Ryaverket, medan det starka områdets nivåer är låga. Det socioekonomiskt starka området ligger på högre nivåer än de andra två områdena avseende kokain.
- I samtliga områden och i Ryaverkets mätning går det att urskilja tydligare toppar och dalar i förbrukningen av kokain i jämförelse med exempelvis förbrukningen av Tramadol och Cannabis.
- Cannabis ligger det socioekonomiskt starka området på betydligt lägre nivåer än de andra områdena. Både medelområdet och det socioekonomiskt låga området ligger på nivåer över vad som uppmätts vid Ryaverket.

Kunskap och omvärldsbevakning inom området våldsbejakande extremism

Under året har en informationssida på intranätet utformats som ska vara till stöd för förvaltningar och bolag i deras arbete med att öka sin kunskap och kompetens. Informationssidan är under uppbyggnad och där finns information om aktuell forskning, omvärldsbevakning, tips på föredrag och rapporter. Stadsledningskontorets sammanställer även informationsbrev fyra gånger per år.

Riktlinje våldsbejakande extremism (VBE) och radikalisering

Riktlinjen antogs av kommunfullmäktige 2021-11-25 § 24, dnr 0887/19. Riktlinjen förtydligar nämnders och bolagsstyrelsers roller och ansvar samt vilka funktioner och vilken förmåga som krävs i arbetet mot våldsbejakande extremism och radikalisering.

Samtliga förvaltningar och bolag har utsett kontaktpersoner i arbetet mot VBE och radikalisering. Under året har stadsledningskontoret startat upp ett nätverk för staden övergripande samverkan där dessa kontaktpersoner ingår. Nätverket fokuserar på samverkan och har ett fokus på att följa trender, utbyta information

och bedriva omvärldsbevakning inom sakområdet. Ett annat syfte är att använda nätverket till att samverka kring implementeringen av de ansvar som pekas ut i riktlinjen.

Utvecklad text finns i bilaga 3 "Trygghetsskapande och brottsförebyggande uppdraget".

Uppföljning av trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet i Göteborgs stads verksamheter

Stadsledningskontoret har sedan 2020 uppdrag i budget att lämna centrala lägesbilder till kommunstyrelsen avseende brott och otrygghet. Detta sker genom verksamhetsuppföljning och redovisas i delårsrapporter och årsrapporter till kommunstyrelsen. Stadsledningskontoret har under 2022 genomfört tre uppföljningar.

Till årsrapporteringen 2022 har frågor ställts utifrån att öka delaktighet hos de som lever, verkar och vistas i staden samt organisering och resurssättning. Frågor är ställda inom Göteborgs stads trygghetsskapande och brottsförebyggande programs strategi 2:3: Göteborgs Stad ska medverka till att stärka civilsamhällets och näringslivets delaktighet i det gemensamma trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet".

Dialoger: Förvaltningar och bolag genomför dialoger som syftar till ökad delaktighet från civilsamhället och näringslivet. Det genomförs dock inte medborgardialoger med ett innehåll vars huvudsakliga syfte är att utveckla stadens trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete ihop med göteborgaren.

De av stadens organisationer som äger och förvaltar mark samt fastigheter genomför dialoger vid om- samt nybyggnationer. I dessa dialoger är trygghet en viktig del. Framtidskoncernen beskriver ett strukturerat arbete med exempelvis trygghetsdialoger utifrån ett koncerngemensamt koncept, trygghetsvandringar, trapphusdialoger samt hyresgästundersökningar. Flera av stadens förvaltningar och bolag har olika former av brukarråd, föreningsråd, föräldramöten med mera där man träffar göteborgare i alla åldrar och därmed goda möjligheter få kunskapen om otrygghet men även få förslag på hur den kan öka i staden. Stadsbyggnadskontoret har genomfört dialoger i planeringsarbetet utifrån sitt uppdrag att bygga den hållbara staden. Trafikkontoret har sett behovet av mer dialog och delaktighet och då främst de delar av staden där man har lägre grader av inkomna synpunkter. Medskapande dialoger som även inkluderar civilsamhället ytterligare. Förvaltningen för demokrati och medborgarservice ansvarar för stadens medborgarkontor samt ett antal mötesplatser där medborgare kan delge staden sina upplevelser av trygghet och otrygghet.

En övergripande sammanfattning är att de utvecklingsbehov som rapporteras är kopplade till den egna verksamheten och är därmed möjliga att genomföra.

Samverkan med civilsamhället: Socialförvaltningen Centrums ansvar för stadens arbete med den överenskommelse om samverkan mellan civilsamhället och Göteborgs stad som finns. Det innebär att förvaltningen ska ge till stadens organisationer stöd i samverkansfrågor samt i arbetet med Idéburet Offentligt Partnerskap (IOP) och andra avtal mellan staden och civilsamhället.

Socialförvaltningarna samt grundskoleförvaltningen rapporterar att de har många olika samarbeten med föreningar i staden. Samarbetet sker genom IOP eller andra former av samarbetsavtal. I samarbetet ingår ekonomiska transaktioner där föreningar får en ersättning för att förstärka trygghetsarbetet. I samarbetet får man

dialog och kunskap kring deras bilder av trygghet och otrygghet.

Samarbete med näringslivet som sker är exempelvis Framtidskoncernen och BRG:s arbete med det så kallade handslaget med konkreta satsningar på skola, arbete och fritid och förväntas öka tryggheten i bostadsområdena. Platssamverkan med näringslivet sker. Platssamverkan innebär att privata och offentliga, samlas runt en utpekad plats och gemensamt utifrån ansvar och kompetens arbetar med att utveckla den.

Liseberg genomför enkätundersökningar med sina gäster och kartlägger deras upplevelser i och utanför verksamhetsområdet. Got Event använder sig av kundundersökning till de som besökt ett evenemang för att utveckla sitt arbete. Svaren sammanställs och används som underlag för kommande förbättringsåtgärder. Frågor om säkerhet/trygghet är inkluderade. Göteborg & Co har en mängd olika projektgrupper kopplade till olika evenemang. Samtliga projekt bär ansvaret för sitt eget säkerhets- och trygghetsskapande arbete.

Socialförvaltningarna rapporterar att dialogen med näringsliv, civilsamhälle och föreningslivet kan utvecklas genom att involvera dem mer trygghetsarbetet om hur de uppfattar tryggheten men även i arbetet med lägesbilder och åtgärdsplaner.

Utvecklad text finns i bilaga 4 om ”Uppföljning av trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet i stadens verksamheter”.

Medlemsorganisationer i trygghetsrådet, kommunstyrelsens rättighetsbaserade råd och ungdomsfullmäktige.

Stadsledningskontoret har efterfrågat fördjupad information om vad deltagande organisationer i trygghetsrådet, kommunstyrelsens rättighetsbaserade råd samt ungdomsfullmäktige anser vara:

- Den för dem nu viktigaste frågan som Göteborgs stad behöver arbeta med ur ert perspektiv när det gäller att öka tryggheten och minska brottsligheten
- Vilka kan/borde Staden samverka med gällande det ni prioriterat som den viktigaste frågan

En sammanfattning visar att för pensionärsrådet, ungdomsfullmäktige och studentforum är den viktigaste frågan inom området situationell prevention, exempelvis belysning. Man lyfter även fram Social och situationell prevention i form av exempelvis trygghetsvårdar och ordningsvakter. Studentforum lyfter fram vikten av en trygg kollektivtrafik.

Utvecklad text finns i bilaga 6 ”Fråga till medlemsorganisationer i KS trygghetsråd om mest prioriterade frågor”.

Insatser kopplat till uppdrag om att omfatta arbete mot släktbaserade kriminella nätverk.

Kommunstyrelsen beslutade i delårsrapport mars 2022 att omprioritera 10 mnkr från den kommuncentrala potten försörjningsstöd extra beredskap som reserveras för kommunstyrelsen för att utvidga Kunskapscentrum mot organiserad brottslighet för att även omfatta arbete mot släktbaserade kriminella nätverk.

Stadsledningskontoret redovisar i bilaga 7 ”Extra resurser 10 miljoner” planerade och genomförda insatser samt påbörjade insatser som kommer att fullföljas under första halvåret 2023. Huvudsakligen har insatser skett genom att öka kompetens för medarbetare i staden. Kompetensutveckling har skett inom exempelvis området heder, lagstiftningen och sekretessens möjligheter och översättning av metodstöd

för arbete med barn och unga i riskzonen.

Pågående uppdrag som återkopplas 2023:

- Handlingsplan nyrekrytering gängkriminalitet och parallella samhällen dnr 0112/22

Stadsledningskontoret har i uppdrag ta fram en långsiktig strategi för att stoppa nyrekrytering, gängkriminalitet och utveckling av parallella samhällen i Göteborg ärende dnr 0112/22. En revidering av handlingsplanen har efter beslut i kommunstyrelsen remitterats till relevanta nämnder. Ett reviderat förslag planeras redovisas till kommunstyrelsen i mars 2023

- *Handlingsplanen mot tystnadskultur*

I den föreslagna handlingsplanen för att motverka tystnadskulturer, som varit ute på remiss under hösten 2022 till stadens förvaltningar och bolag samt de fackliga organisationerna, innehåller flera insatser i linje med uppdraget. Två insatser handlar om att stärka stadens medarbetare i anmälnings- och rättsprocessen, varav en av dem inbegriper kunskapshöjning i samverkan med polisen. Detta kommer att påbörjas under våren 2023. En annan insats som ingår i handlingsplanen innebär att stärka visseblåsarfunktionen, vilket redan är genomfört.

- *Nya riktlinjer för avhopparverksamheten*

Kommunstyrelsen beslutade 2022-12-15 § 973, dnr 1370/21 remittera Göteborgs Stads förslag till riktlinje för avhoppare till ett antal myndigheter och föreningar. Svaren ska inkomma senast mars 2023 och därefter beaktas i riktlinjen

5.2 Styrning och ledning

5.2.1 Samlad riskbild

Uppföljningen i tidigare avsnitt i årsrapporten avser i flera fall relevant arbete för att hantera risker i den samlade riskbilden. Exempel är avsnitten analys inom HR-orådet (3.1.2), långsiktig kompetensförsörjning (3.1.3), utvärdering av system för styrning, uppföljning och kontroll (3.4.1) och brukar-/kundorienterad kvalitetsledning (3.4.2).

Genomförande av stadsledningskontorets uppdrag

Risken för att det uppstår kvalitetsbrister i processer och att beslutsunderlag eller styrinformation till kommunstyrelsen är ofullständigt har ständigt fokus på kontoret. Detta hanteras löpande i stadsdirektörens avstämningar med kommunstyrelsens presidium, i stadens ledarforum och i gemensamma nätverk i staden.

Internt på stadsledningskontoret sker arbetet genom ledarutveckling, satsningar på medarbetarskap och organisationskultur. Utgångspunkten är målsättningen att kunna genomföra det samlade uppdraget som är brett i sin hela-staden karaktär, ibland ryckigt och rör komplicerade samhällsfrågor och förändringar som sker i snabb takt med tillräcklig kvalitet och inom förväntad tidsram. Utvecklingsfrågorna har sin grund i att säkerställa en god helhetsbild över det aktuella uppdraget, relevant omvärldsbevakning, samarbete, proaktivitet och att stimulera nytänkande.

Risken kvarstår i förslag till samlad riskbild 2023 då det är ett långsiktigt arbete som kommer att pågå under flera eftersom hela kommunsektorn står inför ett antal svåra utmaningar kommande år.

Kompetensförsörjning

Stadsledningskontorets mål på kort och lång sikt är att säkerställa att ha tillgång till medarbetare med rätt kompetens. Det innebär fortsatt fokus på aktiviteter för att vara en god arbetsgivare samt att ständigt utveckla ledarskap, medarbetarskap och organisationskultur och risken kvarstår i förslag till samlad riskbild 2023.

Förtroendet för stadsledningskontoret

Kontorets ledning och styrning av verksamheten syftar till att säkerställa att kommunstyrelsen får kvalitetssäkrade beslutsunderlag och styrinformation i rätt tid och att våra processer är effektiva. Genom bland annat veckovisa möten med kommunstyrelsens presidium och på kommunstyrelsens sammanträden fångar och återför stadsdirektören synpunkter och återkoppling kontinuerligt till linjen för att svara upp på kommunstyrelsens behov och förväntningar. Minskat förtroende för stadsledningskontoret blir en konsekvens om stadsledningskontoret inte kan klara genomföra det samlade grunduppdragen med tillräcklig och med rätt kompetens. I budget 2023 är därför detta riskområde inbakat i övriga riskområden.

Arbetsmiljö

Under senare år har uppföljning gjorts av att arbetsplatsträffar hålls regelbundet och att arbetsmiljöfrågorna är en stående punkt på dagordningen för att säkra och omhänderta arbetsmiljön så att inte ohälsa uppstår. Temperaturmätningen ”Winningtemp” och medarbetarenkäten används som verktyg på de årliga arbetsmiljörunderna. Det första värdet från senaste medarbetarenkäten stadsledningskontoret kunnat ta del av i skrivande stund är positivt och stadsledningskontorets värde för HME har ökat från 75 enheter till 76 enheter 2022.

Stadsledningskontoret har ändrat uppgiftsfördelning och förtydligande i returnering av arbetsuppgifter samt dokumentation gällande arbetsmiljöarbetet enligt rekommendationen från stadsrevisionen i granskningen av kommunstyrelsens verksamhet 2021.

Uppföljning av de planerade aktiviteterna i planen för arbetsmiljö och hälsa visar på att 3 av 4 aktiviteter är genomförda 2022 och det fjärde flyttats över till 2023 (se avsnitt 5.2.3). Risken kvarstår i förslag till samlad riskbild 2023.

Stort och komplext uppdrag

Stadsledningskontoret ansvarar för att driva vissa omfattande utvecklingsarbeten i staden i linje med beslutade inriktningar. För att hantera framtida utmaningar stärker stadsledningskontoret arbetet kring stadens kompetensförsörjning, finansiering av välfärdsuppdraget och digitaliseringens möjligheter. Social hållbarhet och klimatområdet är ytterligare områden som särskilt bevakas. Samordningen av stadens verksamheter sätter fokus på ”Från delat till helhet” för att söka bästa lösningen och leva upp till en effektiv och ändamålsenlig verksamhet i Göteborgs Stad. Risken beskrivs och kvarstår i förslag till samlad riskbild 2023.

5.2.2 Plan för intern kontroll

I avsnittet redovisar stadsledningskontoret resultatet av kontrollerna 2022. Respektive riskområde inleds med beskrivningarna från internkontrollplanen och avslutas med resultatet av årets kontroller.

Löneprocessen

Riskbeskrivning:

Brister i kontroller och att kontroller inte utförs. Otydlig rollfördelning i vem som gör vad mellan medarbetare, HR, chef och administratör. Risk för oegentligheter.

Konsekvensbeskrivning:

Fel lön betalas ut.

Existerande åtgärder:

- Utbildning erbjuds i Personec.
- Regelbundna möten hålls mellan HR-avdelning och ekonomiavdelning och med chefer med information om rutiner, dokumentation och deadlines
- Stickprovskontroller på löner görs årligen.
- Kontroller utförs av chefer innan och efter löneutbetalning.

Planerade kontroller:

- Stickprovskontroller på löner för att följa upp att rätt lön betalas ut.
- Stickprovskontroller på att chefer utfört kontrollerna innan och efter löneutbetalning.

Resultatet av årets kontroller:

Genom en tydligare roll och ansvarsfördelningen då en HR-administratör har ansvaret för hela löneprocessen och att stickprov genomförs varje månad har processen säkrats upp ytterligare. Vilket har bidragit till en större helhetsbild och snabba korrigerande åtgärder vid eventuella avvikelser.

Stadsledningskontorets förändringar i rutinen för påminnelse för kostnadskontroller inför varje lönekörning har även under 2022 visat på en förbättring. Chefer får en påminnelse om att attestera kostnadskontrollen inför varje lönekörning och ytterligare en påminnelse skickas ut samma dag till dem som inte genomfört attestering. Stickprovskontrollerna fortgår inom dessa områden enligt internkontrollplanen för 2023.

Processen vid nyanställning/avslut av personal

Riskbeskrivning:

Att konton, behörigheter och DG-listor, inte finns eller tar lång tid att få tillgång till när medarbetare anställs och inte avslutas när anställda får ändrade roller eller slutar på stadsledningskontoret.

Konsekvensbeskrivning:

Brister i informationssäkerheten om anställda har tillgång till system de inte behöver i tjänsten, fel behörighetsnivå eller inte avslutas när anställningen upphör.

Existerande åtgärder:

- Uppdaterade rutinbeskrivningar finns lättillgängliga.
- Administrativt stöd finns att tillgå vid frågor.
- Vid anställning/avslut ska chef enligt våra rutiner kontakta HR-avdelningen för att säkerställa att uppgifter till lönesystemet är kompletta

och riktiga.

Planerade kontroller:

- Stickprovskontroller av att anställda som slutat avslutas i system och att konton/behörigheter inte finns kvar.
- Att våra kontroller av behörigheter i system dokumenteras.

Resultatet av årets kontroller:

För att säkerställa informationssäkerheten och att arbetstagare har tillgång de system de behöver i tjänsten arbetar förvaltningen efter rutinen att vid nyanställning/avslut ska chef enligt intern rutin kontakta HR-avdelningen för att säkerställa att uppgifter till lönesystemet är kompletta och riktiga. Rutinen blankett för nyanställnings och avslutningen som cheferna måste fylla i möjliggör en tydligare uppföljning och säkerställande av att bland annat behörigheter är genomförda och beställda. Stickprovskontroller genomförs löpande och 2 gånger per år mottar förvaltningen behörighetslistor som kontrolleras och uppdateras vid behov. Stickprovskontrollerna fortgår inom dessa områden enligt internkontrollplanen för 2023.

Under 2022 har en ny rutin för hantering av konton implementerats med funktion att ett avslut av ett staden konto sker automatiskt 30 dagar efter att anställningen avslutas i lönesystemet Personec. Behörighet till DG listan erhålles automatiskt när anställning är beviljad i Personec.

Inköp och upphandling

Riskbeskrivning:

Risk för fel vid inköp och upphandlingar på grund av att framtagna anvisningar inte är kända eller efterlevs av verksamheten.

Konsekvensbeskrivning

Vid fel finns risk för skadestånd och att förvaltningens anseende rubbas.

Existerande åtgärder

- Stickprov görs varje år som en del i förvaltningens internkontroll.
- Anvisningar och rutinbeskrivningar finns och är lättillgängliga för kontorets medarbetare och chefer.
- Begränsat antal beställare i förvaltningen.
- Nya beställare genomgår beställarutbildningen som Intraservice har tagit fram.
- Mer frekvent information om bland annat avtalsförändringar och inköpsutbildningar på intranätet.
- Information om anvisningar, rutiner och ansvar på chefsportalen.
- Stöd finns att tillgå vid frågor. En funktionsbrevlåda har tagits fram som medarbetarna kan skicka sina frågor till.
- En kartläggning av beställarprocessen har gjorts och anpassning har skett till den processkarta som rekommenderas av staden.

Planerade kontroller:

- Fortsätta med stickprovskontroller för att följa upp att inköp görs enligt avtal.
- Utredda möjligheten att skapa spendanalysverktyg till förvaltningen

Resultatet av årets kontroller:

I årets granskning har inga avvikelser framkommit, vilket även var fallet vid förra årets granskning.

Representation, resor, kurs och konferens

Riskbeskrivning:

Att regelverk och rutiner inte efterlevs gällande representation, resor, kurs, konferens. Risk för oegentligheter.

Konsekvensbeskrivning:

Förtroendeskadligt när det blir fel.

Existerande åtgärder:

- Riktlinjer och rutiner finns lättillgängligt.
- Regelbundna stickprovskontroller utförs
- Administrativt stöd finns att tillgå vid frågor. En funktionsbrevlåda har tagits fram som medarbetare kan skicka sina frågor till.
- Återkoppling till de medarbetare/avdelningar som ej följt regelverket och rutinerna. Utbildningsinsatser genomförs då hos den avdelningen

Planerade kontroller:

- Fortsätta med stickprovskontroller av förtroendeskadliga poster för att säkerställa att anvisningar och riktlinjer inom området i allt väsentligt följs.

Resultatet av årets kontroller:

Resultatet av årets kontroller visar att under 2022 har en mindre försämring skett jämfört med 2021, även om resultatet fortfarande är avsevärt bättre än 2020. Jämfört med 2021 är det en något större andel av stickproven som har fått kompletteras i efterhand under 2022. En anledning till försämringen kan vara att fler leverantörsfakturor har hanterats under 2022 jämfört med 2021, vilket kan vara en effekt av att samhället har öppnat igen efter pandemin.

5.2.3 Plan för arbetsmiljö och hälsa

Under 2022 har det systematiska arbetsmiljöarbetet utvecklats vidare med fokus på att jobba på ett mer likriktat sätt över kontoret.

Av årets fyra områden i plan för arbetsmiljö och hälsa så har tre av dessa genomförts och följts upp. Målet gällande styrning har flyttats över till 2023 och kommer att arbetas med under året.

5.2.4 Aktuella revisionsrapporter

Efter avslutad granskning av verksamhetsåret sammanfattar stadsrevisionen avslutade granskningar från de årliga granskningsplanerna och löpande beslutade granskningar i en revisionsredogörelse för kommunstyrelsens verksamhet och en för Göteborgs Stads räkenskaper och bokslut. Revisionsredogörelserna blir klara under våren 2023 när kommunstyrelsens bokslut och årsrapport och därefter Göteborgs Stads årsredovisning har granskats. Stadsledningskontoret återkommer i delårsrapporter/årsrapporter och eventuellt med förslag till yttrande till kommunstyrelsen med åtgärdsförslag när revisionsredogörelserna är klara.

För kommunstyrelsens kännedom redovisas nedan vilka granskningar stadsrevisionen beslutat inleda men inte avslutat innan årsskiftet och som fortgår under 2023.

- Granskning av stadens strategiska styrning och uppföljning av arbetet med skyfallshantering.
- Granskning av kommunstyrelsens uppsikt över stadens säkerhetsarbete.

5.3 Ekonomisk uppföljning

Resultatredovisning i sammandrag

| Belopp i mnkr | Period | | | | |
|---|--------------|-------------|-------------|--------------|--------------|
| | Bokslut 2022 | Budget 2022 | Avvikelse | Bokslut 2021 | Bokslut 2020 |
| Hela Kommunledningen | | | | | |
| Intäkter | 112,1 | 109,7 | 2,4 | 114,9 | 142,6 |
| Kostnader | -542,9 | -570,3 | 27,4 | -478,9 | -530,1 |
| Kommunbidrag | 383,4 | 383,4 | 0,0 | 366,6 | 389,4 |
| Kommuninterna bidrag | 61,5 | 77,2 | -15,7 | 29,3 | 33,9 |
| Resultat | 14,1 | 0,0 | 14,1 | 31,8 | 35,8 |
| | | | | | |
| SLK | | | | | |
| Intäkter | 37,7 | 32,4 | 5,3 | 39,6 | 58,0 |
| Kostnader | -344,4 | -349,4 | 5,0 | -284,8 | -326,2 |
| Kommunbidrag | 284,8 | 284,8 | 0,0 | 269,5 | 293,9 |
| Kommuninterna bidrag | 31,2 | 32,2 | -1,0 | 0,2 | 0,0 |
| Resultat | 9,4 | 0,0 | 9,4 | 31,8 | 25,8 |
| | | | | | |
| Politisk verksamhet | | | | | |
| Intäkter | 0,9 | 0,5 | 0,4 | 0,4 | 0,4 |
| Kostnader | -94,8 | -99,1 | 4,4 | -90,1 | -85,9 |
| Kommunbidrag | 98,6 | 98,6 | 0,0 | 97,1 | 95,5 |
| Resultat | 4,7 | 0,0 | 4,7 | 7,4 | 10,0 |
| | | | | | |
| Övrig verksamhet | | | | | |
| Intäkter | 73,5 | 76,8 | -3,3 | 74,9 | 84,2 |
| Kostnader | -73,5 | -76,8 | 3,3 | -74,9 | -84,2 |
| Kommunbidrag | 0,0 | 0,0 | 0,0 | 0,0 | 0,0 |
| Resultat | 0,0 | 0,0 | 0,0 | 0,0 | 0,0 |
| | | | | | |
| Personal- och kompetensförsörjning | | | | | |

| | | | | | |
|---|--------------|--------------|-------------|--------------|--------------|
| Intäkter | 0,0 | 0,0 | 0,0 | 0,0 | 0,0 |
| Kostnader | -30,3 | -45,0 | 14,7 | -29,1 | -33,9 |
| Kommunbidrag | 0,0 | 0,0 | 0,0 | 0,0 | 0,0 |
| Kommuninterna bidrag | 30,3 | 45,0 | -14,7 | 29,1 | 33,9 |
| Resultat | 0,0 | 0,0 | 0,0 | 0,0 | 0,0 |
| | | | | | |
| Personal- och kompetensförsörjning | | | | | |
| Insatsområden | | | | | |
| Bemanning | -2,8 | -4,1 | 1,4 | -3,9 | -4,7 |
| Kompetensutveckling förskola | -2,7 | -2,9 | 0,2 | -1,5 | -1,9 |
| Kompetensutveckling skola | -3,9 | -4,7 | 0,8 | -3,3 | -4,2 |
| Kompetensutveckling äldreomsorg/hälsa- och sjukvård | -4,8 | -5,4 | 0,7 | -5,3 | -6,4 |
| Kompetensutveckling IFO/funktionshinder | -7,7 | -10,7 | 3,0 | -8,6 | -9,8 |
| Övrig kompetensutveckling | 0,0 | -4,0 | 4,0 | 0,0 | -0,6 |
| Chefsförsörjning | -4,9 | -6,9 | 2,0 | -3,4 | -3,1 |
| Leda, samordna och följa upp personalpolitiken | -3,5 | -6,3 | 2,7 | -2,9 | -3,2 |
| Summa | -30,3 | -45,0 | 14,7 | -29,1 | -33,9 |

*Avrop gällande personal- och kompetensförsörjningsanslaget ligger från och med 2022 på posten kommuninterna bidrag och inte på intäkter. Resultatredovisningen för 2021 och 2020 har därför strukturerats om för att möjliggöra jämförelse med resultatet för 2022.

Kommunstyrelsens budget 2022 innehåller en fördelning av den ekonomiska ramen på 383,4 mnkr på de två delar som utgör kommunstyrelsen, det vill säga stadsledningskontorets verksamhet och den politiska verksamheten. Budgeten innehåller även ett avrop från kommuncentrala poster på 32,0 mnkr för LOV3.

Kommunstyrelsens resultaträkning innehåller också anslag och samordningsuppdrag som finansieras av kommuncentrala poster eller via intäkter från andra nämnder i staden. Posterna påverkar inte resultatet men omfattningen är ofta olika från år till år och bidrar därmed till avvikelser vid jämförelser mellan åren i resultaträkningen.

Periodens resultat för kommunstyrelsen är ett överskott på 14,1 mnkr vilket motsvarar en positiv avvikelse mot periodens budget med 14,1 mnkr. Den huvudsakliga förklaringen är överskott från stadsledningskontoret (9,4 mnkr) och överskott från den politiska verksamheten (4,7 mnkr). Nedan redogörs för de huvudsakliga orsakerna till detta överskott.

Stadsledningskontorets verksamhet

Resultatet för stadsledningskontoret uppgår till 9,4 mnkr med en positiv avvikelse gentemot budgeten med 9,4 mnkr. Den positiva avvikelsen beror huvudsakligen på personalvakanser under perioden. Ersättningsrekryteringar tar tid och gapet mellan att en medarbetare eller chef slutar till att en ny är på plats leder till lägre kostnader

för kontoret under den perioden.

Politisk verksamhet

Resultatet för den politiska verksamheten uppgår till 4,7 mnkr med en positiv avvikelse gentemot budgeten med 4,7 mnkr. Den positiva avvikelsen förklaras i huvudsak av lägre personalkostnader än budgeterat hos politiska sekreterare.

Personal- och kompetensförsörjning (finansieras av kommuncentrala poster)

Intäkter och kostnader uppgår till 30,3 mnkr vilket motsvarar en budgetavvikelse på 14,7 mnkr jämfört med budget (45,0 mnkr). Avvikelsen beror på färre fysiska utbildningar, flytt av verksamhet samt att delar av arbetet har flyttats fram till 2023. Posten bidrar till avvikelse vid jämförelse med budgeten men eftersom kostnaderna finansieras av kommuncentrala poster påverkar posten inte resultatet.

Fackliga förtroendemen (faktureras)

Intäkter och kostnader uppgår till 70,5 mnkr vilket motsvarar en budgetavvikelse på 3,8 mnkr jämfört med budget (74,3 mnkr). Avvikelsen beror på att det under 2022 har varit färre personer som arbetat med facklig tid i jämförelse med 2021. Posten bidrar till avvikelse vid jämförelse med budgeten men eftersom kostnaderna finansieras via intäkter från andra nämnder i staden påverkar inte posten resultatet.



Barnbokslut 2022

Bilaga 2

Kommunstyrelsen

Innehållsförteckning

| | |
|---|----------|
| 1 Inledning..... | 3 |
| 2 Resultat av enkätfrågorna | 4 |
| 2.1 Svarefrekvens..... | 4 |
| 2.2 Förändringar i stadsledningskontorets uppdrag..... | 4 |
| 2.3 Resurssättning..... | 4 |
| 2.4 Åtgärder vidtagna under 2022 och eventuella resultat | 5 |
| 2.5 Utvecklingsområden 2023 | 6 |
| 3 Analys och förslag på prioriteringar 2023 och framåt | 6 |

1 Inledning

FN:s konvention om barnets rättigheter blev svensk lag 2020. Inför att lagen skulle träda i kraft fick stadsledningskontoret i uppdrag av stadsdirektören att göra en kartläggning för att få en bild av hur staden tagit sig an barnrättsarbetet.¹ Kartläggningen behandlades i samband med kommunstyrelsens delårsrapport 2020. Kommunfullmäktige uppdrog därefter 2020-06-16, § 20 till kommunstyrelsen att ta fram en stadenövergripande barnrättsplan, samt till samtliga nämnder och styrelser att årligen upprätta ett barnbokslut. Barnrättsplanen antogs av kommunfullmäktige 2022-06-09 § 12.

Ett barnbokslut är en sammanställning och ett underlag för nämnder och styrelser att få en bild om den egna verksamhetens arbete och resultat i sitt barnrättsarbete utifrån barnkonventionens artiklar, i syfte att tillgodose barn och ungdomars rättigheter utifrån barnkonventionen. Barn är varje människa under 18 år i konventionens mening. Barnkonventionen är rättsligt bindande och en del av internationell folkrätten, våra mänskliga rättigheter.

Det första barnbokslutet för kommunstyrelsen upprättades 2021. Då gjordes en nulägesanalys för att ge en lägesbild av hur den egna verksamheten stod i förhållande till barnkonventionen. Nulägesanalysen skulle ge en vägledning till vilka utvecklingsområden och förbättringsåtgärder som behöver göras och som del i kommande års verksamhetsplaner.

Det här årets barnbokslut tar sikte på de resultat som kommunstyrelsens barnrättsarbete åstadkommit för att säkerställa barns och ungas rättigheter utifrån barnkonventionen. För att kunna följa om några förflyttningar gjorts, tar barnbokslutet avstamp från nulägesanalysen och de utvecklingsområden som identifierades. Analysen visar var kommunstyrelsen befinner sig idag i sitt barnrättsarbete och vilka eventuella resultat som arbetet gett. Barnbokslutet identifierar även de områden som behöver prioriteras för det kommande årets barnrättsarbete.

Resultat och effekter kan uppstå på flera nivåer. Dels i utvecklingen av den egna verksamheten på en organisationsnivå, dels effekter på en mer samhällsövergripande nivå som visar på att barns rättigheter stärkts och att livsvillkoren förbättrats, vilket kan kopplas till barnrättsplanens fyra fokusområden utbildning, fritid, trygghet och hälsa.

En enkät togs fram för årets barnbokslut. Frågor omfattade följande:

- En bedömning om verksamheten omfattar barnrättsfrågor och om inte, lämna en kommentar om ställningstagandet
- Om det skett några förändringar i verksamhetens uppdrag sedan förra årets barnbokslut som påverkar barn direkt eller indirekt
- Eventuella personella och ekonomiska resurser som satts in för att förbättra barns villkor, samt om barnrättsfrågorna är synliga i budget och verksamhetsplaner
- Åtgärder som vidtagits under året kopplat till barnkonventionen och barnrättsplanens åtgärder, samt eventuella resultat av arbetet
- Utvecklingsområden och åtgärder som identifierats och behöver vidtas det kommande året.

Barnbokslutets struktur följer de frågor som angetts ovan och är en kontorsövergripande redovisning. Rapporten avslutas med en analys och förslag på åtgärder som kontoret behöver prioritera under 2023 och framåt.

¹ Kartläggning av Göteborgs Stads barnrättsliga arbete med anledning av att barnkonventionen blir lag 2020.

2 Resultat av enkätfrågorna

2.1 Svarsfrekvens

Samtliga 18 avdelningar på stadsledningskontoret har ombetts att besvara enkätfrågorna. 15 avdelningar har besvarat enkäten, varav sju har bedömt att verksamheten inte omfattar barnrättsfrågor.

2.2 Förändringar i stadsledningskontorets uppdrag

Stadsledningskontoret har startat upp implementeringen och stöttat upp i implementeringen av barnrättsplanen och andra styrande dokument med bäring på barnrättsfrågor. I det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet har en samverkansöverenskommelse mellan Staden och Polisen förnyats under året. Resultatet blir ett mer systematiskt arbetssätt med sikte på en tryggare stad för alla, inklusive barn och unga.

Kontoret har med den nya visseblåsarlagstiftningen åstadkommit en viss förändring, i första hand indirekt, eftersom eventuella missförhållanden i verksamheter som rör barn eller där barn är brukare ska kunna anmälas och omhändertas strukturerat. Delar av kontoret har skapat fokusgrupper som syftar till att skapa ett mer strukturerat sätt att omhänderta frågor och följa utvecklingen av bland annat legal praxis för barnrättsfrågor.

Under året inrättades en ny valprocess för ungdomsfullmäktige. Det gjordes även en satsning på interaktiva aktiviteter på valsidan. Där kunde intresserade bland annat kommunicera med förtroendevalda. Ungdomsfullmäktige har också fått nya lokaler som innebär en långsiktig och bra lösning. Ungdomsfullmäktiges mall för motion har fått en tydlig koppling till barnkonventionens artiklar.

Kommunstyrelsen fattade beslut om barnrättsplan och har tagit emot sitt första barnbokslut. Stadsledningskontoret har samordnat arbetet i framtagandet av barnrättsplan. Efter genomförd utredning har kommunfullmäktige beslutat att slå samman folkhälsoprogrammet och programmet för Jämlik stad. Vid samma tillfälle beslutades att planer inom MR-området ska ges en likartad struktur. Dessa beslut har påverkan på barns rättigheter, vilket måste tas omhand i genomförandet.

2.3 Resurssättning

Personella resurser

Stadsledningskontorets breda uppdrag innebär att i stort sett samtliga frågor berör barns rättigheter, indirekt och/eller direkt. Barn i alla åldrar påverkas, liksom barn utifrån olika utsatta grupper kopplat till diskrimineringsgrunder, geografi och socioekonomi. Några avdelningar uppger att tid av planeringsledares tjänst avsätts för barnrättsarbete. Andra uppger att det är en del av det ordinarie arbetet inom till exempel klimatanpassning, civilt försvar, nya bestämmelser i LVU, kontorets arbete med inköp och upphandling, trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete, demokratisering med ungt inflytande, samt arbetet med Levande Historia. Några av kontorets kärnprocesser, såsom beredning av ärenden till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige innehåller utvecklingsfrågor kopplade till barnrättsfrågor.

Stadsledningskontoret har en barnrättsgrupp som består av medarbetare från flera avdelningar som aktivt samordnar och stöttar det egna kontoret och i ärendeprocessen. Barnrättsgruppen leder, samordnar och följer upp stadens övriga verksamheter i barnrättsfrågor. Representanter företräder staden i exempelvis SKR:s barnrättsnätverk samt lokala nätverk med civilsamhället och andra myndigheter och organisationer.

Ekonomiska resurser

Implementeringsinsatser för barnrättsplanen har budgeterats till 500 000 kronor som är en del av kontorets kompetensanslag. Kompetensanslaget har bekostat bland annat inspirationskonferens för barnrättsfrågor samt kommunikations- och utbildningsmaterial kopplat till barnrättsplanen. Ytterligare kompetensanslag har beviljats såsom att stärka kunskap om barns kognitiva utveckling och kopplingen till intellektuella funktionsnedsättningar. Anslaget har använts till att höja kompetensen hos flera olika yrkesgrupper som arbetar direkt eller indirekt mot barn. Levande historia stöttar flera projekt med avsikt att minska diskrimineringen, och att öka barns delaktighet. Här avsätts väsentliga summor av en total budget på 5,3 miljoner kronor. Kontoret har dessutom tilldelats 200 000 kronor i stimulansmedel som riktats mot barns delaktighet, hälsa, anti-diskriminering, samt utveckling av elevrådets möjlighet till inflytande som görs i samverkan med flera förvaltningar. Som tidigare nämnts har ungdomsfullmäktige fått nya lokaler.

2.4 Åtgärder vidtagna under 2022 och eventuella resultat

Kontoret har påbörjat en analys av hur barnrättsfrågorna ska komma in i ordinarie uppföljningsprocess. Det pågår ett arbete att finna data som speglar barns livsvillkor. I framtagandet av barnrättsplanen och formerna för barnbokslut har nära samarbete skett med ungdomsfullmäktige. En vägledning har tagits fram som stöd för förvaltningar och bolag i att upprätta barnbokslut med fokus på resultat.

Vidare har kontoret påbörjat ett arbete med att identifiera behov och att följa upp arbetsinsatserna i huvudprocessen leda och samordna. Exempel på kontorets stödjande åtgärder är framtagande av en handlingsplan för omställning Nära vård i Göteborg, där barn är en målgrupp. Kontoret har även stöttat spridning och kunskapshöjning kring rapporten Motståndskraft mot rasism som har fokus på barns utsatthet.

Stadsledningskontoret administrerar kommunstyrelsens trygghetsråd. Under 2022 har samverkan intensifierats med ungdomsfullmäktige, som är beredande inför de fördjupningsteman som trygghetsrådet har på varje möte enligt en ny struktur för året. Ungdomsfullmäktige har tagit tillfället i akt inför varje möte med rådet att förmedla tankar utifrån sin expertis att vara ung idag. Trygghetsrådet ser det som mycket värdefullt med de ungas input och fördjupningsteman har ofta också valts utifrån fokus på unga. Under året har kontoret så långt det är möjligt uppmärksammat barn och ungas situation i de centrala lägesbilderna inom det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet.

Stadsledningskontoret har anordnat en kompetenshöjande inspirationskonferens för barnrättsfrågor för hela staden med anledning av ny barnrättsplan insats, samt framtagande av övergripande staden-material. Barn och unga har aktivt deltagit i planering och genomförande av inspirationskonferensen i barnrättsfrågor, vilket uppskattades av deltagare i konferensen och kommenterades positivt i utvärderingen. Barnrättskonferensens utgjorde inspiration för samtal och barnrättsarbetet och grund för kollegialt lärande.

Stadsledningskontoret har grupper som arbetar med att utveckla utredningar och ärendeprocesser, där barnrättsperspektivet ingår. I arbetet lyfts goda exempel på hur information och statistik hittas om barn samt hur barn kan göras delaktiga i utredningarna. I kontorets ärenden har dialoger förts med ungdomsfullmäktige, men även andra organisationer, för att få in barnens perspektiv. Former har fortsatt att utvecklas för ungas delaktighet i olika kommunala frågor.

Åtgärderna kopplas framför allt till de grundläggande artiklarna, men även övriga artiklar i barnkonventionen och barnrättsplanens fokusområden. Sammantaget bedöms

stadsledningskontorets insatser bidragit till en viss ökad kompetens och medvetenhet kring barnrättsfrågor. Insatserna har även till viss del bidragit till att barns delaktighet ökat i kontorets olika processer och bedöms bidragit till en systematik i genomförande och uppföljning på en hela-staden-nivå.

2.5 Utvecklingsområden 2023

Kontorsövergripande utvecklingsområden har identifierats för en bättre systematik i att arbeta med barnrättsfrågor. Ett av utvecklingsområdena är ytterligare kompetenshöjning och kollegialt lärande om barnrättsfrågor och barnkonventionen. Kontoret behöver även följa praxis och rättslig utveckling för att säkerställa kompetensen på området. Stadsledningskontorets eget implementeringsarbete med barnrättsplanen behöver bli tydligare.

Det finns en föreställning om att många frågor är för komplexa att involvera barn i, vilket ofta kan förklaras med ovana från tjänstepersoners sida. Barn och unga behöver dock involveras mer, till exempel via olika former av dialoger och att mer systematiskt konsultera ungdomsfullmäktige inom lednings- och samordningsprocessen. Yngre barns delaktighet är ett viktigt utvecklingsområde.

Ett ytterligare utvecklingsområde är att ärenden, kartläggningar, utredningar och uppföljning mer tydligt behöver ha ett barnrättsperspektiv och utgå från olika diskrimineringsgrunder. Kontoret behöver ökad kompetens om att göra bedömningar av barns bästa och utveckla en systematik för att se när och i vilka ärenden kontoret behöver göra djupare barnrättsanalyser som berör även den ekonomiska och ekologiska dimensionen. Kontoret behöver bli bättre på att lyfta barnrättsperspektivet även i frågor där barn berörs mer indirekt.

Ett systematiskt barnrättsarbete, jämlikhetsarbete och uppföljning förutsätter att data och statistik finns om barn och ungas livsvillkor så att dessa inkluderar barnrättsperspektivet utifrån principen om icke-diskriminering, vilket idag saknas i stor utsträckning.

Ett utvecklingsområde som identifierats är behovet av ökad kunskap om den brottslighet som förekommer på sociala medier och andra digitala plattformar som drabbar barn.

3 Analys och förslag på prioriteringar 2023 och framåt

Som nulägesanalysen 2021 konstaterade innebär stadsledningskontorets breda uppdrag att i stort sett samtliga frågor berör barns rättigheter, indirekt och/eller direkt. Barn i alla åldrar påverkas, liksom barn utifrån olika utsatta grupper kopplat till diskrimineringsgrunder, geografi och socioekonomi. Alla barn har samma rättigheter, men utifrån stadsledningskontorets olika uppdrag kan målkonflikter uppstå med att barn och grupper av barn ställs mot varandra. Det är därför viktigt att målkonflikter synliggörs i ärendeberedningarna till kommunstyrelsen.

Det barnrättsliga arbetet förutsätter kännedom om barnkonventionen och implementering av barns rättigheter i ledning och styrning. Enkäten visar dock att hälften av kontorets avdelningar uppgett att de inte berörs. Avdelningars svar lyfter frågan om hur långt kontorets mognad avseende barnsyn kommit kopplat till de uppdrag som avdelningarna har att leverera på. Det som berör vuxenvärlden berör även barn, om än indirekt. En bedömning är således att kontoret behöver ta ett samlat grepp så att kompetens stärks kring hur verksamheterna påverkar barns rättigheter och livsvillkor.

Kommunfullmäktiges beslut om barnrättsplan skapar goda förutsättningar för ett systematiskt barnrättsarbete. Redovisningen visar viss förändring i kontorets barnrättsarbete samt i samverkan med olika viktiga aktörer internt och externt. Under året har kommunfullmäktige

även tagit beslut om andra styrande dokument som också beaktar barnkonventions artiklar. Barnrättsfrågorna har därmed synliggjorts ytterligare i kontorets grundläggande processer.

Kontoret avsätter resurser för barns delaktighet genom ungdomsfullmäktige. Utifrån avdelningarnas redovisning är det svårt att göra en bedömning om resurssättning för kontorets övriga barnrättsarbete. Vissa personella resurser avsätts och medel är även avsatta för kompetenshöjande insatser. De satsade medlen är till stor del riktade till stadens verksamheter.

Åtgärderna som kontoret har vidtagit kopplas framför allt till de grundläggande artiklarna, men även övriga artiklar i barnkonventionen och barnrättsplanens fokusområden. Insatserna bedöms till viss del ha bidragit till ökad kompetens och medvetenhet kring barnrättsfrågor. Insatserna har även bidragit till att barns delaktighet ökat i kontorets olika processer. Genom den systematik som utvecklats kring nämnders och styrelser barnbokslut får stadsledningskontoret underlag för styrinformation till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

I enkätsvaren som utgör underlaget för stadsledningskontorets barnbokslut finns det flera goda exempel på åtgärder med koppling till ett systematiskt barnrättsarbete. Det är dock svårt att se en förflyttning för kontoret som helhet. Barnbokslutet visar att flera utvecklingsområden som identifierades 2021 kvarstår. I årets barnbokslut lyfts följande utvecklingsområden för stadsledningskontoret fram:

- Behovet av att öka kompetensen om barns mänskliga rättigheter
- En förstärkt grundläggande kunskap om att inte tänka på barn som en homogen grupp, utan i stället tänka på att barn är olika och har olika förutsättningar och behov
- Utredningar och uppföljning behöver utvecklas för att inkludera fler diskrimineringsgrunder. Det finns blinda fält på grund av avsaknad av statistik och kvalitativa data
- Kontoret behöver stärka arbetet att inhämta barns åsikter i frågor som kontoret arbetar med. Att arbeta uppsökande med barns delaktighet tar dock mycket tid i anspråk och bedömningar behöver ske i vilka uppdrag det ska prioriteras
- Flera kompetenser behöver ofta samarbeta i olika insatser, projekt och processer för att genomgående säkra barnperspektiv, barns perspektiv och barnrättsperspektiv. Särskild uppmärksamhet kring hur en insats kan påverka olika barn direkt och indirekt bör ägnas inför start av nya uppdrag och vid större vägval, vilket ännu inte blivit ett systematiskt arbetssätt.

Förslag på prioriterade arbetsinsatser vid stadsledningskontoret under 2023 och framåt:

- Kompetensutveckling för kontoret vad avser mänskliga rättigheter och barns rättigheter
- Identifiera och prioritera för barns delaktighet i viktiga uppdrag
- Öka barns delaktighet, tex involvera ungdomsfullmäktige i fler frågor
- Fortsätta att utveckla och inhämta data för att belysa barns olika livsvillkor i staden, med särskild hänsyn till yngre barn samt barn i utsatta situationer. Kvantitativa data saknas i stor utsträckning vad gäller flertalet diskrimineringsgrunder. Kvalitativa metoder behöver utvecklas för att fånga olika målgruppers behov, inte minst synliggöra barn utifrån olika minoritetsperspektiv
- Riktade kommunikationsinsatser till barn avseende viktiga beslut och deras rättigheter
- Att mer systematiskt inkludera barnrättsfrågorna i årshjulet och kontorets budgetarbete
- Förstärkt samverkan i barnrättsarbetet på kontoret kring olika uppdrag
- Använda och synliggöra kontorets barnrättsgrupp i arbetet med barnrättsfrågor.

Trygghetsskapande och brottsförebyggande uppdraget

Stadsledningskontorets redovisning av arbete inom det trygghetsskapande och brottsförebyggande uppdraget.

Utgångspunkten för stadsledningskontoret är de uppdrag som lämnas i form av budgetuppdrag eller genom beslut i kommunstyrelsen eller kommunfullmäktige. Utöver uppdrag arbetar stadsledningskontoret med att stötta och aktivera förvaltningar och bolag inom området.

Stadsledningskontoret följer arbetet hos förvaltningar och bolag genom uppföljning och dialog för att på det sättet kunna lämna relevanta lägesbilder till kommunstyrelsen avseende hur stadens organisationer tar sig an det trygghetsskapande och brottsförebyggande uppdraget.

Stadsledningskontoret omvärldsbevakar området löpande för att kunna följa utvecklingen avseende otrygghet och brott i staden samt i landet. Återkoppling sker till stadens organisationer genom lägesbilder/uppföljningen som redovisas till kommunstyrelsen tre gånger per år.

I årsrapporten 2022 fokuserar stadsledningskontoret på att ge en översikt och en bedömning inom följande områden:

- Den viktigaste frågan som Göteborgs stad behöver arbeta med ur medlemsorganisationer i trygghetsrådet, kommunstyrelsens rättighetsbaserade råd, studentforum och ungdomsfullmäktiges perspektiv när det gäller att öka tryggheten och minska brottsligheten
- Förvaltningars och bolags nuläge inför kommande lagstiftning
- Implementering av Göteborgs stads trygghetsskapande och brottsförebyggande program
- Trygghetsundersökningar
- Drogvanor bland unga - risk att bli brottsoffer
- Redovisning av budgetmedel avsatta av kommunstyrelsen för insatser i syfte att omfatta arbete mot släktbaserade kriminella nätverk.

Stadsledningskontoret främsta fokus kommer under 2023 vara att stödja stadens organisationer med att implementera det trygghetsskapande och brottsförebyggande programmet med underliggande handlingsplaner. Genom att stödja implementeringen av programmet kommer även den kommande lagstiftningen och dess intentioner att kunna få genomslag hos stadens förvaltningar och bolag.

Medlemsorganisationer i trygghetsrådet, kommunstyrelsens rättighetsbaserade råd, studentforum och ungdomsfullmäktige.

Stadsledningskontoret har efterfrågat fördjupad information om vad deltagande organisationer i trygghetsrådet, kommunstyrelsens rättighetsbaserade råd samt ungdomsfullmäktige anser vara:

- Den för dem nu viktigaste frågan som Göteborgs stad behöver arbeta med ur ert perspektiv när det gäller att öka tryggheten och minska brottsligheten
- Vilka kan/borde Staden samverka med gällande det ni prioriterat som den viktigaste frågan

En sammanfattning visar att för pensionärsrådet, ungdomsfullmäktige och studentforum är den viktigaste frågan inom området situationell prevention, exempelvis belysning. Man lyfter även fram Social prevention i form av exempelvis trygghetsvärdar och ordningsvakter. Studentforum lyfter fram vikten av en trygg kollektivtrafik.

HBTQI-rådet lyfter fram vikten av en enhetlig kompetensförsörjning i form av exempelvis aktiva åtgärder, icke-diskriminering och normmedvetenhet. Rådet framhåller att HBTQI personers livsvillkor

och styrdokument ska vara integrerade i ordinarie verksamheter. Funktionshinderrådet lyfter fram att man vill fördjupa samtalet om gruppens brottsutsatthet. Många av de punkter man lyfter fram har en koppling till hur förvaltningen utför sitt stödarbete med enskilda personer. Romska rådet lyfter fram behovet av utbildad och socialt kompetent personal på förskolor och fritidsgårdar. Men även behovet av uniformerad och inte uniformerad närpolis.

Som deltagare i trygghetsrådet svarar kvinnojouren att mäns våld mot kvinnor är viktigast och behöver prioriteras. Staden behöver intensifiera sitt arbete med mer aktiva åtgärder. Stadsmissionen skriver att studier, framtidshopp och arbete med föräldrastöd är prioriterat. Samtliga organisationer ger exempel på vilka organisationer som kan samverka för att öka tryggheten för de grupper som de representerar. Men även att organisationernas samverkan med stadens verksamheter kan fördjupas.

Stadsledningskontorets bedömning är att de olika råden, studentforum samt ungdomsfullmäktige är viktiga parter i stadens trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete. Deras kunskap om sina medlemmars upplevelser kan stärka Stadens förvaltningar och bolag i deras arbete genom att regelbundet genomföra dialoger om hur tryggheten kan öka och brottsligheten kan minska.

Samtliga svar kommer att delas med berörda förvaltningar.

Se bilaga "Fråga till medlemsorganisationer i KS trygghetsråd mest prioriterade frågor" för samtliga svar

[Nu-läge inför föreslagen lagstiftning](#)

Sveriges kommuner kommer med största sannolikhet att få ett lagstadgat ansvar för det brottsförebyggande arbetet. Ett förslag till lagstiftning överlämnades till riksdagen från regeringen den 22 december 2022.

Lagen förslås träda i kraft 1 juli 2023, (5§ träder dock i kraft 1 juli 2024). Det lagstadgade ansvaret innebär bland annat att kommunerna ska ta fram lägesbilder över brottsligheten inom kommunens geografiska område men även en kravställning över vad en sådan ska innehålla. Med lägesbilden som underlag ska kommunen besluta om en plan (en åtgärdsplan) för vilka åtgärder som ska vidtas för att förebygga brott inom sitt område och rådighet. Kommunen ska ansvara för samordning av brottsförebyggande arbetet och bland annat inrätta särskilda forum som ska hantera strategiska brottsförebyggande frågor.

Lagförslaget pekar ut att kommunstyrelsen, eller annan nämnd som kommunfullmäktige beslutar, ska ansvara för ledningen av kommunens brottsförebyggande arbete och rapportering till kommunfullmäktige. Göteborgs stad föreslås, enligt ärende i kommunfullmäktige 2023-01-26 att utse kommunstyrelsen som ansvarig nämnd för budgetmålet: Göteborg ska vara en säker och trygg stad. En sådan ansvarsfördelning uppfyller den kommande lagstiftnings kravställning.

Kommunfullmäktige beslutade i juni 2022 om Göteborg stads trygghetsskapande och brottsförebyggande program. Programmet följer lagstiftningens intentioner.

[Göteborgs stads status avseende att i enlighet med föreslagen lagstiftning ta fram en lägesbild och besluta om åtgärdsplan.](#)

Göteborgs stads trygghetsskapande och brottsförebyggande programs inledande strategi 1:1 för att tryggheten ska öka och brottsligheten ska minska i staden är att: "Göteborgs Stads trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete ska vara kunskapsbaserat och utgå från målgruppsanalyser, likvärdiga lokala och centrala lägesbilder och aktuell forskning". Strategin uppfyller ett kommande lagstiftningskrav.

För att möta upp lagstiftningens krav i form av lägesbilder och åtgärdsplaner har Stadsledningskontoret i samarbete med ett antal förvaltningar utarbetat en gemensam arbetsprocess som ska vara grunden i det kunskapsbaserade lägesbilsarbetet som stadens samtliga förvaltningar och bolag ska vara del av. En pilotomgång som involverar alla förvaltningar och bolag genomförs under våren 2023. Stadsledningskontoret kommer att ansvara för pilotomgången och kommer sedan överlämna ansvaret till socialförvaltningarna som ska ansvara för arbetet med kartläggningar och lägesbilder. Arbetsprocessen har även en överensstämmelse med Trygg-i överenskommelsen som undertecknats mellan Göteborgs stad och Polisområde Stor Göteborg.

Göteborgs stad kommer att sammanställa sin första lokala och centrala lägesbilder med tillhörande åtgärdsplaner under 2024 och fortsättningsvis vartannat år. Arbetsprocessen bygger på att alla Stadens förvaltningar och bolag aktivt deltar samt avsätter resurser till åtgärdsplaner. Den centrala lägesbilden har sin grund i de lokala lägesbilder som varje socialförvaltning gör tillsammans med respektive lokalpolisområde.

Förvaltningar och bolags deltagande i det lokala lägesbilsarbetet ska även förbättra respektive organisations eget strukturerade arbete för att öka tryggheten och minska brottsligheten i Göteborg genom egna analyser och åtgärdsplaner.

Kommunstyrelsen kommer i delårsrapporteringen per mars och augusti 2023 få rapportering av hur arbetet fortskridit och bedömning kring vad som behöver utvecklas.

Implementering av Göteborgs stads trygghetsskapande och brottsförebyggande program

Stadsledningskontoret har under hösten inlett implementeringen av Göteborgs stads trygghetsskapande och brottsförebyggande program. Efter Kommunfullmäktiges beslut informerades samtliga förvaltningar och bolag om programmet, dess innehåll och struktur på övergripande nivå. Detta för att förbereda implementering men även som information inför förvaltningar och bolags budgetprocesser. Under hösten bjöds samtliga förvaltningar och bolag in till tre tillfällen när programmet presenterades, en inspelning skedde för att stödja implementeringsarbetet. Stadsledningskontoret erbjuder kontinuerligt stöd i implementeringsarbetet. Exempel på detta är att varje vecka finns en avsatt tid för "frågor och svar" för förvaltningar och bolag.

Kommunstyrelsen kommer i delårsrapporteringen i mars 2023 får en redovisning hur förvaltningar och bolag planerar att implementera och hantera de ansvar och särskilda ansvar som kommunfullmäktige utdelat till dem.

Trygghetsundersökningar

Under slutet av 2022 har ett antal rapporter och undersökningar presenterats. Undersökningar som ökar kunskapsunderlaget i arbetet med öka trygghet och minska brottsligheten. De undersökningar som kommit är:

Företagens trygghetsundersökning (FTU)

Business Region Göteborg (BRG) har genomfört Göteborgs stads första trygghetsundersökning riktad till stadens företag. Sammanlagt skickades ca 42 000 enkäter ut och ca 17 procents svarsfrekvens. De inkomna svaren är representativa i relation till typer av branscher och företagens registrerade arbetsställen i staden.

Göteborgs stads företag är viktiga för att staden ska vara trygg och säker för den som lever, verkar och vistas här. Företag skapar arbetstillfällena och bidrar bland annat till åtgärder i stadsrummet som ökar tryggheten.

Resultaten visar att omfattningen av både utsatthet och otrygghet bland företagen varierar mellan olika branscher, företagsstorlek och områden i staden.

Ordningsstörningar- och livskvalitetsbrott lyfts som problem. 56 procent respektive 54 procent av företagen beskriver att nedskräpning och skadegörelse inkl. klotter utgör problem. Trafikrelaterade problem som fortkörning och annan störande motortrafik och inbrott uppges i stor utsträckning utgöra problem, 47 procent respektive 46 procent. 30 procent av företagen uppger att våldsbrott, ordningsstörningar och öppen narkotikahandel utgör problem i närområdet. 18 procent uppger att hot och utpressning är ett problem i företagets närområde

Trygghetsundersökningen är ett omfattande material som kräver fördjupade orsaksanalyser och åtgärder som ska syfta till öka tryggheten för stadens företag. Trygghetsundersökningen kommer att presenterats för stadens förvaltningar, bolag samt nämnder och styrelser för analys och fortsatt arbete. Materialet kommer att vara del av Göteborgs stads trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete inom de områden där Göteborgs stads organisationer har rådighet att verka.

Rapporten i sin helhet samt BRG:s analys finns i bilaga

[BRÅ:s Skolundersökningen om brott](#)

Brottsförebyggande rådet (Brå) genomför regelbundet en nationell skolundersökning om brott (SUB). Undersökningen utgör ett viktigt kunskapsunderlag om brottslighet bland ungdomar i årskurs 9 i Sverige, och omfattar både brottsutövning och utsatthet för brott. I Skolundersökningen om brott 2021 har totalt 5 050 elever i Sverige medverkat. Ingen redovisning på Göteborgs nivå finns.

[Skolundersökningen om brott 2021 \(bra.se\)](#)

Skolinspektionens skolenkät

Skolenkäten genomförs sedan 2021 en gång per år. Varje enkätomgång omfattar hälften av landets skolor. Alla skolor i landet deltar i enkäten under en rullande tvåårsperiod.

Skolinspektionens skolenkät för 2022 visar att de skolor som Göteborgs stad grundskoleförvaltning bedriver skolverksamhet i för årskurs fem och åtta följer i princip indexet för samtliga deltagande skolor i Sverige avseende elevernas upplevelser av trygghet. Däremot har grundskolan ett lägre index för trygghet och studiero. Samtliga skolor i Göteborgs index ligger på 8,2 medan stadens egna skolors index är 7,7.

[Resultat Skolenkäten 2022 \(skolinspektionen.se\)](#)

Utbildning som förebyggande faktor

Att fullfölja sin utbildning är en av de mest avgörande faktorerna när barn och ungdomar ska bli del av samhället. Utöver de ökade möjligheterna till egen försörjning innebär en fullföljd utbildning även en utbildning till samhällets regler, värderingar och normer. Grundskoleförvaltningen redovisar antalet elever i årskurs sex som når kunskapsmålen. Redovisningen omfattar elever i de skolor som har en kommunal driftsform och uppdelat per mellanområde. För höstterminen 2022 når cirka 64 procent av stadens elever kunskapsmålen för årskurs sex. För pojkar är genomsnittet 60 procent och för flickor 66 procent. Spridningen i staden är stor. Mellanområdet med det lägsta antalet är 16,5 procent och det högsta antalet är 93,1 procent. De mellanområden med lägst andel som nått

kunskapsmålen är Norra Angered, Västra Biskopsgården, Södra Angered och Bergsjön. Stadsledningskontoret vill även uppmärksamma mellanområden såsom Backa, Frölunda torg-Tofta och Kyrkbyn-Rambergssnaden. Stadsledningskontoret noterar även att det oftast är pojkar som inte når kunskapsmålen men att i nio av stadens 36 mellanområden når inte hälften av flickorna kunskapsmålen i årskurs sex.

[Nationella trygghetsundersökningen NTU](#)

Den nationella trygghetsundersökningen för 2022 sker utifrån lokalpolisområden och därmed inte avgränsad till Göteborgs stad. Trygghetsundersökningen omfattar åldersgruppen 16–84 år. Nationella trygghetsundersökningar på kommunnivå sker vartannat år (udda år) och lokalpolisområden (jämna år). De fyra lokalpolisområden som bland annat omfattar Göteborgs stad är Göteborg City, Nordöstra Göteborg, Storgöteborg Hisingen och Storgöteborg Syd.

Stadsledningskontoret lyfter fram två områden som särskilt intressanta.

I Polisområde Storgöteborg anger 10 procent av de svarande att de har en så stark oro att utsättas för brott att den påverkar livskvalitén. Mellan 2018 och 2022 har den oron ökat i Lokalpolisområde Göteborg City samt Storgöteborg Syd. Oron ökar hos både män och kvinnor. I Lokalpolisområde Storgöteborg Hisingen har mäns oro att utsättas för brott ökat medan kvinnornas oro har minskat. Kvinnor har nu en lägre grad av oro än män i det lokalpolisområdet.

Två av tio av de svarande har en oro att utsättas för bostadsinbrott. Positivt är att oron att utsättas för bostadsinbrott framför allt minskat för kvinnor i lokalpolisområde Storgöteborg Hisingen och Syd samt för män i lokalpolisområde Storgöteborg Nordost.

[Skapa din egen tabell \(NTU\) - Brottsförebyggande rådet \(bra.se\)](#)

[Drogvanor bland unga - risk att bli brottsoffer](#)

Våren 2022 genomförde Göteborgs Stad den sjunde undersökningen om skolelevers erfarenhet av alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel. Underökningen sker vart tredje år och tidigare har resultat presenterats från liknande undersökningar vid sex tillfällen. Stadsledningskontoret fokuserar på området narkotikaerfarenhet då narkotikaförsäljning är den organiserade brottslighetens främsta inkomstkälla.

Narkotikaerfarenheten bland skolelever i Göteborg har minskat sedan 2010. I årets undersökning har 6,1 procent (2010 10procent) av eleverna i årskurs 9 någon gång använt narkotika. I stadsområde Nordost, Centrum och Sydväst har andelen elever i årskurs 9 som någon gång använt narkotika minskat (jmf med 2019). I stadsområde Hisingen har ingen förändring skett. Stadsområde Centrum har högst andel (10%) elever i årskurs nio som använt narkotika någon gång under 2022.

I gymnasiet årskurs 2 finns en likartad trend då narkotikaerfarenheten minskar från 22 till 17 procent. Pojkar har tidigare haft en högre grad av narkotikaanvändning än flickor, i årets undersökning har den skillnaden utjämnats. Undersökningen visar att för elever i gymnasiet årskurs 2 har en förändring skett, andelen som någon gång använt narkotika minskar i samtliga stadsområden. Störst minskning har skett i stadsområde Nordost. Stadsområde Centrum är det område som har högst andel elever i gymnasiet årskurs 2 med narkotikaerfarenhet, 26 procent. Lägst andel finns i stadsområde Nordost.

[Göteborgs skolundersökning 2022 \(goteborg.se\)](#)

BRÅ:s skolundersökning visar att ungdomar som begår narkotikabrott (även innehav) har två - tre gånger så stor risk att bli brottsoffer. Att förebygga narkotikaanvändning innebär att samtidigt arbeta med att minska antalet brottsoffer på individuell och strukturell nivå.

Användning av narkotika bland vuxna

I Folkhälsomyndighetens nationella folkhälsoenkät, Hälsa på lika villkor undersöks hur bland annat stor andel av befolkningen som använt narkotika. Materialet i hälsa på lika villkor är möjligt att använda vid analyser för staden.

En jämförelse mellan 2018 och 2021 avseende om göteborgare mellan 16–84 år någon gång använt narkotika framkommer det att andel göteborgare som använt narkotika har ökat med 2 procent. En försiktig beräkning där befolkningsökning inräknas innebär att 12 000 fler göteborgare någon gång har använt narkotika. Ökningen sker hos både män och kvinnor främst i åldersgruppen 30–44 år. Noterbart är även att en markant ökning även sker hos män i åldrarna 45–64 år.

[PX-Web - välj variabler och värden \(vgregion.se\)](https://vgregion.se)

Mätning av narkotika i avlopp

I samarbete med polisen i Göteborg genomförde stadsledningskontoret för andra året en mätning av narkotika i avloppsvattnet från tre områden i Göteborg (Dnr.0113/23) . Mätningarna skedde samma vecka och omfattade samma geografiska områden. Mätningarna genomfördes i ett starkt-, ett medel- och ett svagt socioekonomiskt område.

Resultatet från Ryaverkets mätningar (vilket omfattar Ale, Göteborg, Härryda, Kungälv, Lerum, Mölndal, Partille och Bollebygd's kommuner) visar att THC-nivåerna (Cannabis) ligger på samma nivå alla veckodagar medan kokain, amfetamin och MDMA ökar över helgen. Resultatet överstiger föregående års mätning för amfetamin, kokain och tramadol medan nivåerna ligger på ungefär samma och något lägre för cannabis och ketamin. I de tre områden i Göteborg där mätningen sker visar att användningen av kokain ser olika ut för olika veckodagar till skillnad från användningen av Tramadol och Cannabis.

Det pekar på att användningen av kokain inte beror på ett kontinuerligt användande utan snarare används för berusning. Avseende cannabis har det socioekonomiskt starka området betydligt lägre nivåer än de andra områdena. Både det socioekonomiskt lägre och medelstarka ligger på nivåer över vad som uppmätts vid Ryaverket. Det socioekonomiskt starka området ligger på högre nivåer än de andra två områdena avseende kokain.

Stadsledningskontorets bedömning

Stadsledningskontoret bedömer att det finns en utveckling som innebär att fler göteborgare någon gång har använt narkotika. Det är inte möjligt att avgöra hur frekvent användningen är. Att antalet göteborgare som använt och använder narkotika är fler än tidigare är bekymmersamt på både lång och kort sikt. Ett ökat användande kan leda till en normalisering av narkotikaanvändning och en sådan få konsekvenser både för den enskilda göteborgarens hälsa och göteborgssamhället som helhet.

Stadsledningskontoret drar slutsatsen att användningen av narkotika och därmed genom den finansieringen organiserade brottsligheten sker i hela Göteborg och sker av göteborgare i de flesta åldrarna och livssituationer. Användningen måste anses vara ett medvetet val hos de göteborgare som använder narkotika i berusningssyfte. Användningen av narkotika kan inte längre anses enbart vara om ett ungdomsproblem.

Stadsledningskontoret menar att det är viktigt att medvetandegöra göteborgaren om sambandet mellan användning av narkotika, understödandet av organiserad brottslighet och konsekvenserna för göteborgssamhället som detta innebär. Utan en minskad efterfrågan är det svårare att motverka den organiserade brottsligheten i Göteborg.

Stadsledningskontoret vill framhålla att utifrån det samhällsekonomiska läget finns en överhängande risk för en lågkonjunktur och därmed ökad arbetslöshet bland unga. En sådan utveckling kan innebära att arbetet med att motverka rekrytering till kriminella nätverk riskerar att försvåras. Arbetet med att öka kompetens och sysselsättningsgraden bland stadens ungdomar är en viktig del i arbetet med att Göteborg ska vara en trygg och säker stad.

Redovisning av budgetmedel.

Kommunfullmäktige beslutade 22-05-19, §22 (D nr. 0069/22), delårsrapportering mars, att omprioritera 10 mnkr från den kommuncentrala potten försörjningsstöd extra beredskap som reserveras för kommunstyrelsen för att utvidga Kunskapscentrum mot organiserad brottslighet för att även omfatta arbete mot släktbaserade kriminella nätverk.

Stadsledningskontoret redovisar i bilaga, Extra resurser 10 miljoner, planerade och genomförda insatser samt påbörjade insatser som kommer att fullföljas under första halvåret 2023.

Huvudsakligen har insatser skett genom att öka kompetens för medarbetare i staden. Kompetensutveckling har skett inom exempelvis området heder, lagstiftningen och sekretessens möjligheter och översättning av metodstöd för arbete med barn och unga i riskzonen. Örebro universitet genomför en utvärdering av Göteborgs stads plan för arbetet mot hedersrelaterat våld som kommer att redovisas under 2023. Fördjupad kontroll av befintliga lokalhyresgäster, riskbedömbaserad granskning av föreningsbidrag och kartläggning av narkotikaförsäljning av har genomförts. En informationskampanj genomfördes på kollektivtrafiken för att nå göteborgare som lever i ett hedersrelaterat förtryck. Budskapet var att visa var hjälp finns att få.

Handlingsplan nyrekrytering gängkriminalitet och parallella samhällen 0112/22

I ärende 1060/21 fick Stadsledningskontoret uppdrag att ta fram en långsiktig strategi för att stoppa nyrekrytering, gängkriminalitet och utveckling av parallella samhällen i Göteborg. Kommunstyrelsen ska ta fram en långsiktig strategi för att stoppa nyrekrytering, gängkriminalitet och utveckling av parallella samhällen i Göteborg och har efter beslut i kommunstyrelsen remitterats till relevanta nämnder. Ärendet och reviderat förslag planeras att redovisas till Kommunstyrelsen i mars 2023.

Utbildningsinsatser om kriminella nätverk, organiserad brottslighet för relevanta personalgrupper

Under 2022 fick Stadsledningskontoret i uppdrag att genomföra en utbildningsinsats riktad till vissa specifika personalgrupper. Särskilt fokus ska ligga på hur släktbaserade kriminella nätverk påverkar politiskt beslutsfattande och myndighetsövning. Uppdraget "Utbildning om kriminella nätverk, organiserad brottslighet för relevanta personalgrupper" (0794/21) har genomförts under året. Utbildningsinsatsen planerades och genomfördes som en pilotutbildning i två delar.

En del riktade sig till personal inom de fyra socialförvaltningarna. Planeringen och genomförandet skedde i nära samverkan med förvaltningarna genom deras plattformsledare. Socialförvaltningarna valde att förste socialsekreterare, enhetschefer och vissa handläggare med

myndighetsövning skulle delta i utbildningen. Totalt deltog ca 60 tjänstepersoner pilotutbildningen som sträckte sig över tre halvdagar.

Andra delen riktade sig till personal som verkar i ett geografiskt område, i detta fall Hammarkullen. Avsikten var att samla olika yrkesgrupper som samarbetar i bostadsområdet och hanterar olika problem och utmaningar. En arbetsgrupp planerade innehåll utifrån de specifika behov och förutsättningar som finns. Deltagande aktörer var Bostadsbolaget, Grundskoleförvaltningen och Socialförvaltningen Nordost. Totalt deltog 60 personer. Utbildningens omfattning var totalt tre halvdagar och samtliga tillfällen genomfördes lokalt i Hammarkullen.

Arbete mot våldbejakande extremism

Kunskap och omvärldsbevakning inom området våldbejakande extremism

Under 2022 har en informationssida på intranätet startats som ska vara till stöd för förvaltningar och bolag i deras arbete med att öka sin kunskap och kompetens. Informationssidan är under uppbyggnad och där finns information om intressant forskning, omvärldsbevakning, tips på föredrag rapporter och Stadsledningskontorets informationsbrev.

Samverkan – nätverk inom våldbejakande extremism (VBE)

Stöd och vägledning – Stadsledningskontoret stödjer socialförvaltningen Centrum med att ge stöd och vägledning i frågor som rör våldbejakande extremism och radikalisering. Stadsledningskontoret bedömer att medvetenheten inom området har ökat. Under året har frågor kommit från flera förvaltningar och bolag om behov av stöd. Det har exempelvis handlat om enskilda individer i riskzon för radikalisering, återvändare från konfliktområden, anställda som kan ha koppling till VBE, misstanke utnyttjande av kommunala bidrag.

Utöver det har förvaltningar fått stöd kopplat till den desinformationskampanj som riktats mot myndigheter och särskilt mot socialtjänsten, demonstrationer och allmänna, förberedelser inför valet och valrörelsen samt frågor rörande propagandaspridning och propagandamaterial.

Center mot Våldbejakande extremism (CVE) - Göteborgs stad har en regelbunden kontakt och samverkan med CVE. Staden ingår i olika CVE-nätverket för kommuner, för samordnare av VBE samt i nätverket för socialtjänsten. Deltagandet möjliggör ny kunskap, metodstöd, få aktuell information samt få stöd och vägledning i konkreta frågor och ärenden.

Nordic safe cities (NSC)- Göteborgs stad är medlem sedan 2020 tillsammans med 32 nordiska städer. Nätverkets syfte är att bland annat att utveckla samverkan, öka kunskapen, dela praktiska erfarenheter. Men även att driva olika typer av mer konkreta projekt som ska förebygga och motverka våldbejakande extremism och radikalisering. Under 2022 har Staden även deltagit i projektet GROW tillsammans med tre andra nordiska städer.

Radicalization awareness network (RAN) – ett nätverk under Europakommissionen som har uppdraget att motverka radikalisering, terrorism och extremism. RAN är även ett nätverk för yrkesverksamma ur gräsrotsrörelser samt ett forum för akademiker och beslutsfattare. Göteborgs stad deltar efter behov i olika arbetsgrupper.

Segerstedtsinstitutet-Göteborgs universitet. Göteborgs stad har en löpande samverkan med fokus på olika former av kunskapshöjande insatser. Under 2022 har staden haft ett fördjupat samarbete med anledning av den rapport som socialförvaltning centrum beställt gällande att om möjligt identifiera orsakerna till att många göteborgare radikaliserades och även anslöt sig till terrorklassade jihadistiska grupper utomlands. Rapporten ska presenteras i början av 2023 och utifrån resultatet planeras ett antal informations och utbildningsinsatser.

Riktlinje våldsbejakande extremism och radikalisering

Stadsledningskontoret har arbetat med att implementera Göteborgs stads riktlinje för arbetet mot våldsbejakande extremism och radikalisering. Stadsledningskontoret ansvarar, utöver en grundläggande utbildningen, för den övergripande ledningen, uppföljningen och den strategiska utvecklingen av Göteborgs Stads arbete mot våldsbejakande extremism och radikalisering.

Samtliga förvaltningar och bolag har utsett en kontaktperson i arbetet mot VBE och radikalisering. Under året ett nätverk för staden övergripande samverkan där dessa kontaktpersoner ingår startats. Nätverket fokuserar på samverkan, följa trender, utbyta information och bedriva omvärldsbevakning inom sakområdet. Nätverket träffas fyra gånger per år för att stödja implementering och samarbete mellan stadens förvaltningar och bolag.

Otillåten påverkan

I delårsrapporten för augusti 2022 redogjordes för det arbete och de uppdrag som Göteborgs Stad har gjort och gör inom ramen för att hantera och motverka otillåten påverkan och tystnadskultur. Ett av uppdragen innefattades av att ta fram en handlingsplan med konkreta åtgärder för hur alla former av tystnadskultur kan motverkas samt att ta fram en modell för att strukturerat och systematiskt följa utvecklingen. Handlingsplanen har varit ute på remiss till stadens samtliga förvaltningar och bolag samt fackliga organisationer. Handlingsplanen ska återrapporteras till kommunstyrelsen under första kvartalet 2023.

Inom stadsledningskontoret har ett strukturerat arbete med otillåten påverkan bedrivits sedan 2019. Sedan hösten 2022 har staden deltagit i det nya nationella nätverk som finns för att motverka otillåten påverkan och välfärdsbrottslighet. Nätverket drivs av Sveriges Kommuner och Regioner (SKR). Göteborgs Stad har en central roll utifrån det strukturerade arbete som staden tagit fram. Utifrån nätverket skickas det bland annat ut ett nyhetsbrev inom området otillåten påverkan.

Sedan 2019 finns utbildningar i otillåten påverkan inom den grundläggande arbetsmiljöutbildningen. Under hösten har två stycken utbildningsinsatser genomförts.

Under hösten 2022 har det genomförts fördjupade workshops och utbildningsinsatser med flera förvaltningar. Kompetenshöjande insatser har också genomförts för stadens HR-funktioner, kommunikatörer och stadens kontrollernätverk. Staden har även deltagit vid två webinar under hösten som behandlat och diskuterat frågor kring hot, våld och otillåten påverkan, det ena initierat av chefsorganisationen Ledarna och det andra av SKR.

Som stöd till förvaltningar och bolag i deras arbete med att hantera och motverka otillåten påverkan och tystnadskultur finns ett centralt kompetensteam som leds från Stadsledningskontoret. Teamet har utvecklats över tid och är sammansatt av flera funktioner för att kunna ta hand om frågorna på bästa sätt. I det centrala kompetensteamet ingår kompetenser från kunskapscentrum mot organiserad brottslighet, HR, säkerhet, juridiska, organisationskultur och ledarskap samt kommunikation.

Uppföljning av trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet i Göteborgs stads verksamheter december 2022

Stadsledningskontoret har sedan 2020 uppdrag i budget att lämna centrala lägesbilder till kommunstyrelsen avseende brott och otrygghet. Detta sker genom verksamhetsuppföljning och redovisas i samband med delårsrapporter och årsrapport till Kommunstyrelsen. Stadsledningskontoret har under 2022 genomfört tre uppföljningar inom det trygghetsskapande och brottsförebyggande området.

Stadsledningskontoret har inför årsrapporteringen 2022 ställt frågor om det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet till samtliga förvaltningar och bolag. Frågorna är formulerade utifrån att öka delaktighet hos de som lever, verkar och vistas i staden samt en kartläggning av resurssättning hos stadens organisationer. Frågor är ställda inom Göteborgs stads trygghetsskapande och brottsförebyggande programs områden:

”Göteborgs Stad ska medverka till att stärka civilsamhällets och näringslivets delaktighet i det gemensamma trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet”.

Utifrån perspektiv att stärka delaktighet hos civilsamhället och näringslivet har stadens organisationer ett utvecklingsarbete att göra.

Bland förvaltningar och bolag finns olika former av forum där man träffar göteborgare i alla åldrar och har därmed möjligheter att få förslag på hur tryggheten kan öka. Medborgardialogen som form för delaktighet i stadens trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet skulle kunna användas i högre utsträckning.

Civilsamhället och näringslivets delaktighet i det gemensamma trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet - dialog och delaktighet.

Övergripande visar uppföljning att förvaltningar och bolag genomför dialoger som syftar till ökad delaktighet från civilsamhället och näringslivet. Detta sker i de olika former av samarbeten som pågår. Arbetssätten varierar utifrån behov.

I SOM-institutets rapport ”Trygghet i Göteborg” och andra trygghetsundersökningar finns kunskap tillgänglig kring göteborgarens uppfattning om trygghet. De olika trygghetsundersökningar ger viss information som behöver kompletteras med lokala medborgardialoger för ökad styrinformation.

De av stadens organisationer som äger och förvaltaltar mark samt fastigheter genomför dialoger vid om- samt nybyggnationer. I dessa dialoger är trygghet en viktig del.

Flera av stadens förvaltningar och bolag har olika former råd och möten såsom brukarråd, föreningsråd, föräldramöten med mera där man träffar göteborgare i alla åldrar och har därmed goda utvecklingsmöjligheter för att öka kunskapen om otrygghet men även få förslag på hur tryggheten kan öka.

Stadsledningskontoret konstaterar att Göteborgs stad inte genomför medborgardialoger med ett innehåll vars huvudsakliga syfte är att utveckla stadens trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete tillsammans med göteborgaren.

Kommunstyrelsen använder sitt trygghetsråd som ett arbetssätt för att öka sin kompetens och kännedom om nu-läget avseende otrygghet och brott i staden. Trygghetsrådet har en representation från statliga myndigheter, Västra götalandregionen, Länsstyrelsen, akademien, ideella sektorn och näringslivet.

Park och natur- samt Idrott och föreningsförvaltningarna är två stora förvaltningar med verksamheter som göteborgarna ofta använder för en ökad livskvalité. I rapporteringen framkommer ingen information om strukturerade dialoger med besökare för att få deras upplevelser av otrygghet och förslag till ökad trygghet.

De förvaltningar som ansvarar för byggnader och mark genomför dialoger med göteborgare när det ska genomföras olika former av projekt såsom om- eller nybyggnad. Där är trygghetsfrågan är en aspekt som bör uppmärksammas. Byggnadsnämnden genomför dialoger i planeringsarbetet med att bygga den hållbara staden.

Grundskoleförvaltningen har beslut på genom sin plan mot diskriminering och kränkande behandling att inkludera arbetet med elevers trygghetsfrågor. En gemensam mall ska användas där det ingår att kartlägga elevers utpekade otrygga platser på skolan samt på vägen till och från den. Utbildningsförvaltningen arbetar med elevskyddsombud och enkätundersökning i sitt utvecklingsarbete. I några skolor finns även trygghetsråd.

Förskoleförvaltningen beskriver att man inte har arbetssätt där man möter vårdnadshavare utifrån ett trygghetsskapande och brottsförebyggande aspekt i närområdet. Vidare beskrivs att man inte har tagit fram en plan för arbetet med det trygghetsskapande och brottsförebyggande programmet.

Förvaltningen för demokrati och medborgarservice ansvarar för stadens medborgarkontor samt ett antal mötesplatser. Förvaltningen samarbetar även med socialförvaltningen på Hisingen genom invånarguider.

Framtidskoncernen beskriver ett strukturerat arbete med exempelvis trygghetsdialoger utifrån ett koncerngemensamt koncept, trygghetsvandringar, trapphusdialoger samt hyresgästundersökningar. Detta material ligger till grund för verksamhetsprioriteringar.

Samarbeten med civilsamhället

Socialförvaltningen Centrums ansvar för stadens arbete med den överenskommelse om samverkan mellan civilsamhället och Göteborgs stad som finns. Det innebär att förvaltningen ska ge stöd i samverkansfrågor arbetet med Idéburet Offentligt Partnerskap (IOP) och andra avtal mellan staden och civilsamhället.

Idrott och föreningsförvaltningen har fått i uppdrag av nämnden att arbeta för en mer jämlik, sammanhållen och trygg stad. I uppdraget ingår bland annat att samarbeta med organisationer som utgör positiva motkrafter till kriminalitet. Socialförvaltningarna och Grundskoleförvaltningen rapporterar att man har många olika samarbeten med föreningar i staden. Samarbetet sker genom Idéburet Offentligt Partnerskap eller andra former av samarbetsavtal. I samarbetet ingår ekonomiska transaktioner där föreningar får en ersättning för att förstärka trygghetsarbetet. I samarbetet får man dialog och kunskap kring deras bilder av trygghet och otrygghet.

Socialförvaltningen Nordost arbetar med att involvera civilsamhället i sitt lägesbilsarbete samt i utförande av beslutade åtgärder som exempelvis föreningsvandring. Förvaltningen bedriver också samarbete med kvinnoföreningar där man stödjer verksamheten genom olika former av utbildningsinsatser.

Demokrati och medborgarservice har tillsammans med socialförvaltningen Hisingen inlett en dialog med olika samfund, föreningar och invånare med anledning av den pågående desinformationskampanjen mot socialtjänsten. Förvaltningarna samarbetar även med invånarguider för att öka trygghet och dialog.

Samarbeten med näringslivet

Business Region Göteborg (BRG) är den av stadens organisationer som i sitt uppdrag främst ska rikta sig till stadens näringsliv.

BRG har under flera års tid arbetat för näringslivets delaktighet i det förebyggande arbetet. Samtal förs kontinuerligt med företag i olika forum, BRG träffar flera hundra företag per år. Trygghet är exempel på en fråga som näringslivet ofta lyfter och där BRG kopplar på stadens förvaltningar och bolag och andra aktörer vid behov.

För det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet och näringslivets delaktighet har BRG under 2022 genomfört en trygghetsundersökning riktad mot företag. Framgent kommer BRG:s långsiktiga fokus vara samarbetet med Förvaltnings AB Framtiden och näringslivet för att bidra till en positiv utveckling i områden som idag är med på polisens lista över särskilt utsatta områden. Samarbetena är långsiktiga och lokal närvaro och områdesspecifika insatser är centralt.

BRG har i kommunfullmäktiges budget 2022 och 2023 fått resurser för att arbeta med överenskommelser med näringslivet.

Framtidskoncernen och BRG har genom sitt arbete med det så kallade handslaget ett samarbete med näringslivet i form av privata bostadsföretag och företag. Handslaget syftar till att genomföra konkreta satsningar på skola, arbete och fritid och förväntas öka tryggheten i bostadsområdena.

Utbildningsförvaltningen rapporterar att man samverkar med Lindholmens fastighetsägarnätverk samt inom Angeredutmaningen. Arbetsmarknad och vuxenutbildningsförvaltningen har varit en part i ett projekt som branchorganisationen Fastighetsägarna bedrivit. Projektet har utvecklat stödmaterial till fastighetsägare som syftar till att öka trygghet och minska brottslighet i bostadsområden.

Socialförvaltningen sydväst arbetar tillsammans med näringslivet på Högsbo industriområde bland annat med platssamverkan på Marklandsgatan samt för en tryggare utemiljö i Tynnered

Stadens samverkan med näringslivet sker främst inom olika former av platssamverkan. Platssamverkan innebär att privata och/eller offentliga aktörer, samlas runt en utpekad plats och utifrån ansvar och kompetens gemensamt arbetar med att utveckla den. Ytterligare information om platssamverkan i Göteborg finns beskrivet i bilaga "Platssamverkan"

Trygghet hos besökare i Göteborg

Liseberg genomför enkätundersökningar med sina gäster och kartlägger deras upplevelser i och utanför verksamhetsområdet. I samtliga verksamhetsområden finns det hela tiden personal tillgänglig för att ta emot åsikter eller meddelande om otrygghet och brott.

Got Event skickar kundundersökning till de som besökt ett evenemang för att skapa delaktighet. Svaren sammanställs och används som underlag för kommande förbättringsåtgärder. Frågor om säkerhet är inkluderat.

Göteborg & Co har en mängd olika projektgrupper kopplade till de olika evenemang. Samtliga projekt bär ansvaret för sitt eget säkerhets- och trygghetsskapande arbete. I kombination med projektens ansvar så finns det även en utsedd säkerhetsansvarig på bolaget. Denna person bistår projekten när det gäller det frågor gällande säkerhet och trygghetsskapande.

Arbetsätt för att genom delaktighet öka trygghet och minska brottslighet

I uppföljningen efterfrågas exempel på arbetsätt som man använder sig av för att göra civilsamhället och näringslivet delaktiga i det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet.

Göteborg är en stor stad med många förvaltningar och bolag. Det innebär att det finns många olika arbetsätt som bygger på identifierade behov, tidigare samarbeten samt skillnad i omfattningen. Exempel på arbetsätt har redovisats ovan då de även innebär en möjlig till dialog och delaktig med civilsamhället och näringslivet. Nedan kommer en sammanställning av redovisade arbetsätt utan att beskriva omfattning.

Platssamverkan. Sker i alla stadsområden mellan fastighetsägare och förvaltningar.

Handslaget. Framtidenkoncernen och BRG har under de senaste två åren ingått tre större samarbeten med andra aktörer i tre av stadens utvecklingsområden.

Idéburet Offentligt Partnerskap (IOP) Socialförvaltningarna har slutit flera IOP-avtal med flera civilsamhällesaktörer.

Dialog med samfund och föreningar. Socialförvaltningen Hisingen och Demokrati och medborgarservice har startat ett gemensamt arbete för att ha dialog med olika samfund, föreningar och invånare.

Föreningslivet exempelvis idrottsklubbar. Samarbete med organisationer som utgör en positiv motkraft till kriminalitet. Exempelvis har avtal tecknats med föreningar för att bedriva föreningsvandring på fredag- och lördagskvällar i staden Andra arbetsformer är verksamhetsavtal som har tecknats med olika föreningar för att bedriva idrott under helgerna.

Projekt och nätverk Arbetsmarknad och Vuxenutbildningsförvaltningen deltar i projekt och nätverk. Projekten Lovjobb och NXT-gen samarbetar med civilsamhälle och näringsliv. Förvaltningen har sedan två år varit en part i branchorganisationen Fastighetsägarnas projekt kopplat till trygghet.

Medborgarkontor är forum som används för att öka delaktigheten i trygghetsarbetet.

Kontaktcenter. Synpunkterna och önskemålen samlas in via stadens kontaktcenter till bland annat Trafikkontoret.

Framtidskoncernens bolag genomför boendeundersökningar.

Liseberg gör enkätundersökningar med sina gäster och kartlägger deras upplevelser i verksamheterna.

Idrott och föreningsförvaltningen samt Framtidskoncernen rapporterar att man har beslut i nämnd/styrelse på sina arbetsätt.

Förbättringsområden

Utifrån uppföljningsfrågorna har förvaltningar och bolag svarat på frågor om utvecklingsbehov. En övergripande sammanfattning visar att utvecklingsbehoven främst är kopplade till den egna verksamheten och därmed möjlig att genomföra. Medskapande dialoger som även inkluderar civilsamhället ytterligare är ett utvecklingsområde som nämns. Vad som är noterbart är att behovet av samverkan och samarbete rapporteras utan exempel på att man tagit sådana samarbetsinitiativ.

Socialförvaltningarna rapporterar att dialogen med näringsliv, civilsamhälle och föreningslivet kan utvecklas. Man skriver även att det är viktigt att kunna involvera dem i trygghetsarbetet för inhämtning av information, deras uppfattning om trygghet men även vid framtagandet av lägesbilder

och åtgärdsplaner. Trafikkontoret ser behovet av mer dialog och delaktighet och då främst de delar av staden där man har lägre grader av inkomna synpunkter. Göteborgs stads kollektivtrafik AB lyfter fram att man behöver lyfta frågan om trygghetsarbetet tydligare i sin egen organisation. Även att arbeta lokalt för att ha trafiksäkra banor och samverka med stadens organisationer och regionen. Äldre-samt vård och omsorgsförvaltningen framhåller att en åldersvänlig stad är allas angelägenhet och att det även inkluderar stadens trygghetsarbete.

Förvaltningar och bolag rapporterar att man påbörjat ett utvecklingsarbete. Behovet av resurser rapporteras som en utmaning för att skapa uthållighet i det egna arbetet men även i arbetet för att exempelvis öka föreningslivets engagemang.

Socialförvaltningen Sydväst rapporterar att Staden och förvaltningen behöver öka sin kunskap om vilka behov, önskemål och resurser som finns hos civilsamhället och näringslivet vad gäller att delta i det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet.

Förvaltningen för funktionsstöd rapporterar att man under året inte avsatt tillräckliga resurser i arbetet för att öka tryggheten men frågan kommer prioriteras och resursättas.

Stadsledningskontorets bedömning

Stadsledningskontoret konstaterar att Göteborgs stad inte genomför medborgardialoger vars huvudsakliga syfte är att i dialog med göteborgaren utveckla stadens trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete. Bedömning är att medborgardialoger behöver utvecklas i närtid då göteborgarnas delaktig och förslag är viktiga för att öka tryggheten i staden.

Flera av stadens förvaltningar och bolag möter göteborgare i alla åldrar och därmed har möjlighet till dialog för att öka kunskapen om otrygghet och förslag på hur den kan öka. Möten sker exempelvis på skolor och förskolor, i kommunstyrelsens rättighetsbaserade råd, i äldre - vård och omsorgsförvaltningens pensionärsråd och i Förvaltningen för funktionsstöds brukarråd.

Framtidskoncernen skiljer ut sig från jämfört med de andra organisationerna avseende dialog med enskilda göteborgare genom sina trygghetsdialoger utifrån ett koncerngemensamt koncept, trygghetsvandringar, trapphusdialoger samt hyresgästundersökningar. Stadsledningskontorets bedömning är att det grundar sig i ledningens engagemang och beslut.

Bedömningen är att de utvecklingsbehov som förvaltningar och bolag identifierat är möjliga för dem att åtgärda genom ett utvecklingsarbete. I de fall samverkansbehov rapporteras som utvecklingsområde bör organisationerna ha en sådan mognad att de tar initiativ för att öka samverka och därmed få effekt av det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet.

Utifrån perspektivet att stärka delaktighet hos civilsamhället och näringslivet behöver stadens organisationer fortsätta sitt utvecklingsarbete.

Företagens trygghetsundersökning är ett första steg för att öka kunskap om hur företag upplever trygghet i staden. Genom trygghetsundersökningen ökar möjligheten för staden att, utifrån sin rådighet, kunna stödja möjligheten att driva företag i staden. Företagande skapar arbetstillfällen och är därmed även en viktig part i ett långsiktigt trygghetsfrämjande arbete.

Stadsledningskontorets bedömning är att möjligheten till dialog och samarbete med det lokala näringslivet för att utveckla arbetet med platsamverka kan förbättras. Utifrån sitt ansvar för stadsmiljön kan Stadsmiljöförvaltningen tillsammans med socialförvaltningarna och BRG använda den möjligheten.

Avseende Göteborgs stads trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete som helhet fortgår det utvecklingsarbete som många förvaltningar och bolag har inlett. Många av organisationerna framhåller att man ännu inte inlett arbetet med de ansvar som utdelats i Göteborgs stads trygghetsskapande och brottsförebyggande program men att arbete ska påbörjas.

Organisering och resurser

Att sammanfatta och analysera förvaltningars och bolags organisering och resurssättning av det trygghetsskapande och brottsförebyggande området är svårt. Svårigheten ligger främst i att organisering och resurssättning av det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet skiljer sig åt. Stadsledningskontorets utgångspunkt är att det trygghetsskapande och brottsförebyggande programmet förtydligar förväntningar på förvaltningar och bolag. Med en tydligare förväntan antas även att resurssättningen kommer att förtydligas.

Organiseringen av det trygghetsskapande och brottsförebyggande uppdraget finns antingen som ordinarie verksamhetsansvar hos första linjens chefer alternativt som särskild resurs inom någon av organisationens stödfunktioner. Oavsett organisering kräver ett trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete särskild kompetens och mandat i den egna organisationen.

Stadsledningskontoret redovisade till kommunstyrelsen i årsrapport 2021 förvaltningars och bolags resurssättningar inom det trygghetsskapande och brottsförebyggande området. Några av stadens organisationer har ökat sin resurssättning och andra rapporterar att man avser att öka den. Man har i vissa fall även förbättrat struktur och systematik jämfört med tidigare år. Överlag har förvaltningar och bolag en ökad medvetenhet om att ett trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete är en del av det ordinarie uppdraget. Ett effektivt arbete kräver att beslutsvägarna är korta samt att beslut om åtgärd bygger på kunskap om vad som har effekt i relation till definierat problem.

Framtidskoncernens framgångsrika arbete bygger på ledningens engagemang och kontinuerliga uppföljning av resultat och arbetets utveckling.

Organisering och resurser för att motverka att staden inte gör affärer med oseriösa aktörer

Inköp och upphandling rapporterade i delårsrapporten per augusti 2022 om vikten av ett aktivare arbete och organisering av arbetet med uppföljning och kontroll av de leverantörer som staden anlitar. Förvaltningen/nämnden har identifierat ett utvecklingsområde och även haft det som en verksamhetsnominering till kommunfullmäktiges budget 2023. Stadsledningskontoret bedömer att stadens samlade inköpsresurser kan tillgodose behovet av en aktivare uppföljningsverksamhet av stadens leverantörer för att motverka att oseriösa aktörer kan göra affärer med staden och tjäna pengar på sin olagliga verksamhet.

Stadens tillsynsverksamhet för att motverka osund konkurrens

Stadsledningskontoret har i den här uppföljningen inte haft för avsikt att följa upp stadens arbete med kontroller av tillståndspliktiga verksamheter som åligger kommunen att göra. Miljö och klimatförvaltningen samt stadsbyggnadskontoret har lyft fram tillsynsverksamheternas viktiga betydelse för att motverka organiserad brottslighet i uppföljningen.

Stadsbyggnadskontoret rapporterar att man har ett tillsynsansvar enligt Plan och bygglagen (PBL). Genom sin tillsyn har man rätten att ge förelägganden och därmed medverka till nedstängningar av olagliga verksamheter. Trots att ökade resurser tillförts och verksamheten utvecklats nödgats man arbeta med "äldre" ärenden och har därmed begränsad kapacitet att vara aktiva i nya myndighetssamordnade tillsynsarbeten.

Miljö och klimatförvaltningens grundläggande uppdrag är att genomföra prövning om tillstånd samt bedriva tillsyn och kontroll av verksamhet utifrån miljöbalken, livsmedelslagen, alkohollagen och tobakslagen. Förvaltningen beskriver att man under 2022 arbetat med att analysera hur man kan utveckla sin verksamhet för en bättre kontrollverksamhet. Förvaltningen har tidigare lyft fram att man till stor del finansierar sin verksamhet via tillsynsavgifter och i mindre i form av nämndbidrag.

Stadsledningskontorets bedömning

Stadsledningskontoret har systematiskt följt upp stadens förvaltningar och bolags arbete för att öka tryggheten och minska brottsligheten under de sista två åren. Med uppföljningen som grund är stadsledningskontorets bedömning att Göteborgs stad har många av de förutsättningarna på plats som förväntas för att kunna svara upp på den kommande lagstiftningen.

Dock har ett antal områden identifierats som är av strategisk betydelse i arbetet med att följa både lagstiftningen och stadens trygghetsskapande och brottsförebyggande program identifieras.

Exempel på områden är resurssättning som inte bygger på identifierade behov, svårigheter att samverka mellan organisationerna, otydliga mål från organisationers ledning om vad som ska uppnås. Kunskapen behöver öka om vad den egna organisationen kan bidra med i trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet samt i arbetet mot att organisera brottslighet.

Stadsledningskontoret bedömer att den kommande lagstiftningen samt stadens trygghetsskapande och brottsförebyggande program innebär att Göteborgs stad behöver fortsätta sitt förbättringsarbete inom dessa områden.

Behovet av samverkan och samarbete mellan stadens organisationer är vanligt förekommande i rapporteringen. Stadsledningskontorets bedömning är att exempelvis ett samordnat tillsynsarbete av de förvaltningar som har ett sådant ansvar behöver särskilt uppmärksammas för att effektivare motverka brottslighet i Göteborg. Stadens övriga förvaltningar och bolag ska utifrån sina ansvar bidra i arbetet. Stadsledningskontoret avser att ta initiativ för att förbättra det samordnade tillsynsarbetet i Göteborgs stad.

Stadsledningskontorets bedömning är att Stadsbyggnadskontoret och Miljö och klimatförvaltningen, på grund av förvaltningarnas strategiska betydelse, bör säkerställa en långsiktig kapacitet för att aktivt och samordnat säkerställa ett arbete med tillsyn av strategiskt viktiga verksamheter och fastigheter för att motverka organiserad brottslighet samt osund konkurrens mellan företag i Göteborg.

Arbetet med platssamverkan

Platssamverkan är samarbete mellan olika aktörer som syftar till att utveckla en avgränsad plats i staden. Platssamverkan kan ha mer eller mindre fokus på exempelvis näringslivsutveckling, trygghetsskapande/brottförebyggande arbete eller kultur. Platssamverkan sker genom föreningar eller i arbetsgrupper som tidsavgränsade projekt eller som ett långsiktigt utvecklingsarbete.

Platssamverkan sker mellan stadens förvaltningar och bolag eller att staden samverkar med privata fastighetsägare. Stadens förvaltningar driver/samordnar vissa projekt och deltar i andra där fastighetsägare driver utvecklingsarbetet. På platser med flera/många fastighetsägare är det en framgångsfaktor att fastighetsägarna har organiserat sig i någon form typ förening, nätverk för samverkan med staden

I Göteborg finns åtta etablerade samverkansorganisationer där Staden samverkar med fastighetsägare/näringslivet i "BiD" organisationer eller samverkan som har ett BiD liknande arbetssätt.

BiD inspirerad platssamverkan

Business Improvement District (BiD) är termen för organiserad platssamverkan som syftar till att öka attraktiviteten och fastighetsvärden i området. Modellen bygger på lokalt engagemang där privata och offentliga aktörer arbetar tillsammans för att förbättra och utveckla sitt gemensamma närområde.

Fastighetsägare central Hisingen (FCH)/BiD kville

Fastighetsägare Centrala Hisingen (FCH) är en förening vars medlemmar är fastighetsägare i Lundbys primärområden Kvillebäcken, Lindholmen och Rambergsstaden (Centrala Hisingen). **BiD Kville** är en formaliserad samverkan mellan Stadens förvaltningar och FCH inom de tre primärområdena Lindholmen, Kvillebäcken och Rambergsstaden

Fastighetsägare i Frölunda – Tynnered

En fastighetsägarförening i Frölunda-Tynnered med Bostads AB Poseidon och Fastighetsägarna GFR. Målsättningen är att formalisera ett BiD samarbete i området

Bergsjön 2031

Fastighetsägarföreningar/plattformar som formaliserat ett "BiD"-samarbete i respektive område där flera av staden förvaltningar ingår och jobbar tillsammans mot en gemensam målbild.

Bo bra i Biskopsgården

Samarbetsprojekt mellan privata fastighetsägare, Bostadsbolaget och socialförvaltningen Hisingen finns ett BiD-liknande avtal för platssamverkan Biskopsgården upprättas.

BiD Gamlestaden

Platssamverkan mellan fastighetsägarförening i Gamlestan och flera av stadens bolag och förvaltningar i ett samarbetsavtal "BiD Gamlestaden". Arbetet leds av en gemensam styrgrupp

BiD Stigberget

En ideell förening som består av fastighetsägare, näringsidkare, organisationer/föreningar och boende i stigbergsområdet. Jobbar för trygg stadsmiljö och områdesutveckling.

Avenyn föreningen, Föreningen Innerstaden

Företagarförening som samverkar med staden och ingår tillsammans med staden i föreningen Citysamverkan.

Annan platssamverkan

Den vanligaste formen av platssamverkan i Göteborg sker i form av arbetsgrupper eller utvecklingsprojekt i de ordinarie verksamheterna. Det finns uppskattningsvis ca 70 st pågående utvecklingsprojekt i form av platssamverka där Staden och näringslivet samverkar utifrån en gemensam målsättning. Nedan nämns några exempel på typer av platssamverkan som pågår i Staden.

På de platser med få antal fastighetsägare sker platssamverkan i form av arbetsgrupper eller särskilda utvecklingsprojekt. Ett exempel på den formen sker i Lövgärdet där äger Victoria Park och Poseidon tillsammans 95 % av bostäderna. Här finns en etablerad samverkan i arbetsgrupper med socialförvaltningen och kommunpolisen.

Förvaltnings AB genom GöteborgsLokaler äger och förvaltar kommersiella lokaler vid de lokala torgen. Samverkan sker med andra fastighetsägare och stadens förvaltningar för trygghets- och trivselskapande åtgärder på handelsplatserna.

Platssamverkan Marklandsgatan

Socialförvaltningen i sydväst samordnar en platssamverkan för Marklandsgatan. Parter som igår är fastighetsägare, Västtrafik, kommunpolis och Grundskoleförvaltningen. Marklandsgatan är ett prioriterat område ur trygghetssynpunkt utifrån den kunskapsbaserade lägesbild som sammanställts.

Platssamverkan Hjalmar.

Platssamverkan Hjalmar Brantingsplatsen samordnas av socialförvaltningen Hisingen och samverkansorganisationen, fastighetsägarna för centrala Hisingen (FCH). Här ingår förutom fastighetsägare och näringsidkare flera av stadens förvaltningar. Sammanställning av en gemensam kunskapsbaserad lägesbild sker i dagsläget inför beslut om åtgärder.

Platssamverkan Järntorget Långgatorna

Ett nätverk med representanter från fastighetsägare som tillsammans med socialförvaltningen centrum och polisen som arbetar brottsförebyggande och stärka tryggheten vid Järntorget och Långgatorna.

Stadsledningskontoret

Arbete för att öka tryggheten genom platssamverkan sker på många platser i staden och i olika former av organisationsstrukturer. Utvecklingsarbete sker främst i den egna organisationens kärnuppdrag och i de fall detta inte är tillräckligt sker en samverkan mellan antingen stadens organisationer eller mellan staden och privata fastighetsägare.

Arbetet i olika samarbetsformer och konstellationer sker utifrån den specifika platsens behov, förutsättningar samt vilka fastighetsägare/näringsidkare och verksamheter som finns på platsen. Exempel är att Föreningen innerstaden använder processverktyget "Purple Flag" i arbetsgrupperna Lilla Bommen, Nordstan, Fredstan och Västra Nordstan. Göteborgs Lokaler anlitar stiftelsen Tryggare Sverige före en modell att certifiera fyra torg för ökad trygghet.

Grundförutsättningarna för de olika formerna av platssamverkan i Göteborg liknar varandra då den gemensamma frågeställningen är "vad kan vi göra tillsammans för att utveckla platsen och öka

tryggheten". De som medverkar i platssamverkan ska utgå ifrån en gemensam kunskapsbaserad lägesbild för den utpekade platsen. Beslut om åtgärder och ansvar fördelas utifrån deltagande organisationers kompetenser, ansvars- och ägarförhållanden för att därigenom nå önskad effekt.

Det krävs en tydlighet om vad som respektive organisation kan bidra med och att deltagande organisationer har utdelade mandat för sina representanter. Viktigt att arbetet grundas i kunskapsbaserade lägesbilder.

Det arbete som påbörjats med identifieringen av otrygga platser är också grunder till att göra "kunskapsbaserade lägesbilder" som enligt enlig lag gäller från juli från 2023. Socialförvaltningarna har inlett implementering av ett gemensamt rapporterings och analysverktyg. IT-stödet avses att implementeras hos stadens förvaltningar och bolag. IT stödet kommer att förbättra arbetet med att identifiera otrygga platser i stadsrummet som en viktig del i ett kunskapsbaserat lägesbilsarbete.

Utifrån den identifieringen som gjorts av otrygga platser ser behovet av trygghetskapande åtgärder ut vara stort. Vissa åtgärder som behövs är större investering i den fysiska miljön och är på lång sikt, andra är "här och nu" åtgärder som kan åtgärdas inom befintliga ramar och i samverkan med näringslivet.

Stadsledningskontorets bedömning är att de platssamverkan som pågår är en viktig del i trygghetsarbetet. Flera platssamverkan behövs. Det finns en potential till att öka platssamverkan i staden genom att underlag/förslag användes i nämndernas budgetprocess. Stadsområdet centrum har många fastighetsägare, näringsidkare. Här efterfrågar fastighetsägare samverkan med kommunen utöver de forum som finns idag. Platssamverkan förutsätter dock att verksamheterna avsätter resurser för denna arbetsform.

Socialförvaltningarna är centrala i stadsområdets trygghetsarbete och behöver ingå eller på annat sätt möta upp i stadsområdets platssamverkan. Stadens fyra Socialnämnder ska i enlig deras reglemente vara en aktiv part i trygghetsarbetet i staden.

Genom det staden gemensamma kunskapsbaserade lägesbilsarbetet i stadsrummet som beräknas implementeras och genomförs under 2023 och 2024 sker en styrning av arbetssätt och därmed kan otrygga platser i stadsrummet identifieras. Kommunstyrelsen kan säkerställa kvalitét i arbetet genom uppföljning av arbetsprocessen och därmed engagemanget hos stadens förvaltningar och bolag. Ett kunskapsbaserat arbete är strategi 1:1 i stadens trygghetskapande och brottsförebyggande program.

Vad anser ni är den nu viktigaste prioriterade frågan som Göteborgs Stad behöver arbeta med sett ur ert perspektiv när det gäller att öka tryggheten och minska brottsligheten?

Kommunstyrelsens rättighetsbaserade råd med flera

Ungdomsfullmäktige

- Lampor och bra belysning. Mer upplyst, ett exempel från Frölunda Torg som är helt mörkt kvällstid
- Trygghetsvårdar och ordningsvakter (exempel från Marklandsgatan där droghandel och allmän trygghet blivit bättre när de finns där)
- Arbeta i skolan tidig ålder för att skapa ömsesidig respekt. Att våld aldrig ett alternativ.
- Ordningsvakter på cykel
- Göra civilsamhället delaktiga, föräldrasamverkan attraktivt
- Lång kö om man vill anmäla 114 14, över en timmes kö och då ger man upp.
- Utveckla snabbare kontakt med ordningsvakter via tex en app

Studentforum

Att stadens studenttäta områden ska vara trygga, både dag och natt. Studenterna är en grupp som rör sig utomhus både tidiga morgnar och sena kvällar. I och med detta finns det ett gäng faktorer som är lite extra viktiga för att studenterna ska känna sig trygga. Kollektivtrafiken måste vara trygg och gå regelbundet och ofta även på nätterna. Incitamenten att betala i kollektivtrafiken (idag känns det ibland som att det krävs mer insats för att köpa en biljett än för att planka) måste också öka för att den upplevda otryggheten att vara jagad av kontrollanterna ska minska. Ytterligare en viktig aspekt är att gatubelysningen måste förbättras på sina ställen i staden. Speciellt på vintern upplevs många delar av staden som mörka och otrygga.

Även stölder och rån i de studenttäta bostadsområdena och universitetsområdena är något som studenterna nämner som viktigt att få bukt med. Många studenter cyklar till campus och vill slippa oroa sig för att den inte ska stå kvar när man är färdig för dagen.

HBTQI-rådet

I Göteborgs Stads plan för att förbättra hbtq-personers livsvillkor finns både underlag och åtgärder kopplat till utsatthet och diskriminering bland hbtqi-personer. Ledamöter poängterar att det är viktigt att dessa underlag och åtgärder omhändertas i kommunens trygghetskapande och brottsförebyggande arbete så att det inte byggs upp parallella spår eller att perspektiv tappas bort. Vidare diskuterar rådet frågorna och landar i att det är svårt att välja ut en fråga som mest prioriterad, och väljer därför att framhålla ett antal olika områden som utan inbördes ordning bedöms som viktiga i arbetet för ökad trygghet och minskad brottslighet.

Skola och fritid

En stabil och trygg skola och en meningsfull fritid är avgörande för att säkerställa att barn och unga mår bra och får rätt förutsättningar utifrån sina behov. Det poängteras att det är viktigt att hitta en balans mellan förebyggande insatser och reaktiva åtgärder inom dessa verksamheter. Skolan behöver exempelvis göra mer för att säkerställa att det finns ett systematiskt arbete utifrån diskrimineringslagstiftningens krav på aktiva åtgärder. Inom skolverksamheten poängteras även behov av att stärka elevhälsan, samt lösa de utmaningar som finns gällande bristande stödfunktion för elever i behov av extra stöd.

Socialtjänsten

Det måste säkerställas att det finns stödfunktioner för familjer i behov av stöd. Ledamöter poängterar att det idag är svårt för socialtjänsten att behålla personal vilket går ut över de målgrupper som är mest såbara och i störst behov av stöd. Vilka samhällsinsatser ska tillhandahålla dessa stödsatser om inte socialtjänsten klarar av att göra det? Vidare lyfts behovet av att säkerställa skyddat boende och stöd/jourverksamhet för särskilt sårbara grupper som lever med våldsutsatthet.

Kompetensförsörjning

Flera rådsledamöter understryker behovet av att kommunen löser kompetensfrågan när det gäller kompetenshöjande insatser om inkludering, aktiva åtgärder, icke-diskriminering, normmedvetenhet med mera. Ledamöter lyfter att kommunen idag köper in utbildningar inom dessa områden från externa aktörer såsom West Pride och VGR vilket gör att dessa insatser bli ad hock och kompetensen blir ojämlig över staden. Ledamöter ser behov av att kommunen tar sig an kompetensförsörjningsfrågan centralt så att det inte blir upp till varje enskild förvaltning att hantera.

Pensionärsrådet

Pensionärsorganisationerna önskar genom Göteborgs Stads pensionärsråd framföra att väl upplysta gator och torg bör vara en prioriterad fråga. Många seniorer undviker att vara ute när det är mörkt eftersom de känner obehag när det inte är tillräckligt upplyst. I vissa delar av staden känner äldre rädsla inför att gå ut överhuvudtaget, vilket är oacceptabelt. Alla invånare, oavsett ålder, måste kunna känna sig trygga och leva sitt vardagsliv i sitt bostadsområde och i hela staden.

Funktionshinderrådet

Ledamöterna uppfattar frågorna som omfattande och komplexa och vill gärna få tillfälle att fördjupa diskussionen under den kommande mandatperioden.

- Många personer med funktionsnedsättning upplever utsatthet både i och utanför hemmet. En sådan otrygghetsfaktor kan exempelvis vara det stora antalet personal som rör sig i hemmet.
- Att bli fråntagen sina rättigheter skapar otrygghet och kan leda till isolering. Exempel på stöd som kan vara nödvändiga för att känna trygghet är ledsagning, hemtjänst och boendestöd. Det är viktigt att myndighetsutövningen förstår konsekvenserna när insatser dras in.
- Färdtjänsten är ett område där framför allt kvinnor och kvinnor med IF är särskilt utsatta. Här finns ett befarat mörkertal då det kan vara svårt/omöjligt att göra anmälan.
- Tillgänglighet är en viktig trygghetsfaktor. Om det inte går att lita på att det är möjligt att ta sig fram, förstå information, resa med kollektivtrafiken är det några exempel på sådant som skapar utsatthet och otrygghet.
- När det gäller brottsutsatthet lyfts det faktum att Sverige inte har lagstiftat om hatbrott mot personer med funktionsnedsättning. Rådet vill fördjupa samtalet om brottsutsatthet och de brister i statistiska underlag som finns när det gäller personer med funktionsnedsättning som utsätts för brott.

Sverigefinska rådet

De hann inte med denna punkt på sitt senaste möte så de passar denna gång.

Romska rådet

Trygghet för barn och unga. Resurser till dagis och fritidsgårdar för att säkerställa utbildad och socialt kompetent personal.

Närpolis i områdena som är människor och inte bara uniformer.

.

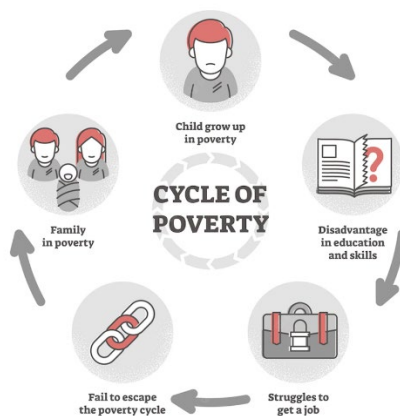
Deltagande organisationer i trygghetsrådet

Kvinnojouren Frideborg

Den viktigaste frågan för att öka tryggheten och minska brottsligheten i Göteborg är mäns våld mot kvinnor. Vi anser att det är viktigt då det är ett brott som ökar i samhället och som sällan prioriteras vilket bidrar till en minskad trygghet för de våldsutsatta både i det offentliga och det privata rummet. Vi anser att Göteborgs Stad behöver arbeta förebyggande genom att sprida information om mäns våld mot kvinnor samt arbeta med mer aktiva åtgärder.

Stadsmissionen

Den viktigaste frågan som vi ser det är utvecklingen i våra sk utsatta områden (utanförskapet, fattigdomen och rekryteringen till kriminella nätverk). Vi behöver skapa framtidshopp hos dem som bor där. Skapa ett inkluderande samhälle med ett fungerande samhällskontrakt. Vi behöver säkerställa att eleverna klarar skolan. Vi behöver sätta in tidigt föräldrastöd. Vi behöver bryta cirkeln av fattigdom för att minimera rekrytering till kriminella nätverk för att människorna där ska komma ur ett liv i utanförskap och bidragsberoende.



Vilka kan/borde Staden samverka med gällande det ni prioriterat som den viktigaste frågan?

Kommunstyrelsens rättighetsbaserade råd m.fl.

Ungdomsfullmäktige

- Djupare samverkan med polisen, skolan, ordningsvakter, större köpcentrum
- Bättre dialog och samverkan med civilsamhället
- Samverkan direkt med unga för att utveckla stadens trygghet

Studentforum

Att förbättra tryggheten i de studenttäta områdena kräver insatser från flera håll. När det gäller kollektivtrafiken är den naturliga samarbetspartnern såklart Västtrafik. Kring frågan om rån och stöld kan en person som Anna Dahlberg, säkerhetsansvarig på GU, vara en person som kan vara bra att samverka med.

HBTQI-rådet

Gällande samverkan framhåller ledamöter att detta bör ske brett med aktörer såsom universiteten, civilsamhället, VGR med flera. Vidare lyfts vikten av att lyssna in hur andra städer och kommuner arbetat med dessa frågor för att ta del av framgångsrika insatser som gjorts av andra. Att utöka

antalet ledamöter som representerar civilsamhället i de rättighetsbaserade råden ses även som ett ytterligare sätt att samverka.

Pensionärsrådet

Staden borde samverka med näringslivet och med ideella organisationer/folkrörelser för att hitta gemensamma lösningar. De senare har ofta en god bild över var trygghetsvandringar bör göras för att upptäcka otrygga platser.

Funktionshinderrådet

Rådet välkomnar samverkan med funktionsrättsrörelsen och menar att samverkan också mellan stadens verksamhet är nödvändig. Ett exempel som nämns på behov av samverkan med rådet är socialnämnd Centrums uppdrag kring våld i nära relationer där personer med funktionsnedsättning upplever en särskild utsatthet.

Romska rådet

Samverkansgrupp med olika instanser där man kanske på ett proffsigt sätt kan göra en kartläggning där man koncentrerar sig på att jobba med det friska o alltså främjande.

Involvera föräldrar i tidig ålder.

Samarbeta med föreningslivet, framför allt idrottsföreningar som kan locka unga från destruktivt beteende

Deltagande organisationer i trygghetsrådet

Kvinnojouren Frideborg

Staden bör aktivt samverka med kvinnojouren, som är den samhällsaktör som besitter viktig och värdefull kunskap om mäns våld mot kvinnor.

Stadsmissionen

Samverkan behöver ske i nära samarbete med civilsamhället med anledning av den tillitsbrist som idag finns till våra svenska myndigheter i våra utsatta områden. Civilsamhället, Staden och Polisen bör arbeta tillsammans.

Redovisning av medel avsatta av Göteborgs stads kommunstyrelse för att utvidga Kunskapscentrum mot organiserad brottslighet för att även omfatta arbete mot släktbaserade kriminella nätverk. Dnr 0069/22

Stadsledningskontoret redovisar nedan omfattning och på vilket sätt dessa medel använts både av stadsledningskontoret samt av förvaltningar och bolag i staden. Stadsledningskontoret har under hösten haft kontakt med ett antal av stadens organisationer för att erbjuda dem möjligheten att intensifiera ett arbete utifrån sin rådighet för att motverka organiserad brottslighet.

Stadsledningskontoret redovisar planerade och genomförda insatser samt påbörjade insatser som kommer att fullföljas under första halvåret 2023. Redovisning sker utifrån följande huvudkategorier:

- Kompetenshöjande insatser
- Kommunikation
- Verksamhet

Kompetenshöjande insatser

Temadag om Heder

Regionalt stödcentrum Heder genomförde en temadag om heder för 430 medarbetare från stadens organisationer, avtalskommuner samt för medarbetare från Västra Götalands Regionen, Polismyndigheten och civilsamhället. Temadagen ökade kring utsatthet i syfte att fler ska identifieras och erbjudas hjälp. Temadagen resulterade i att antalet kontakter med hjälpsökande har ökat samt behov av fortsatt kompetensökning har identifierats.

Kostnad för insatsen: 170 tkr

Sekretessbrytande regler

Stadsledningskontoret genomförde en utbildning för 15 personer från staden och polismyndigheten. Utbildningen har ökat kunskap om sekretessbrytande regler och informationsdelning i de förvaltningar som arbetar med att motverka felaktiga utbetalningar inom välfärdsområdet.

Kostnad för insatsen: 52 tkr

Verksamhetsutveckling tillsynsarbete för att stödja sund konkurrens

Stadsledningskontoret genomförde en konferens med Malmö stad där syftet var erfarenhetsutbyte och utveckling för att stödja arbete för sund konkurrens och utveckla arbetet med tillsyn, inom den kommunala rådigheten, av verksamheter som kännetecknas av organiserad brottslighet

Deltagande förvaltningar var från miljö och klimatförvaltningen, stadsbyggnadskontoret, idrotts- och föreningsförvaltningen och Stadsledningskontoret. Övriga strategiskt viktiga samarbetsparter deltog från Polismyndigheten, Kronofogdemyndigheten, Räddningstjänsten Stor Göteborg och Skatteverket.

Kunskap om olika myndigheter och förvaltningarnas ansvar, metoder och arbetssätt har förbättrats samt förbättrade samarbetskanaler mellan stadens organisationer och deltagande myndigheter.

Kostnad för insatsen: 46 tkr

Metodstöd för arbete med barn och unga i riskzonen för kriminalitet

Stadsledningskontoret tog initiativ till en översättning av ett metodstöd som polisen i Tyskland arbetat med under de senaste 10 åren. Metoden Kurve Kriegen är brottspreventivt arbete som främst riktas till barn och unga i 8–15 års åldern.

Utifrån en screening erbjuds insatser till barn/unga i riskzonen samt deras familjer. Insatsen innebär en helhetslösning för hela familjen. Utvärdering visar att 40 procent av deltagarna genomgår en positiv förändring. Översättningen kommer att användas i ett metodutvecklingsarbete mellan socialförvaltningen i nordost och lokalpolisen.

Kostnad för insatsen: 225 tkr

Utvärdering av Göteborgs stads plan för arbetet mot hedersrelaterat våld

Stadsledningskontoret har gett Örebro universitet i uppdrag att genomföra en utvärdering och enkätstudie under 2023 för att avgöra om de insatser som Göteborgs stads plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck haft önskad effekt i form av en övergripande minskning av det hedersrelaterade våldet och förtrycket.

Utvärderingen ska jämföras med den kartläggning avseende det hedersrelaterade våldets och förtryckets omfattning och karaktär som genomfördes 2018 och som Göteborgs stad samt Stockholm och Malmö deltog i.

Kostnad för insatsen: 506 tkr

Öka kunskap inom det trygghetsskapande och brottsförebyggande verksamhetsområdet

Stadsledningskontoret har i samarbete med Göteborgsregionen (GR) genomfört utbildningar, utvecklat ett förslag till digitalt kunskapsunderlag samt genomfört en förstudie för hur ett brett digitalt utbildningsmaterial inom det område som Göteborgs trygghetsskapande och brottsförebyggande program omfattar.

Material som utarbetats kommer att sammanställas under våren 2023 och ligga till grund för ett fortsatt utvecklingsarbete för att öka kompetensen hos Göteborgs stads organisationer. Göteborgsregionens samtliga kommuner är viktiga parter i ett fortsatt utvecklingsarbete.

GR kommer att slutredovisa projektet i januari 2023.

Kostnad för insatsen: 535 tkr

Öka kunskap om hur otillåten påverkan och hot kan påverka mig som medarbetare

Stadsledningskontoret har under hösten arbetat med att öka kunskap om medarbetares reaktioner när man utsätts för hot och otillåten påverkan samt hur man som utsatt kan öka sitt välmående och förmåga att det genom egen träning av självledarskap. Poddinspelningar ska färdigställas under första halvåret 2023.

700 medarbetare har deltagit i föreläsningar och 100 har deltagit i en digital utbildning om självledarskap. Chefer, HR och medarbetare i beslutsfattande funktioner har deltagit.

Kostnad för insatsen: 400 tkr

Att vara liten och utsatt för våld i nära relation eller i en hederskontext - utbildning för förskolan

Förskoleförvaltningen har genom utbildning ökat kunskapen hos 350 medarbetare i förskolor inom rektorsområden Hjällbo, Eriksbo, Gårdsten och Lövgärdet hur de ska bemöta barn i förskoleåldern som lever med våld i nära relationer och/eller hedersrelaterat våld och förtryck. Utöver bemötandekunskap vet medarbetare var utsatta barn kan få hjälp.

Ytterligare en utbildningsdag kommer att genomföras första kvartalet 2023.

Kostnad för insatsen: 90 tkr (avser insats 2022)

Kommunikation

Nå göteborgare som lever med hedersnormer

För att nå göteborgare som lever i familjer/släkter med hedersnormer och personer som är utsatta för hedersrelaterat förtryck genomfördes en Informationskampanj Västtrafik, spårvagnar och bussar. Budskapet var att den som är utsatt ska veta hur och var de kan få hjälp och stöd. Avsikten var även att höja medvetenheten hos allmänheten om hedersrelaterat förtryck.

Kostnad för insatsen: 322 tkr

Verksamhet

Säker uthyrning av lokaler

Higab har genomfört ett projekt att göra fler, säkrare och mer kvalitativa bakgrundskontroller för en säker uthyrning av sina lokaler till externa hyresgäster.

Genom att göra utökade och smartare bakgrundskontroller kartlägga befintliga hyresgästers eventuella koppling till organiserad kriminell verksamhet och ekobrott kunna motverka uthyrning till organiserad kriminell verksamhet.

Mervärdet som insatsen gav var att utöver en nulägesbild över befintliga hyresgästers koppling till organiserad brottslighet även att utveckla en förändrad intern arbetsprocess med bakgrundskontroller vid uthyrning av lokaler. 187 hyresgäster har blivit kontrollerades. Av dessa har ett fördjupat arbete inletts med fyra.

Kostnad för insatsen: 60 tkr

Säkra utbetalningar av föreningsbidrag

Stadsledningskontoret genomför, med stöd av en extern revision en granskning av sex ideella föreningar och en stiftelse. Granskningen grundas på riskbedömningar gjorda av Idrotts- och föreningsförvaltningen samt Socialnämnd Centrum. De organisationer som ska granskas är slumpmässigt valda. Revisionen kommer att ge staden bättre förutsättningar för att minska risk för felaktiga utbetalningar av föreningsbidrag.

En slutrapportering sker under våren 2023.

Kostnad för insatsen: 169 tkr

Kartlägga risk för narkotikaförsäljning vid idrott och föreningsförvaltningens anläggningar.

Idrott och föreningsförvaltningen har kartlagt händelser och upplevelser av otrygghet som kan ha bäring på narkotikaförsäljning under fjärde kvartalet 2022. Händelserna har lagts in i

socialförvaltningarnas rapporteringssystem Embrace. Förvaltningen har installerat "anonymiserande" IA-kameror på fyra anläggningar för att kartlägga drogförsäljning samt skapat en bevakning på andra anläggningar.

Förvaltningen har bidragit till att öka kunskap om otrygghet samt inlett ett utvecklingsarbete för att fortsatt arbete med kartläggning och rapportering.

Kostnad för projektet: 50 tkr

Trygghet i Göteborg

Stadsledningskontoret har i samarbete med SOM institutet genomfört trygghetsundersökningen Trygghet i Göteborg under 2022. Rapporten kommer att redovisas våren 2023 och omfattar cirka fyra tusen göteborgares uppfattning om trygghet och otrygghet i Göteborg.

Kostnad: 185 tkr

Mätning av narkotika i avloppsvatten

Stadsledningskontoret genomförde i samarbete med lokalpolisområde Göteborg för andra året en mätning av narkotika i avloppsvattnet från tre områden i Göteborg. Genom mätningarna får stadens organisationer en fördjupad information om hur användningen av narkotika gestaltar sig i olika socioekonomiska områden för att kunna rikta relevanta insatser bättre.

Kostnad: 116 tkr

Totalsumma kostnad för insatserna: 2 926 tkr

Företagens Trygghetsundersökning

Business Region Göteborg

Uppdrag kommunfullmäktige

I alliansens budget för 2022 fick BRG i uppdrag att samordna lokala trygghetsöverenskommelser med näringslivet, berörda nämnder och styrelser i syfte att öka tryggheten för näringsidkare i staden. Ett uppdrag som det avsatts 5 miljoner för. Uppdraget är en del i stadens trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete.

BRG har gjort följande upplägg för uppdraget, som stämts av med Stadsledningskontoret:

- **Ta fram en lägesbild för näringslivet 2022**
- Näringslivssamverkan i utvalda områden 2022-december 2025
- Platsutveckling Västra Nordstan 2022–2024/5

Göteborgs Stad genomför regelbundet trygghetsundersökningar bland boende i Göteborg, men har inte tidigare gjort en undersökning riktad mot företag. Eftersom utgångspunkten i ett träffsäkert brottsförebyggande arbete i en kommun är en tydlig lägesbild, var en trygghetsundersökning riktad mot näringslivet ett viktigt första steg. Målsättningen med undersökningen var att få en lägesbild och ett underlag för kunskapsspridning och fortsatt arbete.

Under våren 2022 anlätades Stiftelsen Tryggare i Sverige för att genomföra Göteborgs Stads första trygghetsundersökning riktad mot näringslivet.

Om undersökningen och svarsfrekvens

Eftersom det inte tidigare gjorts en trygghetsundersökning mot näringslivet fanns en önskan om att nå ut så brett som möjligt. Den enda begränsningen som gjordes var att enskilda firmor med en omsättning under 100 000 kr per år valdes bort från utskicket. I slutet av augusti skickades undersökningen ut till 41 910 arbetsställen. En påminnelse skickades ut vecka 36. Undersökningen stängdes den 25 september. Företagen fick ett postalt utskick, men undersökningen besvarades digitalt via QR-kod eller webblänk.

Undersökningen besvarades av 6 948 företag. Externt bortfall uppgick till 2 616 och dessa företag har plockats bort från undersökningspopulationen. Internt bortfall, antal respondenter som inte besvarat tillräckligt många frågor för att räknas som ett giltigt svar, uppgick till 454. Detta innebär 6 494 giltiga svar av 39 294 möjliga, vilket motsvarar en svarsfrekvens på 17%.

Resultat i korthet

Resultaten från undersökningen visar att omfattningen av både utsattheten och otryggheten bland företagen varierar mellan olika branscher, företagsstorlek och områden i staden. Samtidigt visar resultaten att otryggheten i stor utsträckning korrelerar med den självrapporterade utsattheten i den bemärkelsen att de branscher som uppvisar störst andel oroliga företag i regel också är de branscher med störst andel utsatta företag.

BUSINESS REGION GÖTEBORG AB

Besöksadress: Östra Hamngatan 5, Postadress: Box 11119, 404 23 Göteborg
Telefon växel: 031-367 61 00, www.businessregiongoteborg.se

BUSINESS REGION GÖTEBORG – EN DEL AV GÖTEBORGS STAD I SAMARBETE MED REGIONEN



BUSINESS REGION
GÖTEBORG

De företag som deltagit i undersökningen speglar verkligheten relativt väl, procentuellt sett, när det kommer till bransch, bolagsform, storlek (antal anställda) och delområde, utifrån statistik över företagande i Göteborg.

Problem i företagets närområde

- Ordningsstörningar och livskvalitetsbrott lyfts som problem
- 56% respektive 54% av företagen beskriver att nedskräpning och skadegörelse inkl. klotter utgör problem - varav 22% respektive 19% beskriver det som ett stort problem
- Trafikrelaterade problem som fortkörning och annan störande motortrafik och inbrott uppges i stor utsträckning utgöra problem, 47% respektive 46%
- 30% av företagen uppger att våldsbrott, ordningsstörningar och öppen narkotikahandel utgör problem i närområdet.
- 18% uppger att hot och utpressning är ett problem i företagets närområde

Oro för brott

- 61% av företagen i undersökningen har under det senaste året oroat sig för att utsättas för brott eller ordningsstörningar. De svarande har oroat sig mycket ofta, ganska ofta eller sällan.
- Oron att utsättas för bedrägerier störst, följt av inbrott och skadegörelse.
- De branscher som oroar sig mest är: fastighetsverksamhet, hotell- och restaurangverksamhet, handel, byggverksamhet samt uthyrning/fastighetservice/resetjänster.
- En stor del av förklaringen till detta är att aktörer inom dessa branscher bedriver kundnära verksamheter nära medborgarna och därmed också nära brottsligheten.
- De fem branscherna är också bland de vanligast förekommande branscherna på den här listan jämfört med resultaten från FTU i andra kommuner i landet.
- Centrum som har högst andel oroade företagare och de oroar sig mest för bedrägerier. Bedrägerier är inte nödvändigtvis kopplat till ett geografiskt område med tanke på att det idag ofta sker via digitala plattformar, internet eller telefon.
- Större företag i Göteborg i regel är mer oroliga än små och mellanstora företag. Företag med 200–499 anställda är den enskilda storlekskategori som uppvisar störst sammantagen oro för brott eller ordningsstörningar, 87% av företagen.

Utsatthet för brott

- 41% av företagen i undersökningen uppger att de under det senaste året minst en gång har utsatts för något eller några brott
- Skadegörelse är det brott som drabbat företag i störst utsträckning
- 9% uppger att någon anställd har utsatts för trakasserier
- Procentandelen utsatta företag per brottstyp i Göteborg är i regel lägre än i den nationella undersökningen.
- Hotell- och restaurangverksamhet är den mest utsatta branschen i undersökningen med 63%, därefter följer fastighetsverksamhet, handel, försörjning av energi och byggverksamhet.
- Fyra av dessa fem branscher var även de mest oroliga branscherna.
- Utsattheten för brott per område skiljer sig i viss utsträckning mot oron per område.
- Nordost har en högre utsatthet än Centrum, som är det mest oroliga området.
- På stadsområdesnivå är skillnaderna små, men betydligt större på mellanområdesnivå. Bergsjön, Gamlestaden-Utby och Kvillebäcken är bland de fem mest oroliga och utsatta områdena, där Bergsjön uppvisar högst andel företag i båda kategorierna 82%.

- Andelen brottsutsatta är störst bland företagen med 100–199 anställda och de brott som de främst har utsatts för är stölder, skadegörelse och inbrott.
- Resultaten för Göteborg ligger i stort i linje med den bild som framkommer i Svenskt Näringslivs nationella undersökning: Brottslighetens kostnader 2022. Stölder, inbrott och skadegörelse återfinns på Svenskt Näringslivs lista över de tre brottstyper som nationellt sett drabbar störst andel företag. Det gäller även utsattheten per bransch.
- Det är känt att en liten grupp gärningspersoner begår brott vid upprepade tillfällen och därmed står för en stor andel av den totala brottsligheten. Detsamma har visat sig gälla för personer som utsatts för brott. En relativt liten grupp individer drabbas av en oproportionerligt stor andel av alla brott, såväl våldsbrott som inbrott. Den här undersökningen visar att motsvarande gäller i stor utsträckning även för företag i Göteborg.

Kontakt med polisen

- 20% av företagen har polisanmält samtliga brott de utsatts för under det senaste året
- 20% har endast anmält vissa brott
- 60% har inte anmält något av brotten de har utsatts för under det senaste året.
- De huvudsakliga anledningarna till att inte alla brott har polisanmälts är att en polisanmälan sällan leder till någon åtgärd samt att händelsen inte bedömdes vara tillräckligt allvarlig.
- Skillnaderna i anmälningsbenägenhet är relativt små mellan stadsområdena, men i Centrum och Sydväst är det flest företag som helt och hållet har avstått att polisanmäla de brott de utsatts för.
- Trots att upplevelsen, att en polisanmälan sällan leder till någon åtgärd som förbättrar situationen är de sammantagna erfarenheterna av polisen ändå övervägande positiva.
- Även om skillnaderna är små har företag i Nordost och Sydväst inte lika positiva erfarenheter av polisen som i staden i stort.

Konsekvenser

- Konsekvenserna av brottslighet och otrygghet för enskilda företag kan bli mycket allvarliga. 10% av företagen i undersökningen uppger att de, under det senaste året, övervägt att flytta eller lägga ned delar av, eller hela företaget till följd av oron eller utsattheten för brott.
- Konsekvenserna för oro eller utsatthet för brott slår mot företagen i samma utsträckning oavsett stadsområde. Bakom varje företag som gör verklighet av något av dessa överväganden finns fler människor som påverkas i form av exempelvis förlorad anställning
- Sticker ut gör Hisingens andel företag, 11%, som har övervägt att flytta verksamheten från området. Området har högst siffra avseende detta samtidigt som det uppvisar näst lägst oro och utsatthet per stadsområde.
- Nordost är å andra sidan det område störst andel utsatta företag och näst störst andel oroliga företag per stadsområde och sticker ut även i detta sammanhang vad gäller andelen företag som har haft en anställd som har valt att lämna sin anställning under det senaste året på grund av oron eller utsattheten för brott, 4%.

Jämfört med andra kommuner

- Tolv kommuner, spridda över landet och av olika storlek och karaktär, har genomfört FTU-Företagens trygghetsundersökning. Det övergripande resultatet för Göteborgs Stad motsvarar i stor utsträckning de genomsnittliga resultaten för Företagens trygghetsundersökning.

- Svarefrekvens i de kommuner som hittills genomfört FTU varierar mellan 10 och 29%. I Göteborg uppgår svarefrekvensen till 17%, vilket ska jämföras med rikssnittet som ligger på 18%
- Andelen företag i Göteborg som under det senaste året har oroat sig för brott motsvarar rikssnittet på 61%. Den högsta andelen företag som uppger att de oroat sig att utsättas för brott är 81% som noterats i Helsingborgs stad medan den lägsta noterade siffran är 46% i Kramfors kommun.
- Beträffande utsatthet för brott uppger 41% av företagen i Göteborg att de utsatts för brott under det gångna året, även det detsamma som rikssnittet. I den största staden efter Göteborg, Malmö, har 51% av företagen utsatts för brott, medan utsattheten i Norrköping är 38%.
- Vad gäller den sammantagna andelen företag som uppger att oron eller utsattheten för brott har fått konsekvenser i form av överväganden om att lägga ned eller flytta verksamheten så ligger Göteborg med sina 10%, en procent över rikssnittet för Företagens trygghetsundersökning.
- Högsta andelen företag som uppvisar ovan beskrivna konsekvenser är 14% och har noterats i Järfälla kommun och Sigtuna kommun.

Tryggare Sveriges slutsatser och förslag på fortsatt arbete

Tryggare Sverige betonar vikten av att arbeta med näringslivet i frågor som rör brottslighet och otrygghet. I de nästa steg som föreslås nedan menar Tryggare Sverige att det är viktigt att särskilt beakta de branscher och stadsdelar som i denna undersökning uppvisar en risk att utsättas för brott och en otrygghet som är mer påtaglig än snittet i kommunen.

Ett strukturerat och systematiskt brottsförebyggande arbete kräver en vidare process samt samverkan mellan polis, kommun och näringsliv.

- För att komplettera den lägesbild som framkommit i FTU Göteborg bör den jämföras och läggas samman med exempelvis polisens aktuella lägesbild.
- Det är viktigt att fördjupa sig i de frågor som inte besvaras i denna undersökning, nämligen varför det ser ut som det gör och genomföra en orsaksanalys. Varför är vissa branscher särskilt utsatta? Vad beror det på att företagare i vissa områden är mer utsatta än företagare i andra områden?
- Stadens brottsförebyggande arbete riktat mot näringslivet bör bedrivas i form av primär, sekundär och tertiär prevention.

Primär prevention innebär i det här sammanhanget att arbeta med hela näringslivet, även de företag som inte utmärker sig i negativ bemärkelse i denna undersökning. Exempelvis genom kunskaps- höjande insatser och informationsdelning kring risker och utmaningar.

Sekundär prevention handlar om att arbeta riktat mot de riskgrupper (per bransch, område och företagsstorlek) som har identifierats i undersökningen.

På en tertiär nivå handlar det i det här sammanhanget om att arbeta med de företag och företagare som har utsatts för brott. Kommunens arbete bör alltså även ha ett brottsofferstödande fokus.

Tryggare Sverige menar att för att åtgärder och insatser på ovan beskrivna preventionsnivåer ska vara genomförbara och dessutom möjliga att följa upp och utvärdera över tid är det en förutsättning att lägesbilderna är förankrade i staden och i de förvaltningar som identifierats som relevanta för det fortsatta arbetet. På samma sätt är det viktigt att stadens interna strukturer och processer vad gäller arbetet med brott mot näringslivet klaras ut.

BRG:s analys och nästa steg

Ett starkt och välmående näringsliv är viktigt för Göteborg. Otrygghet och brott får stora konsekvenser för företag och dess anställda, och även för samhället i stort. Det påverkar också stadens attraktionskraft, möjligheten att attrahera etableringar och investeringar, och företagsklimatet. Att lyssna in företagen och få en lägesbild av hur de upplever tryggheten och brottsligheten och hur den drabbar verksamheten var en av de viktigaste anledningarna att genomföra en trygghetsundersökning. Målet med undersökningen var att få en lägesbild och ökad kunskap som ska användas för att vidareutveckla samverkan kring trygghetsfrågor.

Företagens trygghetsundersökning, FTU, är den första trygghetsundersökningen, riktad mot näringslivet, som gjorts i Göteborgs Stad. Med resultatet har vi fått en första lägesbild för Göteborg och ett underlag att arbeta vidare med. Frågan engagerar, vilket den stora uppslutningen, kring att svara på enkäten, visar. Att närmare 7 000 företag (arbetsställen) har tagit sig tid att svara sätter vi stort värde på. I Göteborg finns 69 557 arbetsställen. Vi har fått svar från närmare 10% av samtliga företagsställen i Göteborgs Stad. Det gör att vi kan dra slutsatser från resultatet och se mönster.

Problembilden som undersökningen lyfter fram gällande nedskräpning och skadegörelse bekräftar den bild BRG fått från näringsidkare i staden vid samtal under året. Även trafikrelaterade problem är känt för vissa områden. Gällande nedskräpning och trafikrelaterade problem är det frågor som kommunen har större rådighet i. Fokus bör läggas på dessa frågor, då de har stor betydelse för den upplevda tryggheten, och tas på allvar för att inte leda till ökad oro och ytterligare konsekvenser. De förvaltningar och bolag inom Göteborgs Stad som har direkt koppling till frågorna behöver involveras.

Undersökningen visar att omfattningen av både utsattheten och otryggheten bland företagen varierar mellan olika branscher, företagsstorlek och områden i staden. Datan vi fått fram är detaljerad och kan brytas ner på mindre geografiska områden. Lägesbilden behöver spridas till stadens förvaltningar och bolag och även läggas ihop med övriga undersökningar som görs t ex SOM-institutets mätningar och polisens lägesbilder för att få en helhet.

När det kommer till branschnivå visar undersökningen att det är de kundnära branscherna och de verksamheter som bedriver sin verksamhet nära medborgarna som både oroar sig och utsätts för brott i störst utsträckning. Dessa branscher; hotell och restaurang, fastighet, handel och bygg, ligger dessvärre även högt i de flesta andra kommuner som har genomfört FTU samt i Svenskt Näringslivs nationella undersökning. Även vad gäller de mest förekommande brotten i undersökningen skadegörelse, bedrägerier, stölder och snatterier, inbrott i företagets egendom och trakasserier motsvarar det i stort hur det ser ut nationellt.

Även om det skiljer sig mellan olika städer, och det inte går att sätta likhetstecken med hur det ser ut i Göteborg, finns det mönster över landet som är likt när det kommer till branscher som drabbas och brott som begås. Det är viktigt att ta del av det kunskapsunderlag som finns och att branschorganisationer och företag kopplas på i det lokala trygghetsarbetet. När det kommer till de vanligast förekommande brotten ligger flera av dem utanför en kommuns direkta rådighet.

Utifrån rådighet är det viktigt för BRG att ha ett fortsatt fokus på förbyggande insatser, i enlighet med Göteborgs Stads program för en jämlik stad, och påverka framtiden för unga och skapa delaktighet på arbetsmarknaden och i samhället i stort.

Göteborgs Stads trygghetsskapande och brottsförebyggande program

Göteborgs Stads trygghetsskapande och brottsförebyggande program, som antogs under 2022, har som övergripande mål att "Göteborg är en trygg och säker stad där vi tar ansvar och bidrar till ökad trygghet och minskad brottslighet. Alla som lever, verkar och vistas i Göteborg ska vara trygga och säkra". Programmet följer inriktningen i det nya lagförslaget för kommuners brottsförebyggande ansvar som träder i kraft 1 juli 2023. Enligt förslaget ska kommunerna ta fram en lägesbild över brottsligheten och utifrån denna ta ställning till behovet av åtgärder och besluta om en åtgärdsplan. Kommunerna ska också ta visst ansvar för samordningen av det lokala brottsförebyggande arbetet och inrätta en samordningsfunktion. Göteborgs Stad har sedan tidigare en etablerad samverkan kring trygghetsskapande- och brottsförebyggande frågor med polis och olika organisationer. Göteborgs Stad bör arbeta vidare enligt framtagna processer, men inkludering av näringslivet är avgörande för att komma vidare mot målet om en trygg och säker stad.

Göteborgs Stads trygghetsskapande och brottsförebyggande program har som mål för



arbetsprocessen att öka kunskapen och samverkan. När det handlar om att öka kunskapen innebär det att arbeta kunskapsbaserat, systematiskt och strukturerat med lägesbilder, ha fokus på evidens och erfarenhetsbaserade metoder samt säkerställa kompetens.

Inom Göteborgs Stad finns en process för ett kunskapsbaserat lägesbildsarbete. Precis som Tryggare Sverige rekommenderar bör den genomförda trygghetsundersökningen spridas inom staden samt läggas till stadens övriga (och polisens) lägesbilder och process, för att kunna avgöra vilka steg som bör tas framåt. I processen finns även

orsaksanalys med som ett av stegen Tryggare Sverige föreslår.

När det kommer till målet gällande att öka samverkan handlar det om att bjuda in till brottsförebyggande forum, samverka och samordna insatser och åtgärder samt stärka delaktigheten och utvecklingskraften i civilsamhället och näringslivet. Här har kommunstyrelsen samt socialnämnd Centrum, Hisingen, Nordost och Sydväst särskilt ansvar att bjuda in till centrala och lokala trygghetsskapande och brottsförebyggande forum/samråd för att identifiera frågor där samordning och vidare samverkan bör ske. Det gäller även att ta initiativ och aktivt delta i såväl internt som externt initierade trygghetsskapande och brottsförebyggande åtgärder samt kontinuerligt utveckla nya strukturer och överenskommelser för samverkan internt samt lokalt, regionalt, nationellt och internationellt.

BRG har, tillsammans med Idrotts- och föreningsförvaltningen, ett särskilt ansvar när det kommer till att stärka näringslivets och civilsamhällets delaktighet i det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet. För att kunna uppnå detta är det avgörande att de centrala och lokala trygghetsskapande och brottsförebyggande forum/samråd finns på plats för att kunna koppla på fler parter och att det finns tydliga vägar in i samarbetena.

Två saker behövs när det handlar om att öka kunskap och samarbete; dels att säkerställa hur och att näringslivets input regelbundet kommer in i stadens övergripande lägesbildsarbete, dels att näringslivet kan hitta in i samarbetena.

Nästa steg - BRG

Under början av 2023 kommer resultatet av undersökningen att presenteras för näringsliv, politiker, förvaltningar och bolag. Målsättningen med undersökningen var att lyssna in näringslivet och få en första lägesbild. I samband med presentationen av resultatet kommer även stadens trygghetsarbete presenteras näringslivet. Att näringsliv bjuds in till pågående arbete och att det finns former för samverkan är centralt för fortsättningen och utvecklingen av det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet.

Trygghetsundersökningen är genomförd och ett första utkast till rapport har levererats från Tryggare Sverige. Efter presentation för politiker, stadens förvaltningar och bolag, och näringslivet (som planerats till Q1 2023) har BRG fullföljt uppdraget att ta fram en lägesbild för näringslivet.

ftu Företagens
trygghetsundersökning

Göteborgs stad
2022

TRYGGARE SVERIGE

Stiftelsen Tryggare Sverige – en oberoende och icke-vinstdrivande NGO

Syftet med verksamheten är att förbättra hjälpen till brottsdrabbade samt att främja utvecklingen inom det brottsförebyggande området. Arbetet är inriktat på att finna nya idéer, nya samverkansformer och nya lösningar.

Stiftelsen Tryggare Sverige
Carl-Gustaf Lindstedts gata 3
112 69 STOCKHOLM
Växel: 08-29 20 00
E-post: info@tryggaresverige.org
www.tryggaresverige.org
Twitter: @TryggareSverige

Författare: Jacob Ämtvall
© Stiftelsen Tryggare Sverige
Stockholm, december 2022

Innehållsförteckning

| | |
|---|-----------|
| Tabellförteckning | 4 |
| Figurförteckning..... | 4 |
| 1 Sammanfattning av huvudresultaten | 5 |
| 2 Inledning..... | 6 |
| 3 Tillvägagångssätt | 8 |
| 3.1. Uppdraget | 8 |
| 3.2. Metod..... | 8 |
| 3.2.1. Frågeformulär | 8 |
| 3.2.2. Urval..... | 8 |
| 3.2.3. Datainsamling | 9 |
| 3.2.4. Bortfall | 9 |
| 3.2.5. Definitioner | 10 |
| 3.2.6. Avgränsningar | 11 |
| 4 Resultat | 12 |
| 4.1 Svarsfrekvens | 12 |
| 4.2 Medverkande företag | 12 |
| 4.2.1 Respondentens roll i företaget | 12 |
| 4.2.2 Fördelning av svarande enligt bransch | 13 |
| 4.2.3 Fördelning av svarande enligt bolagsform..... | 13 |
| 4.2.4 Fördelning av svarande enligt företagsstorlek | 14 |
| 4.2.5 Fördelning av svarande enligt delområde | 15 |
| 4.3 Problembild i området..... | 16 |
| 4.4 Oro för brott mot företaget | 17 |
| 4.4.1 Oro för brott per bransch | 18 |
| 4.4.2 Oro för brott per område..... | 19 |
| 4.4.3 Oro för brott per företagsstorlek..... | 20 |
| 4.5. Utsatthet för brott mot företaget | 20 |
| 4.5.1 Utsatthet för brott per bransch | 21 |
| 4.5.2 Utsatthet för brott per område | 22 |
| 4.5.3 Utsatthet för brott per företagsstorlek | 23 |
| 4.6. Upprepad utsatthet..... | 23 |
| 4.7. Företagens kontakter med polisen | 24 |
| 4.8. Konsekvenser av utsatthet eller oro för brott..... | 26 |
| 4.9. Jämförande resultat | 28 |
| 5 Sammanfattning och slutsatser | 29 |
| Bilagor | 32 |
| Bilaga 1 Problembild i området | 32 |
| Bilaga 2 Oro för brott..... | 34 |

| | |
|------------------------------------|----|
| Bilaga 3 Utsatthet för brott..... | 38 |
| Bilaga 4 Jämförande resultat | 42 |

Tabellförteckning

| | |
|---|----|
| Tabell 1. Fördelning av respondenternas roll i företaget..... | 12 |
| Tabell 2. Medverkande företag, fördelning enligt storlek. | 14 |
| Tabell 3. Fördelningen av svarande enligt stads- och mellanområde..... | 15 |
| Tabell 4. Oro för brott mot företaget per brottstyp. | 18 |
| Tabell 5. Branscher med störst andel oroliga företag..... | 18 |
| Tabell 6. Utsatthet för brott mot företaget. | 21 |
| Tabell 7. Utsatthet för brott per stadsområde | 22 |
| Tabell 8. Anmälningbenägenhet. | 25 |
| Tabell 9. Anmälningbenägenhet per stadsområde | 25 |
| Tabell 10. Erfarenheter av polisen per stadsområde..... | 26 |
| Tabell 11. Konsekvenser av utsatthet eller oro för brott. | 27 |
| Tabell 12. Konsekvenser av oro eller utsatthet för brott per stadsområde..... | 27 |
| Tabell 13. Oro för brott mot företaget kontra rapporterad utsatthet för brott mot företaget | 30 |
| Tabell 14. Problem i området där företaget är beläget | 32 |
| Tabell 15. Problemkategori per område | 33 |
| Tabell 16. Oro för brott per delområde | 34 |
| Tabell 17. Oro för brott per bransch | 36 |
| Tabell 18. Oro för brott per företagsstorlek | 37 |
| Tabell 19. Utsatthet för brott per delområde | 38 |
| Tabell 20. Utsatthet för brott per bransch | 40 |
| Tabell 21. Utsatthet för brott per företagsstorlek | 41 |
| Tabell 22. Jämförande resultat sorterat på svarsfrekvens..... | 42 |
| Tabell 23. Jämförande resultat sorterat på andel oroliga företag | 42 |
| Tabell 24. Jämförande resultat sorterat på andel utsatta företag..... | 43 |
| Tabell 25. Jämförande resultat sorterat på andel företag som uppger konsekvenser av utsatthet eller oro för brott | 43 |

Figurförteckning

| | |
|---|----|
| Figur 1. Medverkande företag, fördelning enligt bransch. | 13 |
| Figur 2. Andel företag som upplever problem i företagets närområde per problemkategori. . | 16 |
| Figur 3. Upprepad utsatthet bland de som utsatts för brott mot företaget..... | 24 |

1 Sammanfattning av huvudresultaten

I den här rapporten presenteras resultaten från FTU - Företagens trygghetsundersökning i Göteborgs stad. Rapporten är över lag beskrivande och fullständiga resultat för respektive frågeområde presenteras i tabellbilagor.

Nedan sammanfattas undersökningens huvudresultat.

Oro för brott mot företaget

61 procent av företagen i undersökningen har under det senaste året oroat sig för att utsättas för brott eller ordningsstörningar med anledning av den verksamhet som bedrivs.

Resultatet visar att 61 procent av respondenterna uppger att de under det senaste året i någon utsträckning, det vill säga *mycket ofta, ganska ofta* eller *sällan*, har oroat sig för att utsättas för någon av de efterfrågade brotten med anledning av den verksamhet företaget bedriver.

Utsatthet för brott mot företaget

41 procent av företagen i undersökningen uppger att de under det senaste året utsatts för något eller några brott med anledning av den verksamhet som bedrivs.

41 procent av respondenterna vittnar om att företaget de representerar har, under det senaste året, utsatts minst en gång för något eller några av de efterfrågade brotten med anledning av den verksamhet företaget bedriver. Till dessa brott räknas även de brott som av sin natur kräver att en fysisk person utsätts för brottet (exempelvis, hot och fysiskt våld). Företaget drabbas självklart, men i dessa fall är det främst en av företagets anställda som har utsatts i sin yrkesroll och med anledning av den verksamhet som bedrivs.

Konsekvenser av oro eller utsatthet för brott

10 procent av företagen i undersökningen uppger att de, under det senaste året, övervägt att flytta eller lägga ned delar av, eller hela företaget till följd av oron eller utsattheten för brott.

Sammantaget har alltså var tionde företag uppgett att de under det senaste året har övervägt att flytta verksamheten till ett annat område i staden eller till en annan kommun, eller lägga ned delar av eller hela verksamheten. Orsaken till detta är brottsligheten och/eller oron att utsättas för brott.

2 Inledning

Under de senaste åren har det svenska samhället genomgått stora förändringar som inneburit att säkerhet och trygghet har kommit att bli några av de viktigaste politiska frågorna. Växande utanförskapsområden, ökad narkotikaanvändning, en grövre och mer organiserad brottslighet och stora problem med livskvalitetsbrott, i form av exempelvis skadegörelse, nedskräpning och ungdomsgång som stör ordningen, är några utmaningar. Det har inneburit att frågor som rör säkerhet och trygghet i allt större utsträckning påverkar var människor väljer att bosätta sig, var företag beslutar att etablera sin verksamhet och hur olika investeringsbeslut fattas. Brottsligheten och otryggheten försämrar också livskvaliteten och begränsar individers handlingsfrihet. Även organisationer i form av offentliga verksamheter och privata företag begränsas och kan inte utföra sina uppdrag eller ge den service de annars hade kunnat då personalen riskerar att utsättas för hot och våld. Till detta kommer också de stora samhällsekonomiska kostnader som följs av brott och otrygghet.

En kartläggning från Svenskt Näringsliv visar att den sammantagna kostnaden för brottslighet mot svenska företag uppgår till cirka 89,5 miljarder kronor årligen. Den största delen av dessa kostnader orsakas av livskvalitetsbrott i form av exempelvis stölder, inbrott och skadegörelse.¹ Näringslivet ställs således inför stora prövningar. Vid sidan av Covid-19 och dess negativa effekter har brottsligheten kommit att bli ett av de största hoten mot näringsfriheten i Sverige. En annan kartläggning från Svenskt Näringsliv visar att 22 procent av företagen upplever att de påverkas negativt av brott och otrygghet.²

Trots att frågor om brottslighet och otrygghet är på agendan både i det offentliga samtalet och inom många samhällssektorer tenderar myndigheternas fokus att vara begränsat till den allra grövsta brottsligheten i form av exempelvis våldsbejakande extremism, terrorhotet, organiserad brottslighet, kriminella gäng etcetera. Detta är brottslighet som har stor påverkan på de som bor, vistas och verkar i utsatta områden. Det är emellertid viktigt att även förebygga och förhindra livskvalitetsbrotten. Detta är brott som generellt sett inte tilldrar sig något större intresse i polisens brottsförebyggande arbete. Till detta kommer att näringslivet i stor utsträckning exkluderas i kommunernas brottsförebyggande arbete.³

Näringslivet har följaktligen blivit en bortglömd aktör i dessa sammanhang. Det gäller både kunskapen om omfattningen av de brott som drabbar näringslivet och de konsekvenser brottsligheten har för svenskt företagande. På nationell nivå genomför Brottsförebyggande rådet exempelvis en nationell trygghetsundersökning (NTU) bland allmänheten och en politikernas trygghetsundersökning (PTU) bland förtroendevalda, men det genomförs ingen företagens trygghetsundersökning. Företagares situation och erfarenheter i det här avseendet tas alltså sällan i beaktning. Staten har emellertid lagt mer ansvar på näringslivet att själva upprätthålla ordningen och öka tryggheten, exempelvis genom egenfinansierade bevakningstjänster. Utmaningarna för näringslivet när det kommer till brottslighet och otrygghet är således stora.

¹ Svenskt Näringsliv (2022). Brottslighetens kostnader 2022. Stockholm, Svenskt Näringsliv.

² Svenskt Näringsliv. (2021). Trygghetsbarometern Första kvartalet 2021. Stockholm, Svenskt Näringsliv.

³ Stiftelsen Tryggare Sverige (2021) Näringslivets roll i det lokala brottsförebyggande arbetet – en kartläggning. Stockholm, Stiftelsen Tryggare Sverige.

Till detta kommer att den officiella kriminalstatistiken inte är tillräckligt detaljerad vilket innebär att det är svårt, eller till och med omöjligt, att för de flesta brottstyper utläsa om det är ett företag som utsatts för brott. Till viss del går det att hämta information om stölder, rån och inbrott i butik, men det går emellertid inte att till exempel koppla brott som hot och skadegörelse till näringslivet. Samtidigt tyder mycket på att anmälningsbenägenheten är lägre vid brott mot företag än brott mot allmänheten, vilket försvårar situationen ytterligare. Sammantaget innebär detta att vi vet förhållandevis lite om både omfattningen och konsekvenserna av brott mot näringslivet.

En förutsättning för att komma till rätta med utmaningarna är emellertid att först kartlägga aktuella problem och dess orsaker, först då kan åtgärder diskuteras och utvecklingen brytas.

3 Tillvägagångssätt

3.1. Uppdraget

Stiftelsen Tryggare Sverige fick i uppdrag av Göteborgs stad att genomföra en kartläggning av det lokala näringslivets erfarenheter av brott och otrygghet och hur detta påverkar förutsättningarna för företagandet i staden.

Baserat på ovan avsåg uppdraget genomförandet av en kvantitativ trygghetsundersökning särskilt riktad mot företagare, en *FTU - Företagens trygghetsundersökning*.

FTU är framtagen av Stiftelsen Tryggare Sverige tillsammans med personerna bakom Nationell trygghetsundersökning (NTU) och Polisens trygghetsmätning. Det innebär att undersökningen harmoniserar och kan jämföras med trygghetsundersökningar med fokus på allmänhetens utsatthet för brott och otrygghet.

3.2. Metod

Trygghetsundersökningen genomfördes i form av en digital enkätundersökning. Målgruppen var huvudsakligen ägare/delägare, VD, säkerhetschef eller HR-ansvarig i företagen.

3.2.1. Frågeformulär

Frågeformuläret rör bland annat problem med brott och ordningsstörningar i företagets närområde som till exempel våldsbrott, skadegörelse, nedskräpning, fortkörning osv. samt oro att utsättas för brott med anledning av den verksamhet som bedrivs. Vidare ställs ett antal frågor om utsatthet för brott, anmälningsbenägenhet samt konsekvenser av utsatthet och otrygghet. Inledningsvis ställs dock ett antal bakgrundsfrågor för att fastställa respondentens roll på företaget, inom vilken bransch som företaget är verksamt, företagets bolagsform, antal anställda samt i vilken stadsdel företaget bedriver sin huvudsakliga verksamhet.

Totalt innehåller undersökningen 17 frågor som sammantaget ger en bild av företagets erfarenheter av brott och otrygghet och dess konsekvenser. Formuläret är uppdelat i följande avsnitt:

- Bakgrundsfrågor
- Problem i området där företaget är beläget
- Oro att utsättas för brott
- Utsatthet för brott
- Kontakter med polisen
- Konsekvenser av utsatthet eller oro för brott

3.2.2. Urval

Urvalet av företag som ingår i undersökningen har tagits fram av Göteborgs stad och omfattar företag av olika storlekar (stora, mellanstora och små), inom olika branscher och i olika

geografiska områden. Branschindelningen i undersökningen utgår från SCB:s indelning enligt SNI 2007.⁴

Den geografiska områdesindelningen för kartläggningen har framtagits av Göteborgs stad och är baserad på stadens stadsområden och mellanområden. De geografiska enheterna i denna är således uppdelade i två lager där fyra stadsområden utgör det första lagret och respektive mellanområden det andra lagret. Områdesindelningen har således gjorts enligt följande:

Nordost

Östra Angered
Bergsjön
Gamlestaden-Utby
Kortedala
Södra Angered
Centrala Angered
Norra Angered

Centrum

Källtorp-Torpa-Björkekärr
Kallebäck-Skår-Kärralund
Krokslätt-Johanneberg
Guldheden-Landala
Olivedal-Haga-Annedal-Änggården
Kungsladugård-Sanna
Majorna-Stigberget-Masthugget
Lorensberg-Vasastaden-Inom Vallgraven
-Stampen-Heden
Lunden-Härlanda-Överås
Olskroken-Redbergslid-Bagaregården

Sydväst

Stora Högsbo
Askim-Hovås
Billdal
Södra Skärgården
Bratthammar-Näset-Önnered
Centrala Tynnered
Frölunda Torg-Tofta
Älvsborg

Hisingen

Kärre-Rödbo
Backa
Kvillebäcken
Kyrkbyn-Rambergsskogen
Norra Älvstranden
Södra Torslanda
Björlanda
Tuve-Säve
Kärrdalen-Slättadamm
Östra Biskopsgården
Västra Biskopsgården

3.2.3 Databeskrivning

Databeskrivningen har skett genom digitala frågeformulär som skickats ut postalt till företagen. Grundutskicket, som skickades ut den 23 augusti, var alltså i form av ett brev som bestod av ett följebrev innehållandes en kort beskrivning av undersökningen samt en QR-kod och webblänk till den digitala enkäten. Under svarsperioden som totalt var fyra veckor skickades även en postal påminnelse ut som bestod av en mer kortfattad beskrivning av undersökningen samt QR-kod och länk till den digitala enkäten.

3.2.4. Bortfall

Bortfallet finns alltid med som en möjlig felkälla vid undersökningar där självrapporteringsmetoden används på grund av att människor inte vill eller har möjlighet att delta i undersökningen. Man kan något förenklat säga att det finns två olika typer av bortfall, externt respektive internt bortfall.

⁴ Statistiska Centralbyrån. (2007). Struktur för Svensk Näringsgrensindelning 2007. Stockholm, Statistiska Centralbyrån.

Med *externt bortfall* avses det bortfall som uppstår då personer över huvud taget inte medverkar i undersökningen. Till externt bortfall hör de utskick som inte nått avsedd mottagare på grund av felaktig adress eller för att företaget inte längre är aktivt. Traditionellt sett avser externt bortfall även frågeformulär som ej besvaras på grund av att respondenten är sjuk, avliden eller ålderdomssvag.

Det *interna bortfallet* avser bortfall som uppstår då en person som medverkar i undersökningen inte svarar på en eller flera frågor. I en digital enkät som denna är det interna bortfallet rimligtvis mindre i och med inbyggda logiska kontroller. I den här undersökningen har de svarande som endast besvarat bakgrundsfrågorna och sedan avslutat enkäten räknats som internt bortfall.

För att minimera bortfallets storlek ingår i denna undersökning olika åtgärder för att motivera personer att besvara frågeformuläret. Det handlar om följbrevets utformning och om vem som är avsändare till undersökningen. Vidare handlar det om att i lokalmedia och via olika branschorganisationer och sociala medier informera om undersökningen och dess syfte och tillvägagångssätt. Självklart har även frågor som rör former för påminnelser betydelse för bortfallets storlek.

3.2.5. Definitioner

I denna rapport används ett antal begrepp som inledningsvis bör definieras för att undvika missförstånd.

Med *fysiskt våld* avses slag, sparkar eller annan typ av fysiskt våld som riktats mot en anställd med anledning av den verksamhet som bedrivs. Våld är, fysiskt sett, den grävsta formen av otillåten påverkan. Det kan vara våld, till exempel misshandel, mot en förtroendevald, en anhörig eller en kollega. Det kan även handla om våld mot egendom, till exempel skadegörelse.

Hot definieras i rapporten som allt från att någon har uttalat ett konkret hot om våld eller andra konsekvenser, till att någon mottagit ett SMS om att egendom ska skadas med anledning av den verksamhet företaget bedriver. Hot är en form av otillåten påverkan som alltid handlar om straffbara gärningar. Det kan till exempel handla om olaga hot eller utpressning.

Med *trakasserier* avses upprepade händelse av exempelvis obehagliga telefonsamtal, tecken på kartläggning eller att oönskade varor har beställts i den anställdes namn i syfte att hämnas eller av annat skäl väcka obehag. I vissa situationer kan trakasserier betraktas som ofredande, olaga förföljelse eller fridskränkingsbrott.

Livskvalitetsbrott avser den typ av brott, eller störande beteenden som inte utgör brott, som påverkar tryggheten i vardagen för de som bor, vistas och verkar i ett område. Det handlar om allt från grov brottslighet till enkla ordningsstörningar i form av ungdomsgång som stör ordningen i den offentliga miljön, buskörningar i bostadsområden, nedskräpning, förtäring av alkohol på platser med alkoholförbud, offentlig uriner, mopedkörning och cykling på gångbanor, med den gemensamma nämnaren att de är synliga/offentliga och därmed påverkar människors livskvalitet i vardagen. Översatt till näringslivet kan exempelvis även stöldbrott och snatterier inkluderas bland livskvalitetsbrotten. Även om stölder inte nödvändigtvis är synliga

och offentliga för allmänheten är de det för de anställda på företaget och påverkar de anställdas arbetsmiljö och trivsel på arbetet.

3.2.6. Avgränsningar

Denna trygghetsundersökning är en kvantitativ kartläggning med syftet att skapa en lägesbild av företagets erfarenheter vad gäller brott och otrygghet. Detta innebär att orsaker till utsatthet och otrygghet eller vidare omständigheter kring det som rapporterats inte har undersökts. Även om majoriteten av frågorna är kryssfrågor efterfrågas fritextsvar vid några tillfällen. De beskrivningar som där återges anses dock inte utgöra en kvalitativ ansats utan anses snarare vara i ett illustrativt syfte.

Redovisningen av siffrorna i procentsatser innehåller inga decimaler och har avrundats till närmsta heltal.

4 Resultat

4.1 Svarsfrekvens

Undersökningen skickades till sammanlagt 41 910 företag varav 6 948 företag besvarade enkäten. Det externa bortfallet, det vill säga det antal utskick som kom i retur till kommunen på grund av felaktig postadress, avflyttning eller att företaget inte längre är aktivt, uppgick till 2 616. I det externa bortfallet finns även de företag som inte har bedrivit en aktiv verksamhet under det senaste året och därmed inte ska svara på enkäten. Även dessa företag har således plockats bort från undersökningspopulationen. Det interna bortfallet i sin tur, det vill säga det antal respondenter som inte besvarat tillräckligt många frågor för att räknas som ett giltigt svar, uppgick till 454.

Följaktligen utgörs undersökningen av 6 494 giltiga svar av 39 294 möjliga vilket resulterar i en svarsfrekvens på 17 procent. Svartsfrekvensen ska i sammanhanget anses som god.⁵ Bland de kommuner som i skrivande stund har genomfört undersökningen placerar sig Göteborgs stad i mitten vad gäller svartsfrekvens. Den högsta noterade svartsfrekvensen hos en kommun är 29 procent och den lägsta är 10 procent medan genomsnittet är 18 procent.

4.2 Medverkande företag

I detta avsnitt presenteras fördelningen av de medverkande företagen enligt vem på företaget som har besvarat frågeformuläret samt fördelning enligt bransch, bolagsform, storlek och delområde.

4.2.1 Respondentens roll i företaget

Bland de personer som har medverkat i undersökningen utgör ägare eller delägare i företaget 77 procent av de svarande. Den näst vanligaste rollen bland de svarande är VD som utgör 11 procent, följt av 7 procent som har en annan roll som chef eller ansvarig på företaget. Personer med en annan befattning på företaget än någon av de som angetts i svartsalternativen (övrig anställd) utgör 3 procent och HR-ansvarig och säkerhetschef utgör 1 procent vardera av de svarande.

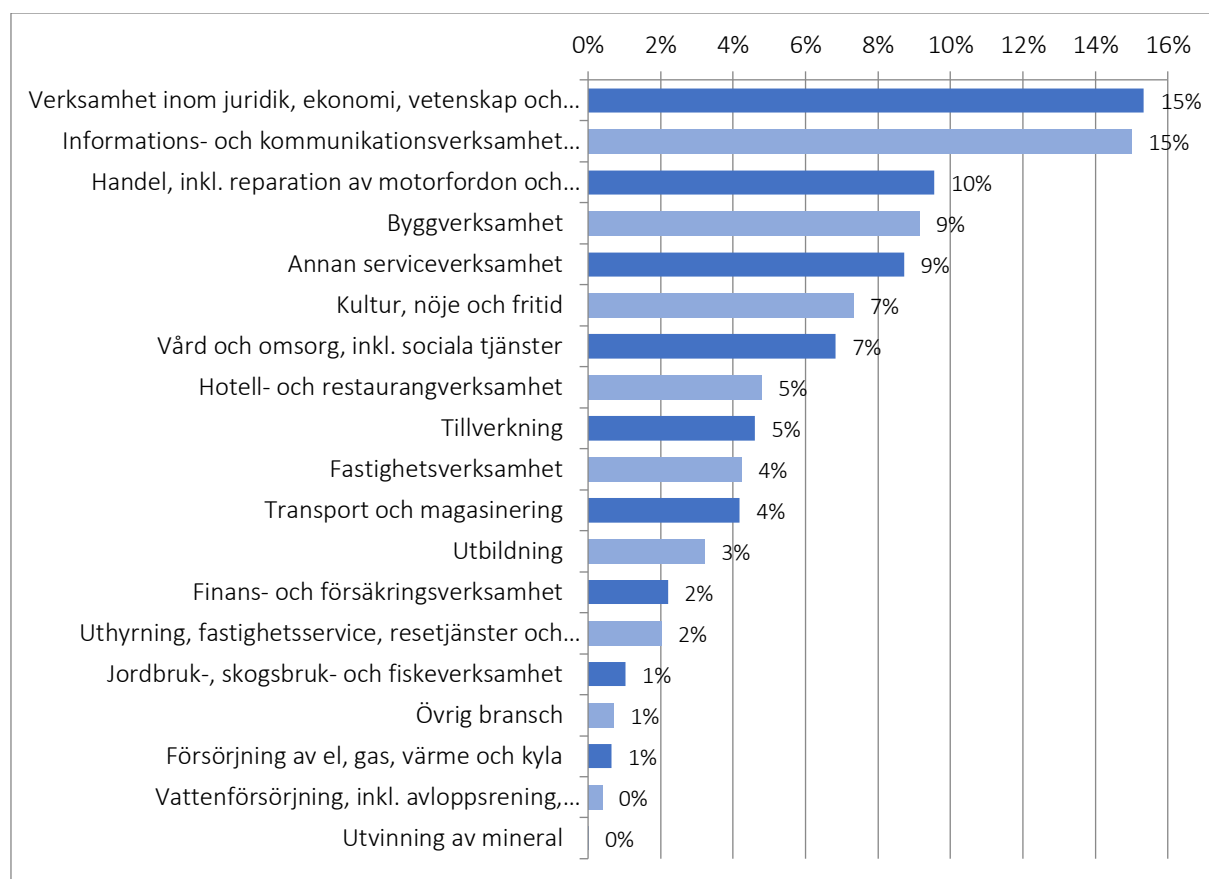
Tabell 1. Fördelning av respondenternas roll i företaget.

| | |
|--------------------------------|-----|
| Ägare/delägare | 77% |
| VD | 11% |
| Annan chefsroll eller ansvarig | 7% |
| Övrig anställd | 3% |
| Säkerhetschef | 1% |
| HR-ansvarig | 1% |

⁵ Liknande undersökningar om brottslighet i näringslivet genomförda av branschorganisationer har traditionellt sett en svartsfrekvens på mellan 10–12 procent.

4.2.2 Fördelning av svarande enligt bransch

Verksamheter inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik samt informations- och kommunikationsverksamheter inkl. IT är de två största branscherna i undersökningen och utgör 15 procent vardera av de svarande företagen. Handelsbranschen representerar 10 procent av de svarande företagen och är därmed den tredje största branschen följt av byggverksamhet och annan serviceverksamhet som representerar 9 procent vardera. Även om Figur 1 visar en tydligt fallande skala är fördelningen per bransch relativt jämn och det är ingen bransch som står för en oproportionerligt stor eller liten andel av de svarande företagen.



Figur 1. Medverkande företag, fördelning enligt bransch.

Undersökningens fördelning av svarande per bransch motsvarar nämligen i stort fördelning vad gäller branschernas andel av det totala antalet företag i Sverige, där bland annat byggverksamhet, juridik, ekonomi, vetenskap och teknik samt handel är bland de fem största branscherna i landet sett till antal företag. Jordbruk-, skogsbruk- och fiskeverksamhet som utgör 21 procent av företagen i Sverige är den största branschen i landet sett till antalet företag, men utgör emellertid endast 1 procent av de svarande företagen i denna undersökning. Detta är naturligtvis inte särskilt förvånande med tanke på att Göteborgs stad är en storstadskommun.

4.2.3 Fördelning av svarande enligt bolagsform

De svarande företagen har också fördelats enligt bolagsform och den stora majoriteten är aktiebolag (76%) medan knappt var femte svarande företag är en enskild firma.

Handels/kommanditbolag utgör 4 procent medan ekonomiska föreningar och andra typer av bolagsformer tillsammans utgör drygt 1 procent.

4.2.4 Fördelning av svarande enligt företagsstorlek

De flesta medverkande företagen är små företag med färre än 5 anställda, vilka sammantaget utgör 76 procent av de medverkande företagen. Egenföretagare (0 anställda) är den enskilt vanligast förekommande storlekskategorin i undersökningen (44%), medan kategorin 1–4 anställda således är den näst vanligaste (32%). Trots dessa storlekskategoriers dominans bland de svarande företagen anses inte detta problematiskt för undersökningens representativitet eftersom det motsvarar företagets fördelning på storleksklass i stort i Sverige.⁶

Branschfördelningen bland företagen med 5 eller fler anställda, som totalt utgör 24 procent av företagen i undersökningen motsvarar fördelningen i undersökningen i stort, vilket talar för att de små företagens dominans i undersökningen inte bidrar till någon vidare snedfördelning vad gäller branschrepresentativitet.

Tabell 2. Medverkande företag, fördelning enligt storlek.

| | |
|------------------------------|-----|
| Egenföretagare (0 anställda) | 44% |
| 1–4 anställda | 32% |
| 5–9 anställda | 9% |
| 10–19 anställda | 5% |
| 20–49 anställda | 5% |
| 50–99 anställda | 2% |
| Fler än 100 anställda | 3% |

Storlekskategorierna 100–199 anställda, 200–499 anställda och över 500 anställda som finns i SCB:s storleksindelning utgör i denna undersökning var för sig för få antal svarande för att det skulle vara meningsfullt att behålla indelningen, varför de har slagits samman till kategorin *fler än 100 anställda* i tabell 2.

När storlekskategorierna grupperas för att i bästa möjliga mån stämma överens med den indelningen som staden brukar använda sig av ser vi att de svarande företagen fördelas enligt följande:

- 0 anställda 44% (3 062 företag)
- 1-9 anställda 41% (2 841 företag)
- 10-49 anställda 10% (693 företag)
- 50-199 anställda 3% (231 företag)
- Fler än 200 anställda 2% (121 företag)

⁶ Se exempelvis: Tillväxtverket (2022). Basfakta om företag. Tillgänglig: <https://tillvaxtverket.se/statistik/foretagande/basfakta-om-foretag.html>

4.2.5 Fördelning av svarande enligt delområde

För att kunna få en lägesbild på en mer detaljerad och för staden användbar nivå har respondenterna i det inledande avsnittet ombetts att ange i vilket stadsområde respektive mellanområde i Göteborgs stad som företaget är beläget/bedriver sin huvudsakliga verksamhet. Som tidigare nämnts utgörs indelningen av fyra stadsområden med ett antal mellanområden i varje. Tabell 3 visar stadsområdena i följdordning enligt andel svarande företag i undersökningen med mellanområdena även de sorterade i storleksordning under respektive stadsområde.

Tabell 3. Fördelningen av svarande enligt stads- och mellanområde

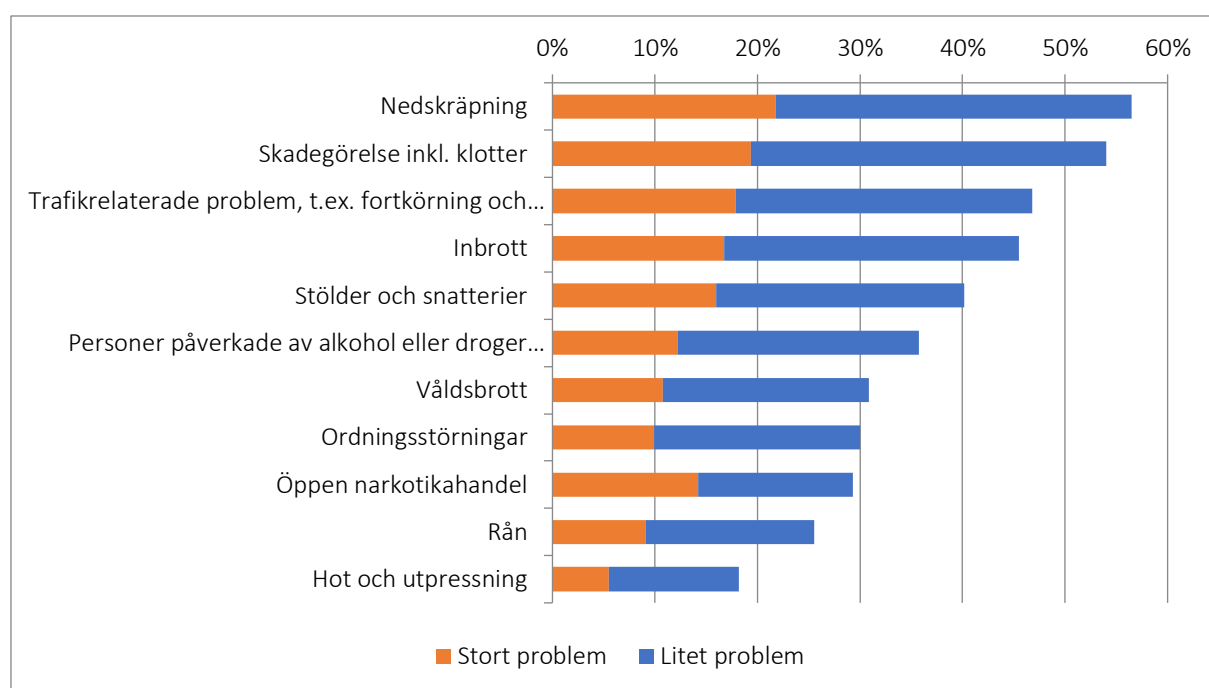
| | | | |
|---|------------|---------------------------|------------|
| Centrum | 48% | Sydväst | 22% |
| Lorensberg-Vasastaden-Inom Vallgraven-Stampen-Heden | 30% | Askim-Hovås | 25% |
| Olivedal-Haga-Annedal-Änggården | 18% | Älvsborg | 21% |
| Majorna-Stigberget-Masthugget | 13% | Stora Högsbo | 20% |
| Krokslätt-Johanneberg | 8% | Frölunda Torg-Tofta | 10% |
| Guldheden-Landala | 6% | Bratthammar-Näset-Önnered | 9% |
| Källtorp-Torpa-Björkekärr | 6% | Billdal | 6% |
| Olskroken-Redbergslid-Bagaregården | 6% | Södra Skärgården | 5% |
| Kallebäck-Skår-Kärralund | 5% | Centrala Tynnered | 3% |
| Lunden- Härlanda-Överås | 5% | | |
| Kungsladugård-Sanna | 3% | Nordost | 7% |
| | | Gamlestaden-Utby | 37% |
| Hisingen | 23% | Östra Angered | 18% |
| Backa | 21% | Norra Angered | 13% |
| Norra Älvstranden | 17% | Kortedala | 10% |
| Södra Torslanda | 17% | Södra Angered | 10% |
| Kvillebäcken | 12% | Centrala Angered | 10% |
| Tuve-Säve | 8% | Bergsjön | 3% |
| Kärra-Rödbo | 6% | | |
| Kyrkbyn-Rambergssstaden | 6% | | |
| Björlanda | 5% | | |
| Västra Biskopsgården | 4% | | |
| Kärrdalen-Slättadamm | 2% | | |
| Östra Biskopsgården | % | | |

Centrum är det stadsområde som utgör störst andel medverkande företag. Nästan hälften av företagen i undersökningen är belägna i området (48 procent), vilket motsvarar 3 346 företag.

Som framgår av Tabell 3 är sedan Lorensberg-Vasastaden-Inom Vallgraven-Stampen-Heden det mellanområdet i Centrum med flest svarande företag. Vidare framgår det att Hisingen och Sydväst står för ungefär lika stora andelar svarande medan Nordost utgör en betydligt mindre andel. Vid en bortfallsanalys som staden gjorde i samband med presentation av resultaten framgick det emellertid att fördelningen per område motsvarar den verkliga fördelningen av arbetsställen där Nordost innehar 9 procent av dessa, att jämföra med denna undersökning 7 procent.⁷

4.3 Problembild i området

Det som i denna del kategoriseras som ett "problem" ska inte förstås som endast brottsliga handlingar utan även så kallade ordningsstörningar. Listan kan göras lång på brott och ordningsstörningar som drabbar enskilda personer, allmänheten och företagare. I det här sammanhanget efterfrågas upplevelser kring exempelvis våldsbrott, hot och rån, men också inbrott, stölder, buskörning med motorfordon i området, gäng eller grupper som stör ordningen i offentlig miljö, samt skadegörelse och klotter, s.k. livskvalitetsbrott (se definition i avsnitt 3.2.5 *Definitioner*). Även om dessa typer av händelser inte uppmärksammas i samma utsträckning som den grova brottsligheten visar forskning att de också har stor påverkan på människors trygghet i vardagen.



Figur 2. Andel företag som upplever problem i företagets närområde per problemkategori.

För företag i Göteborgs stad är det också ordningsstörningar och livskvalitetsbrott som framför allt lyfts som problem i företagets närområde, och då i första hand nedskräpning och skadegörelse. Fler än hälften (56% respektive 54%) av företagarna beskriver att nedskräpning och skadegörelse inkl. klotter utgör problem i närområdet, varav 22 respektive 19 procent beskriver det som ett *stort problem*. Även trafikrelaterade problem som fortkörning och annan

⁷ I sammanhanget är det viktigt att staden genomför den här typen av bortfallsanalys även för att titta på i vilken utsträckning fördelningen per bransch i undersökningen är representativ för företagsbeståndet i stort i staden.

störande motortrafik och inbrott uppges i stor utsträckning utgöra problem (47% respektive 46%) för företagen. I övrigt kan det konstateras att 30 procent av företagen uppger att våldsbrott, ordningsstörningar och öppen narkotikahandel utgör problem i närområdet. En något mindre andel (18%) uppger att hot och utpressning är ett problem i företagets närområde.

I Figur 3 presenteras ett urval av de problemkategorier som företagen i undersökningen upplever som ett problem. För en fullständig tabell samt tabeller som visar problemkategori per geografiskt område, se bilaga 1.

4.4 Oro för brott mot företaget

61 procent av företagen i undersökningen har under det senaste året oroat sig för att utsättas för brott eller ordningsstörningar med anledning av den verksamhet som bedrivs.

Begreppen säkerhet och trygghet används frekvent i både den allmänna samhällsdebatten och i handlingsprogram och trygghetsmätningar. Att allmänhetens behov av trygghet har blivit en central del i svensk kriminalpolitisk debatt ter sig naturligt utifrån perspektivet att trygghet kan anses vara ett grundläggande behov för människan (se exempelvis Maslow, 1943). Samtidigt saknas en gemensam definition av vad som avses med begreppet trygghet och hur det förhåller sig till begreppet säkerhet. Brottsförebyggande rådet definierar exempelvis inte begreppet i den *Nationella trygghetsundersökningen* och inte heller regeringen har gjort det i sitt program *Tillsammans mot brott – Ett nationellt brottsförebyggande program*, detta trots att trygghetsbegreppet står i centrum i båda dessa sammanhang.

I den här undersökningen operationaliseras trygghet, eller *otrygghet* genom begreppet *oro*. Eftersom oro grundar sig i en reflektion över vad som skulle kunna hända är det på så sätt en framåtblickande känsla. Detta kan gälla en oro för sig själv, men också en oro för närstående, eller som i det här fallet, kollegor eller kopplat till den verksamhet man ansvarar för. Oro för brott är därmed en del av en mer generell otrygghetskänsla som inte nödvändigtvis går att hänföra till en faktisk brotts handling, utan kan likaväl handla om sådant som den enskilde har hört eller hört talas om.

På samma sätt som oron för brott är en aspekt i människors vardag och något som människor planerar sin vardag och sina aktiviteter efter, för att exempelvis undvika platser eller situationer som skapar oro, planerar företag och företagare sin verksamhet och aktiviteter utifrån oron. Utifrån oron att utsättas för brott fattas beslut som påverkar verksamheten och företaget genomför även olika typer av brottsförebyggande/säkerhetshöjande åtgärder för att undvika att utsättas för brott.

Av företagen i undersökningen är det 61 procent som uppger att de har, under det senaste året, oroat sig i någon utsträckning för att utsättas för brott eller ordningsstörningar med anledning av den verksamhet som bedrivs. Detta innebär att respondenterna har oroat sig *mycket ofta, ganska ofta* eller *sällan* under det senaste året.

Av de oroliga företagen är det 30 procent som uppger att de har oroat sig mycket ofta eller ganska ofta för något eller några av de efterfrågade brotstyperna. Den andelen företag som

uppger att de har oroat sig i en lägre utsträckning ska i sammanhanget likväl beaktas eftersom dessa företag icke desto mindre ger uttryck för en oro. Majoriteten av dessa uppger dessutom att de har oroat sig för att utsättas för flera olika brott eller ordningsstörningar.⁸

Som framgår av Tabell 3 är oron att utsättas för bedrägerier störst, följt av inbrott och skadegörelse.

Oron för brott eller ordningsstörningar fördelar sig enligt följande utifrån brottstyp:

Tabell 4. Oro för brott mot företaget per brottstyp.

| | | | |
|------------------------|-----|---------------------|-----|
| Bedrägerier | 33% | Fysiskt våld | 15% |
| Inbrott | 32% | Hot och utpressning | 15% |
| Skadegörelse | 27% | Rån | 13% |
| Stölder och snatterier | 27% | Ordningsstörningar | 11% |
| Öppen narkotikahandel | 17% | Anlagd brand | 6% |
| Trakasserier | 15% | | |

Notera att brottstyperna *trakasserier*, *fysiskt våld*, *hot och utpressning*, samt *rån* är sådana brott som av sin natur kräver att en fysisk person, det vill säga en av företagets anställda, utsätts för brottet (hädanefter: brott mot anställda). Fler än var tionde företag (15%) har under det senaste året oroat sig för att en anställd ska utsättas för något av de tre förstnämnda brottstyperna medan något färre (13%) i sin tur har oroat sig för att utsättas för rån.

4.4.1 Oro för brott per bransch

Tabell 4 nedan visar de fem branscher i undersökningen med störst andel företag inom branschen som har oroat sig för att utsättas för brott eller ordningsstörningar under det senaste året.

Tabell 5. Branscher med störst andel oroliga företag

| | |
|---|-----|
| Fastighetsverksamhet | 78% |
| Hotell- och restaurangverksamhet | 75% |
| Handel | 73% |
| Byggverksamhet | 70% |
| Uthyrning, fastighetsservice, resetjänster och andra stödtjänster | 68% |

Fastighetsbranschen har under det senaste året oroat sig i störst utsträckning för att utsättas för brott. Det vill säga att branschen har störst andel företag som uppger att de, under det senaste året, har oroat sig i någon utsträckning för något eller några av de efterfrågade brotten. Trots begränsad kunskap vad gäller svenska företags otrygghet kopplat till brottslighet är det inte särskilt förvånande att de fem branscherna i tabell 5 är de branscher som uppvisar störst oro. En stor del av förklaringen till detta är att aktörer inom dessa branscher bedriver kundnära

⁸ Om inte annat anges i texten inkluderas hädanefter samtliga företag som, i någon utsträckning, har oroat sig för att utsättas för brott eller ordningsstörningar i presentation av resultat eller i resonemang som rör oro för brott mot företaget.

verksamheter ute i samhällets kapillärer, nära medborgarna och därmed också nära brottsligheten. Dessa fem branscher är också bland de vanligast förekommande branscherna på den här listan om vi tittar på resultaten från FTU i andra kommuner i landet. Annan serviceverksamhet och transport och magasinering är exempel på andra branscher som är frekvent förekommande i dessa sammanhang, i Göteborgs stad är dessa emellertid den nionde respektive tolfte mest oroliga branschen.

Handelsbranschen har störst antal oroliga företag i undersökningen, nämligen 359. Som framgår av tabell 4 har emellertid fastighetsverksamhet störst andel oroliga företag, varför den branschen kommer att undersökas lite närmare här. De brott som företagen i branschen främst oroar sig för är skadegörelse (57%), inbrott (55%) och stölder (37%). De flesta företagen i branschen som uppvisar oro är belägna i Centrum (53%) och mer specifikt Lorensberg–Vasastaden–Inom Vallgraven–Stampen–Heden. Områdena är emellertid det enskilt största stads- respektive mellanområdet sett till andel svarande från branschen i stort och står för en likartad andel oroliga företag som svarande företag. Enligt samma mönster är den största storlekskategorin inom branschen, 1–4 anställda, också den storlekskategori som utgör störst andel av de företag inom branschen som under det senaste året oroar sig för brott (41%). För fullständig tabell som visar antalet svarande och andel oroliga företag per bransch, se bilaga 2.

4.4.2 Oro för brott per område

Centrum är det stadsområde som även uppvisar störst sammantagen oro för brott eller ordningsstörningar där 64 procent av företagen har oroat sig i någon utsträckning under det senaste året. Skillnaderna mellan stadsområdena är emellertid inte särskilt stora. Nordost uppvisar en andel oroliga företag som endast är två procentenheter lägre (62%) följt av Hisingen (59%) och Sydväst (56%). Inom Centrum uppvisar Lorensberg–Vasastaden–Inom Vallgraven–Stampen–Heden den största andelen oroliga företag per mellanområde (68%). Även här är skillnaderna emellertid små mellan de fem mest oroliga mellanområdena och den statistiska signifikansen är därmed liten. Se bilaga 2 för fullständig tabell och andel oroliga per stads- och mellanområde.

En närmare analys av Centrum visar att det främst är bedrägerier som företagen har oroat sig för, vilket 35 procent av företagen i området uppger. Det ska emellertid nämnas att bedrägerier inte nödvändigtvis är kopplat till ett geografiskt område med tanke på att det idag inte sällan sker via digitala plattformar, internet eller telefon. Företagsstrukturen utifrån branscher i området kan exempelvis ha en stor inverkan på företagets sårbarhet och således även oro för att utsättas för bedrägerier. Förutom bedrägerier handlar det främst om en oro att utsättas för skadegörelse (32%) samt inbrott (31%). Den enskilda bransch som utgör störst andel av de oroliga företagen i området är informations- och kommunikationsverksamhet, vilken utgör 15 procent av de oroliga företagen i området. Informations- och kommunikationsverksamhet är emellertid också den största branschen bland de svarande företagen från området i stort och står för en lika stor andel svarande som oroliga i området, varför den statistiska signifikansen är liten. Samma förhållande görs gällande vad gäller storlekskategorin egenföretagare som är den storlekskategori i området som utgör störst andel företag som uppger att de har oroat sig för att utsättas för brott under det senaste året (36%).

Vad gäller oron att utsättas för brott mot anställda, det vill säga fysiskt våld, hot och utpressning, trakasserier eller rån uppvisar Nordost störst otrygghet med 30 procent oroliga

företag. Motsvarande siffra i Centrum är 29 procent, på Hisingen 27 procent och i Sydväst har 22 procent av företagen oroat sig för brott mot anställda. Den sammantagna oron för brott mot anställda i undersökningen i stort är 44 procent. För fullständig tabell som visar antalet svarande och andel oroliga företag per område, se bilaga 2.

4.4.3 Oro för brott per företagsstorlek

Undersökningen visar att större företag i Göteborgs stad i regel är oroliga i större utsträckning än små och mellanstora företag. Företag med 200–499 anställda är den enskilda storlekskategori som uppvisar störst sammantagen oro för brott eller ordningsstörningar, inom vilken 87 procent av företagen uppger att de har oroat sig för att utsättas för brott under det senaste året.

I samtliga storlekskategorier med fler än 50 anställda har över 80 procent av företagen oroat sig i någon utsträckning för att utsättas för brott under det senaste året. Andelen oroliga företag minskar sedan i takt med att antalet anställda minskar, där egenföretagare uppvisar minst andel (50%). Till följd av att denna storlekskategori är så stor i undersökningen i stort står den emellertid för det största antalet oroliga företag per företagsstorlek (1 393).

Eftersom 200–499 anställda är den storlekskategori som har störst andel oroliga företag har den kategorin brutits ned ytterligare här. En djupdykning visar att företag av den här storleken i staden främst har oroat sig för att utsättas för inbrott (59%) och stölder och snatterier (56%). Nästan en tredjedel av företagen inom storlekskategorin har också oroat sig för att företagets anställda ska utsättas för hot (31%) eller fysiskt våld (30%). För en fullständig tabell som visar antalet svarande och andel oroliga företag per företagsstorlek, se bilaga 2.

4.5. Utsatthet för brott mot företaget

41 procent av företagen i undersökningen uppger att de under det senaste året utsatts för något eller några brott med anledning av den verksamhet som bedrivs.

Att 41 procent av företagen i undersökningen utsatts för brott innebär att dessa företag uppger att de minst en gång har utsatts för något eller några av de nio efterfrågade brottstyperna under det senaste året. Vissa företag kan exempelvis uppge att de har utsatts för samtliga brott upprepade gånger, medan vissa företag uppger att de har utsatts en gång för en av de efterfrågade brottstyperna. Tabell 6 visar andel företag i undersökningen som uppger att de utsatts för respektive efterfrågad brottstyp.

Tabell 6. Utsatthet för brott mot företaget.

| | | | |
|---|-----|--|----|
| Skadegörelse inkl. klotter på företagets fastigheter eller fordon | 19% | Hot och utpressning mot företagets anställda | 7% |
| Bedrägerier inkl. kort-, faktura- och investeringsbedrägerier | 17% | Våld mot företagets anställda | 4% |
| Stölder och snatterier | 17% | Rån mot företaget | 3% |
| Inbrott i företagets egendom så som fastigheter och fordon | 16% | Anlagd brand i företagets lokaler eller fordon | 1% |
| Trakasserier mot företagets anställda | 9% | | |

Undersökningen visar att skadegörelse är det brott som drabbat företag i störst utsträckning det senaste året. Som framgår av Tabell 6 är övriga livskvalitetsbrott i form av stölder, inbrott och skadegörelse framträdande i undersökningen. Samtidigt visar undersökningen att knappt var tionde företag (9%) uppger att någon anställd har utsatts för trakasserier under det senaste året. Dessbättre har en något mindre andel företag utsatts för hot och utpressning mot någon anställd och än mer ovanligt är det med andra grova brott i form av exempelvis fysiskt våld, rån och anlagd brand.

Resultaten för Göteborgs stad ligger i stort i linje med den bild som framkommer i Svenskt Näringslivs nationella undersökning *Brottslighetens kostnader 2022*. Stölder, inbrott och skadegörelse återfinns nämligen på Svenskt Näringslivs lista över de tre brottstyper som nationellt sett drabbar störst andel företag. Genom en försiktig jämförelse kan det annars konstateras att procentandelen utsatta företag per brottstyp i Göteborgs stad i regel är lägre än i den nationella undersökningen.⁹

4.5.1 Utsatthet för brott per bransch

Hotell- och restaurangverksamhet är den mest utsatta branschen i undersökningen, 63 procent av företagen i branschen uppger att de har utsatts för brott under det senaste året. Den näst mest utsatta branschen som är fastighetsverksamhet uppvisar emellertid en likartad utsatthet på 61 procent. Bland de fem mest utsatta branscherna är skillnaderna över lag emellertid ganska små där andelen utsatta företag inom handel är 59 procent, inom försörjning av el, gas, värme och kyla 54 procent och inom byggverksamhet 51 procent. Fyra av dessa fem branscher förekom även i Tabell 5 över de fem mest oroliga branscherna. Undantaget är att försörjning av el, gas, värme och kyla inte fanns med bland de fem oroligaste branscherna men är den fjärde mest utsatta branschen.

Genom en försiktig jämförelse med den nationella undersökningen *Brottslighetens kostnader 2022* kan det konstateras att utsattheten per bransch i Göteborgs stad korrelerar i stor utsträckning med utsattheten per bransch nationellt sett. En skillnad är emellertid att kultur, nöje och fritid är den näst mest utsatta branschen nationellt men endast den femtonde mest utsatta branschen i Göteborgs stad. Andelen utsatta företag inom branschen är dessutom betydligt mindre i denna undersökning, 32 procent att jämföra med 65 procent i den nationella. Även vad gäller övriga branscher så är procentandelen utsatta företag per bransch i regel lägre

⁹ Se: Svenskt Näringsliv. (2022). *Brottslighetens kostnader 2022*. Stockholm: Svenskt Näringsliv. s.16.

i Göteborgs stad. Utsattheten inom exempelvis utbildningsväsendet skiljer sig i relativt stor utsträckning mellan de båda undersökningarna. I den nationella undersökningen uppvisar branschen 53 procent utsatta företag att jämföra med 37 procent i Göteborgs stad.^{10 11}

Bland de företag i Göteborgs stad som tillhör branschen hotell- och restaurangverksamhet är skadegörelse det vanligaste brottet att utsättas för, vilket 45 procent av företagen inom branschen har utsatts för under det senaste året. Därefter handlar det främst om stölder och snatterier (38%) och bedrägerier. De flesta företagen inom branschen bedriver sin verksamhet i Centrum och Lorensberg–Vasastaden–Inom Vallgraven–Stampen–Heden, vilket också är de områden som utgör flest utsatta företag inom branschen. Företag med 1–4 anställda är den största storlekskategorin i branschen i stort och också den storlekskategorin som utgör störst andel utsatta företag inom branschen. För en fullständig tabell som redogör för antal svarande och andel utsatta per bransch, se bilaga 3.

4.5.2 Utsatthet för brott per område

Utsattheten för brott mot företag per område skiljer sig i viss utsträckning mot oron per område. Som framgår av tabell 7 uppvisar exempelvis Nordost en högre utsatthet än Centrum som är det mest oroliga området. På stadsområdesnivå är skillnaderna emellertid återigen små då det skiljer endast 11 procentenheter mellan det mest utsatta området och det minst utsatta, Sydväst.

Tabell 7. Utsatthet för brott per stadsområde

| | |
|----------|-----|
| Nordost | 45% |
| Centrum | 43% |
| Hisingen | 41% |
| Sydväst | 34% |

På mellanområdesnivå sticker Bergsjön (som tillhör Nordost) ut där hela 82 procent av företagen uppger att de har utsatts för brott. Det ska emellertid nämnas att området har ett litet antal svarande företag, nämligen 11, vilket gör att det är svårt att uttala sig om resultatet från området. Bortsett från Bergsjön så är Gamlestaden-Utby, som också tillhör Nordost, det enskilda mellanområde som uppvisar största andel utsatta företag (55%). Näst störst utsatthet per mellanområde återfinns i Kvillebäcken på Hisingen (53%).

De vanligaste brotten mot företag i Nordost är inbrott, vilket 24 procent av företagen i området har utsatts för under det senaste året. Förutom inbrott är skadegörelse och stölder bland de vanligaste brotten i området, vilka har drabbat 22 procent vardera av företagen i området. Även i Gamlestaden-Utby är det dessa brottstyper som störst andel företag har utsatts för.

De flesta företag i Nordost som har utsatts för brott tillhör byggverksamhet och annan serviceverksamhet. Vidare är det framför allt mindre företag med 1–4 anställda som utsatts för

¹⁰ Notera att även om enkätfrågorna är konstruerade på samma sätt (båda är också framtagna av Stiftelsen Tryggare Sverige) skiljer sig metodiken mellan de båda undersökningarna varför resultaten, som tidigare nämnts, inte är helt och hållet jämförbara.

¹¹ Svenskt Näringsliv. (2022). Brottslighetens kostnader 2022. Stockholm: Svenskt Näringsliv. s.20

brott i området under det senaste året. Både de ovan nämnda branscherna och företagsstorleken är emellertid också de största branscherna respektive storlekskategorin sett till andelen svarande i Nordost, varför den statistiska signifikansen är liten eftersom de i den bemärkelsen står för en proportionerlig del av andelen utsatta i området.

Den sammantagna utsattheten för brott mot anställda, det vill säga fysiskt våld, hot och utpressning, trakasserier och rån, är i undersökningen 14 procent. På stadsområdesnivå är skillnaderna vad gäller utsatthet för brott mot anställda mycket små då Nordost och Centrum uppvisar en utsatthet på 16 procent vardera och Hisingen 15 procent. Sydväst sticker i sin tur ut i positiv bemärkelse i det här sammanhanget där 10 procent av företagen uppger att de utsatts för något av ovan nämnda brottstyper. För en fullständig tabell som visar antalet svarande och andel utsatta per stads- och mellanområdesnivå, se bilaga 3.

4.5.3 Utsatthet för brott per företagsstorlek

Som tidigare nämnts så ökar i regel oron för brott i takt med att antalet anställda ökar, där den enskilt mest oroliga storlekskategorin är 200–499 anställda. Utsatthet för brott per företagsstorlek följer i stort sett samma mönster. Utsattheten är emellertid störst i storlekskategorin 100–199 anställda (80%) som uppvisar en något större andel utsatta företag än de två största företagsstorlekarna 200–499 anställda (74%) och fler än 500 anställda (76%). Annars kan det konstateras att utsattheten tycks minska i takt med att antalet anställda minskar. Egenföretagare är nämligen den storlekskategori som uppvisar klart lägst utsatthet, där 26 procent uppger att de har utsatts för brott under det senaste året. Det skiljer 17 procentenheter mellan andelen utsatta företag i denna kategori och den näst minst utsatta storlekskategorin, 1–4 anställda (43%).

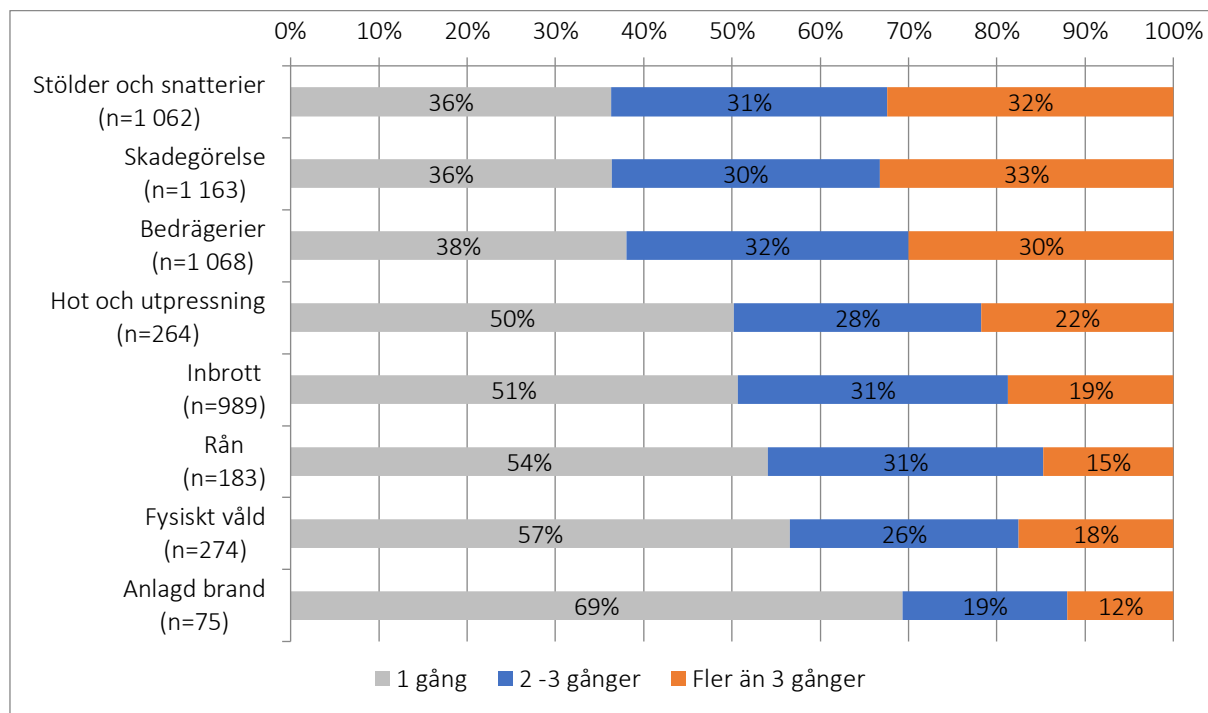
Andelen brottsutsatta är alltså störst bland företagen med 100–199 anställda. En närmare titt på dessa företag visar att de framför allt har utsatts för stölder, skadegörelse och inbrott. Handel är i sin tur den bransch som utgör störst andel utsatta inom storlekskategorin (14%) och de flesta utsatta företagen är belägna i Centrum och Lorensberg–Vasastaden–Inom Vallgraven–Stampen–Heden. För en fullständig tabell som redogör för antal svarande och andel utsatta per företagsstorlek, se bilaga 3.

4.6. Upprepad utsatthet

Det har länge varit känt att en liten grupp gärningspersoner begår brott vid upprepade tillfällen och därmed står för en stor andel av den totala brottsligheten. På senare tid har forskningen visat att detsamma gäller för personer som utsatts för brott. Det vill säga att en relativt liten grupp individer drabbas av en oproportionerligt stor andel av alla brott och detta gäller såväl våldsbrott som inbrott och vissa andra tillgreppsbrott.

Den här undersökningen visar att motsvarande gäller i stor utsträckning även för företag i Göteborgs stad. Figur 4 visar andelen företag som utsatts *en gång, två till tre gånger* eller *fler än tre gånger* för respektive brottstyp. Att staplarna sammantaget uppgår till 100 procent innebär alltså att det är andelen av det totala antalet företag som utsatts för respektive brottstyp (n) som redovisas. Trakasserier har inte inkluderats vad gäller upprepad utsatthet eftersom det är en brottstyp som per definition förutsätter upprepade händelser.

För tre av de åtta efterfrågade brottstyperna har majoriteten av de utsatta företagen utsatts upprepade gånger, och vad gäller hot och utpressning så har lika stor andel utsatts vid ett enstaka tillfälle som vid upprepade tillfällen. För samtliga brottstyper är det emellertid en betydande andel företag som utsatts vid upprepade tillfällen under det senaste året, exempelvis har 49 procent av de som utsatts för inbrott utsatts vid fler än ett tillfälle under det senaste året. Även vad gäller rån och fysiskt våld har en betydande andel av de företag som utsatts för dess brott utsatts vid upprepade tillfällen.



Figur 3. Upprepad utsatthet bland de som utsatts för brott mot företaget.¹²

4.7. Företagens kontakter med polisen

De företag som i undersökningen beskrivit att de utsatts för brott under det senaste året har också fått svara på ett antal följdfrågor om deras kontakter och sammantagna erfarenhet av polisen i samband med brottet eller brotten.

Som framgår av Tabell 8 har var femte företag (20%) polisanmält samtliga brott de utsatts för under det senaste året. Lika många företag uppger att de har anmält endast vissa brott. Majoriteten, nämligen 60 procent, uppger emellertid att de inte har anmält något av brotten de har utsatts för under det senaste året.¹³

¹² Upprepad utsatthet för trakasserier redovisas inte i figur 4 eftersom brottet per definition redan är av repetitiv karaktär.

¹³ I frågeformuläret fanns också alternativet "Inget att anmäla, företaget har inte utsatts för brott" för att säkerställa att de företag som inte har utsatts för något brott inte skulle svara "inga brott har polisanmälts".

Tabell 8. Anmälningsbenägenhet.

| | |
|---------------------------------|-----|
| Samtliga brott har polisanmälts | 26% |
| Vissa brott har polisanmälts | 15% |
| Inga brott har polisanmälts | 59% |

De huvudsakliga anledningarna till att inte alla brott har polisanmälts uppges vara att *en polisanmälan sällan leder till någon åtgärd* samt att *händelsen inte bedömdes vara tillräckligt allvarlig*. Sammantaget handlar det om två tredjedelar (1/3 vardera) av de utsatta företagen som inte har polisanmält samtliga brott som uppger något av dessa två alternativ som den huvudsakliga anledningen till att de har avstått. Vad gäller den förstnämnda anledningen kan det bland annat handla om att företagen har slutat anmäla eftersom anmälningarna skrivs av eller läggs ned kort efter anmälan, eller att gärningspersonerna sällan får kännbara konsekvenser och kan fortsätta att begå brott mot företaget. Den sistnämnda anledningen är inte sällan ett tecken på att vissa händelser, trots att det handlar om brott, inte anses vara värda att spendera den tid som krävs för att polisanmäla det. Detta kan för vissa företag också vara en konsekvens av en upprepad utsatthet för olika former av livskvalitetsbrott, som i vissa fall till och med leder till att företag upprättar interna policys om att endast polisanmäla brott av en viss allvarlighetsgrad. Det handlar i sådana fall inte sällan om en ökad toleransnivå för vad som är acceptabelt att utsättas för på arbetsplatsen. Inte minst inom butikshandeln anses den ökade toleransnivån för exempelvis hot vara ett stort problem, exempelvis i samband med att personal konfronterar någon som försöker stjäla.

Skillnaderna i anmälningsbenägenhet är relativt små mellan stadsområdena även om det kan konstateras att det i Centrum och Sydväst är flest som helt och hållet har avstått att polisanmäla de brott företaget utsatts för. I både dessa områden är andelen som inte har anmält något brott högre än snittet i staden (se tabell 8).

Tabell 9. Anmälningsbenägenhet per stadsområde

| Nordost | | Sydväst | |
|---------------------------------|-----|---------------------------------|-----|
| Samtliga brott har polisanmälts | 24% | Samtliga brott har polisanmälts | 20% |
| Vissa brott har polisanmälts | 24% | Vissa brott har polisanmälts | 18% |
| Inga brott har polisanmälts | 52% | Inga brott har polisanmälts | 62% |
| Centrum | | Hisingen | |
| Samtliga brott har polisanmälts | 18% | Samtliga brott har polisanmälts | 23% |
| Vissa brott har polisanmälts | 19% | Vissa brott har polisanmälts | 22% |
| Inga brott har polisanmälts | 63% | Inga brott har polisanmälts | 55% |

Trots att upplevelsen bland majoriteten av de utsatta företagen är att en polisanmälan sällan är mödan värd eller leder till någon åtgärd som förbättrar situationen är de sammantagna erfarenheterna av polisen ändå övervägande positiva. 41 procent av de utsatta företagen har sammantaget positiva erfarenheter av polisen, varav 19 procent har *mycket* positiva

erfarenheter. Sammantaget vittnar 16 procent av företagen att de har ganska eller mycket negativa erfarenheter av kontakten med polisen, medan 28 procent varken har positiva eller negativa erfarenheter av sina kontakter med polisen det senaste året.

Tabell 10. Erfarenheter av polisen per stadsområde

| Nordost | | Sydväst | |
|--------------------------------|-----|--------------------------------|-----|
| Positiva | 39% | Positiva | 38% |
| Varken positiva eller negativa | 23% | Varken positiva eller negativa | 32% |
| Negativa | 18% | Negativa | 14% |
| Centrum | | Hisingen | |
| Positiva | 41% | Positiva | 42% |
| Varken positiva eller negativa | 27% | Varken positiva eller negativa | 28% |
| Negativa | 16% | Negativa | 18% |

Tabell 10 visar att skillnaderna är än mindre vad gäller erfarenheter av polisen fördelat på stadsområdesnivå. Icke desto mindre framgår det att företag i Nordost och Sydväst inte har positiva erfarenheter av polisen i samma utsträckning som i staden i stort. Eftersom frågan syftar till en sammantagen erfarenhet i samband med företagets ärenden hos polisen finns det naturligtvis ett antal faktorer som kan komma att påverka nöjdheten med polisen. Det handlar bland annat om polisens bemötande i samband med polisanmälningar, graden av återkoppling och information i pågående ärenden, men även polisens fysiska närvaro och synlighet samt närhet till dialog med företagen i lokalområdet kan påverka de sammantagna erfarenheterna av polisen.

4.8. Konsekvenser av utsatthet eller oro för brott

Brott kan ha långtgående fysiska, ekonomiska, sociala, psykiska och praktiska konsekvenser för den utsatta. På samma sätt kan otryggheten påverka och begränsa medborgare i deras vardag och de beslut som tas.

Detsamma kan naturligtvis sägas om de konsekvenser som brott och otrygghet kan ha för ett företag. Materiella och ekonomiska konsekvenser av brott har en inverkan på företagen och företagandet, men även om psykiska och fysiska konsekvenser drabbar enskilda personer så påverkar det emellertid företaget när det handlar om anställda som utsatts för brott. Till detta kommer att oron för att utsättas för brott påverkar viktiga beslut, exempelvis om var företaget ska etablera eller flytta sin verksamhet, om eventuell expansion är aktuell eller om det snarare handlar om att lägga ned delar av verksamheten. Denna undersökning syftar inte till att kartlägga enskilda anställdas psykiska eller fysiska konsekvenser av brott, i stället ligger fokus på utsatthetens eller otrygghetens konsekvenser för företagandet i en bredare bemärkelse.

Tabell 11. Konsekvenser av utsatthet eller oro för brott.

| | |
|--|-----------|
| Övervägt att flytta delar av, eller hela verksamheten | 9% (528) |
| varav inom kommunen | 35% (183) |
| varav till annan kommun | 65% (345) |
| Övervägt att lägga ned delar av, eller hela verksamheten | 4% (271) |
| Någon anställd har valt att lämna sin anställning | 2% (124) |

Tabell 11 visar andelen företag i undersökningen, och antalet företag inom parentes, som uppger att utsattheten eller otryggheten för brott under det senaste året har haft någon eller några av de efterfrågade konsekvenserna för företaget och den verksamhet som bedrivs. Sammantaget uppger 10 procent (571) av företagen i undersökningen att de övervägt att flytta eller lägga ned delar av eller hela företagets verksamhet till följd av utsattheten eller oron för brott. Av dessa är det 173 företag som under det senaste året både har övervägt att flytta och lägga ned verksamheten på grund av oron eller utsattheten för brott.

Tabell 12. Konsekvenser av oro eller utsatthet för brott per stadsområde

| Nordost | | Sydväst | |
|---|-----|---|-----|
| Övervägt att flytta verksamheten | 9% | Övervägt att flytta verksamheten | 7% |
| varav inom kommunen | 44% | varav inom kommunen | 27% |
| varav från kommunen | 56% | varav från kommunen | 73% |
| Övervägt att lägga ned delar av/hela verksamheten | 5% | Övervägt att lägga ned delar av/hela verksamheten | 4% |
| Andel där en anställd valt att lämna | 4% | Andel där en anställd valt att lämna | 1% |
| Centrum | | Hisingen | |
| Övervägt att flytta verksamheten | 8% | Övervägt att flytta verksamheten | 11% |
| varav inom kommunen | 36% | varav inom kommunen | 35% |
| varav från kommunen | 64% | varav från kommunen | 65% |
| Övervägt att lägga ned delar av/hela verksamheten | 5% | Övervägt att lägga ned delar av/hela verksamheten | 5% |
| Andel där en anställd valt att lämna | 2% | Andel där en anställd valt att lämna | 2% |

Utifrån Tabell 12 kan det konstateras att konsekvenserna för oro eller utsatthet för brott slår mot företagen i samma utsträckning oavsett stadsområde. Procentandelen företag som övervägt att lägga ned delar av eller hela verksamheten är exempelvis mer eller mindre densamma i alla fyra områden. Det som sticker ut och som är värt att notera är bland annat att Hisingens andel företag som har övervägt att flytta verksamheten från området. Området

har alltså högst siffra avseende detta samtidigt som det uppvisar näst lägst oro och utsatthet per stadsområde. Nordost är å andra sidan det område störst andel utsatta företag och näst störst andel oroliga företag per stadsområde och sticker ut även i detta sammanhang vad gäller andelen företag som har haft en anställd som har valt att lämna sin anställning under det senaste året på grund av oron eller utsattheten för brott.

Slutligen uppger 13 procent av företagen i Göteborgs stad att de lidit en ekonomisk förlust till följd av direkta kostnader för brott. Direkta kostnader för brott avser i detta sammanhang det totala ekonomiska värdet av exempelvis stulna eller förstörda gods eller pengar, förstörda fastigheter, verktyg, maskiner eller fordon.

4.9. Jämförande resultat

I skrivande stund har tolv kommuner spridda över landet och av olika storlek och karaktär genomfört FTU – Företagens trygghetsundersökning. Mot bakgrund av detta kan vissa resultat och mönster urskiljas.

Svarsfrekvens i de kommuner som hittills genomfört FTU varierar mellan 10 och 29 procent. I Göteborgs stad uppgår svarsfrekvensen till 17 procent, vilket ska jämföras med rikssnittet som ligger på 18 procent.

Andelen företag i Göteborgs stad som under det senaste året har oroat sig för brott motsvarar rikssnittet på 61 procent. Den högsta andelen företag som uppger att de oroat sig att utsättas för brott är 81 procent som noterats i Helsingborgs stad medan den lägsta noterade siffran är 46 procent i Kramfors kommun. Jämfört med andra större städer som har genomfört undersökningen så är andelen oroliga företag i Göteborg 2 procentenheter högre än i Norrköpings kommun men 9 procentenheter lägre än i Malmö stad. Grannkommunen Partille uppvisar i sin tur än lägre andel oroliga företag (52%) än Göteborgs stad.

Beträffande utsatthet för brott uppger 41 procent av företagen i Göteborgs stad att de utsatts för brott under det gångna året vilket även det är detsamma som rikssnittet. Detta innebär att det Göteborg har den åttonde lägsta utsattheten av de tolv kommuner som har genomfört undersökningen. I den största staden efter Göteborg, Malmö, har 51 procent av företagen utsatts för brott, medan utsattheten i Norrköpings kommun är 38 procent. Partille kommun har den tredje lägsta utsattheten av samtliga kommuner som genomfört undersökningen med 34 procent.

Vad gäller den sammantagna andelen företag som uppger att oron eller utsattheten för brott har fått konsekvenser i form av överväganden om att lägga ned eller flytta verksamheten så ligger Göteborgs stad, med sina 10 procent, en procent över rikssnittet för Företagens trygghetsundersökning. Högsta andelen företag som uppvisar ovan beskrivna konsekvenser är 14 procent och har noterats i Järfälla kommun och Sigtuna kommun.

Sammantaget kan konstateras att Göteborgs stads övergripande resultat i stor utsträckning motsvarar de genomsnittliga resultaten för Företagens trygghetsundersökning så här långt.

5 Sammanfattning och slutsatser

Resultaten från denna undersökning visar att omfattningen av både utsattheten och otryggheten bland företagen varierar mellan olika branscher, företagsstorlek och områden i Göteborgs stad. Samtidigt visar resultaten att otryggheten i stor utsträckning korrelerar med den självrapporterade utsattheten i den bemärkelsen att de branscher som uppvisar störst andel oroliga företag i regel också är de branscher med störst andel utsatta företag. Fyra av de fem mest oroliga branscherna är nämligen också bland de fem mest utsatta branscherna.

Även om de procentuella skillnaderna mellan stadsområdena är små är detta mönster tydligt även på områdesnivå. Sydväst uppvisar både lägst oro och utsatthet, följt av Hisingen. Centrum och Nordost är således de stadsområden som både har högst andel oroliga som utsatta företag, där Centrum uppvisar störst oro och näst störst utsatthet medan motsatt förhållande gäller för Nordost. På mellanområdesnivå återfinns tre områden: Bergsjön; Gamlestaden-Utby; och Kvillebäcken bland de fem mest oroliga och utsatta områdena, där Bergsjön uppvisar högst andel företag i båda kategorierna (82%).

På branschnivå kan det konstateras att det är de kundnära branscherna och de verksamheter som bedriver sin verksamhet nära medborgarna som både oroar sig och utsätts för brott i störst utsträckning. Det handlar då i första hand om hotell och restaurangverksamhet, fastighetsverksamhet, handel och byggverksamhet som samtliga finns med bland de fem mest oroliga och utsatta branscherna i Göteborgs stad. Det är emellertid inte förvånande i sig att just dessa branscher utmärker sig i den här undersökningen, eftersom de har gjort det i de flesta andra kommuner som har genomfört FTU samt i Svenskt Näringslivs nationella undersökning. Med detta sagt är det naturligtvis viktigt att likväl göra en fördjupad orsaksanalys av resultaten i de ovan nämnda branscherna för att komma åt vad de främsta orsakerna till att dessa branscher är särskilt otrygga och utsatta i just Göteborgs stad. Först då kan relevanta insatser och åtgärder vidtas.

Den sammantagna otryggheten såväl som utsattheten är i regel störst bland de större företagen i undersökningen. Vad gäller utsattheten per företagsstorlek finns ett mönster som visar att andelen utsatta företag i regel ökar i takt med att antalet anställda ökar, således uppvisar också egenföretagare lägst oro såväl som lägst utsatthet (50% respektive 26%). Företagen med fler än 500 anställda uppvisar emellertid varken störst andel oroliga eller utsatta företag, detta gör i stället storlekskategorierna 200–499 anställda (87%) respektive 100–199 anställda (80%). Skillnaderna mellan de största storlekskategorierna vad gäller utsatthet är mycket små, varför detta inte bör anses vara ett undantag till den regeln som ofta gäller för den här typen av undersökningar, nämligen att de största företagen utsätts för brott i störst utsträckning.

Företag med 1–4 anställda har näst minst andel utsatta företag. Storlekskategorin har trots detta nämnts vid ett par tillfällen i rapporten som den mest oroliga eller utsatta storlekskategorin per bransch och område. Detta är en följd av att storlekskategorin utgör näst efter egenföretagare störst antal medverkande företag i undersökningen i stort. Med en högre andel utsatta företag än egenföretagare får detta effekten att kategorin utgör störst andel och således även antal utsatta företag per bransch och område. Trots detta uppvisar alltså inte

företag med 1–4 anställda en stor sammantagen utsatthet (43%) jämfört med de andra storlekskategorierna.

Utifrån resultaten i undersökningen kan det konstateras att även om den sammantagna otryggheten är större (61%) än den självrapporterade utsattheten för brott (41%) så korrelerar oron för brott mot företaget i stor utsträckning med den rapporterade utsattheten per redovisningsunderlag, vilket framgår av tabell 13.

Tabell 13. Oro för brott mot företaget kontra rapporterad utsatthet för brott mot företaget

| Oro för brott | Rapporterad utsatthet för brott |
|--|---|
| Oron att utsättas för bedrägerier är störst följt av inbrott samt skadegörelse | Skadegörelse är vanligast följt av bedrägerier samt stöld och snatterier |
| Företag inom fastighetsverksamhet följt av hotell- och restaurangverksamhet och handel är mest oroliga för att utsättas för brott | Företag inom hotell- och restaurangverksamhet följt av fastighetsverksamhet och handel är mest utsatta för brott |
| Oron för att utsättas för brott är störst bland företagare i Centrum och Nordost | Utsattheten för brott är störst bland företagare i Nordost följt av Centrum |
| Oron för att utsättas för brott är störst bland företag med 200–499 anställda | Utsattheten för brott är störst bland företagare med 100–199 anställda |

Konsekvenserna av brottslighet och otrygghet för enskilda företag kan bli mycket allvarliga och, som den här undersökningen visar, till och med få följderna att företagsledningen överväger att flytta eller lägga ned verksamheten, vilket 9 respektive 4 procent av företagen i staden har gjort under det senaste året. Bakom varje företag som faktiskt väljer att göra verklighet av något av dessa överväganden finns naturligtvis ännu fler människor som påverkas i form av exempelvis förlorad anställning.

Den här undersökningen visar således ytterst på vikten av att arbeta med näringslivet i frågor som rör brottslighet och otrygghet. Utifrån resultaten kan vissa typer av brott och ordningsstörningar som särskilt drabbar och skapar otrygghet för företag i Göteborgs stad urskiljas. Exempelvis handlar det om nedskräpning, trafikrelaterade problem, inbrott, skadegörelse, stöld och bedrägerier. Det ska emellertid nämnas att bedrägerier, till skillnad från de andra problem/brottstyperna, inte nödvändigtvis är kopplat till ett geografiskt område med tanke på att det idag inte sällan sker via digitala plattformar, internet eller telefon. Företagsstrukturen utifrån branscher i området kan exempelvis ha en stor inverkan på företagens sårbarhet för att utsättas för bedrägerier.

I de nästa steg som föreslås nedan är det viktigt att särskilt beakta de branscher och stadsdelar som i denna undersökning uppvisar en risk att utsättas för brott och en otrygghet som är mer påtaglig än snittet i kommunen. På så sätt utgör resultaten en viktig del i framtagandet av en lägesbild över situationen kopplat till brott och ordningsstörningar för företag i Göteborgs stad.

Ett strukturerat och systematiskt brottsförebyggande arbete kräver emellertid en vidare process samt samverkan mellan polis, kommun och näringsliv. I samverkansprocessens nästa steg betonas i Brottsförebyggande rådets *Samverkan i lokalt brottsförebyggande arbete* vikten

att av att lägga samman olika lägesbilder. För att komplettera den lägesbild som framkommit här bör den alltså jämföras och läggas samman med exempelvis polisens aktuella lägesbild.

Vidare är det viktigt att fördjupa sig i de frågor som inte besvaras i denna undersökning, nämligen varför det ser ut som det gör. Varför är vissa branscher särskilt utsatta? Vad beror det på att företagare i vissa områden är mer utsatta än företagare i andra områden etcetera? Nästa steg i processen bör därför vara att genomföra en orsaksanalys. Detta kan med fördel göras via fördjupande intervjuer med enskilda företagare, polisen och andra relevanta aktörer i staden, eller via workshops där företagare och stad exempelvis diskuterar lägesbild, orsak och eventuella lösningar.

Avslutningsvis bör stadens brottsförebyggande arbete riktat mot näringslivet bedrivas i form av primär, sekundär och tertiär prevention. Primär prevention innebär i det här sammanhanget att arbeta med hela näringslivet, även de företag som inte utmärker sig i negativ bemärkelse i denna undersökning. Det kan exempelvis göras genom kunskapshöjande insatser och informationsdelning kring risker och utmaningar, vilka är förebyggande insatser som är nog så viktiga. En del i detta är bland annat att se till att det finns en användarvänlig och lättåtkomlig kommunikationskanal mellan näringslivet och staden, som dessutom också är känd bland stadens företagare.

Att arbeta utifrån en sekundär prevention handlar om att arbeta riktat mot de riskgrupper (per bransch, område och företagsstorlek) som har identifierats i undersökningen. Det handlar således om särskilda insatser utifrån dessa företags specifika situation, behov och utmaningar.

På en tertiär nivå handlar det i det här sammanhanget om att arbeta med de företag och företagare som har utsatts för brott. Kommunens arbete bör alltså även ha ett brottsofferstödande fokus. Detta kan exempelvis handla om att se till att ledning, såväl som anställda i företagen får information om var de kan vända sig för samtalsstöd för brottsutsatta.

För att åtgärder och insatser på ovan beskrivna preventionsnivåer ska vara genomförbara och dessutom möjliga att följa upp och utvärdera över tid är det en förutsättning att lägesbilden är förankrad i staden och i de förvaltningar som identifierats som relevanta för det fortsatta arbetet. På samma sätt är det viktigt att stadens interna strukturer och processer vad gäller arbetet med brott mot näringslivet klaras ut. Detta är av stor vikt inte minst för att få till den långsiktighet som krävs i sammanhanget.

Bilagor

Bilaga 1 Problembild i området

Tabell 14. Problem i området där företaget är beläget

| Typ av problem (n=6 495) | Stort problem | Litet problem | Förekommer, men är inget problem | Förekommer inte | Vet ej |
|---|---------------|---------------|-------------------------------------|-----------------|--------|
| Våldsbrott | 11% | 20% | 27% | 22% | 20% |
| Hot och utpressning | 6% | 13% | 13% | 32% | 37% |
| Trakasserier | 6% | 13% | 14% | 31% | 36% |
| Stöld och snatterier | 16% | 24% | 20% | 15% | 25% |
| Rån | 9% | 16% | 16% | 25% | 33% |
| Inbrott | 17% | 29% | 20% | 14% | 20% |
| Nedskräpning | 22% | 35% | 26% | 11% | 6% |
| Skadegörelse inkl. klotter | 19% | 35% | 24% | 13% | 9% |
| Anlagda bränder | 3% | 10% | 10% | 39% | 38% |
| Trafikrelaterade problem, t.ex. fortkörning och störande körning med moped, bil eller andra motorfordon | 18% | 29% | 28% | 16% | 9% |
| Personer påverkade av alkohol eller droger utomhus | 12% | 24% | 31% | 19% | 14% |
| Personer eller gäng som bråkar eller stör ordningen | 10% | 20% | 19% | 31% | 19% |
| Öppen narkotikahandel | 14% | 15% | 11% | 23% | 37% |

Tabell 15. Problemkategori per område ¹

| Område | Våldsbrott | Hot och utpressning | Trakasserier | Stölder och snatterier | Rån | Inbrott | Nedskräpning | Skadegörelse inkl. klotter | Anlagda bränder | Trafikrelaterade problem, t.ex. fortkörning och störande körning med moped, bil eller andra motorfordon | Personer påverkade av alkohol eller droger utomhus | Personer eller gäng som bråkar eller stör ordningen | Öppen narkotikahandel |
|---|------------|---------------------|--------------|------------------------|------------|------------|--------------|----------------------------|-----------------|---|--|---|-----------------------|
| Nordost (n=430) | 35% | 21% | 21% | 43% | 24% | 45% | 61% | 53% | 19% | 43% | 36% | 32% | 29% |
| Östra Angered (n=78) | 41% | 22% | 22% | 46% | 22% | 51% | 64% | 59% | 19% | 56% | 29% | 32% | 36% |
| Bergsjön (n=11) | 45% | 18% | 18% | 27% | 18% | 36% | 64% | 55% | 27% | 45% | 18% | 9% | 9% |
| Gamlestaden-Utby (n=158) | 30% | 17% | 15% | 41% | 20% | 48% | 64% | 55% | 13% | 40% | 42% | 27% | 20% |
| Kortedala (n=42) | 43% | 17% | 19% | 38% | 29% | 43% | 55% | 57% | 38% | 36% | 43% | 40% | 43% |
| Södra Angered (n=42) | 33% | 31% | 26% | 45% | 29% | 43% | 69% | 52% | 24% | 48% | 40% | 31% | 36% |
| Centrala Angered (n=41) | 51% | 34% | 44% | 61% | 41% | 44% | 61% | 46% | 24% | 49% | 41% | 54% | 39% |
| Norra Angered (n=58) | 24% | 19% | 17% | 36% | 19% | 33% | 47% | 38% | 16% | 33% | 22% | 26% | 22% |
| Centrum (n=3141) | 32% | 19% | 20% | 39% | 29% | 42% | 59% | 58% | 9% | 47% | 43% | 32% | 35% |
| Källtorp-Torpa-Björkekärr (n=182) | 20% | 12% | 10% | 36% | 26% | 51% | 45% | 47% | 9% | 39% | 26% | 16% | 23% |
| Kalleback-Skår-Kärralund (n=168) | 23% | 17% | 13% | 36% | 23% | 46% | 42% | 41% | 7% | 32% | 17% | 14% | 18% |
| Krokslätt-Johanneberg (n=265) | 30% | 18% | 18% | 38% | 25% | 45% | 55% | 52% | 5% | 49% | 32% | 26% | 21% |
| Guldheden-Landala (n=179) | 23% | 15% | 14% | 28% | 21% | 33% | 52% | 49% | 8% | 41% | 30% | 25% | 26% |
| Olivedal-Haga-Annedal-Änggården-Järntorget-Lime (n=578) | 36% | 20% | 22% | 38% | 32% | 36% | 65% | 66% | 11% | 58% | 51% | 34% | 43% |
| Kungsladugård-Sanna (n=89) | 29% | 12% | 15% | 46% | 28% | 54% | 54% | 63% | 12% | 42% | 48% | 31% | 40% |
| Majorna-Stigberget-Masthugget (n=398) | 35% | 19% | 20% | 41% | 30% | 49% | 59% | 67% | 13% | 42% | 52% | 34% | 42% |
| Lorensberg-Vasastaden-Inom Vallgraven-Stampen-Heden (n=940) | 39% | 23% | 25% | 45% | 33% | 40% | 68% | 62% | 8% | 50% | 51% | 42% | 40% |
| Lunden-Härlanda-Överås (n=145) | 21% | 12% | 9% | 31% | 19% | 47% | 47% | 51% | 4% | 44% | 31% | 22% | 27% |
| Olskroken-Redbergslid-Bagaregården (n=197) | 28% | 19% | 19% | 39% | 23% | 43% | 48% | 44% | 8% | 44% | 37% | 28% | 27% |
| Sydväst (n=1417) | 29% | 16% | 18% | 40% | 24% | 52% | 54% | 53% | 16% | 46% | 25% | 27% | 23% |
| Stora Högsbo (n=284) | 30% | 14% | 18% | 41% | 24% | 54% | 57% | 50% | 17% | 41% | 34% | 24% | 23% |
| Askim-Hovås (n=350) | 25% | 17% | 16% | 37% | 23% | 44% | 47% | 49% | 15% | 48% | 19% | 23% | 17% |
| Billdal (n=88) | 24% | 17% | 18% | 34% | 18% | 55% | 48% | 52% | 13% | 49% | 20% | 18% | 19% |
| Södra Skärgården (n=75) | 11% | 8% | 11% | 36% | 7% | 21% | 51% | 47% | 7% | 44% | 20% | 19% | 13% |
| Bratthammar-Näset-Örnared (n=135) | 27% | 16% | 17% | 39% | 20% | 66% | 58% | 51% | 15% | 44% | 12% | 33% | 23% |
| Centrala Tynered (n=46) | 39% | 20% | 17% | 46% | 24% | 43% | 67% | 57% | 28% | 65% | 37% | 46% | 35% |
| Frölunda Torg-Tofta (n=139) | 45% | 26% | 29% | 52% | 34% | 53% | 58% | 55% | 31% | 43% | 40% | 48% | 37% |
| Älvsborg (n=300) | 29% | 15% | 16% | 39% | 27% | 60% | 55% | 64% | 11% | 47% | 22% | 23% | 27% |
| Hisingen (n=1507) | 29% | 17% | 18% | 41% | 22% | 47% | 53% | 46% | 17% | 47% | 30% | 29% | 24% |
| Kärra-Rödbo (n=92) | 21% | 10% | 10% | 37% | 13% | 45% | 40% | 36% | 10% | 43% | 24% | 20% | 17% |
| Backa (n=312) | 31% | 23% | 23% | 49% | 26% | 54% | 61% | 52% | 21% | 50% | 31% | 34% | 27% |
| Kvillebäcken (n=180) | 43% | 24% | 25% | 52% | 29% | 54% | 67% | 59% | 21% | 46% | 53% | 41% | 31% |
| Kyrkbyn-Ramborgsstad (n=92) | 37% | 20% | 18% | 40% | 27% | 43% | 59% | 50% | 21% | 50% | 46% | 30% | 33% |
| Norra Älvstranden (n=262) | 21% | 12% | 15% | 34% | 19% | 45% | 50% | 45% | 12% | 40% | 28% | 25% | 22% |
| Södra Torslanda (n=251) | 22% | 14% | 17% | 35% | 18% | 43% | 49% | 41% | 15% | 52% | 20% | 24% | 20% |
| Björlanda (n=74) | 19% | 12% | 11% | 35% | 18% | 39% | 43% | 42% | 11% | 49% | 20% | 18% | 15% |
| Tuve-Säve (n=126) | 25% | 16% | 17% | 40% | 16% | 49% | 48% | 40% | 16% | 48% | 20% | 23% | 16% |
| Kärrdalen-Stättadamm (n=36) | 36% | 14% | 8% | 22% | 8% | 36% | 50% | 39% | 22% | 61% | 14% | 19% | 28% |
| Östra Biskopsgården (n=30) | 47% | 23% | 33% | 50% | 37% | 37% | 50% | 43% | 23% | 47% | 43% | 47% | 27% |
| Västra Biskopsgården (n=52) | 40% | 21% | 23% | 42% | 27% | 33% | 46% | 42% | 29% | 37% | 27% | 31% | 25% |

¹ Procentsatsen är andel företag per område som uppger att respektive problemkategori är att *stort problem* eller *litet problem* i företagets närområde.

Bilaga 2 Oro för brott

Tabell 16. Oro för brott per delområde ^{1 2}

| Område | Fysiskt våld | Hot och utpressning | Trakasserier | Stölder och snatterier | Rån | Bedrägerier | Inbrott | Skadegörelse inkl. klotter | Anlagda bränder | Personer eller gäng som bråkar eller stör ordningen | Öppen narkotikahandel i anslutning till företagets lokaler | Total |
|---|--------------|---------------------|--------------|------------------------|------------|-------------|------------|----------------------------|-----------------|---|--|------------|
| Nordost (n=415) | 17% | 19% | 16% | 35% | 15% | 28% | 40% | 29% | 9% | 14% | 19% | 62% |
| Östra Angered (n=74) | 12% | 18% | 14% | 26% | 14% | 27% | 32% | 14% | 4% | 7% | 7% | 43% |
| Bergsjön (n=11) | 27% | 9% | 9% | 45% | 18% | 36% | 36% | 27% | 9% | 9% | 9% | 82% |
| Gamlestaden-Utby (n=154) | 16% | 18% | 14% | 39% | 16% | 31% | 51% | 39% | 8% | 13% | 21% | 70% |
| Kortedala (n=41) | 17% | 17% | 15% | 22% | 15% | 20% | 29% | 29% | 17% | 17% | 32% | 63% |
| Södra Angered (n=38) | 21% | 29% | 29% | 42% | 18% | 29% | 39% | 26% | 13% | 18% | 29% | 74% |
| Centrala Angered (n=41) | 29% | 29% | 20% | 44% | 17% | 32% | 34% | 24% | 10% | 29% | 22% | 56% |
| Norra Angered (n=56) | 9% | 13% | 13% | 34% | 13% | 23% | 34% | 25% | 7% | 9% | 13% | 52% |
| Centrum (n=3073) | 17% | 16% | 17% | 27% | 15% | 35% | 31% | 32% | 5% | 12% | 22% | 64% |
| Källtorp-Torpa-Björkekärr (n=179) | 6% | 7% | 10% | 21% | 6% | 26% | 28% | 19% | 2% | 7% | 9% | 50% |
| Kallebäck-Skär-Kärralund (n=165) | 13% | 12% | 15% | 21% | 8% | 35% | 27% | 22% | 2% | 4% | 9% | 58% |
| Krokslätt-Johanneberg (n=254) | 16% | 17% | 19% | 23% | 14% | 38% | 32% | 32% | 6% | 11% | 13% | 64% |
| Guldheden-Landala (n=176) | 16% | 16% | 16% | 20% | 15% | 37% | 26% | 26% | 7% | 11% | 17% | 56% |
| Olivedal-Haga-Annedal-Änggården-Järntorget-Linne (n=564) | 17% | 15% | 16% | 28% | 17% | 34% | 30% | 37% | 6% | 12% | 27% | 65% |
| Kungsladugård-Sanna (n=88) | 16% | 11% | 19% | 24% | 11% | 32% | 22% | 28% | 5% | 9% | 22% | 64% |
| Majorna-Stigberget-Masthugget (n=391) | 16% | 13% | 13% | 29% | 15% | 31% | 36% | 39% | 7% | 13% | 27% | 66% |
| Lorensberg-Vasastaden-Inom Vällgraven-Stampen-Heden (n=925) | 22% | 20% | 21% | 31% | 18% | 36% | 32% | 35% | 5% | 16% | 29% | 68% |
| Lunden-Härlanda-Överås (n=138) | 10% | 14% | 11% | 15% | 9% | 33% | 33% | 27% | 4% | 7% | 14% | 62% |
| Olskroken-Redbergslid-Bagaregården (n=193) | 18% | 17% | 19% | 30% | 12% | 37% | 33% | 24% | 6% | 12% | 17% | 60% |
| Sydväst (n=1386) | 11% | 12% | 12% | 22% | 11% | 34% | 31% | 19% | 5% | 7% | 10% | 56% |
| Stora Högsbo (n=279) | 16% | 18% | 15% | 30% | 12% | 37% | 45% | 27% | 7% | 8% | 13% | 67% |
| Askim-Hovås (n=343) | 10% | 11% | 12% | 17% | 12% | 36% | 25% | 14% | 5% | 6% | 8% | 53% |
| Billdal (n=85) | 6% | 8% | 12% | 20% | 8% | 35% | 26% | 14% | 4% | 4% | 4% | 53% |
| Södra Skärgården (n=74) | 8% | 8% | 8% | 22% | 3% | 27% | 16% | 11% | 3% | 5% | 3% | 45% |
| Bratthammar-Näset-Önnered (n=132) | 9% | 7% | 9% | 15% | 10% | 34% | 27% | 14% | 3% | 4% | 8% | 51% |
| Centrala Tynnered (n=44) | 18% | 14% | 16% | 30% | 16% | 32% | 32% | 27% | 14% | 18% | 20% | 52% |
| Frölunda Torg-Tofta (n=134) | 18% | 17% | 18% | 26% | 16% | 33% | 39% | 26% | 10% | 14% | 19% | 61% |
| Älvsborg (n=295) | 8% | 9% | 8% | 21% | 9% | 30% | 29% | 20% | 2% | 4% | 8% | 53% |

| Hisingen (n=1465) | 14% | 16% | 15% | 30% | 13% | 31% | 34% | 25% | 7% | 11% | 14% | 59% |
|--------------------------------------|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| Kärra-Rödbo (n=89) | 8% | 7% | 7% | 26% | 9% | 26% | 29% | 19% | 10% | 6% | 10% | 49% |
| Backa (n=301) | 18% | 21% | 18% | 40% | 16% | 32% | 45% | 35% | 9% | 13% | 14% | 66% |
| Kvillebäcken (n=176) | 22% | 23% | 21% | 44% | 16% | 32% | 45% | 39% | 7% | 20% | 27% | 73% |
| Kyrkbyn- Rambergsskolan (n=89) | 13% | 18% | 20% | 28% | 19% | 36% | 29% | 24% | 9% | 13% | 22% | 64% |
| Norra Älvstranden (n=260) | 12% | 13% | 12% | 25% | 11% | 28% | 32% | 21% | 4% | 8% | 17% | 58% |
| Södra Torslanda (n=242) | 11% | 10% | 12% | 20% | 6% | 30% | 21% | 14% | 4% | 6% | 5% | 48% |
| Björlanda (n=74) | 11% | 16% | 16% | 24% | 16% | 30% | 34% | 18% | 11% | 11% | 5% | 53% |
| Tuve-Säve (n=121) | 12% | 14% | 14% | 31% | 11% | 40% | 40% | 20% | 7% | 7% | 7% | 64% |
| Kärrdalen-Slättdamm (n=34) | 9% | 15% | 12% | 18% | 12% | 24% | 12% | 9% | 3% | 9% | 21% | 47% |
| Östra Biskopsgården (n=28) | 21% | 14% | 32% | 46% | 25% | 29% | 46% | 50% | 18% | 25% | 11% | 64% |
| Västra Biskopsgården (n=51) | 14% | 16% | 14% | 24% | 8% | 20% | 24% | 24% | 10% | 14% | 10% | 51% |

¹ Procentsatsen är andel företag per delområde som uppger att de oroar sig *mycket ofta*, *ganska ofta* eller *sällan* för respektive brottstyp under de senaste 12 månaderna.

² Notera att inom ett fåtal delområden är antalet respondenter (n) relativt få varför det kan vara svårt att dra någon statistisk slutsats av resultatet från de delområdena.

Tabell 17. Oro för brott per bransch ^{1 2 3}

| Bransch | Fysiskt våld | Hot och utpressning | Trakasserier | Stölder och snatterier | Rån | Bedrägerier | Inbrott | Skadegörelse inkl. klotter | Anlagda bränder | Personer eller gäng som bråkar eller stör ordningen | Öppen narkotikahandel i anslutning till företagets lokaler | Total |
|--|--------------|---------------------|--------------|------------------------|-----|-------------|---------|----------------------------|-----------------|---|--|-------|
| Jordbruk-, skogsbruk- och fiskeverksamhet (n=63) | 11% | 13% | 10% | 35% | 5% | 27% | 44% | 22% | 3% | 10% | 16% | 67% |
| Utvinning av mineral (n=1) | 0% | 0% | 0% | 0% | 0% | 0% | 0% | 0% | 0% | 0% | 0% | 0% |
| Tillverkning (n=291) | 15% | 15% | 17% | 31% | 11% | 37% | 38% | 32% | 8% | 10% | 15% | 66% |
| Försörjning av el, gas, värme och kyla (n=37) | 5% | 16% | 14% | 32% | 3% | 32% | 43% | 27% | 8% | 5% | 3% | 59% |
| Vattenförsörjning, inkl. avloppsrening, avfallshantering och sanering (n=23) | 4% | 0% | 0% | 17% | 4% | 30% | 43% | 35% | 4% | 4% | 9% | 65% |
| Byggverksamhet (n=577) | 13% | 14% | 15% | 39% | 13% | 35% | 50% | 31% | 7% | 7% | 12% | 70% |
| Handel, inkl. reparation av motorfordon och motorcyklar (n=611) | 23% | 23% | 21% | 51% | 20% | 40% | 39% | 39% | 8% | 20% | 23% | 73% |
| Transport och magasinering (n=248) | 18% | 13% | 15% | 23% | 11% | 29% | 32% | 23% | 5% | 7% | 11% | 57% |
| Hotell- och restaurangverksamhet (n=293) | 23% | 26% | 24% | 42% | 17% | 37% | 37% | 48% | 6% | 25% | 27% | 75% |
| Informations- och kommunikationsverksamhet inkl. IT (n=951) | 12% | 11% | 11% | 14% | 11% | 33% | 25% | 16% | 5% | 8% | 15% | 51% |
| Finans- och försäkringsverksamhet (n=136) | 14% | 17% | 18% | 15% | 13% | 43% | 20% | 22% | 4% | 10% | 20% | 60% |
| Fastighetsverksamhet (n=269) | 19% | 19% | 21% | 36% | 14% | 33% | 55% | 57% | 9% | 20% | 31% | 78% |
| Verksamhet inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik (n=996) | 14% | 13% | 15% | 17% | 14% | 36% | 26% | 18% | 5% | 7% | 14% | 54% |
| Uthyrning, fastighetsservice, resetjänster och andra stödtjänster (n=128) | 17% | 23% | 21% | 28% | 15% | 35% | 48% | 34% | 11% | 13% | 20% | 68% |
| Utbildning (n=214) | 13% | 11% | 13% | 20% | 8% | 29% | 27% | 24% | 7% | 11% | 17% | 55% |
| Vård och omsorg, inkl. sociala tjänster (n=430) | 14% | 15% | 17% | 19% | 11% | 27% | 21% | 23% | 4% | 10% | 19% | 54% |
| Kultur, nöje och fritid (n=480) | 9% | 9% | 9% | 23% | 10% | 25% | 27% | 20% | 3% | 8% | 20% | 54% |
| Annan serviceverksamhet (n=547) | 17% | 17% | 18% | 32% | 18% | 29% | 29% | 33% | 6% | 13% | 18% | 64% |
| Annat (n=44) | 5% | 5% | 2% | 16% | 5% | 25% | 23% | 16% | 5% | 2% | 7% | 43% |

¹ Procentsatsen är andel företag per bransch som uppger att de oroar sig *mycket ofta*, *ganska ofta* eller *sällan* för respektive brottstyp under de senaste 12 månaderna.

² Kategorin *Annat* innehåller fritextsvar som inte har kunnat placeras in i en av branscherna på ett säkert sätt på grund av att svaret inte varit tillräckligt specifikt. Kategorin ska därför inte anses utgöra en egen branschkategori.

³ Notera att inom ett fåtal branscher är antalet respondenter (n) relativt få varför det kan vara svårt att dra någon statistisk slutsats av resultatet från de branscherna.

Tabell 18. Oro för brott per företagsstorlek ¹

| Företagsstorlek | Fysiskt våld | Hot och utpressning | Trakasserier | Stölder och snatterier | Rån | Bedrägerier | Inbrott | Skadegörelse inkl. klotter | Anlagda bränder | Personer eller gäng som bråkar eller stör ordningen | Öppen narkotikahandel i anslutning till företagets lokaler | Total |
|---------------------------------------|--------------|---------------------|--------------|------------------------|-----|-------------|---------|----------------------------|-----------------|---|--|-------|
| Egenföretagare (0 anställda) (n=2787) | 10% | 9% | 11% | 17% | 11% | 27% | 23% | 18% | 5% | 7% | 15% | 50% |
| 1-4 anställda (n=2055) | 17% | 17% | 17% | 28% | 15% | 36% | 34% | 30% | 7% | 11% | 18% | 63% |
| 5-9 anställda (n=556) | 19% | 19% | 18% | 41% | 16% | 38% | 47% | 40% | 7% | 13% | 20% | 75% |
| 10-19 anställda (n=346) | 16% | 18% | 15% | 42% | 16% | 43% | 48% | 38% | 7% | 16% | 21% | 78% |
| 20-49 anställda (n=284) | 25% | 27% | 24% | 40% | 17% | 42% | 51% | 39% | 8% | 15% | 22% | 79% |
| 50-99 anställda (n=137) | 30% | 27% | 25% | 47% | 15% | 47% | 45% | 43% | 6% | 20% | 23% | 82% |
| 100-199 anställda (n=72) | 39% | 40% | 42% | 58% | 25% | 40% | 63% | 54% | 11% | 31% | 31% | 83% |
| 200- 499 anställda (n=54) | 30% | 31% | 26% | 56% | 15% | 31% | 59% | 41% | 4% | 19% | 35% | 87% |
| Över 500 anställda (n=48) | 38% | 46% | 31% | 63% | 21% | 40% | 52% | 44% | 13% | 31% | 42% | 79% |

¹ Procentsatsen är andel företag per storlekskategori som uppger att de oroar sig *mycket ofta, ganska ofta* eller *sällan* för respektive brottstyp under de senaste 12 månaderna.

Bilaga 3 Utsatthet för brott

Tabell 19. Utsatthet för brott per delområde ^{1 2}

| Område | Fysiskt våld | Hot och utpressning | Trakasserier | Stöder och snatterier | Rån | Bedrägerier | Inbrott | Skadegörelse inkl. klotter | Anlagda bränder | Total |
|---|--------------|---------------------|--------------|-----------------------|-----------|-------------|------------|----------------------------|-----------------|------------|
| Nordost (n=408) | 6% | 10% | 10% | 22% | 4% | 15% | 24% | 22% | 4% | 45% |
| Östra Angered (n=73) | 5% | 4% | 4% | 15% | 3% | 8% | 19% | 7% | 1% | 29% |
| Bergsjön (n=11) | 0% | 9% | 9% | 36% | 0% | 36% | 9% | 27% | 9% | 82% |
| Gamlestaden-Utby (n=152) | 4% | 8% | 9% | 26% | 3% | 18% | 34% | 32% | 4% | 55% |
| Kortedala (n=41) | 8% | 10% | 12% | 17% | 5% | 15% | 15% | 24% | 5% | 46% |
| Södra Angered (n=37) | 5% | 19% | 19% | 19% | 8% | 11% | 24% | 24% | 8% | 41% |
| Centrala Angered (n=40) | 18% | 23% | 15% | 33% | 8% | 23% | 18% | 23% | 5% | 48% |
| Norra Angered (n=54) | 4% | 7% | 6% | 13% | 0% | 7% | 13% | 11% | 2% | 28% |
| Centrum (n=3023) | 5% | 8% | 10% | 16% | 3% | 18% | 14% | 23% | 1% | 43% |
| Källtorp-Torpa-Björkekärr (n=174) | 2% | 5% | 7% | 13% | 2% | 14% | 11% | 11% | 0% | 29% |
| Kallebäck-Skär-Kärralund (n=162) | 2% | 5% | 9% | 10% | 0% | 14% | 13% | 10% | 0% | 30% |
| Krokslätt-Johanneberg (n=252) | 6% | 9% | 10% | 15% | 3% | 19% | 16% | 22% | 1% | 43% |
| Guldheden-Landala (n=173) | 6% | 9% | 10% | 12% | 5% | 15% | 9% | 15% | 1% | 29% |
| Olivedal-Haga-Annedal-Ånggården-Järntorget-Linné (n=555) | 5% | 5% | 9% | 16% | 3% | 18% | 13% | 28% | 1% | 44% |
| Kungsladugård-Sanna (n=87) | 5% | 7% | 14% | 17% | 5% | 9% | 18% | 20% | 0% | 43% |
| Majorna-Stigberget-Masthugget (n=387) | 7% | 9% | 10% | 17% | 5% | 16% | 19% | 29% | 2% | 46% |
| Lorensberg-Vasastaden-Inom Vallgraven-Stampen-Heden (n=905) | 6% | 9% | 11% | 19% | 3% | 20% | 13% | 25% | 1% | 48% |
| Lunden-Härlanda-Överås (n=138) | 3% | 7% | 11% | 7% | 1% | 12% | 15% | 21% | 0% | 38% |
| Olskroken-Redbergslid-Bagaregården (n=190) | 6% | 11% | 9% | 20% | 4% | 21% | 19% | 18% | 2% | 48% |
| Sydväst (n=1366) | 2% | 5% | 7% | 13% | 2% | 17% | 14% | 11% | 1% | 34% |
| Stora Högsbo (n=274) | 4% | 9% | 8% | 19% | 2% | 21% | 25% | 20% | 2% | 46% |
| Askim-Hovås (n=336) | 2% | 4% | 7% | 11% | 2% | 17% | 12% | 8% | 1% | 31% |
| Billdal (n=84) | 1% | 5% | 5% | 17% | 2% | 21% | 12% | 5% | 0% | 39% |
| Södra Skärgården (n=73) | 0% | 3% | 4% | 14% | 3% | 10% | 5% | 4% | 0% | 25% |
| Bratthammar-Näset-Önnered (n=132) | 0% | 1% | 4% | 7% | 0% | 16% | 7% | 5% | 0% | 24% |
| Centrala Tynnered (n=44) | 0% | 5% | 7% | 16% | 2% | 25% | 23% | 18% | 0% | 43% |
| Frölunda Torg-Tofta (n=133) | 3% | 8% | 9% | 15% | 6% | 17% | 20% | 11% | 2% | 38% |
| Älvsborg (n=290) | 1% | 3% | 6% | 11% | 1% | 13% | 9% | 11% | 0% | 29% |

| Hisingen (n=1442) | 5% | 8% | 10% | 21% | 3% | 17% | 19% | 16% | 2% | 41% |
|--------------------------------|-----------|-----------|------------|------------|-----------|------------|------------|------------|-----------|------------|
| Kärra-Rödbo (n=88) | 5% | 6% | 8% | 23% | 5% | 17% | 19% | 13% | 3% | 41% |
| Backa (n=296) | 4% | 9% | 11% | 28% | 4% | 19% | 26% | 21% | 1% | 49% |
| Kvillebäcken (n=173) | 8% | 14% | 15% | 33% | 5% | 20% | 28% | 31% | 4% | 53% |
| Kyrkbyn-Ramborgsstad (n=89) | 9% | 10% | 14% | 21% | 3% | 15% | 17% | 16% | 1% | 40% |
| Norra Älvstranden (n=254) | 2% | 7% | 7% | 14% | 1% | 17% | 15% | 13% | 0% | 38% |
| Södra Torslanda (n=238) | 2% | 5% | 7% | 12% | 2% | 14% | 8% | 7% | 0% | 28% |
| Björlanda (n=74) | 4% | 5% | 7% | 16% | 3% | 9% | 11% | 7% | 4% | 30% |
| Tuve-Säve (n=120) | 8% | 8% | 9% | 25% | 5% | 24% | 23% | 13% | 3% | 47% |
| Kärredalen-Slättdamm (n=34) | 6% | 6% | 6% | 6% | 0% | 12% | 9% | 9% | 0% | 24% |
| Östra Biskopsgården (n=27) | 7% | 11% | 19% | 33% | 15% | 15% | 30% | 26% | 7% | 41% |
| Västra Biskopsgården (n=49) | 6% | 6% | 6% | 12% | 2% | 14% | 8% | 12% | 0% | 31% |

¹ Procentsatsen är andel företag per delområde som utsatts för respektive brottstyp en eller upprepade gånger under de senaste 12 månaderna

² Notera att inom ett fåtal delområden är antalet respondenter (n) relativt få varför det kan vara svårt att dra någon statistisk slutsats av resultatet från de delområdena.

Tabell 20. Utsatthet för brott per bransch ^{1 2 3}

| Bransch | Fysiskt våld | Hot och utpressning | Trakasserier | Stölder och snatterier | Rån | Bedrägerier | Inbrott | Skadegörelse inkl. klotter | Anlagda bränder | Total |
|---|--------------|---------------------|--------------|------------------------|-----|-------------|---------|----------------------------|-----------------|-------|
| Jordbruk-, skogsbruk- och fiskeverksamhet (n=63) | 0% | 3% | 5% | 19% | 3% | 8% | 14% | 13% | 0% | 40% |
| Utvinning av mineral (n=1) | 0% | 0% | 0% | 0% | 0% | 0% | 0% | 0% | 0% | 0% |
| Tillverkning (n=288) | 5% | 7% | 9% | 18% | 3% | 20% | 21% | 24% | 3% | 46% |
| Försörjning av el, gas, värme och kyla (n=37) | 0% | 8% | 11% | 25% | 0% | 19% | 31% | 24% | 3% | 54% |
| Vattenförsörjning, inkl. avlopprensning, avfallshantering och sanering (n=23) | 0% | 4% | 0% | 13% | 4% | 17% | 26% | 26% | 0% | 43% |
| Byggverksamhet (n=568) | 4% | 8% | 10% | 26% | 5% | 20% | 34% | 19% | 2% | 51% |
| Handel, inkl. reparation av motorfordon och motorcyklar (n=604) | 7% | 12% | 11% | 41% | 4% | 24% | 19% | 29% | 2% | 59% |
| Transport och magasinering (n=244) | 8% | 9% | 6% | 15% | 5% | 18% | 13% | 15% | 0% | 39% |
| Hotell- och restaurangverksamhet (n=288) | 15% | 21% | 18% | 37% | 8% | 28% | 23% | 44% | 4% | 63% |
| Informations- och kommunikationsverksamhet inkl. IT (n=930) | 2% | 3% | 5% | 5% | 1% | 12% | 7% | 8% | 0% | 23% |
| Finans- och försäkringsverksamhet (n=133) | 3% | 12% | 14% | 5% | 2% | 25% | 5% | 11% | 1% | 35% |
| Fastighetsverksamhet (n=264) | 6% | 13% | 15% | 22% | 2% | 20% | 42% | 45% | 2% | 61% |
| Verksamhet inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik (n=985) | 2% | 4% | 7% | 8% | 1% | 15% | 9% | 10% | 1% | 30% |
| Uthyrning, fastighetservice, resetjänster och andra stödtjänster (n=126) | 10% | 12% | 12% | 20% | 2% | 21% | 28% | 17% | 2% | 48% |
| Utbildning (n=212) | 4% | 5% | 8% | 8% | 1% | 12% | 10% | 16% | 1% | 37% |
| Vård och omsorg, inkl. sociala tjänster (n=421) | 5% | 7% | 10% | 12% | 3% | 14% | 9% | 16% | 1% | 36% |
| Kultur, nöje och fritid (n=471) | 3% | 5% | 7% | 12% | 1% | 11% | 11% | 14% | 1% | 32% |
| Annan serviceverksamhet (n=539) | 5% | 7% | 12% | 20% | 6% | 17% | 15% | 21% | 1% | 46% |
| Annat (n=42) | 0% | 5% | 0% | 14% | 2% | 10% | 7% | 10% | 0% | 26% |

¹ Procentsatsen är andel företag per bransch som utsatts för respektive brottstyp *en* eller *upprepade gånger* under de senaste 12 månaderna.

² Kategorin *Annat* innehåller fritextsvar som inte har kunnat placeras in i en av branscherna på ett säkert sätt på grund av att svaret inte varit tillräckligt specifikt. Kategorin ska därför inte anses utgöra en egen branschkategori.

³ Notera att inom ett fåtal branscher är antalet respondenter (n) relativt få varför det kan vara svårt att dra någon statistisk slutsats av resultatet från de branscherna.

Tabell 21. Utsatthet för brott per företagsstorlek ¹

| Företagsstorlek | Fysiskt våld | Hot och utpressning | Trakasserier | Stölder och snatterier | Rån | Bedrägerier | Inbrott | Skadegörelse inkl. klotter | Anlagda bränder | Total |
|--|--------------|---------------------|--------------|------------------------|-----|-------------|---------|----------------------------|-----------------|-------|
| Egenföretagare (0 anställda) (n=2749) | 2% | 4% | 6% | 8% | 2% | 10% | 8% | 10% | 1% | 26% |
| 1-4 anställda (n=2019) | 4% | 8% | 11% | 18% | 3% | 19% | 17% | 21% | 1% | 43% |
| 5-9 anställda (n=546) | 7% | 11% | 11% | 28% | 5% | 23% | 28% | 32% | 2% | 56% |
| 10-19 anställda (n=340) | 6% | 10% | 10% | 33% | 4% | 29% | 29% | 26% | 2% | 62% |
| 20-49 anställda (n=281) | 7% | 12% | 14% | 30% | 3% | 33% | 31% | 31% | 2% | 68% |
| 50-99 anställda (n=134) | 15% | 16% | 14% | 34% | 4% | 34% | 31% | 34% | 2% | 75% |
| 100-199 anställda (n=70) | 15% | 31% | 32% | 47% | 7% | 30% | 41% | 46% | 6% | 80% |
| 200- 499 anställda (n=54) | 11% | 24% | 19% | 41% | 6% | 20% | 30% | 35% | 2% | 74% |
| Över 500 anställda (n=46) | 33% | 41% | 33% | 50% | 11% | 30% | 38% | 46% | 2% | 76% |

¹ Procentsatsen är andel företag per storlekskategori som utsatts för respektive brottstyp en eller upprepade gånger under de senaste 12 månaderna.

Bilaga 4 Jämförande resultat

Tabell 22. Jämförande resultat sorterat på svarsfrekvens

| | Kommun | Svarsfrekvens | Oro | Utsatthet | Konsekvenser |
|----|--------------|---------------|-----|-----------|--------------|
| 1 | Lund | 29% | 63% | 43% | 6% |
| 1 | Landskrona | 29% | 55% | 37% | 5% |
| 3 | Järfälla | 19% | 68% | 53% | 14% |
| 3 | Upplands-Bro | 19% | 58% | 32% | 9% |
| 3 | Kramfors | 19% | 46% | 24% | 5% |
| 6 | Kalmar | 18% | 63% | 36% | 6% |
| 7 | Göteborg | 17% | 61% | 41% | 10% |
| 8 | Malmö | 14% | 70% | 51% | 13% |
| 9 | Norrköping | 12% | 59% | 38% | 8% |
| 10 | Partille | 11% | 52% | 34% | 6% |
| 11 | Sigtuna | 10% | 56% | 36% | 14% |
| 12 | Helsingborg | – | 81% | 65% | 13% |

Tabell 23. Jämförande resultat sorterat på andel oroliga företag

| | Kommun | Svarsfrekvens | Oro | Utsatthet | Konsekvenser |
|----|--------------|---------------|-----|-----------|--------------|
| 1 | Kramfors | 19% | 46% | 24% | 5% |
| 2 | Partille | 11% | 52% | 34% | 6% |
| 3 | Landskrona | 29% | 55% | 37% | 5% |
| 4 | Sigtuna | 10% | 56% | 36% | 14% |
| 5 | Upplands-Bro | 19% | 58% | 32% | 9% |
| 6 | Norrköping | 12% | 59% | 38% | 8% |
| 7 | Göteborg | 17% | 61% | 41% | 10% |
| 8 | Lund | 29% | 63% | 43% | 6% |
| 9 | Kalmar | 18% | 63% | 36% | 6% |
| 10 | Järfälla | 19% | 68% | 53% | 14% |
| 11 | Malmö | 14% | 70% | 51% | 13% |
| 12 | Helsingborg | – | 81% | 65% | 13% |

Tabell 24. Jämförande resultat sorterat på andel utsatta företag

| | Kommun | Svarsfrekvens | Oro | Utsatthet | Konsekvenser |
|----|--------------|---------------|-----|-----------|--------------|
| 1 | Kramfors | 19% | 46% | 24% | 5% |
| 2 | Upplands-Bro | 19% | 58% | 32% | 9% |
| 3 | Partille | 11% | 52% | 34% | 6% |
| 4 | Sigtuna | 10% | 56% | 36% | 14% |
| 4 | Kalmar | 18% | 63% | 36% | 6% |
| 6 | Landskrona | 29% | 55% | 37% | 5% |
| 7 | Norrköping | 12% | 59% | 38% | 8% |
| 8 | Göteborg | 17% | 61% | 41% | 10% |
| 9 | Lund | 29% | 63% | 43% | 6% |
| 10 | Malmö | 14% | 70% | 51% | 13% |
| 11 | Järfälla | 19% | 68% | 53% | 14% |
| 12 | Helsingborg | - | 81% | 65% | 13% |

Tabell 25. Jämförande resultat sorterat på andel företag som uppger konsekvenser av utsatthet eller oro för brott

| | Kommun | Svarsfrekvens | Oro | Utsatthet | Konsekvenser |
|----|--------------|---------------|-----|-----------|--------------|
| 1 | Kramfors | 19% | 46% | 24% | 5% |
| 1 | Landskrona | 29% | 55% | 37% | 5% |
| 3 | Kalmar | 18% | 63% | 36% | 6% |
| 3 | Lund | 29% | 63% | 43% | 6% |
| 3 | Partille | 11% | 52% | 34% | 6% |
| 6 | Norrköping | 12% | 59% | 38% | 8% |
| 7 | Upplands-Bro | 19% | 58% | 32% | 9% |
| 8 | Göteborg | 17% | 61% | 41% | 10% |
| 9 | Malmö | 14% | 70% | 51% | 13% |
| 10 | Helsingborg | - | 81% | 65% | 13% |
| 11 | Sigtuna | 10% | 56% | 36% | 14% |
| 12 | Järfälla | 19% | 68% | 53% | 14% |